DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 54 S

(2011–2012)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til godkjennelse av EØS-komiteens beslutning nr. 78/2011 av 1. juli 2011 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet (Solvens II)

Innhold

1 **Bakgrunn** 5

2 **Nærmere om direktiv 2009/138/EF** 5

3 **Spesielt om ikrafttredelse av Solvens II-direktivet og forholdet til kommende Omnibus II-direktiv** 6

4 **Beslutningen i EØS-komiteen** 6

5 **Forholdet til norsk rett** 7

6 **Økonomiske og administrative konsekvenser** 7

7 **Konklusjon og tilrådning** 7

Forslag til vedtak om samtykke til godkjennelse av EØS-komiteens beslutning nr. 78/2011 av 1. juli 2011 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikrings-virksomhet (Solvens II) 8

Vedlegg 1
EØS-komiteens beslutning nr. 78/2011 av 1. juli 2011 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester) 9

Vedlegg 2
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve virksomhet innen forsikring og gjenforsikring (Solvens II) (omarbeiding) 14

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 54 S

(2011–2012)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til godkjennelse av EØS-komiteens beslutning nr. 78/2011 av 1. juli 2011 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet (Solvens II)

Tilråding fra Utenriksdepartementet 6. januar 2012, godkjent i statsråd samme dag. (Regjeringen Stoltenberg II)

1 Bakgrunn

EØS-komiteen vedtok 1. juli 2011 å endre vedlegg IX til EØS-avtalen til å omfatte Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet (Solvens II-direktivet). Solvens II-direktivet opphever rådsdirektiv 64/225/EØF, 73/239/EØF, 73/240/EØF, 76/580/EØF, 78/473/EØF, 84/641/EØF, 87/344/EØF, 88/357/EØF og 92/49/EØF og Europaparlaments- og rådsdirektiv 98/78/EF, 2001/17/EF, 2002/83/EF og 2005/68/EF, som alle er innlemmet i EØS-avtalen. Solvens II-direktivet vil medføre vesentlige endringer i rammebetingelsene for norske forsikringsselskap.

Ettersom gjennomføringen av EØS-komiteens beslutning i norsk rett krever lovendring, er Stortingets samtykke til godkjennelse av EØS-komiteens beslutning nødvendig i samsvar med Grunnloven § 26 annet ledd.

Beslutningen i EØS-komiteen og direktiv 2009/138/EF i uoffisiell norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

2 Nærmere om direktiv 2009/138/EF

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF (Solvens II-direktivet) ble vedtatt 25. november 2009. Direktivet er basert på et forslag som ble fremmet av Europakommisjonen for Rådet og Parlamentet 10. juli 2007. I motsetning til tidligere forsikringsdirektiv er Solvens II-direktivet i hovedsak et fullharmoniseringsdirektiv. Fullharmonisering innebærer at medlemsstatene verken kan innføre strengere eller lempeligere krav til selskapene enn det som følger av direktivet.

Direktivet er et såkalt rammedirektiv som trekker opp hovedprinsippene for reguleringen av forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet. Mer utfyllende regler, kalt gjennomføringstiltak, skal utarbeides og vedtas av Kommisjonen.

Formålet med Solvens II-direktivet er at europeiske forsikrings- og gjenforsikringsselskaper skal underlegges krav til tekniske avsetninger og solvens (kapital) som bedre reflekterer risikoen i selskapene enn det som følger av dagens regler (Solvens I-regelverket). Det nye regelverket er organisert i tre pilarer på tilsvarende måte som Basel II-regelverket (bl.a. direktiv 2006/48/EF) for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. Pilar 1 inneholder kvantitative bestemmelser for beregning av solvenskrav, herunder bestemmelser om verdivurdering av eiendeler og forsikringstekniske avsetninger. Pilar 2 inneholder kvalitative bestemmelser for risikostyring og internkontroll, tilsynsmessig overvåkning og kontroll, samt nærmere hjemler for tilsynsmyndighetene for å fastsette høyere solvenskrav for enkeltinstitusjoner. Pilar 3 består bl.a. av regler om opplysningsplikt overfor offentligheten og rapporteringsplikt overfor tilsynsmyndighetene.

I tillegg til de materielle endringene i det europeiske solvensregelverket for forsikrings- og gjenforsikringsselskaper, innebærer Solvens II-direktivet at flere gjeldende direktiv på forsikringsområdet slås sammen i ett direktiv. Ved ikrafttredelsen av direktiv 2009/138/EF oppheves Rådsdirektiv 64/225/EØF, 73/239/EØF, 73/240/EØF, 76/580/EØF, 78/473/EØF, 84/641/EØF, 87/344/EØF, 88/357/EØF og 92/49/EØF og Europaparlaments- og rådsdirektiv 98/78/EF, 2001/17/EF, 2002/83/EF og 2005/68/EF.

3 Spesielt om ikrafttredelse av Solvens II-direktivet og forholdet til kommende Omnibus II-direktiv

Europakommisjonen la 19. januar 2011 frem et forslag til Europaparlaments- og rådsdirektiv, omtalt som Omnibus II-direktivet, om endringer i bl.a. direktiv 2009/138/EF (Solvens II-direktivet). Forslaget til Omnibus II-direktiv er til behandling i Rådet og Parlamentet. Etter Kommisjonens forslag skal de nye bestemmelsene om solvenskrav mv. i direktiv 2009/138/EF (Solvens II-direktivet) tre i kraft 1. januar 2013, og ikke 1. november 2012 som det står i Solvens II-direktivet, og Kommisjonen får vide fullmakter til å fastsette overgangsregler. Omnibus II-direktivet vil trolig bli vedtatt av Rådet og Parlamentet i første del av 2012. Forhandlingene så langt tyder på at Kommisjonens foreslåtte fullmakter vil bli betydelig moderert i det endelige direktivet, og at det også bl.a. kommer en generell utsettelse av ikrafttredelsestidspunktet for sentrale deler av regelverket til 1. januar 2014. Omnibus II-direktivet vil trolig innebære at fristen for å gjennomføre Solvens II-direktivet i nasjonalt regelverk blir 1. januar 2013, og at enkelte deler av regelverket vil tre i kraft i 2013, bl.a. direktivbestemmelser om godkjenning av interne modeller for beregning av solvenskapitalkravet.

Forslaget til Omnibus II-direktiv er EØS-relevant. Departementet legger til grunn at direktivet innlemmes i EØS-avtalen på vanlig måte, om nødvendig med forfatningsrettslig forbehold.

Kommisjonen startet arbeidet med gjennomføringstiltakene til Solvens II-direktivet i 2009. Det er ventet at Kommisjonen vil vedta gjennomføringstiltakene som en forordning i løpet av første halvår 2012. Forordningen vil gjelde direkte i medlemslandene uten mulighet for bearbeiding eller tilpasning til øvrig nasjonalt regelverk. Gjennomføringstiltakene skal etter planen gjennomføres og tre i kraft samtidig med rammedirektivet (direktiv 2009/138/EF), slik at de enkelte bestemmelsene trer i kraft samtidig med de korresponderende bestemmelsene i rammedirektivet.

Forordningen med gjennomføringstiltak til Solvens II-direktivet vil trolig være EØS-relevant, og departementet legger til grunn at forordningen dermed vil innlemmes i EØS-avtalen på vanlig måte.

4 Beslutningen i EØS-komiteen

I henhold til EØS-komiteens beslutning nr. 78/2011 av 1. juli 2011 skal EØS-avtalens vedlegg IX endres ved innlemmelse av Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet (Solvens II-direktivet). Beslutningen inneholder en innledning og fire artikler. I innledningen blir det vist til EØS-avtalen, og særlig til artikkel 98, som gjør det mulig å endre vedleggene til avtalen gjennom beslutning i EØS-komiteen. I artikkel 1 angis hvilke endringer som gjøres i EØS-avtalens vedlegg IX, og med hvilke tilpasninger bestemmelsene i direktiv 2009/138/EF skal gjelde. Artikkel 2, 3 og 4 slår fast at teksten til direktiv 2009/138/EF på islandsk og norsk skal gis gyldighet, at EØS-komiteens beslutning trer i kraft 2. juli 2011, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1, og at beslutningen skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

5 Forholdet til norsk rett

Gjennomføring av direktiv 2009/138/EF (Solvens II-direktivet) vil medføre vesentlige endringer i rammebetingelsene for norske forsikringsselskap, herunder bestemmelsene i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsvirksomhetsloven) og lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven). For livsforsikringsselskapene vil endringene i rammebetingelsene som følge av direktiv 2009/138/EF komme omtrent samtidig med endringene som følger av tilpasningen til ny alderspensjon i folketrygden.

Finansdepartementet legger opp til å gjennomføre de nødvendige endringer i lovgivningen for forsikringsselskaper i en ny finansforetakslov, basert på et utkast utarbeidet av Banklovkommisjonen, som skal samle lovgivningen om finansforetak og finanskonsern mv. i én lov.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Gjennomføring av Solvens II vil medføre en del merarbeid for Finanstilsynet, særlig i en overgangsperiode i 2012 og 2013, som følge av de vesentlige endringer i reglene for forsikringsselskapene. Det legges til grunn at Finanstilsynets merarbeid kan utføres innenfor gjeldende budsjettrammer.

For forsikringsselskapene innebærer de nye reglene bl.a. at eiendeler og forpliktelser skal vurderes til markedsverdi. For norske livsforsikringsselskaper, som i dag diskonterer forpliktelser med en fast beregningsrente, blir dette en vesentlig endring. Markedsverdien på forsikringsforpliktelsene kan ikke observeres direkte, og vil måtte beregnes bl.a. ved bruk av diskontering til en markedsrente. Faller markedsrenten, vil nåverdien av forsikringsselskapenes forsikringsforpliktelse (selskapenes gjeld) øke. Enkelte selskaper vil trolig ha behov for mer kapital for å klare overgangen til de nye reglene. Innføring av Solvens II-reglene vil også kreve betydelige endringer i selskapenes systemer og kapitalforvaltning.

7 Konklusjon og tilrådning

Finansdepartementet tilrår at Stortinget godkjenner beslutningen i EØS-komiteen om endring i EØS-avtalen vedlegg IX ved innlemmelse av Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet (Solvens II).

Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til godkjennelse av EØS-komiteens beslutning nr. 78/2011 av 1. juli 2011 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet (Solvens II).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til godkjennelse av EØS-komiteens beslutning nr. 78/2011 av 1. juli 2011 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet (Solvens II) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om samtykke til godkjennelse av EØS-komiteens beslutning nr. 78/2011 av 1. juli 2011 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet (Solvens II)

I

Stortinget samtykker i godkjennelse av EØS-komiteens beslutning nr. 78/2011 av 1. juli 2011 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet (Solvens II).

Vedlegg 1

EØS-komiteens beslutning nr. 78/2011 av 1. juli 2011 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester)

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, endret ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt "avtalen", særlig artikkel 98, og

på følgende bakgrunn:

1) Avtalens vedlegg IX er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 120/2010 av 10. november 2010[1].
2) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet (Solvens II) (omarbeidet)[2] skal innlemmes i avtalen.
3) Direktiv 2009/138/EF opphever med virkning fra 1. november 2012 rådsdirektiv 64/225/EØF[3], 73/239/EØF[4], 73/240/EØF[5], 76/580/EØF[6], 78/473/EØF[7], 84/641/EØF[8], 87/344/EØF[9], 88/357/EØF[10] og 92/49/EØF[11] og europaparlaments- og rådsdirektiv 98/78/EF[12], 2001/17/EF[13], 2002/83/EF[14] og 2005/68/EF[15], som er innlemmet i avtalen og som følgelig skal oppheves i avtalen med virkning fra 1. november 2012.
4) Direktiv 2009/138/EF omarbeider enkelte av de opphevede rettsaktene, og de nåværende EØS-tilpasningene til disse skal derfor delvis opprettholdes –

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

I avtalens vedlegg IX gjøres følgende endringer:

1. I kapittel I (Forsikring) endres overskriften "*i) Annen forsikring enn livsforsikring*" til "*i) Livsforsikring og annen forsikring*".
2. Tidligere nr. 1 (rådsdirektiv 64/225/EØF) blir nr. 1a.
3. Før det nye nr. 1a (rådsdirektiv 64/225/EØF) skal nytt nr. 1 lyde:

"1. **32009 L 0138:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet (Solvens II) (omarbeidet) (EUT L 335 av 17.12.2009, s. 1).

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

a) I artikkel 8 tilføyes følgende:
"5) på Island: Viðlagatrygging Íslands."
b) Artikkel 57 til 63 om tilsynsmessig vurdering av et foretak som planlegger en overtakelse får ikke anvendelse dersom foretaket som planlegger en overtakelse, som definert i direktivet, befinner seg eller er lovregulert utenfor avtalepartenes territorium.
c) I artikkel 157 nr. 2 utgår ordene "og i henhold til forordning (EF) nr. 593/2008".
d) Artikkel 171 får ikke anvendelse; følgende bestemmelse får anvendelse:

Hver avtalepart kan gjennom avtaler med en eller flere tredjestater akseptere at det anvendes andre bestemmelser enn bestemmelsene fastsatt i direktivets artikkel 162 til 170, på det vilkår at de forsikrede oppnår en hensiktsmessig

---

1 EUT L 58 av 3.3.2011, s. 77, og EØS-tillegget nr. 12 av 3.3.2011, s. 20.
2 EUT L 335 av 17.12.2009, s. 1.
3 EFT L 56 av 4.4.1964, s. 878.
4 EFT L 228 av 16.8.1973, s. 3.
5 EFT L 228 av 16.8.1973, s. 20.
6 EFT L 189 av 13.7.1976, s. 13.
7 EFT L 151 av 7.6.1978, s. 25.
8 EFT L 339 av 27.12.1984, s. 21.
9 EFT L 185 av 4.7.1987, s. 77.
10 EFT L 172 av 4.7.1988, s. 1.
11 EFT L 228 av 11.8.1992, s. 1.
12 EFT L 330 av 5.12.1998, s. 1.
13 EFT L 110 av 20.4.2001, s. 28.
14 EFT L 345 av 19.12.2002, s. 1.
15 EUT L 323 av 9.12.2005, s. 1.

og tilsvarende beskyttelse. Avtalepartene skal informere og holde rådslagninger med hverandre før slike avtaler inngås. Avtalepartene skal ikke anvende bestemmelser som vil føre til at filialer av forsikringsforetak med hovedkontor utenfor avtalepartenes territorium behandles gunstigere enn filialer av forsikringsforetak med hovedkontor innenfor avtalepartenes territorium.

e) Når Den europeiske union forhandler med en eller flere tredjestater på grunnlag av artikkel 175, skal den søke å oppnå samme behandling for EFTA-statenes forsikrings- og gjenforsikringsforetak.

f) Når det gjelder forholdet til forsikringsforetak i tredjestater beskrevet i artikkel 177, skal følgende gjelde:

For å oppnå størst mulig grad av likhet når en tredjestats lovgivning for forsikringsforetak anvendes, skal avtalepartene utveksle opplysninger som beskrevet i artikkel 177 nr. 1, og det skal i EØS-komiteen holdes rådslagninger om saker nevnt i artikkel 177 nr. 2, i henhold til særlige framgangsmåter som avtalepartene skal bli enige om i fellesskap.

g) Artikkel 178 skal lyde:

”1. Denne artikkel får anvendelse på avtaler omhandlet i nr. 2, uavhengig av om risikoen som dekkes befinner seg på en avtaleparts territorium, samt på alle andre forsikringsavtaler som dekker risiko som befinner seg innenfor avtalepartenes territorium. Den får ikke anvendelse for gjenforsikringsavtaler.

2. En forsikringsavtale som dekker en stor risiko som definert i artikkel 13 nr. 27 skal være underlagt den lovgivning partene avtaler.

I den grad partene ikke har valgt gjeldende lovgivning, skal forsikringsavtalen være underlagt lovene i den stat der forsikringsgiveren har sitt vanlige oppholdssted. Når det av alle sakens omstendigheter er klart at kontrakten åpenbart er nærmere knyttet til en annen stat, får denne statens lovgivning anvendelse.

3. Hvilken lovgivning en kontrakt er underlagt, skal velges av partene i henhold til følgende bestemmelser:

a) Lovvalget skal være uttrykkelig eller framgå tydelig av kontraktens bestemmelser eller omstendighetene ved saken. Partenes lovvalg kan omfatte hele avtalen eller bare deler av denne.

b) Partene kan på et hvilket som helst tidspunkt avtale at avtalen skal være underlagt annen lovgivning enn tidligere. Enhver endring i lovvalget som finner sted etter at avtalen er inngått, berører ikke avtalens formelle gyldighet og kan ikke redusere tredjemanns rettigheter.

c) Når alle andre elementer som er relevante for situasjonen på tidspunktet der valget foretas er lokalisert i en annen stat enn den stat hvis lovgivning er blitt valgt, kan partenes valg ikke berøre anvendelsen av bestemmelser i den aktuelle andre staten som ikke kan fravikes ved avtale.

d) Når alle andre elementer som er relevante for situasjonen på tidspunktet der valget foretas er lokalisert i en eller flere avtaleparter, kan partenes valg av annen gjeldende lovgivning enn avtalepartens ikke berøre anvendelsen av bestemmelser i EØS-retten i den grad disse er gjennomført i den avtalepart der domstolen befinner seg, som ikke kan fravikes ved avtale.

4. Spørsmålet om eksistens og gyldighet av partenes samtykke til valg av gjeldende lovgivning skal avgjøres i henhold til følgende bestemmelser:

a) Eksistensen til og gyldigheten av en avtale, eller noen bestemmelse i en avtale, er underlagt den lovgivning som ville få anvendelse under denne artikkel dersom avtalen eller bestemmelsen var gyldig.

En part kan likevel, for å godtgjøre at vedkommende ikke har samtykket, påberope seg lovgivningen i den stat der han har sitt vanlige oppholdssted, dersom det av omstendighetene framgår at det ikke ville være rimelig å bestemme virkningen

av vedkommendes atferd i henhold til den lovgivning som er angitt i denne bokstavs første ledd.

b) En avtale som er inngått mellom personer som befinner seg, eller hvis fullmaktsinnehavere befinner seg, i samme stat på tidspunktet for inngåelsen, er formelt gyldig dersom den oppfyller formkravene i den lovgivning som i henhold til denne artikkel får anvendelse på avtalens materielle innhold, eller i den stat der avtalen er inngått.

En avtale som er inngått mellom personer som befinner seg, eller hvis fullmaktshavere befinner seg, i forskjellige land på tidspunktet for inngåelsen, er formelt gyldig dersom den oppfyller formkravene i den lovgivning som i henhold til denne artikkel får anvendelse på avtalens materielle innhold, eller lovgivningen i enhver av de stater der en av partene eller disses fullmaktsinnehavere befinner seg ved inngåelsen, eller i den stat der en av partene på det aktuelle tidspunkt hadde sitt vanlige oppholdssted.

En ensidig erklæring som er tenkt å ha rettslig virkning vedrørende en eksisterende eller påtenkt avtale er formelt gyldig dersom den oppfyller formkravene i den lovgivning som i henhold til denne artikkel får anvendelse på avtalens materielle innhold, eller i lovgivningen til det land der handlingen ble utført, eller i det land der personen som utførte den på det aktuelle tidspunkt hadde sitt vanlige oppholdssted.

Uavhengig av denne bokstavs første til tredje ledd er en avtale vedrørende en tinglig rettighet over fast eiendom eller forpaktning av fast eiendom underlagt formkravene i lovgivningen der eiendommen befinner seg, så sant denne fastsetter at:

len, kan partene benytte seg av

i) kravene skal etterkommes uansett hvilken stat avtalen inngås i og uansett hvilken lovgivning som får anvendelse på avtalen, og

ii) kravene ikke kan fravikes ved avtale.

c) Er en avtale inngått mellom personer som befinner seg i samme stat, kan en fysisk person som ville ha handleevne etter lovgivningen i dette landet, bare påberope seg manglende handleevne etter et annet lands lovgivning dersom den andre avtaleparten var eller burde vært klar over denne manglende handleevnen.

5. Dersom det er tale om en annen type forsikringsavtale enn den som omhandles i nr. 2, kan partene bare gjøre følgende lovvalg i henhold til nr. 3:

a) lovgivningen i enhver avtalepart der risikoen befinner seg på tidspunktet for avtaleinngåelsen

b) lovgivningen i det land der forsikringstakeren har sitt vanlige oppholdssted

c) ved livsforsikring, lovgivningen i den avtalepart der forsikringstakeren er statsborger

d) når det gjelder forsikringsavtaler som dekker risiko begrenset til begivenheter i en annen avtalepart enn der risikoen befinner seg, lovgivningen til den aktuelle avtaleparten

e) dersom forsikringstakeren til en avtale som faller inn under dette nummer utøver kommersiell eller industriell aktivitet eller et liberalt yrke, og forsikringsavtalen dekker to eller flere risikoer knyttet til disse aktivitetene og som befinner seg i forskjellige avtaleparter, lovgivningen til enhver av de berørte avtalepartene eller til den stat der forsikringstakeren har sitt vanlige oppholdssted.

Dersom de avtaleparter det henvises til i dette nummers bokstav a), b) eller e) gir større frihet med hensyn til lovvalget for forsikringsavtadenne friheten.

Om partene ikke har avtalt hvilken lovgivning som får anvendelse i henhold til dette nummer, skal den aktuelle avtalen underlegges lovgivningen i den avtalepart der risikoen befinner seg på tidspunktet for avtaleinngåelsen.

6. Følgende supplerende bestemmelser skal gjelde for forsikringsavtaler som dekker risiko der avtaleparten pålegger at det inngås forsikring:
   a) Forsikringsavtalen oppfyller ikke forpliktelsen til å tegne forsikring dersom den ikke overholder de særlige bestemmelser for den aktuelle forsikringen som er fastsatt av den avtalepart som pålegger kravet. Ved motstrid mellom lovgivningen i den avtalepart der risikoen befinner seg og lovgivningen i den avtalepart som pålegger at det inngås forsikring, skal sistnevnte gjelde.
   b) Uavhengig av nr. 2 og 4 kan en avtalepart fastsette at forsikringsavtalen skal være underlagt lovgivningen i den avtalepart som pålegger at det inngås forsikring.
7. Med henblikk på nr. 4 tredje ledd og nr. 5 betraktes avtalen, dersom den dekker risikoer i mer enn én avtalepart, som å utgjøre flere avtaler som hver gjelder for bare én avtalepart.
8. Med henblikk på denne artikkel skal landet der risikoen befinner seg fastsettes i henhold til artikkel 13 nr. 13, og ved livsforsikring skal staten der risikoen befinner seg defineres som landet der forpliktelsen inngås i henhold til artikkel 13 nr. 14."

h) I vedlegg III(A) tilføyes følgende
"29) når det gjelder Republikken Island: "Hlutafélag",
30) når det gjelder Fyrstedømmet Liechtenstein: "Aktiengesellschaft", 'Europäische Gesellschaft (SE)", "Genossenschaft", "Europäische Genossenschaft (SCE)",
31) når det gjelder Kongeriket Norge: "Aksjeselskaper", "Gjensidige selskaper"."

i) I vedlegg III(B) tilføyes følgende:
"29) når det gjelder Republikken Island: "Hlutafélag",
30) når det gjelder Fyrstedømmet Liechtenstein: "Aktiengesellschaft", 'Europäische Gesellschaft (SE)", "Genossenschaft", "Europäische Genossenschaft (SCE)",
31) når det gjelder Kongeriket Norge: "Aksjeselskaper", "Gjensidige selskaper"."

j) I vedlegg III(C) tilføyes følgende:
"29) når det gjelder Republikken Island: "Hlutafélag",
30) når det gjelder Fyrstedømmet Liechtenstein: "Aktiengesellschaft", "Europäische Gesellschaft (SE)", "Genossenschaft", "Europäische Genossenschaft (SCE)",
31) når det gjelder Kongeriket Norge: "Aksjeselskaper", "Gjensidige selskaper"""

4. I nr. 31d (europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/41/EF) tilføyes følgende:
   ", endret ved:
   – **32009 L 0138:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF (EUT L 335 av 17.12.2009, s. 1)."
5. Teksten i nr. 1a (rådsdirektiv 64/225/EØF), 2 (første rådsdirektiv 73/239/EØF), 3 (rådsdirektiv 73/240/EØF), 4 (rådsdirektiv 78/473/EØF), 5 (rådsdirektiv 84/641/EØF), 6 (rådsdirektiv 87/344/EØF), 7 (annet rådsdirektiv 88/357/EØF), 7a (rådsdirektiv 92/49/EØF), 7b (europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/68/EF), 12c (europaparlaments- og rådsdirektiv 98/78/EF) og 13a (europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/17/EF) oppheves med virkning fra 1. november 2012.
6. Teksten i nr. 11 (europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/83/EF) samt den dertil knyttede overskriften oppheves med virkning fra 1. november 2012.
7. Overskriftene "*iv) Tilsyn og regnskaper*" og "*v) Annet*" i kapittel I (Forsikring) skal med virkning fra 1. november 2012 lyde "*iii) Tilsyn og regnskaper*" og "*iv) Annet*" .

Artikkel 2

Teksten til direktiv 2009/138/EF på islandsk og norsk, som skal kunngjøres i EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 2. juli 2011, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1[16].

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

[16] Forfatningsrettslige krav angitt.

Ensidig erklæring fra Liechtenstein i forbindelse med beslutning nr. 78/2011 om innlemming av direktiv 2009/138/EF i avtalen

"Fyrstedømmet Liechtenstein har i 1996 inngått en bilateral avtale med Sveits vedrørende direkte forsikring. På grunnlag av gjensidighet har avtalen som mål å regulere de vilkår som er nødvendige og tilstrekkelige for å gjøre forsikringsforetak med hovedkontor på en av avtalepartenes territorium i stand til å nyte godt av etablerings- og tjenestefrihet med henblikk på direkte forsikring innenfor territoriet til den annen avtalepart."

Vedlegg 2

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve virksomhet innen forsikring og gjenforsikring (Solvens II) (omarbeiding)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, særlig artikkel 47 nr. 2 og artikkel 55,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen og

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité[1],

etter samråd med Regionkomiteen,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251[2] og

ut fra følgende betraktninger:

1) Det skal gjøres en rekke vesentlige endringer i første rådsdirektiv 73/239/EØF av 24. juli 1973 om samordning av lover og forskrifter om adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte forsikring med unntak av livsforsikring[3]; rådsdirektiv 78/473/EØF av 30. mai 1978 om samordning av lover og forskrifter om koassuransevirksomhet i Fellesskapet[4]; rådsdirektiv 87/344/EØF av 22. juni 1987 om samordning av lover og forskrifter om rettshjelpsforsikring[5]; annet rådsdirektiv 88/357/EØF av 22. juni 1988 om samordning av lover og forskrifter om direkte forsikring med unntak av livsforsikring og om fastsettelse av bestemmelser for å lette den faktiske utøvelse av adgang til å yte tjenester[6]; rådsdirektiv 92/49/EØF av 18. juni 1992 om samordning av lover og forskrifter om direkte forsikring med unntak av livsforsikring (tredje direktiv om annen forsikring enn livsforsikring)[7]; europaparlaments- og rådsdirektiv 98/78/EF av 27. oktober 1998 om utvidet tilsyn med forsikringsforetak som er del av en forsikringsgruppe[8]; europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/17/EF av 19. mars 2001 om sanering og avvikling av forsikringsforetak[9]; europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/83/EF av 5. november 2002 om livsforsikring[10] og europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/68/EF av 16. november 2005 om gjenforsikring[11]. Av klarhetshensyn bør disse direktivene omarbeides.

2) For å legge til rette for adgangen til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet er det nødvendig å fjerne de alvorligste forskjellene mellom medlemsstatenes lovgivninger når det gjelder reglene forsikrings- og gjenforsikringsforetak er underlagt. Det bør derfor fastsettes juridiske rammer for forsikrings- og gjenforsikringsforetak som gjør det mulig for foretakene å utøve forsikringsvirksomhet i hele det indre marked og dermed gjøre det enklere for forsikrings- og gjenforsikringsforetak med hovedkontor i Fellesskapet å dekke risikoer og forpliktelser som befinner seg der.

3) For at det indre marked skal virke etter hensikten, bør det fastsettes samordnede regler for tilsyn med forsikringsgrupper og med tanke på vern av kredito-

[1] EUT C 224 av 30.8.2008, s. 11.

[2] Europaparlamentsuttalelse av 22. april 2009 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 10. november 2009.

[3] EFT L 228 av 16.8.1973, s. 3.

[4] EFT L 151 av 7.6.1978, s. 25.

[5] EFT L 185 av 4.7.1987, s. 77.

[6] EFT L 172 av 4.7.1988, s. 1.

[7] EFT L 228 av 11.8.1992, s. 1.

[8] EFT L 330 av 5.12.1998, s. 1.

[9] EFT L 110 av 20.4.2001, s. 28.

[10] EFT L 345 av 19.12.2002, s. 1.

[11] EUT L 323 av 9.12.2005, s. 1.

rer for framgangsmåter for sanering og avvikling av forsikringsforetak.

4) Visse foretak som yter forsikringstjenester bør ikke være omfattet av ordningen opprettet ved dette direktiv på grunn av deres størrelse, rettslige status, særtrekk – for eksempel at de er nært knyttet til offentlige forsikringsordninger – eller de særskilte tjenester de tilbyr. Videre er det ønskelig å utelukke visse institusjoner i flere medlemsstater, hvis virksomhet omfatter bare en svært begrenset sektor, og som ved lov er avgrenset til et bestemt territorium eller bestemte personer.

5) Svært små forsikringsforetak som oppfyller visse vilkår, herunder bruttopremieinntekter på under fem millioner euro, er unntatt fra dette direktivs virkeområde. Alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak som allerede har tillatelse i henhold til de gjeldende direktiver, bør imidlertid beholde sin tillatelse når dette direktiv gjennomføres. Foretak som er unntatt fra dette direktivs virkeområde, bør kunne benytte seg av de grunnleggende friheter traktaten gir. Slike foretak har anledning til å søke om godkjenning i henhold til dette direktiv for å dra nytte av ordningen med en enkelt tillatelse som dette direktiv fastsetter.

6) Det bør være mulig for medlemsstatene å kreve at foretak som utøver forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet, og som er unntatt fra dette direktiv virkeområde, registres. Medlemsstatene kan også underlegge slike foretak tilsyn.

7) Rådsdirektiv 72/166/EØF av 24. april 1972 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om ansvarsforsikring for motorvogn og kontroll med at forsikringsplikten overholdes[12]; sjuende rådsdirektiv 83/349/EØF av 13. juni 1983 med hjemmel i traktatens artikkel 54 nr. 3 bokstav g) om konsoliderte regnskaper[13]; annet rådsdirektiv 84/5/EØF av 30. desember 1983 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om ansvarsforsikring for motorvogn[14]; europaparlaments- og rådsforordning 2004/39/EF av 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter[15] og europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/48/EF av 14. juni 2006 om adgang til å starte og utøve virksomhet som kredittinstitusjon[16] fastsetter allmenne regler på området regnskap, ansvarsforsikring for motorvogn, finansielle instrumenter og kredittinstitusjoner og fastsetter definisjoner på disse områdene. Visse definisjoner fastsatt i disse direktiver bør gjøres gjeldende for dette direktivs formål.

8) Foretak som skal starte forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet bør være forhåndsgodkjent. Det er derfor nødvendig å fastsette vilkår og framgangsmåter for innvilgelse av tillatelse samt for eventuelle avslag på søknad om tillatelse.

9) De direktiver som dette direktiv erstatter, fastsetter ikke regler med hensyn til omfanget av gjenforsikringsvirksomhet som et forsikringsforetak kan få tillatelse til å utøve. Det er opp til medlemsstatene å fastsette regler på dette området.

10) Henvisninger i dette direktiv til forsikrings- eller gjenforsikringsforetak bør omfatte egenforsikringsforetak og egenforsikringsforetak for gjenforsikring, unntatt i de tilfeller der det er fastsatt særskilte bestemmelser for slike foretak.

11) Ettersom dette direktiv er et vesentlig virkemiddel for gjennomføringen av det indre marked, bør forsikrings- og gjenforsikringsforetak som er godkjent i sine hjemstater, ha anledning til å utøve noe av eller all sin virksomhet i Fellesskapet ved å opprette filialer eller tilby tjenester. Det bør derfor iverksettes tiltak for å oppnå den harmonisering som er nødvendig og tilstrekkelig for å oppnå gjensidig anerkjennelse av tillatelser og tilsynsordninger, og dermed en enkelt tillatelse som er gyldig i hele Fellesskapet og som tillater at tilsyn med et foretak føres av hjemstaten.

12) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/26/EF av 16. mai 2000 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om ansvarsforsikring for motorvogn (fjerde direktiv om motorvognforsikring)[17] fastsetter regler om utnevnelse av skaderepresen-

[12] EFT L 103 av 2.5.1972, s. 1.
[13] EFT L 193 av 18.7.1983, s. 1.
[14] EFT L 8 av 11.1.1984, s. 17.
[15] EUT L 145 av 30.4.2004, s. 1.
[16] EUT L 177 av 30.6.2006, s. 1.
[17] EFT L 181 av 20.7.2000, s. 65.

tanter. Disse reglene bør gjelde for dette direktivs formål.

13) Gjenforsikringsforetak bør begrense sitt virkefelt til gjenforsikring og tilknyttede typer virksomhet. Et slikt krav bør ikke være til hinder for at et gjenforsikringsforetak skal kunne utøve virksomhet som for eksempel å tilby rådgivning av statistisk eller forsikringsteknisk art, risikoanalyser eller undersøkelser for sine kunder. Det kan også omfatte en holdingselskapsfunksjon og virksomhet med hensyn til aktiviteter innen finanssektoren i henhold til artikkel 2 nr. 8 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF av 16. desember 2002 om utvidet tilsyn med kredittinstitusjoner, forsikringsforetak og investeringsforetak i et finansielt konglomerat[18]. Dette kravet tillater uansett ikke at foretaket driver ikke-tilknyttet bank- og finansvirksomhet.

14) Vernet av forsikringstakere forutsetter at forsikrings- og gjenforsikringsforetak underlegges effektive solvenskrav som medfører en effektiv kapitalfordeling i hele Den europeiske union. I lys av markedsutviklingen er dagens system ikke lenger tilfredsstillende. Det er derfor nødvendig å innføre nye rammeregler.

15) I tråd med den seneste utviklingen innen risikostyring, og innenfor rammen av Den internasjonale organisasjonen for forsikringstilsyn (IAIS), International Accounting Standards Board (IASB) og International Actuarial Association og den seneste utviklingen i andre finanssektorer, bør det velges en risikobasert økonomisk metode som stimulerer forsikrings- og gjenforsikringsforetak til å måle og styre sine risikoer på en hensiktsmessig måte. Harmoniseringen bør styrkes ved at det fastsettes særskilte regler for verdsetting av eiendeler og forpliktelser, herunder forsikringstekniske avsetninger.

16) Hovedformålet med å regulere og føre tilsyn med forsikrings- og gjenforsikringsvirksomheten er å oppnå tilstrekkelig vern av forsikringstakere og begunstigede. Begrepet begunstiget skal vise til enhver fysisk eller juridisk person som har rettigheter i henhold til en forsikringsavtale. Økonomisk stabilitet og rettferdige og stabile markedsforhold er andre mål med reguleringen og tilsynet med forsikrings- og gjenforsikringsvirksomheten som også bør tas i betraktning, men som ikke bør undergrave hovedformålet.

17) Solvensreglene som er fastsatt i dette direktiv, forventes å medføre enda bedre vern for forsikringstakerne. Det innebærer at medlemsstatene må opprette tilsynsmyndigheter som gis de nødvendige ressurser for å oppfylle de forpliktelser som fastsettes i dette direktiv. Dette omfatter alle nødvendige ressurser, herunder økonomiske og menneskelige.

18) Tilsynsmyndighetene i medlemsstatene bør derfor ha alle nødvendige midler til rådighet for å sikre at forsikrings- og gjenforsikringsforetakene utøver sin virksomhet korrekt i hele Fellesskapet, enten den utøves i henhold til reglene for etableringsadgang eller til adgangen til å yte tjenester. For å sikre effektivt tilsyn bør alle tiltak som iverksettes av tilsynsmyndigheten, stå i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av de risikoer et forsikrings- eller gjenforsikringsforetaks virksomhet innebærer, uansett hvilken betydning det berørte foretaket har for den overordnede økonomiske stabiliteten i markedet.

19) Dette direktiv bør ikke være for belastende for små og mellomstore forsikringsforetak. Ett av verktøyene som bør benyttes for å oppnå dette målet, er korrekt anvendelse av forholdsmessighetsprinsippet. Dette prinsippet bør gjelde både for de krav som stilles til forsikrings- og gjenforsikringsforetakene, og for utøvelsen av tilsynsmyndigheten.

20) Dette direktiv bør særlig ikke være for belastende for forsikringsforetak som spesialiserer seg på bestemte typer forsikringer eller tjenester til bestemte kundesegmenter, og det bør anerkjenne at slik spesialisering kan være et verdifullt verktøy for effektiv risikostyring. For å oppnå dette målet og korrekt anvendelse av forholdsmessighetsprinsippet bør det også vedtas særskilte bestemmelser som tillater at foretak benytter egne opplysninger til å kalibrere parametrene for forsikringsrisikomodulene i solvenskapitalkravets standardformel.

[18] EUT L 35 av 11.2.2003, s. 1.

21) Dette direktiv bør også ta hensyn til særtrekkene ved egenforsikringsforetak og egenforsikringsforetak for gjenforsikring. Ettersom slike foretak bare dekker risiko knyttet til den bransje- eller næringsgruppe de tilhører, bør det i tråd med forholdsmessighetsprinsippet fastsettes hensiktsmessige metoder som gjenspeiler arten, omfanget og kompleksiteten av deres virksomhet.

22) Tilsynet med gjenforsikringsvirksomheten bør ta hensyn til denne virksomhetens spesielle særtrekk, særlig dens globale karakter og den kjensgjerning at forsikringstakerne selv er forsikrings- eller gjenforsikringsforetak.

23) Tilsynsmyndighetene bør kunne innhente de opplysninger fra forsikrings- og gjenforsikringsforetakene som er nødvendige for tilsynsformålet, herunder eventuelt opplysninger som er offentliggjort av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i henhold til krav til finansiell rapportering, børsnotering eller andre lovpålagte krav.

24) Hjemstatens tilsynsmyndigheter bør ha ansvar for å overvåke forsikrings- og gjenforsikringsforetakenes økonomiske soliditet. For dette formål bør den utføre regelmessige revisjoner og vurderinger.

25) Tilsynsmyndigheten bør kunne ta hensyn til den innvirkning selvpålagte atferds- og innsynsregler som de berørte institusjoner overholder i sine transaksjoner med ikke-regulerte eller alternative investeringsinstrumenter, vil ha på risikostyring og kapitalforvaltning.

26) Solvenskapitalkravet danner utgangspunktet for å stille hensiktsmessige kvantitative krav til forsikringssektoren. Tilsynsmyndigheten bør derfor bare under ekstraordinære omstendigheter, i de tilfeller som er angitt i dette direktiv, ha myndighet til å fastsette kapitalkravtillegg ut over solvenskapitalkravet etter at tilsynets revisjon er utført. Standardformelen for solvenskapitalkrav er ment å gjenspeile risikoprofilen for de fleste forsikrings- og gjenforsikringsforetak. Det kan imidlertid forekomme tilfeller der den standardiserte metoden ikke gir en god gjengivelse av et foretaks helt spesifikke risikoprofil.

27) Et pålegg om kapitalkravtillegg er ekstraordinært i den forstand at det bare skal benyttes som en siste utvei når andre tilsynstiltak er uten virkning eller uhensiktsmessige. Videre bør betydningen av begrepet ekstraordinært forstås ut fra hvert foretaks særskilte stilling snarere enn ut fra antallet kapitalkravtillegg som pålegges i et bestemt marked.

28) Kapitalkravtillegget bør bare opprettholdes inntil de omstendigheter som førte til at det ble pålagt, er rettet opp. Dersom det foreligger vesentlige mangler ved en full eller partiell intern modell eller vesentlig svikt i foretaksstyringen, bør tilsynsmyndigheten sikre at det berørte foretaket iverksetter alle nødvendige tiltak for å rette opp de mangler som førte til at kapitalkravtillegget ble pålagt. I de tilfeller den standardiserte metoden ikke i tilfredsstillende grad gjenspeiler et foretaks helt spesifikke risikoprofil, kan kapitalkravtillegget opprettholdes i flere påfølgende år.

29) Noen risikoer kan bare håndteres korrekt gjennom krav til foretaksstyringen snarere enn gjennom de kvantitative krav som gjenspeiles i solvenskapitalkravet. Et effektivt foretaksstyringssystem er derfor avgjørende for å sikre god styring av forsikringsforetaket og reguleringsregimet.

30) Foretaksstyringssystemet omfatter risikostyringsfunksjonen, samsvarskontrollfunksjonen, internrevisjonsfunksjonen og aktuarfunksjonen.

31) En funksjon er en administrativ kapasitet til å utføre visse styringsoppgaver. At en bestemt funksjon er angitt skal ikke være til hinder for at foretaket fritt kan bestemme hvordan funksjonen skal organiseres i praksis, med mindre annet er fastsatt i dette direktiv. Dette bør ikke føre til urimelig belastende krav ettersom det bør tas hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av foretakets virksomhet. Disse funksjonene bør derfor kunne innehas av foretakets egne ansatte, utføres av innleide eksperter eller settes ut til eksterne eksperter innenfor rammen av dette direktiv.

32) Med unntak for internrevisjonsfunksjonen bør det videre i små og mindre komplekse foretak være mulighet for at én person eller organisatorisk enhet utfører mer enn én funksjon.

33) De funksjoner som inngår i foretaksstyringssystemet betraktes som nøkkelfunk-

sjoner og dermed som viktige og avgjørende funksjoner.

34) Alle som utfører nøkkelfunksjoner, bør være egnet. Bare innehaverne av nøkkelfunksjonene bør imidlertid være underlagt meldingsplikt til tilsynsmyndigheten.

35) For å avgjøre hvilket kompetansenivå som kreves, bør de faglige kvalifikasjonene og erfaringen til de personer som faktisk driver foretaket eller innehar andre nøkkelfunksjoner, komme i betraktning som ytterligere faktorer.

36) Alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak bør, som en integrerende del av sin forretningsstrategi, regelmessig vurdere sitt generelle solvensbehov med henblikk på sin særskilte risikoprofil (egenrisiko- og solvensvurdering). En slik vurdering krever verken at det utvikles en intern modell eller at det beregnes et annet kapitalkrav enn solvenskapitalkravet eller minstekapitalkravet. Resultatet av hver vurdering bør rapporteres til tilsynsmyndigheten som en del av de opplysninger som skal framlegges for tilsynsformål.

37) For å sikre effektivt tilsyn med funksjoner eller virksomhet som er satt ut, er det vesentlig at tilsynsmyndigheten for de forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som setter ut slike funksjoner eller virksomheter, har tilgang til alle relevante opplysninger som innehas av den tjenesteyter som utfører de funksjoner eller den virksomhet som er satt ut, uansett om sistnevnte er et regulert foretak eller ikke, samt har rett til å foreta inspeksjoner på stedet. For å ta høyde for markedsutviklingen og sikre at vilkårene for funksjonsutsetting overholdes, bør tilsynsmyndighetene informeres før kritiske eller viktige funksjoner eller virksomheter settes ut. Disse kravene bør ta i betraktning arbeidet til Joint Forum og være i samsvar med gjeldende regler og praksis i banksektoren og direktiv 2004/39/EF og dets anvendelse på kredittinstitusjoner.

38) For å garantere innsyn bør forsikrings- og gjenforsikringsforetak minst en gang i året offentliggjøre – det vil si gjøre kostnadsfritt tilgjengelig for offentligheten enten i trykt eller elektronisk form – vesentlige opplysninger om sin solvens og finansielle stilling. Foretakene bør ha anledning til frivillig å offentliggjøre ytterligere opplysninger.

39) Det bør fastsettes bestemmelser om utveksling av opplysninger mellom tilsynsmyndigheter og myndigheter eller organer som i kraft av sin funksjon bidrar til å styrke det finansielle systems stabilitet. Det må derfor fastsettes på hvilke vilkår slik utveksling av opplysninger kan tillates. Når det er fastsatt at opplysninger bare kan gis videre med tilsynsmyndighetenes uttrykkelige samtykke, bør disse myndighetene eventuelt kunne gjøre samtykket betinget av at strenge krav blir overholdt.

40) Det er nødvendig å fremme sammenfallende tilsyn, ikke bare med hensyn til de verktøy men også den praksis som benyttes i tilsynet. Den europeisk tilsynskomité for forsikring og tjenestepensjoner (CEIOPS) opprettet ved kommisjonsbeslutning 2009/79/EF[19] bør spille en viktig rolle i denne forbindelse og rapportere jevnlig til Europaparlamentet og Kommisjonen om framdriften.

41) Formålet med opplysningene og rapporten som CEIOPS skal legge fram i forbindelse med kapitalkravtillegg, er ikke å innskrenke bruken av disse som tillates i henhold til dette direktiv, men å bidra til en enda høyere grad av tilnærming av tilsynet ved bruk av kapitalkravtillegg mellom tilsynsmyndigheter i ulike medlemsstater.

42) For å begrense den administrative byrden og unngå dobbeltarbeid bør tilsynsmyndighetene og statistiske myndigheter samarbeide og utveksle opplysninger.

43) For å styrke tilsynet med forsikrings- og gjenforsikringsforetak og vernet av forsikringstakerne bør revisorer som definert i europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF av 17. mai 2006 om lovfestet revisjon av årsregnskap og konsernregnskap[20], ha plikt til umiddelbart å rapportere eventuelle forhold som vil kunne ha alvorlig innvirkning på et forsikrings- eller gjenforsikringsforetaks finansielle stilling eller administrative organisering.

44) Forsikringsforetak som driver virksomhet innen både livsforsikring og annen forsikringsvirksomhet, bør administrere

[19] EUT L 25 av 29.1.2009, s. 28.

[20] EUT L 157 av 9.6.2006, s. 87.

disse virksomhetene atskilt for å verne forsikringstakernes interesser. Slike foretak bør særlig underlegges de samme kapitalkrav som de krav som gjelder for tilsvarende forsikringsgrupper bestående av et livsforsikringsforetak og et foretak innen annen forsikring enn livsforsikring, samtidig som det tas hensyn til den økte muligheten til å overføre kapital i forsikringsforetak med blandet virksomhet.

45) Vurderingen av den finansielle stillingen til forsikrings- og gjenforsikringsforetak bør være basert på sunne økonomiske prinsipper og gjøre optimal bruk av de opplysninger finansmarkedene legger fram, samt av generelt tilgjengelige opplysninger om forsikringstekniske risikoer. Særlig bør solvenskrav være basert på en økonomisk vurdering av hele balansen.

46) Vurderingskriteriene for tilsynsformål bør i den grad det er mulig, være i samsvar med utviklingen i internasjonal regnskapsføring slik at den administrative byrden for forsikrings- og gjenforsikringsforetak begrenses.

47) I samsvar med denne tilnærmingsmåten bør kapitalkravene dekkes av ansvarlig kapital, uten hensyn til om det dreier seg om balanseførte poster eller ikke. Ettersom ikke alle finansielle ressurser gir full dekning av tap ved avvikling og i fortsatt drift, bør de poster som inngår i den ansvarlige kapitalen inndeles i tre kategorier i henhold til kvalitetskriterier, og den tellende solvenskapitalen som inngår til dekning av kapitalkravene, begrenses tilsvarende. De grenser som gjelder for poster som inngår i den ansvarlige kapitalen bør bare anvendes for å fastslå solvenssituasjonen for forsikrings- og gjenforsikringsforetak, og bør ikke ytterligere begrense disse foretakenes frihet med hensyn til forvaltning av intern kapital.

48) Generelt er eiendeler som er uten noen forutsigbare forpliktelser, tilgjengelige til dekning av tap på grunn av ugunstige svingninger i virksomheten både i fortsatt drift og ved avvikling. Størstedelen av det beløp som eiendelene overstiger forpliktelsene med, som verdsatt i samsvar med prinsippene fastsatt i dette direktiv, bør derfor behandles som kapital av høy kvalitet (kategori 1).

49) Ikke alle eiendeler i et foretak er frie. I enkelte medlemsstater resulterer visse produkter i avgrensede fondsstrukturer som gir en klasse forsikringstakere større rettigheter til eiendeler i deres eget fond. Selv om slike eiendeler inngår i beregningen av hvor mye eiendelene overstiger forpliktelsene i den ansvarlige kapitalen, kan de i praksis ikke benyttes til å dekke risiko utenom det avgrensede fondet. Vurderingen av kapitalbehovet bør, for å være forenlig med den økonomiske metoden, tilpasses for å gjenspeile at de eiendeler som inngår i en ordning med avgrensede fond, er av en annen karakter. På samme måte bør beregningen av solvenskapitalkravet gjenspeile den reduserte ressursdelingen eller spredningen som er knyttet til disse avgrensede fondene.

50) Det er gjeldende praksis i enkelte medlemsstater at forsikringsselskaper selger livsforsikringsprodukter der forsikringstakerne og de begunstigede bidrar til selskapets risikokapital i bytte mot hele eller deler av avkastningen på premien. Det akkumulerte overskuddet er overskuddsfond som tilhører den juridiske person som har generert dem.

51) Overskuddsfond bør verdsettes i tråd med den økonomiske metoden fastsatt i dette direktiv. I denne forbindelse bør det ikke være tilstrekkelig med bare en henvisning til vurderingen av overskuddsfond i de lovpålagte årsregnskapene. I tråd med kravene om ansvarlig kapital bør overskuddsfond være underlagt kriteriene fastsatt i dette direktiv om klassifisering i kategorier. Det vil blant annet si at bare overskuddsfond som oppfyller kravene til klassifisering i kategori 1, bør betraktes som kapital i kategori 1.

52) Gjensidige forsikringsselskaper og selskaper av gjensidig art med variable premier kan kreve tilleggspremier fra sine medlemmer for å øke midlene de har til dekning av tap. Tilleggspremier fra medlemmer kan utgjøre en betydelig finansieringskilde for gjensidige forsikringsselskaper og selskaper av gjensidig art, også når de står overfor ugunstige svingninger i virksomheten. Tilleggspremier fra medlemmer bør derfor betraktes som poster i den supplerende ansvarlige kapitalen og behandles deretter for solvensformål.

Særlig blant gjensidige rederisammenslutninger eller rederisammenslutninger av gjensidig art med variable premier som utelukkende tilbyr sjøforsikring, har det lenge vært praksis å innkalle tilleggspremier fra medlemmer i henhold til bestemte innbetalingsordninger, og de beløp som er godkjent innkalt fra medlemmer, bør behandles som kapital av høy kvalitet (kategori 2). Når det gjelder andre gjensidige sammenslutninger og sammenslutninger av gjensidig art der tilleggspremier fra medlemmer holder samme kvalitet, bør de beløp som er godkjent innkalt fra medlemmer, også behandles som kapital av høy kvalitet (kategori 2).

53) For at forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal kunne oppfylle sine forpliktelser overfor forsikringstakerne og de begunstigede, bør medlemsstatene kreve at disse foretakene oppretter tilstrekkelige forsikringstekniske avsetninger. Prinsippene og de forsikringstekniske og statistiske metoder som disse forsikringstekniske avsetningene beregnes på grunnlag av, bør harmoniseres innenfor Fellesskapet for å oppnå bedre sammenlignbarhet og innsyn.

54) Beregningen av forsikringstekniske avsetninger bør være forenlig med verdsettelsen av eiendeler og forpliktelser, med markedet og i tråd med den internasjonale utviklingen innen regnskapsføring og tilsyn.

55) Verdien av de forsikringstekniske avsetningene bør derfor tilsvare det beløp et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak ville måtte betale om det umiddelbart overførte sine avtalemessige rettigheter og plikter til et annet foretak. Verdien av de forsikringstekniske avsetningene bør derfor tilsvare det beløp et annet forsikrings- eller gjenforsikringsforetak (referanseforetaket) kan forventes å trenge for å overta og oppfylle de underliggende forsikrings- og gjenforsikringsforpliktelser. Størrelsen på de forsikringstekniske avsetningene bør gjenspeile særtrekkene ved den underliggende forsikringsporteføljen. Foretaksspesifikke opplysninger, som opplysninger om behandling av erstatningskrav og kostnader, bør derfor benyttes ved beregning bare i den grad disse opplysningene gjør det mulig for forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket å gi et bedre bilde av særtrekkene ved den underliggende forsikringsporteføljen.

56) Antakelsene som gjøres om referanseforetaket som forutsettes å ville overta og oppfylle de underliggende forsikrings- og gjenforsikringsforpliktelsene, bør harmoniseres i hele Fellesskapet. Som et ledd i vurderingen av konsekvensene av gjennomføringstiltakene, bør særlig de antakelser om referanseforetaket som avgjør hvorvidt, og i så tilfelle i hvor stor grad, diversifiseringseffekter bør tas i betraktning ved beregning av risikomarginen, analyseres og deretter harmoniseres i hele Fellesskapet.

57) Ved beregning av forsikringstekniske avsetninger bør det være mulig å anvende rimelige interpoleringer og ekstrapoleringer fra tilgjengelige markedsverdier.

58) For å foreta en økonomisk vurdering av forsikrings- eller gjenforsikringsforpliktelser må forventet nåverdi av forsikringsforpliktelser beregnes på grunnlag av aktuell og pålitelig informasjon og realistiske forutsetninger som tar hensyn til finansielle garantier og opsjoner i forsikrings- og gjenforsikringsavtaler. Det bør kreves at effektive og harmoniserte forsikringstekniske metoder benyttes.

59) For å ta hensyn til små og mellomstore foretaks særskilte situasjon bør det finnes forenklede metoder for beregning av forsikringstekniske avsetninger.

60) Tilsynsordningen bør omfatte et risikofølsomt krav basert på en prospektiv beregning for å sikre nøyaktige og rettidige inngrep fra tilsynsmyndighetens side (solvenskapitalkravet), og et krav om minstesikkerhet for finansielle ressurser (minstekapitalkravet). Begge kapitalkravene bør harmoniseres i hele Fellesskapet for å oppnå et ensartet nivå av vern for forsikringstakerne. For at dette direktiv skal virke etter hensikten, bør det opprettes en hensiktsmessig tiltaksstige mellom solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet.

61) For å dempe mulige utilbørlige prosykliske virkninger av finanssystemet og unngå en situasjon der forsikrings- og gjenforsikringsforetak på en utilbørlig måte tvinges til å skaffe tilleggskapital

eller selge sine investeringer som følge av midlertidige ugunstige bevegelser i finansmarkedene, bør markedsrisikomodulen i standardformelen for solvenskapitalkravet omfatte en symmetrisk justeringsmekanisme for endringer i aksjekursnivået. I tilfelle usedvanlig store fall i finansmarkedene, og dersom den symmetriske justeringsmekanismen ikke er tilstrekkelig til at forsikrings- og gjenforsikringsforetakene kan oppfylle sine solvenskapitalkrav, bør det i tillegg være mulig for tilsynsmyndighetene å forlenge fristen for når forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal ha et nivå av kapitalelementer som kan inngå i solvenskapitalkravet (tellende solvenskapital).

62) Solvenskapitalkravet bør gjenspeile det nivå av tellende solvenskapital som gjør det mulig for forsikrings- og gjenforsikringsforetak å tåle betydelige tap, og som gir forsikringstakerne og begunstigede en rimelig forsikring om at utbetalinger vil bli gjort ved forfall.

63) For å sikre at forsikrings- og gjenforsikringsforetak løpende besitter tilstrekkelig tellende solvenskapital til å dekke solvenskapitalkravet, samtidig som det tas hensyn til eventuelle endringer i deres risikoprofil, bør disse foretakene beregne solvenskapitalkravet minst en gang i året, overvåke det kontinuerlig og beregne det på nytt hver gang risikoprofilen endres vesentlig.

64) For å fremme god risikostyring og tilpasse lovens kapitalkrav til bransjepraksis bør det fastsettes at solvenskapitalkravene skal være den økonomiske kapital et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak skal inneha for å sikre at konkurs ikke forekommer oftere enn i ett av 200 tilfeller, alternativt at det skal være minst 99,5 % sannsynlighet for at foretakene likevel vil kunne oppfylle sine forpliktelser overfor forsikringstakerne og begunstigede i de påfølgende 12 måneder. Den økonomiske kapitalen bør beregnes på grunnlag av foretakenes faktiske risikoprofil, og det bør tas hensyn til konsekvensene av potensielle risikoreduserende tiltak samt diversifiseringseffekter.

65) Det bør fastsettes en standardformel for beregning av solvenskapitalkravet slik at alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak kan vurdere sin økonomiske kapital. Standardformelen bør utformes i moduler, det vil si at hver enkelt eksponering for hver risikokategori bør vurderes i et første trinn og deretter vurderes samlet i annet trinn. Dersom bruk av foretaksspesifikke parametrer gir et bedre bilde av foretakets sanne forsikringsrisikoprofil, bør dette tillates forutsatt at parametrene er utledet ved bruk av en standardisert metode.

66) For å ta hensyn til små og mellomstore foretaks særskilte situasjon bør det finnes forenklede metoder for beregning av solvenskapitalkravet i samsvar med standardformelen.

67) Den nye risikobaserte metoden omfatter av prinsipielle grunner ikke begrepet kvantitative investeringsbegrensninger og kriterier for hva som utgjør tellende eiendeler. Det bør imidlertid være mulig å innføre investeringsbegrensninger og kriterier for tellende eiendeler for å håndtere risikoer som ikke er tilstrekkelig dekket av en av undermodulene i standardformelen.

68) I samsvar med den risikobaserte metoden som er valgt for solvenskapitalkravet, bør det i visse situasjoner være mulig å benytte hele eller partielle interne modeller for beregning av dette kravet snarere enn standardformelen. For å sikre forsikringstakerne og de begunstigede et likeverdig vern, bør slike interne modeller forhåndsgodkjennes av tilsynsmyndigheten på grunnlag av harmoniserte prosesser og standarder.

69) Når den tellende primærkapitalen utgjør mindre enn minstekapitalkravet, bør forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets tillatelse tilbakekalles om foretaket ikke innen kort tid er i stand til å få den tellende primærkapitalen opp på et nivå som oppfyller minstekapitalkravet.

70) Minstekapitalkravet bør sikre et minstenivå som de finansielle ressursene ikke bør underskride. Dette nivået må beregnes ut fra en enkel formel som inneholder en fastsatt øvre og nedre grense på grunnlag av det risikobaserte solvenskapitalkravet slik at det blir mulig å iverksette gradvis skjerpede tilsynstiltak, og det må fastsettes på grunnlag av opplysninger som kan revideres.

71) Forsikrings- og gjenforsikringsforetak bør ha eiendeler av god nok kvalitet til å

dekke sine samlede finansielle behov. Alle investeringer eid av forsikrings- eller gjenforsikringsforetak bør forvaltes etter aktsomhetsprinsippet.

72) Medlemsstatene bør ikke kreve at forsikrings- og gjenforsikringsforetakene skal investere i bestemte kategorier eiendeler, fordi slike krav ville være uforenlige med den liberalisering av kapitalbevegelser som er fastsatt i traktatens artikkel 56.

73) Det er nødvendig å forby alle bestemmelser som gir medlemsstatene mulighet til å kreve at forsikrings- eller gjenforsikringsforetak stiller midler som sikkerhet for de forsikringstekniske avsetningene, uansett hvilken form slike krav inntar, dersom forsikringsgiveren gjenforsikres av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som har tillatelse i henhold til dette direktiv, eller av et foretak hjemmehørende i en tredjestat som anses å ha tilsvarende tilsynsordning.

74) Den juridiske rammen har så langt ikke angitt detaljerte kriterier for en tilsynsmessig vurdering av en planlagt overtakelse eller en framgangsmåte for anvendelsen av disse. En avklaring av kriteriene og prosessen for tilsynsmessig vurdering er derfor nødvendig for å gi nødvendig rettssikkerhet, klarhet og forutsigbarhet med hensyn til vurderingsprosessen og følgene av denne. Disse kriteriene og framgangsmåtene ble innført ved bestemmelser i direktiv 2007/44/EF. Når det gjelder forsikrings- og gjenforsikringsforetak, bør disse bestemmelsene derfor konsolideres og inntas i dette direktiv.

75) Størst mulig harmonisering i hele Fellesskapet av disse framgangsmåtene og tilsynsvurderingene er derfor avgjørende. Bestemmelsene om kvalifiserte eierandeler bør imidlertid ikke hindre medlemsstatene i å kreve at tilsynsmyndighetene skal underrettes om overtakelser av eierandeler under de terskler som er fastsatt i disse bestemmelsene, så lenge en medlemsstat ikke pålegger flere enn én tilleggsterskel under 10 % for dette formål. Bestemmelsene bør heller ikke hindre at tilsynsmyndighetene gir generell veiledning med hensyn til når slike eierandeler vil anses for å føre til betydelig innflytelse.

76) På grunn av den økende mobiliteten blant Unionens borgere tilbys ansvarsforsikring for motorvogn i stadig større grad på tvers av landegrensene. For å sikre at ordningen med grønt kort og avtalene mellom de nasjonale forsikringsbyråene fortsatt skal virke etter hensikten, bør medlemsstatene kunne kreve at forsikringsforetak som tilbyr ansvarsforsikring for motorvogn på deres territorium ved å yte tjenester, skal være medlemmer av og delta i finansieringen av det nasjonale forsikringsbyrået og i garantifondet som medlemsstaten har opprettet. Den medlemsstat der tjenesteytingen finner sted, bør kreve at foretak som tilbyr ansvarsforsikring for motorvogn, utnevner en representant på medlemsstatens territorium som skal innhente alle nødvendige opplysninger i forbindelse med krav og representere det berørte foretaket.

77) Innenfor rammen av det indre marked er det i forsikringstakernes interesse å ha tilgang til et størst mulig utvalg av forsikringsprodukter i Fellesskapet. Den medlemsstat der risikoen eller forpliktelsen består, bør derfor sikre at ingenting hindrer markedsføringen på dens territorium av alle de forsikringsprodukter som tilbys for salg i Fellesskapet, forutsatt at produktene ikke er i strid med medlemsstatens gjeldende lovbestemmelser til beskyttelse av allmenne hensyn og det ikke finnes tilsvarende regler som beskytter allmenne hensyn i hjemstaten.

78) Det bør innføres en ordning med sanksjoner som kan ilegges dersom et forsikringsforetak ikke overholder gjeldende bestemmelser til beskyttelse av allmenne hensyn i den medlemsstat der risikoen eller forpliktelsen består.

79) I et indre marked for forsikring vil forbrukeren ha et større og mer variert utvalg av avtaler. For å få fullt utbytte av dette mangfoldet og den økte konkurransen bør forbrukerne gis alle nødvendige opplysninger før en avtale inngås og i hele avtalens løpetid, slik at de kan velge den avtale som best dekker deres behov.

80) Et forsikringsforetak som tilbyr avtaler om assistanse, bør inneha de midler som er nødvendige for å yte de naturalytelser som tilbys, innen rimelig tid. Det bør vedtas særlige bestemmelser for beregning

av solvenskapitalkravet og den absolutte nedre grense for minstekapitalkrav for et slikt foretak.

81) Effektiv utøvelse av koassuranse i Fellesskapet for virksomheter som på grunn av sin art eller størrelse sannsynligvis vil være dekket av internasjonal koassuranse, bør fremmes ved et minimum av harmonisering for å forhindre konkurransevridning og forskjellsbehandling. Det ledende forsikringsforetaket bør i den forbindelse vurdere erstatningskrav og fastsette forsikringstekniske avsetninger. Videre bør det på området koassuranse i Fellesskapet åpnes for et særskilt samarbeid mellom medlemsstatenes tilsynsmyndigheter og mellom disse tilsynsmyndighetene og Kommisjonen.

82) Med sikte på å beskytte forsikrede bør nasjonal lovgivning om rettshjelpsforsikring harmoniseres. Særlig bør eventuelle interessekonflikter som måtte oppstå som følge av at forsikringsforetaket dekker en annen person eller dekker en person for både rettshjelpsforsikring og en annen forsikringsklasse, så langt mulig forhindres eller løses. Tilfredsstillende beskyttelse av forsikringstakerne i denne forbindelse kan oppnås på forskjellige måter. Uansett hvilken løsning som velges, bør interessene til personer som har rettsforsikringsdekning, beskyttes gjennom tilsvarende garantier.

83) Konflikter mellom forsikrede og forsikringsforetak som dekker rettshjelpsforsikring, bør avgjøres så rettferdig og raskt som mulig. Medlemsstatene bør derfor innføre en voldgiftsordning eller en framgangsmåte som gir tilsvarende sikkerhet.

84) I visse medlemsstater erstatter privat eller frivillig inngått sykeforsikring helt eller delvis den dekning trygdeordningene gir ved sykdom. Disse sykeforsikringenes særskilte karakter skiller dem fra annen ansvars- og livsforsikring ettersom det er nødvendig å sikre at forsikringstakerne faktisk har tilgang til privat eller frivillig sykeforsikring uansett alder og risikoprofil. Arten og de sosiale følgene av sykeforsikringsavtaler gjør det berettiget at tilsynsmyndighetene i den medlemsstat der risikoen består, krever løpende underretning om generelle og spesielle avtalevilkår for private og frivillige sykeforsikringer, for å kunne kontrollere at disse avtalene helt eller delvis erstatter den dekning trygdeordningen gir ved sykdom. Denne kontrollen bør ikke være en forutsetning for markedsføring av produktene.

85) Visse medlemsstater har derfor vedtatt særskilte lovbestemmelser for dette formål. For å beskytte allmenne hensyn bør det være mulig å vedta eller beholde slike lovbestemmelser dersom de ikke utilbørlig begrenser etableringsadgangen eller adgangen til å yte tjenester, forutsatt at nevnte bestemmelser anvendes likt. Lovbestemmelsenes art kan variere i henhold til situasjonen i den enkelte medlemsstat. Beskyttelse av allmenne hensyn kan også nås dersom det kreves at foretak som tilbyr privat eller frivillig sykeforsikring, skal tilby standardavtaler som gir en dekning som svarer til dekningen fra den lovfestede trygdeordningen, med en premie som er lik eller lavere enn en fastsatt maksimumspremie, og at de skal delta i ordninger for taperstatning. Det kan også kreves at det forsikringstekniske grunnlaget for den private eller frivillige sykeforsikringen skal være likt tilsvarende grunnlag for livsforsikring.

86) Vertsmedlemsstatene bør kunne kreve at forsikringsforetak som på deres territorium for egen risiko tilbyr lovpliktig yrkesskadeforsikring, overholder særskilte bestemmelser for slik forsikring i nasjonal lovgivning. Kravet får likevel ikke anvendelse på bestemmelser om finansielt tilsyn, som bør fortsette å være hjemstatens eneansvar.

87) I visse medlemsstater er forsikringstransaksjoner ikke underlagt noen form for indirekte beskatning, mens flertallet av medlemsstatene anvender særskilte skatter og andre former for avgifter, herunder tilleggsgebyr til erstatningsorganer. Strukturen og nivået på slike skatter og avgifter varierer sterkt mellom de medlemsstater som pålegger dem. Det bør unngås at eksisterende forskjeller fører til konkurransevridning mellom forsikringstjenestene i de forskjellige medlemsstatene. I påvente av en framtidig harmonisering vil anvendelse av skatteordningene og andre former for avgifter i medlemsstaten der risikoen eller forpliktelsen består, kunne bøte på slike ulem-

per, og det er opp til medlemsstatene å fastsette nærmere regler for å sikre at slike skatter og avgifter innkreves.

88) De medlemsstater som ikke omfattes av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 593/2008 av 17. juni 2008 om lovvalg på kontraktsrettens område (Roma I)[21], bør i samsvar med dette direktiv anvende bestemmelsene i den forordning for å fastsette hvilken lovgivning som skal få anvendelse på forsikringsavtaler som faller inn under forordningens artikkel 7.

89) For å ta hensyn til de internasjonale sidene ved gjenforsikring bør det bli anledning til å inngå internasjonale avtaler med tredjestater med det formål å fastsette metoder for tilsyn med gjenforsikringsforetak som utøver virksomhet på territoriet til hver avtalepart. Det bør videre fastsettes en fleksibel framgangsmåte som gjør det mulig å vurdere, på fellesskapsbasis, om tilsynet i tredjestater er likeverdig, for å bedre liberaliseringen av gjenforsikringstjenester i tredjestater, ved å opprette foretak eller ved ytelse av slike tjenester over landegrensene.

90) Gjenforsikringsvirksomhet med begrenset risikooverføring er av en særegen karakter som gjør at medlemsstatene bør sikre at forsikrings- og gjenforsikringsforetak som inngår forsikringsavtaler med begrenset risikooverføring eller utøver forsikringsvirksomhet med begrenset risikooverføring, kan påvise, måle og kontrollere de risikoer som oppstår som følge av disse avtalene eller denne virksomheten på en korrekt måte.

91) Det bør fastsettes hensiktsmessige regler for spesialforetak for verdipapirisering (SPV) som påtar seg risiko fra forsikrings- og gjenforsikringsforetak uten selv å være et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak. Fordringer på et spesialforetak for verdipapirisering (SPV) bør anses som fradragsberettigede beløp i henhold til avtaler om gjenforsikring eller retrocesjon.

92) Spesialforetak for verdipapirisering (SPV) som godkjennes før 31. oktober 2012 bør være omfattet av lovgivningen i den medlemsstat som har godkjent foretaket. For å unngå tilsynsarbitrasje bør imidlertid all ny virksomhet som et spesialforetak for verdipapirisering igangsetter etter 31. oktober 2012, være omfattet av bestemmelsene i dette direktiv.

93) Gitt forsikringsvirksomhetens stadig mer grenseoverskridende karakter, bør ulikheter i medlemsstatenes regler for spesialforetak for verdipapirisering (SPV) som er omfattet av bestemmelsene i dette direktiv, i størst mulig grad reduseres, samtidig som det tas hensyn til deres tilsynsstrukturer.

94) Det bør arbeides videre med spesialforetak for verdipapirisering (SPV) samtidig som det tas hensyn til det arbeidet som er gjort i andre finanssektorer.

95) Tiltak med hensyn til tilsyn med forsikrings- og gjenforsikringsforetak som er del av en forsikringsgruppe, bør gjøre det mulig for myndighetene som er pålagt å føre tilsyn med et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak å danne seg et mer fullstendig bilde av foretakets finansielle stilling.

96) Slikt gruppetilsyn bør i nødvendig grad ta hensyn til forsikringsholdingselskaper og forsikringsholdingselskaper med blandet virksomhet. Dette direktiv innebærer imidlertid ikke på noen måte at medlemsstatene pålegges å føre tilsyn med hvert enkelt av disse foretakene.

97) Selv om tilsyn med hvert enkelt forsikrings- eller gjenforsikringsforetak fortsatt er hovedprinsippet, er det nødvendig å fastsette hvilke foretak det skal føres tilsyn med på gruppenivå.

98) I henhold til fellesskapsretten og nasjonal lovgivning bør foretak, og særlig gjensidige forsikringsselskaper og selskaper av gjensidig art, kunne danne sammenslutninger eller grupper, ikke gjennom kapitalbindinger, men gjennom formaliserte sterke og varige forbindelser basert på avtalemessig eller annen vesentlig anerkjennelse som garanterer finansiell solidaritet foretakene imellom. Dersom det gjennom en sentralisert samordning utøves betydelig eller dominerende innflytelse, bør disse foretakene underlegges tilsyn etter de samme regler som de som gjelder for grupper opprettet gjennom kapitalbindinger for å oppnå tilstrekkelig beskyttelse av forsikringstakerne og like konkurransevilkår for gruppene.

[21] EUT L 177 av 4.7.2008, s. 6.

99) Det overordnede morforetaket med hovedkontor i Fellesskapet bør under alle omstendigheter underlegges gruppetilsyn. Medlemsstatene bør likevel kunne tillate at deres tilsynsmyndigheter fører gruppetilsyn på et begrenset antall lavere nivåer der dette anses nødvendig.

100) For forsikrings- og gjenforsikringsforetak som inngår i en gruppe, er det nødvendig å beregne solvensen på gruppenivå.

101) Det konsoliderte solvenskapitalkravet for en gruppe bør ta hensyn til den samlede risikospredningen i alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak i gruppen for å gi et korrekt bilde av risikoeksponeringen.

102) Forsikrings- og gjenforsikringsforetak som inngår i en gruppe, bør kunne søke om å få tillatelse til å benytte en intern modell for beregning av solvens både på gruppenivå og for enkeltforetak.

103) Enkelte bestemmelser i dette direktiv fastsetter uttrykkelig at CEIOPS skal fungere som megler eller rådgiver, men dette bør ikke være til hinder for at CEIOPS også med hensyn til andre bestemmelser skal kunne fungere som megler eller rådgiver.

104) Dette direktiv beskriver en ny tilsynsmodell der organer som fører gruppetilsyn er tillagt en sentral rolle, samtidig som rollen til de organer som fører tilsyn med enkeltforetak anerkjennes og opprettholdes. Tilsynsorganenes fullmakter og oppgaver er forbundet med deres rapporteringsplikt.

105) Alle forsikringstakere og begunstigede bør behandles likt uansett nasjonalitet og bosted. For dette formål bør medlemsstatene sikre at alle tiltak som iverksettes av en tilsynsmyndighet på grunnlag av denne tilsynsmyndighetens nasjonale fullmakter ikke anses å være i strid med interessene til vedkommende medlemsstat eller forsikringstakerne og de begunstigede i denne medlemsstaten. I alle situasjoner der det er snakk om skadeoppgjør eller avvikling, bør eiendelene fordeles rettferdig på alle berørte forsikringstakere, uansett nasjonalitet og bosted.

106) Det må sikres at den ansvarlige kapitalen fordeles korrekt innen gruppen og ved behov kan benyttes til å beskytte forsikringstakere og begunstigede. For dette formål bør forsikrings- og gjenforsikringsforetak som inngår i en gruppe, ha tilstrekkelig ansvarlig kapital til å dekke solvenskapitalkravet.

107) Alle tilsynsorganer som deltar i gruppetilsyn bør kunne forstå beslutningene som treffes, særlig dersom beslutningene treffes av gruppetilsynsmyndigheten. Så snart et av tilsynsorganene blir kjent med relevante opplysninger, bør de deles med de øvrige tilsynsorganer, slik at alle tilsynsførere kan danne seg en mening på grunnlag av samme relevante opplysninger. Dersom det berørte tilsynsorganet ikke kan komme til enighet, skal det søkes kvalifiserte råd fra CEIOPS for å løse saken.

108) Solvensen til et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som er datterforetak av et forsikringsholdingselskap, et forsikringsforetak i en tredjestat eller et gjenforsikringsforetak, kan bli påvirket av de økonomiske midlene til gruppen forsikringsforetaket er del av, og av fordelingen av de økonomiske midlene innenfor gruppen. Tilsynsmyndighetene bør derfor gis mulighet til å føre gruppetilsyn og treffe egnede tiltak overfor forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket dersom dets solvens er svak eller risikerer å svekkes.

109) Risikokonsentrasjoner og transaksjoner innenfor gruppen kan påvirke forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets finansielle stilling. Tilsynsmyndighetene bør derfor kunne føre tilsyn med slike risikokonsentrasjoner og transaksjoner innenfor gruppen, og bør under tilsynet ta hensyn til karakteren av forholdet mellom både regulerte enheter og ikke-regulerte enheter, herunder forsikringsholdingselskaper og blandede forsikringsholdingselskaper, og treffe hensiktsmessige tiltak på det nivå i forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket der solvensen er eller kan bli satt i fare.

110) Forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som inngår i en gruppe, bør ha innført hensiktsmessige foretaksstyringssystemer som bør være underlagt tilsyn.

111) Alle forsikrings- eller gjenforsikringsgrupper som er underlagt gruppetilsyn, bør få utpekt en gruppetilsynsmyndighet blant de involverte tilsynsmyndigheter. Gruppetilsynsmyndighetens rettigheter og plikter bør omfatte hensiktsmessige samordnings- og beslutningsfullmakter.

De myndigheter som deltar i tilsynet med forsikrings- og gjenforsikringsforetak som inngår i samme gruppe, bør opprette samordningsavtaler.

112) Med tanke på gruppetilsynsmyndighetens utvidede fullmakter bør det sikres at kriteriene for valg av gruppetilsynsmyndigheten ikke uten videre kan omgås. Særlig i de tilfeller der det ved utpeking av gruppetilsynsmyndighet tas hensyn til gruppens oppbygning og forsikrings- eller gjenforsikringsvirksomhetens relative betydning i ulike markeder, bør verken transaksjoner internt i gruppen eller gruppegjenforsikring telle dobbelt i vurderingen av deres relative betydning i et marked.

113) Tilsynsmyndigheter fra alle medlemsstater der foretak i gruppen er etablert, bør delta i gruppetilsynet gjennom et tilsynskollegium (kollegiet). De bør alle ha tilgang til opplysninger som er tilgjengelige hos andre tilsynsmyndigheter i kollegiet, og de bør delta aktivt og kontinuerlig når beslutninger tas. Det bør opprettes et samarbeid mellom myndighetene som har ansvar for tilsyn med forsikrings- og gjenforsikringsforetak samt mellom disse myndighetene og myndighetene som har ansvar for å føre tilsyn med andre foretak som utøver virksomhet i andre finanssektorer.

114) Kollegiets virksomhet bør stå i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av de risikoer som foretakene i gruppens virksomhet innebærer og til den grenseoverskridende dimensjonen. Kollegiet bør innrettes slik at samarbeid, utveksling av opplysninger og samråd mellom tilsynsmyndighetene i kollegiet skjer i samsvar med dette direktiv. Tilsynsmyndighetene bør benytte seg av kollegiet for å øke tilnærmingen mellom deres respektive beslutninger og samarbeide tett om tilsynet med hele gruppen etter harmoniserte kriterier.

115) Dette direktiv bør tildele CEIOPS en rådgivende rolle. CEIOPS' råd til relevante tilsynsmyndigheter bør ikke være bindende for denne tilsynsmyndigheten når den treffer beslutninger. Tilsynsmyndigheten bør imidlertid når den treffer beslutninger ta rådene i betraktning og begrunne eventuelle vesentlige avvik fra dem.

116) Forsikrings- og gjenforsikringsforetak som inngår i en gruppe hvis overordnede foretak ligger utenfor Fellesskapet bør være underlagt tilsvarende, hensiktsmessige gruppetilsynsordninger. Det er derfor nødvendig å sikre innsyn i regler og utveksling av opplysninger med myndighetene i tredjestater i alle relevante situasjoner. For å sikre en harmonisert metode for å fastsette og vurdere om tilsynet med forsikrings- og gjenforsikringsforetak er likeverdig, bør Kommisjonen ha fullmakt til å treffe en bindende beslutning om hvorvidt solvensreglene i tredjestater er likeverdig. For tredjestater som Kommisjonen ikke har truffet beslutning om, bør vurderingen av likeverdighet utføres av gruppetilsynsmyndigheten etter samråd med andre relevante tilsynsmyndigheter.

117) Ettersom nasjonal lovgivning om saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling ikke er harmonisert, er det innenfor rammen av det indre marked hensiktsmessig å sikre gjensidig anerkjennelse av medlemsstatenes lovgivninger om saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling for forsikrings- og gjenforsikringsforetak, samt å sikre nødvendig samarbeid som tar hensyn til behovet for at tiltakene er enhetlige, universelle, samordnede og offentlige, og sikre likeverdig behandling og vern av forsikringskreditorer.

118) Det bør sikres at saneringstiltakene som vedkommende myndigheter i en medlemsstat har vedtatt for å bevare eller gjenopprette et forsikringsforetaks økonomisk soliditet og så langt mulig forhindre avvikling, får full virkning i hele Fellesskapet. Virkningene av slike saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling i forhold til tredjestater, bør ikke påvirkes.

119) Vedkommende myndighet med ansvar for saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling og tilsynsmyndigheten for forsikringsforetak bør ikke være samme organ.

120) Definisjonen av «filial» i insolvenssammenheng bør i tråd med eksisterende prinsipper for insolvens ta hensyn til at bare forsikringsforetaket er et rettssubjekt. Hjemstatens lovgivning bør imidlertid fastsette hvordan eiendeler og forpliktelser som innehas av uavhengige perso-

ner med permanent fullmakt til å opptre som representant for et forsikringsforetak, skal behandles under avviklingen av foretaket.

121) Det bør fastsettes vilkår som fastslår at avvikling som ikke skyldes insolvens og som omfatter en prioritert rekkefølge for utbetaling av erstatning, omfattes av dette direktiv. Krav som framsettes av ansatte i et forsikringsforetak på grunnlag av arbeidsavtaler og ansettelsesforhold, bør kunne overføres til en nasjonal lønnsgarantiordning. Slike overførte krav bør behandles i henhold til hjemstatens lovgivning (lex concursus).

122) Saneringstiltakene er ikke til hinder for at det kan iverksettes avvikling. Avvikling bør derfor kunne innledes enten saneringstiltak er vedtatt eller ikke, og kan avsluttes etter akkord eller tilsvarende tiltak, herunder saneringstiltak.

123) Bare hjemstatens vedkommende myndigheter bør ha myndighet til å treffe beslutning om avvikling av forsikringsforetak. Beslutningene bør ha virkning i hele Fellesskapet og anerkjennes av alle medlemsstater. Beslutningen bør offentliggjøres i henhold til hjemstatens framgangsmåter og i *Den europeiske unions tidende*. Kjente kreditorer som er hjemmehørende i Fellesskapet bør også bli informert og ha rett til å framsette krav og legge fram innsigelser.

124) Alle eiendeler og forpliktelser i forsikringsforetaket bør tas i betraktning under avviklingen.

125) Alle vilkår for å innlede, gjennomføre og avslutte avvikling bør være hjemlet i hjemstatens lovgivning.

126) For å sikre samordning av tiltakene medlemsstatene imellom bør tilsynsmyndighetene i hjemstaten og de andre medlemsstatene snarest underrettes om at avvikling er innledet.

127) Det er av største betydning at forsikrede personer, forsikringstakere, begunstigende og eventuelle skadelidte med rett til å fremme direktekrav mot forsikringsforetaket som skriver seg fra forsikringsvirksomhet, beskyttes i avviklingsprosessen, og det bør være klart at denne beskyttelsen ikke omfatter erstatningskrav som ikke følger av forpliktelser i en forsikringsavtale eller forsikringsvirksomhet, men på grunnlag av et sivilrettslig ansvar utløst av en agent i forhandlinger som agenten i henhold til det lovverk som gjelder for forsikringsavtalen eller -virksomheten, ikke hefter for i henhold til denne forsikringsavtalen eller forsikringsvirksomheten. For å oppnå dette mål bør medlemsstatene gis anledning til å velge mellom likeverdige metoder for å sikre særbehandling av forsikringskreditorer. Ingen av disse metodene skal imidlertid være til hinder for at medlemsstaten innfører en rangordning mellom forskjellige kategorier erstatningskrav. Videre bør det sikres en hensiktsmessig balanse mellom beskyttelsen av forsikringskreditorene og andre prioriterte kreditorer som beskyttes av lovgivningen i den berørte medlemsstaten.

128) Når det innledes avvikling, bør dette innebære at forsikringsforetakets tillatelse til å utøve virksomhet tilbakekalles med mindre dette ikke allerede er gjort.

129) Under avviklingen bør kreditorer ha rett til å framsette krav eller legge fram skriftlige innsigelser. Krav framsatt av kreditorer hjemmehørende i en annen medlemsstat enn hjemstaten, bør behandles på samme måte som tilsvarende krav i hjemstaten uten at det forekommer forskjellsbehandling på grunn av nasjonalitet eller bosted.

130) For å beskytte rettmessige forventninger og skape rettslig forutsigbarhet når det gjelder visse transaksjoner i andre medlemsstater enn hjemstaten, er det nødvendig å fastsette hvilken lovgivning som skal få anvendelse for de konsekvenser saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling har for søksmål som verserer for retten, og for enkeltstående tvangsfullbyrdelsestiltak som følger av søksmål.

131) Tiltakene som er nødvendige for å gjennomføre dette direktiv, bør vedtas i samsvar med rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelse av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommisjonen[22].

132) Særlig bør Kommisjonen gis fullmakt til å vedta tiltak vedrørende tilpasningen av vedleggene og tiltak som særlig fastsetter tilsynsfullmaktene og tiltakene som skal gjennomføres, og fastsette nærmere krav

[22] EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23.

på områder som foretaksstyringssystemet, offentliggjøring, vurderingskriterier for kvalifiserte eierandeler, beregning av forsikringstekniske avsetninger og kapitalkrav, investeringsregler og gruppetilsyn. Kommisjonen bør også gis fullmakt til å vedta gjennomføringstiltak som gir tredjestater likeverdig status hva angår bestemmelsene i dette direktiv. Ettersom disse tiltakene er allmenne og har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv eller å utfylle det med nye ikke-grunnleggende bestemmelser, bør de vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll fastsatt i artikkel 5a i beslutning 1999/468/EF.

133) Ettersom målene for dette direktiv ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor, på grunn av deres omfang og virkninger, lettere kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet vedta tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel, går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.

134) Rådsdirektiv 64/225/EØF av 25. februar 1964 om opphevelse av restriksjoner på etableringsadgangen og adgangen til å yte tjenester innen gjenforsikring og retrocesjon[23], rådsdirektiv 73/240/EØF av 24. juli 1973 om opphevelse av restriksjoner på etableringsadgangen innen direkte forsikring med unntak av livsforsikring[24], rådsdirektiv 76/580/EØF av 29. juni 1976 som endrer direktiv 73/239/EØF om samordning av lover og forskrifter om adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte forsikring med unntak av livsforsikring[25] og rådsdirektiv 84/641/EØF av 10. desember 1984 om endring, særlig angående turistassistanse, av første direktiv (73/239/EØF) om samordning av lover og forskrifter om adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte forsikring med unntak av livsforsikring[26] er foreldet og bør derfor opphøves.

135) Plikten til å innarbeide dette direktiv i nasjonal lovgivning skal bare gjelde de bestemmelser som representerer en vesentlig endring i forhold til tidligere direktiver. Plikten til å innarbeide de bestemmelser som er uendret, er fastsatt i de tidligere direktiver.

136) Dette direktiv bør ikke berøre medlemsstatenes forpliktelser med hensyn til fristene for innarbeiding i nasjonal lovgivning av direktivene som er angitt i vedlegg VI del B.

137) Kommisjonen vil foreta en gjennomgang av hvorvidt eksisterende garantiordninger er tilstrekkelige, og legge fram et forslag til regelverk.

138) Artikkel 17 nr. 2 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/41/EF av 3. juni 2003 om virksomhet i og tilsyn med tjenestepensjonsforetak[27] viser til eksisterende regelverk om solvensmarginer. Disse henvisningene bør beholdes for å opprettholde status quo. Kommisjonen bør snarest mulig foreta sin gjennomgang av direktiv 2003/41/EF i henhold til artikkel 21 nr. 4 i nevnte direktiv. Kommisjonen bør med bistand fra CEIOPS utarbeide et hensiktsmessig solvensregelverk for tjenestepensjonsforetak, samtidig som det tas fullt hensyn til de vesentlige særtrekkene ved forsikring, og derfor ikke gå ut fra at dette direktiv skal gjøres gjeldende for disse foretakene.

139) Vedtakelsen av dette direktiv endrer forsikringsselskapets risikoprofil overfor forsikringstakeren. Kommisjonen bør snarest mulig og uansett innen utgangen av 2010 legge fram et forslag til revisjon av europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/92/EF av 9. desember 2002 om forsikringsformidling[28], som tar hensyn til de konsekvenser dette direktiv får for forsikringstakerne.

140) Ytterligere omfattende reformer av regulerings- og tilsynsmodellene i finanssektoren i EU er sårt tiltrengt og bør snarest mulig foreslås av Kommisjonen, som bør ta behørig hensyn til konklusjonene som ekspertgruppen ledet av Jacques de Larosière la fram 25. februar 2009. Kommisjonen bør legge fram forslag til regelverk som fanger opp de mangler som er påvist

[23] EFT nr. 56 av 4.4.1964, s. 878.
[24] EFT L 228 av 16.8.1973, s. 20.
[25] EFT L 189 av 13.7.1976, s. 13.
[26] EFT L 339 av 27.12.1984, s. 21.
[27] EFT L 235 av 23.9.2003, s. 10.
[28] EFT L 9 av 15.1.2003, s. 3.

med hensyn til bestemmelsene om samordning av tilsyn og samarbeidsavtaler.

141) Det må søkes råd fra CEIOPS om hvordan spørsmålene omkring utvidet gruppetilsyn og kapitalstyring innen en gruppe av forsikrings- og gjenforsikringsforetak best kan håndteres. CEIOPS bør anmodes om å gi råd som vil hjelpe Kommisjonen til å utarbeide sitt forslag under forhold som er forenlige med et høyt beskyttelsesnivå for forsikringstakere (og begunstigede) og som sikrer økonomisk stabilitet. CEIOPS bør derfor anmodes om å gi Kommisjonen råd om strukturer og prinsipper som kan være veiledende for eventuelle framtidige endringer av dette direktiv som kan bli nødvendige for å gjennomføre de endringer som kan bli foreslått. Kommisjonen bør sende en rapport etterfulgt av egnede forslag til Europaparlamentet og Rådet om alternative ordninger for tilsyn med forsikrings- og gjenforsikringsforetak i grupper som styrker effektiv kapitalstyring i gruppene, dersom Kommisjonen er overbevist om at det finnes et tilfredsstillende regelverk til støtte for innføringen av en slik ordning.

Det er særlig ønskelig at en ordning for gruppetilskudd har et solid grunnlag der det finnes harmoniserte garantisystemer med tilstrekkelig finansiering for forsikringssektoren, en harmonisert og juridisk bindende ramme for vedkommende myndigheter, sentralbanker og finansdepartementer for krisehåndtering, kriseløsing og skattemessig deling av byrdene der tilsynsmyndighetenes fullmakter er knyttet til skattemessig ansvar, en juridisk bindende ramme for megling i tilsynstvister, en harmonisert ramme for raske inngrep og en harmonisert ramme for overføring av eiendeler, framgangsmåter ved insolvens og avvikling som fjerner hindringer for overføring av eiendeler i nasjonal selskapsrett. I sin rapport bør Kommisjonen også ta hensyn til hvordan diversifiseringseffekter opptrer over tid og risikoer forbundet med å være del av en gruppe, praksiser i sentralisert risikostyring i grupper, virkemåten til gruppeinterne modeller samt tilsyn med transaksjoner innenfor gruppen og risikokonsentrasjoner.

142) I samsvar med punkt 34 i den tverrinstitusjonelle avtalen om bedre regelverksutforming[29] oppfordres medlemsstatene til i egen og Fellesskapets interesse å utarbeide sine egne tabeller som så langt som mulig viser sammenhengen mellom dette direktiv og tiltakene for innarbeiding i nasjonal lovgivning, og å offentliggjøre disse —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

[29] EUT C 321 av 31.12.2003, s. 1.

Innholdsfortegnelse

AVDELING I	Alminnelige regler for adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte forsikring og gjenforsikring	
KAPITTEL I	Mål, virkeområde og definisjoner	
AVSNITT 1	Formål og virkeområde	Artikkel 1 og 2
AVSNITT 2	Unntak fra virkeområdet	
Underavsnitt 1	Generelt	Artikkel 3 og 4
Underavsnitt 2	Annen forsikring enn livsforsikring	Artikkel 5–8
Underavsnitt 3	Livsforsikring	Artikkel 9 og 10
Underavsnitt 4	Gjenforsikring	Artikkel 11 og 12
AVSNITT 3	Definisjoner	Artikkel 13
KAPITTEL II	Adgang til å starte virksomhet	Artikkel 14–26
KAPITTEL III	Tilsynsmyndigheter og alminnelige regler	Artikkel 27–39

KAPITTEL IV	Vilkår for utøvelse av virksomhet	
AVSNITT 1	Administrasjons-, ledelses- eller kontroll-organenes ansvar	Artikkel 40
AVSNITT 2	Foretaksstyringssystem	Artikkel 41–50
AVSNITT 3	Offentliggjøring	Artikkel 51–56
AVSNITT 4	Kvalifiserte eierandeler	Artikkel 57–63
AVSNITT 5	Taushetsplikt, utveksling av opplysninger og fremming av tilsynsmessig tilnærming	Artikkel 64–71
AVSNITT 6	Revisorenes plikter	Artikkel 72
KAPITTEL V	Utøvelse av livsforsikringsvirksomhet og virksomhet innen annen forsikring enn livsforsikring	Artikkel 73 og 74
KAPITTEL VI	Regler for verdsetting av eiendeler og forpliktelser, forsikringstekniske avsetninger, ansvarlig kapital, solvenskapitalkrav, minstekapitalkrav og investeringsregler	
AVSNITT 1	Verdsetting over eiendeler og forpliktelser	Artikkel 75
AVSNITT 2	Regler for forsikringstekniske avsetninger	Artikkel 76–86
AVSNITT 3	Ansvarlig kapital	
Underavsnitt 1	Fastsettelse av ansvarlig kapital	Artikkel 87–92
Underavsnitt 2	Klassifisering av ansvarlig kapital	Artikkel 93–97
Underavsnitt 3	Tellende solvenskapital	Artikkel 98 og 99
AVSNITT 4	Solvenskapitalkrav	
Underavsnitt 1	Alminnelige bestemmelser for beregning av solvenskapitalkravet ved bruk av standard-formelen eller en intern modell	Artikkel 100–102
Underavsnitt 2	Standardformel for solvenskapitalkrav	Artikkel 103–111
Underavsnitt 3	Solvenskapitalkravet – fullstendige og partielle	
interne modeller	Artikkel 112–127	
AVSNITT 5	Minstekapitalkrav	Artikkel 128–131
AVSNITT 6	Investeringer	Artikkel 132–135
KAPITTEL VII	Forsikrings- og gjenforsikringsforetak som er i vanskeligheter eller ikke oppfyller gjeldende krav	Artikkel 136–144
KAPITTEL VIII	Etableringsadgang og adgang til å yte tjenester	
AVSNITT 1	Forsikringsforetakets etableringer	Artikkel 145–146
AVSNITT 2	Forsikringsforetaks adgang til å yte tjenester	
Underavsnitt 1	Alminnelige bestemmelser	Artikkel 147–149
Underavsnitt 2	Ansvarsforsikring for motorvogn	Artikkel 150–152

AVSNITT 3	Kompetansen til tilsynsmyndighetene i vertsstaten	
Underavsnitt 1	Forsikring	Artikkel 153–157
Underavsnitt 2	Gjenforsikring	Artikkel 158
AVSNITT 4	Statistiske opplysninger	Artikkel 159
AVSNITT 5	Behandling av avtaler inngått av filialer	
i forbindelse med avviklingsprosesser	Artikkel 160–161	
KAPITTEL IX	Filialer som er etablert i Fellesskapet og som hører til forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med hovedkontor utenfor Fellesskapet	
AVSNITT 1	Adgang til å starte virksomhet	Artikkel 162–171
AVSNITT 2	Gjenforsikring	Artikkel 172–175
KAPITTEL X	Datterforetak av forsikrings- og gjenforsikringsforetak som er underlagt en tredjestats lovgivning, og disse foretaks erverv av eierandeler	Artikkel 176 og 177
AVDELING II	Særlige bestemmelser for forsikring og gjenforsikring	
KAPITTEL I	Gjeldende lovgivning og vilkår for direkte forsikringsavtaler	
AVSNITT 1	Gjeldende lovgivning	Artikkel 178
AVSNITT 2	Lovpliktig forsikring	Artikkel 179
AVSNITT 3	Allmenne hensyn	Artikkel 180
AVSNITT 4	Forsikringsvilkår og premietariffer	Artikkel 181 og 182
AVSNITT 5	Opplysninger til forsikringstakere	
Underavsnitt 1	Annen forsikring enn livsforsikring	Artikkel 183 og 184
Underavsnitt 2	Livsforsikring	Artikkel 185 og 186
KAPITTEL II	Bestemmelser som særlig gjelder annen forsikring enn livsforsikring	
AVSNITT 1	Alminnelige bestemmelser	Artikkel 187–189
AVSNITT 2	Koassuranse i Fellesskapet	Artikkel 190–196
AVSNITT 3	Assistanse	Artikkel 197
AVSNITT 4	Rettshjelpsforsikring	Artikkel 198–205
AVSNITT 5	Sykeforsikring	Artikkel 206
AVSNITT 6	Yrkesskadeforsikring	Artikkel 207
KAPITTEL III	Bestemmelser som særlig gjelder livsforsikring	Artikkel 208 og 209
KAPITTEL IV	Bestemmelser som særlig gjelder gjenforsikring	Artikkel 210 og 211

AVDELING III	Tilsyn med forsikrings- og gjenforsikrings-foretak i en gruppe	
KAPITTEL I	Gruppetilsyn: definisjoner, anvendelsestilfeller, virkeområde og nivåer	
AVSNITT 1	Definisjoner	Artikkel 212
AVSNITT 2	Anvendelsesområder og virkeområde	Artikkel 213 og 214
AVSNITT 3	Nivåer	Artikkel 215–217
KAPITTEL II	Finansiell stilling	
AVSNITT 1	Gruppesolvens	
Underavsnitt 1	Alminnelige bestemmelser	Artikkel 218 og 219
Underavsnitt 2	Valg av beregningsmetode og generelle prinsipper	Artikkel 220–224
Underavsnitt 3	Anvendelse av beregningsmetoder	Artikkel 225–229
Underavsnitt 4	Beregningsmetoder	Artikkel 230–234
Underavsnitt 5	Tilsyn med gruppesolvens for forsikrings- og gjenforsikringsforetak som er datterselskaper av et forsikringsholdingselskap	Artikkel 235
Underavsnitt 6	Tilsyn med gruppesolvens for grupper med sentralisert risikohåndtering	Artikkel 236–243
AVSNITT 2	Risikokonsentrasjon og transaksjoner innenfor gruppen	Artikkel 244 og 245
AVSNITT 3	Risikohåndtering og internkontroll	Artikkel 246
KAPITTEL III	Tiltak for å lette gruppetilsyn	Artikkel 247–259
KAPITTEL IV	Tredjestater	Artikkel 260–264
KAPITTEL V	Blandet forsikringsholdingselskap	Artikkel 265 og 266
AVDELING IV	Sanering og avvikling av forsikringsforetak	
KAPITTEL I	Virkeområde og definisjoner	Artikkel 267 og 268
KAPITTEL II	Saneringstiltak	Artikkel 269–272
KAPITTEL III	Framgangsmåter for avvikling	Artikkel 273–284
KAPITTEL IV	Felles bestemmelser	Artikkel 285–296
AVDELING V	Andre bestemmelser	Artikkel 297–304
AVDELING VI	Overgangs- og sluttbestemmelser	
KAPITTEL I	Overgangsbestemmelser	
AVSNITT 1	Forsikring	Artikkel 305 og 306
AVSNITT 2	Gjenforsikring	Artikkel 307 og 308
KAPITTEL II	Sluttbestemmelser	Artikkel 309–312
VEDLEGG I	Livsforsikringsklasser	
A.	Risikoinndeling etter forsikringsklasse	

B.	Betegnelser på tillatelser som gis samtidig til flere forsikringsklasser
VEDLEGG II	Livsforsikringsklasser
VEDLEGG III	Foretaksformer
A.	Foretaksformer innen annen forsikring enn livsforsikring i:
B.	Foretaksformer innen livsforsikring i:
C.	Foretaksformer innen gjenforsikring i:
VEDLEGG IV	Standardformel for solvenskapitalkrav (SCR)
1.	Beregning av primært solvenskapitalkrav2. Beregning av modulen for forsikringsrisiko i annen forsikring enn livsforsikring
3.	Beregning av modulen for forsikringsrisiko i livsforsikring
4.	Beregning av markedsrisikomodul
VEDLEGG V	Grupper av forsikringsklasser for annen forsikring enn livsforsikring i henhold til artikkel 159
VEDLEGG VI	Del A Opphevede direktiver med liste over påfølgende endringer (omhandlet i artikkel 310)
Del B	Liste over tidsfrister for innarbeiding i nasjonal lovgivning (omhandlet i artikkel 310)
VEDLEGG VII	Sammenligningstabell

Avdeling I

Alminnelige regler for adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte forsikring og gjenforsikring

Kapittel I

Formål, virkeområde og definisjoner

Avsnitt 1

Formål og virkeområde

Artikkel 1

Formål

Dette direktiv fastsetter regler for

1) adgangen til å starte og utøve selvstendig næringsvirksomhet innen direkte forsikring og gjenforsikring i Fellesskapet,
2) tilsynet med forsikrings- og gjenforsikringsgrupper,
3) sanering og avvikling av direkte forsikringsforetak.

Artikkel 2

Virkeområde

1. Dette direktiv får anvendelse på foretak innen direkte livsforsikring og annen direkte forsikring enn livsforsikring, som er etablert i en medlemsstat eller som ønsker å etablere seg der.

   Det får også, med unntak for avdeling IV, anvendelse på gjenforsikringsforetak som bare utøver gjenforsikringsvirksomhet, og som er etablert i en medlemsstat eller som ønsker å etablere seg der.
2. Når det gjelder foretak innen annen forsikring enn livsforsikring, får dette direktiv anvendelse på virksomhet i de klasser som er angitt i vedlegg I del A. Forsikringsforetak innen annen forsikring enn livsforsikring skal for artikkel 1 første ledds formål omfatte virksomhet som består av å yte bistand til personer som får problemer når de er på reise eller er borte fra hjemmet eller sitt

faste bosted. Bistanden skal bestå i en forpliktelse til, mot forskuddsbetalt premie, å yte umiddelbar bistand til den begunstigede i henhold til en avtale om assistanse, i de tilfeller vedkommende person har fått problemer på grunn av uforutsette omstendigheter, i de tilfeller og på de vilkår som er fastsatt i avtalen.

Bistanden kan bestå i kontantytelser eller naturalytelser. Naturalytelser kan også stilles til rådighet ved hjelp av forsikringsyterens personell og utstyr.

Bistanden skal ikke dekke service, vedlikehold eller ettersalgstjenester eller ren opplysning om at assistanse ytes i egenskap av mellommann eller yting av assistanse i denne egenskap.

3. Når det gjelder livsforsikring, skal dette direktiv omfatte
   a) følgende livsforsikringsvirksomhet når den er basert på avtale:
      i) livsforsikring som omfatter forsikring med utbetaling ved en oppnådd fastsatt alder, forsikring med utbetaling bare ved død, forsikring med utbetaling ved en oppnådd fastsatt alder eller tidligere død, livsforsikring med tilbakebetaling av premier, forsikring med utbetaling ved ekteskapsinngåelse, forsikring med utbetaling ved fødsel,
      ii) livrente,
      iii) tilleggsforsikring tegnet i tillegg til livsforsikring, særlig mot personskade, herunder arbeidsuførhet, forsikring mot dødsfall som følge av ulykke og forsikring mot uførhet som følge av ulykke eller sykdom,
      iv) den type permanent uoppsigelig sykeforsikring som finnes i Irland og Det forente kongerike (permanent health insurance not subject to cancellation),
   b) følgende former for virksomhet når de er basert på avtale og er underlagt tilsyn av de myndigheter som har ansvar for tilsynet med privatforsikring:
      i) virksomhet der det opprettes medlemssammenslutninger for at disse i fellesskap skal kapitalisere sine bidrag og deretter fordele de eiendeler som de dermed har bygget opp, blant de gjenlevende eller blant den avdødes begunstigede (tontiner),
      ii) kapitaliseringsvirksomhet med utgangspunkt i forsikringstekniske beregninger, og som omfatter forpliktelser av fastsatt varighet og størrelse, mot innbetaling av engangsbeløp eller terminpremier avtalt på forhånd,
      iii) forvaltning av kollektive pensjonsmidler som omfatter forvaltning av investeringer og særlig eiendeler som utgjør avsetningene til institusjoner som foretar utbetalinger ved død, ved en oppnådd fastsatt alder eller ved bortfall eller nedsettelse av arbeidsførhet,
      iv) virksomhet nevnt i iii), når den er knyttet til en forsikring som enten omfatter bevaring av kapitalen eller utbetaling av en minsterente,
      v) virksomhet som utøves av den type livsforsikringsforetak som er nevnt i bok IV avd. 4 kap. 1 i den franske «Code des assurances».
   c) virksomhet der menneskets levetid er avgjørende, og som er nærmere bestemt eller fastsatt i trygdelovgivningen, når virksomheten utøves eller ledes for egen risiko av livsforsikringsforetak i samsvar med lovgivningen i en medlemsstat.

Avsnitt 2

Unntak fra virkeområdet

Underavsnitt 1

Generelt

Artikkel 3

Lovfestede trygdeordninger

Uten at dette berører artikkel 2 nr. 3 bokstav c), skal dette direktiv ikke få anvendelse på forsikring som er del av en lovfestet trygdeordning.

Artikkel 4

Unntak fra virkeområdet grunnet størrelse

1. Uten at dette berører artikkel 3 og 5–10, skal dette direktiv ikke få anvendelse på forsikringsforetak som oppfyller alle følgende vilkår:
   a) foretakets årlige brutto bokførte premieinntekt overstiger ikke 5 millioner euro,
   b) foretakets samlede forsikringstekniske avsetninger uten fradrag for fordringer i henhold til gjenforsikringsavtaler og på spesialforetak for verdipapirisering (SPV) som omhandlet i artikkel 76, overstiger ikke 25 millioner euro,
   c) i de tilfeller foretaket inngår i et konsern, konsernets samlede forsikringstekniske

avsetninger uten fradrag for fordringer i henhold til gjenforsikringsavtaler og på spesialforetak for verdipapirisering (SPV), overstiger ikke 25 millioner euro,

d) foretaket driver ikke forsikrings- eller gjenforsikringsvirksomhet som dekker risiko knyttet til ansvarsforsikring, kredittforsikring og kausjonsforsikring, med mindre de utgjør tilleggsrisikoer i henhold til artikkel 16 nr. 1,

e) foretakets virksomhet omfatter ikke gjenforsikring som utgjør mer enn 0,5 millioner av dets bokførte brutto premieinntekter eller 2,5 millioner euro av dets forsikringstekniske avsetninger uten fradrag for fordringer i henhold til gjenforsikringsavtaler og på spesialforetak for verdipapirisering (SPV), eller mer enn 10 % av dets bokførte brutto premieinntekter eller 10 % av dets forsikringstekniske avsetninger uten fradrag for fordringer i henhold til gjenforsikringsavtaler og spesialforetak for verdipapirisering (SPV).

2. Dersom noen av beløpene fastsatt i nr. 1 overstiges i tre år på rad, skal dette direktiv få anvendelse fra og med det fjerde året.
3. Som unntak fra nr. 1 skal dette direktiv få anvendelse på alle foretak som søker tillatelse til å utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet der den årlige bokførte brutto premieinntekten eller de forsikringstekniske avsetningene uten fradrag for fordringer i henhold til gjenforsikringsavtaler og på spesialforetak for verdipapirisering (SPV), i løpet av de påfølgende fem år forventes å overstige noen av de beløp som er fastsatt i nr. 1.
4. Dette direktiv skal opphøre å gjelde for de forsikringsforetak som tilsynsmyndigheten har fastslått oppfyller alle følgende vilkår:
   a) Ingen av grenseverdiene fastsatt i nr. 1 er oversteget i de tre foregående år, og
   b) Ingen av grenseverdiene fastsatt i nr. 1 forventes å overstiges i løpet av de kommende fem år.

   Så lenge det berørte forsikringsforetaket utøver virksomhet i samsvar med artikkel 145-149, skal denne artikkel ikke få anvendelse.
5. Nr. 1 og 4 skal ikke være til hinder for at et foretak skal kunne søke tillatelse eller opprettholde en tillatelse i henhold til dette direktiv.

Underavsnitt 2

Annen forsikring enn livsforsikring

Artikkel 5

Virksomhet

Når det gjelder annen forsikring enn livsforsikring, skal dette direktiv ikke få anvendelse på følgende virksomhet:

1) kapitaliseringsvirksomhet, slik dette er definert i hver medlemsstats lovgivning,
2) virksomhet som utøves av hjelpe- og understøttelsesforeninger der ytelsene varierer etter disponible midler, og medlemmenes bidrag fastsettes etter pauschalsats,
3) virksomhet som utøves av organisasjoner som ikke har status som juridisk person, og som har til formål å yte gjensidig dekning for medlemmene uten at det innbetales premier eller opprettes forsikringstekniske avsetninger, og
4) eksportkredittforsikringsvirksomhet på en stats regning eller med statlig garanti eller med staten som forsikringsgiver.

Artikkel 6

Assistanse

1. Dette direktiv skal ikke gjelde for assistanseforsikringsvirksomhet som oppfyller alle følgende vilkår:
   a) assistansen ytes ved ulykke eller havari hvor veigående kjøretøy er involvert når ulykken eller havariet inntreffer på territoriet til den medlemsstat der forsikringsgiveren er hjemmehørende,
   b) ansvaret for assistansen er begrenset til følgende virksomhet:
      i) veihjelp på stedet der forsikringsgiveren i de fleste tilfeller benytter eget personell og utstyr,
      ii) transport av kjøretøyet til nærmeste eller mest hensiktsmessige sted der reparasjon kan utføres, og eventuelt transport av fører og passasjerer, normalt med samme bergingskjøretøy, til nærmeste sted der de kan fortsette reisen med andre transportmidler, og
      iii) der dette er fastsatt av den medlemsstat der forsikringsgiveren er hjemmehørende, transport av kjøretøyet og eventuelt fører og passasjerer til deres hjem, avreisested eller opprinnelige bestemmelsessted i samme stat, og

c) assistansen ikke utføres av et foretak som er omfattet av dette direktiv.

2. I de tilfeller det vises til i nr. 1 bokstav b) i) og ii), skal vilkåret om at ulykken eller havariet skal ha inntruffet i den medlemsstat der forsikringsgiveren er hjemmehørende, ikke få anvendelse dersom den begunstigede er medlem av den institusjon som yter dekningen og veihjelpen eller transporten av kjøretøyet ytes bare mot framvisning av medlemskort, uten at ytterligere premie betales, av en tilsvarende institusjon i det aktuelle landet i henhold til en gjensidig avtale, eller, når det gjelder Irland og Det forente kongerike, i de tilfeller assistansen ytes av én organisasjon som har virksomhet i begge stater.
3. Dette direktiv skal ikke gjelde for den virksomhet som det vises til i nr. 1 bokstav b) iii) i de tilfeller der ulykken eller havariet inntreffer på Irlands territorium, eller når det gjelder Det forente kongerike, på Nord-Irlands territorium, og kjøretøyet og eventuelt føreren og passasjerene transporteres til sitt hjem, avreisested eller opprinnelige bestemmelsessted på noen av disse territoriene.
4. Dette direktiv skal ikke gjelde for assistanse utført av Automobile Club du Grand Duché de Luxembourg i de tilfeller en ulykke eller et havari har inntruffet utenfor Storhertugdømmet Luxembourgs territorium og assistansen består i å transportere det berørte kjøretøyet og eventuelt føreren og passasjerene til deres hjem.

Artikkel 7

Gjensidige foretak

Dette direktiv skal heller ikke gjelde for gjensidige selskaper som utøver annen virksomhet enn livsforsikring, og som har inngått avtale med andre foretak av samme type om full gjenforsikring av de forsikringsavtaler de inngår, eller som innebærer at det overtakende foretak skal oppfylle forpliktelsene som følger av slike avtaler i det avgivende foretakets sted. I slike tilfeller skal det overtakende foretak omfattes av dette direktiv.

Artikkel 8

Institusjoner

Dette direktiv skal ikke gjelde for følgende institusjoner som utøver annen forsikringsvirksomhet enn livsforsikring med mindre deres vedtekter eller gjeldende lovgivning endres med hensyn til deres kompetanse:

1) i Danmark, Falck Danmark,
2) i Tyskland, følgende halvoffentlige institusjoner:
   a) Postbeamtenkrankenkasse,
   b) Krankenversorgung der Bundesbahnbeamten,
3) i Irland, Voluntary Health Insurance Board,
4) i Spania, Consorcio de Compensación de Seguros.

Underavsnitt 3

Livsforsikring

Artikkel 9

Virksomheter og tjenester

Når det gjelder livsforsikring, skal dette direktiv ikke få anvendelse på følgende virksomhet og tjenester:

1) virksomhet som utøves av hjelpe- og understøttelsesforeninger der ytelsene varierer etter disponible midler, og medlemmenes bidrag fastsettes etter pauschalsats,
2) virksomhet som utøves av andre institusjoner enn foretakene nevnt i artikkel 2, og som har til formål å gi ytelser til lønnsmottakere eller selvstendig næringsdrivende som tilhører et foretak, en gruppe foretak eller en bransje eller bransjegruppe, ved dødsfall, ved en oppnådd fastsatt alder eller ved bortfall eller nedsettelse av arbeidsførhet, uavhengig av om forpliktelsene som følger av slik virksomhet til enhver tid er helt og fullt dekket av forsikringsmatematiske avsetninger,
3) pensjonsvirksomhet i pensjonsforsikringsforetak som omhandlet i den finske loven om arbeidstakeres pensjon (TyEL) og annen finsk lovgivning på området, forutsatt at:
   a) pensjonsforsikringsforetak som i henhold til finsk lovgivning allerede er pålagt å ha atskilte regnskaps- og forvaltningssystemer for sin pensjonsvirksomhet, fra 1. januar 1995 oppretter særlige rettssubjekter for å utøve denne virksomheten, og
   b) de finske myndighetene uten forskjellsbehandling tillater alle borgere og selskaper fra medlemsstatene å utøve i henhold til finsk lovgivning den virksomhet som er angitt i artikkel 2, og som omfattes av dette unntak, enten ved å eie eller delta i et eksisterende forsikringsforetak eller en forsikringsgruppe eller ved å etablere eller delta

i nye forsikringsforetak eller -grupper, herunder pensjonsforsikringsforetak.

Artikkel 10

Organisasjoner, foretak og institusjoner

Når det gjelder livsforsikring, skal dette direktiv ikke få anvendelse på følgende organisasjoner, foretak og institusjoner:

1) institusjoner som forplikter seg til utelukkende å gi ytelser ved dødsfall, når størrelsen på disse ytelsene ikke overskrider de gjennomsnittlige gravferdskostnader for ett enkelt dødsfall eller når ytelsene er naturalytelser,
2) «Versorgungsverband deutscher Wirtschaftsorganisationen» i Tyskland, med mindre vedtektene blir endret med hensyn til omfanget av deres kompetanse,
3) «Consorcio de Compensación de Seguros» i Spania, med mindre vedtektene blir endret med hensyn til omfanget av deres virksomhet eller kompetanse.

Underavsnitt 4

Gjenforsikring

Artikkel 11

Gjenforsikring

Når det gjelder gjenforsikring, skal dette direktiv ikke gjelde for gjenforsikringsvirksomhet som utøves eller er fullt ut garantert av offentlige myndigheter i en medlemsstat når myndighetene, grunnet vesentlige allmenne hensyn, opptrer som gjenforsikrer i siste instans, herunder i tilfeller der en slik rolle er påkrevd fordi situasjonen i markedet gjør det umulig å oppnå tilstrekkelig gjenforsikringsdekning til markedsvilkår.

Artikkel 12

Gjenforsikringsforetak som innstiller sin virksomhet

1. Gjenforsikringsforetak som før 10. desember 2007 har sluttet å inngå nye gjenforsikringsavtaler og utelukkende forvalter sin eksisterende portefølje for å innstille sin virksomhet, skal ikke være underlagt dette direktiv.
2. Medlemsstatene skal utarbeide en liste over de berørte gjenforsikringsforetak og oversende denne listen til de andre medlemsstatene.

Avsnitt 3

Definisjoner

Artikkel 13

Definisjoner

I dette direktiv menes med:

1) «forsikringsforetak» et foretak som utøver virksomhet innen direkte livsforsikring eller annen forsikring enn livsforsikring, og som har fått offentlig tillatelse i samsvar med artikkel 14,
2) «egenforsikringsforetak» et forsikringsforetak eid enten av et annet finansforetak enn et forsikringsforetak eller et gjenforsikringsforetak eller en gruppe forsikringsforetak eller gjenforsikringsforetak i henhold til artikkel 212 nr. 1 bokstav c) eller av et ikke-finansielt foretak, og hvis formål er å yte forsikring som utelukkende dekker risikoene til foretaket eller foretakene det tilhører, eller til et eller flere av foretakene i gruppen som egenforsikringsforetaket er medlem av,
3) «forsikringsforetak i en tredjestat» et foretak som ville måtte ha tillatelse i samsvar med artikkel 14 dersom dets hovedkontor befant seg i Fellesskapet,
4) «gjenforsikringsforetak» et foretak som i samsvar med artikkel 14 har fått offentlig tillatelse til å utøve gjenforsikringsvirksomhet,
5) «egenforsikringsforetak for gjenforsikring» et gjenforsikringsforetak eid enten av et annet finansforetak enn et forsikringsforetak eller et gjenforsikringsforetak eller en gruppe forsikringsforetak eller gjenforsikringsforetak i henhold til artikkel 212 nr. 1 bokstav c) eller av et ikke-finansielt foretak, og hvis formål er å yte gjenforsikring som utelukkende dekker risikoene til de(t) foretak det tilhører, eller til et eller flere av foretakene i gruppen som egenforsikringsforetaket er medlem av,
6) «gjenforsikringsforetak i en tredjestat» et foretak som ville måtte ha tillatelse som gjenforsikringsforetak i samsvar med artikkel 14 dersom dets hovedkontor befant seg i Fellesskapet,
7) «gjenforsikring» enten
   a) virksomhet som består i å overta risiko avgitt av et forsikringsforetak eller forsikringsforetak i en tredjestat eller av et annet gjenforsikringsforetak eller gjenforsikringsforetak i en tredjestat, eller
   b) når det gjelder sammenslutningen av forsikringsgivere kalt «Lloyd's», virksomheten

til et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som ikke tilhører sammenslutningen av forsikringsgivere kalt Lloyd's, og som består i å overta risikoer avgitt av et hvilket som helst medlem av Lloyd's,

8) «hjemstat» enten
   a) for foretak innen annen forsikring enn livsforsikring, den medlemsstat der hovedkontoret til det forsikringsforetak ligger som påtar seg forpliktelsen,
   b) for livsforsikringsforetak, den medlemsstat der hovedkontoret til det forsikringsforetak ligger som påtar seg forpliktelsen,
   c) for gjenforsikringsforetak, den medlemsstat der gjenforsikringsforetakets hovedkontor ligger,
9) «vertsstat» den medlemsstat utenom hjemstaten der et forsikringsforetak eller et gjenforsikringsforetak har en filial eller yter tjenester; for livsforsikringsforetak og foretak innen annen forsikring enn livsforsikring, menes med den medlemsstat der tjenestene ytes, henholdsvis den medlemsstat der forpliktelsen eller der risikoen består, i de tilfeller der forpliktelsen eller risikoen er dekket av et forsikringsforetak eller en filial i en annen medlemsstat,
10) «tilsynsmyndighet» den nasjonale myndighet eller de nasjonale myndigheter som med hjemmel i lov eller forskrift fører tilsyn med forsikrings- eller gjenforsikringsforetak,
11) «filial» et forsikringsforetaks eller gjenforsikringsforetaks kontor eller filial som ligger på territoriet til en annen medlemsstat enn hjemstaten,
12) «etablerte forretningssted» et foretaks hovedkontor eller en av dets filialer,
13) «den medlemsstat der risikoen består» enten
   a) den medlemsstat der eiendommen ligger seg, når forsikringen gjelder enten fast eiendom eller fast eiendom med innbo, i den utstrekning innboet er dekket av den samme forsikringspolisen,
   b) registreringsmedlemsstaten, når forsikringen gjelder transportmidler av enhver type,
   c) den medlemsstat der forsikringstakeren har tegnet forsikringen når det gjelder forsikringsavtaler med en varighet på fire måneder eller mindre som dekker risikoer i forbindelse med reiser og ferier, uansett forsikringsklasse,
   d) i alle tilfeller som ikke uttrykkelig er nevnt i a), b) eller c), den medlemsstat der et av følgende ligger:
      i) forsikringstakerens faste bosted, eller
      ii) dersom forsikringstakeren er en juridisk person, den forsikringstakers etablerte forretningssted som avtalen gjelder,
14) «den medlemsstat der forpliktelsen består» den medlemsstat der noen av følgende ligger:
   a) forsikringstakerens faste bosted,
   b) dersom forsikringstakeren er en juridisk person, forsikringstakerens etablerte forretningssted som avtalen gjelder for,
15) «morforetak» et morforetak i henhold til artikkel 1 i direktiv 83/349/EØF,
16) «datterforetak» et datterforetak i henhold til artikkel 1 i direktiv 83/349/EØF, herunder datterforetak av datterforetaket,
17) «nære forbindelser» en situasjon der to eller flere fysiske eller juridiske personer er forbundet med hverandre gjennom kontroll eller deltakelse, eller en situasjon der to eller flere fysiske eller juridiske personer er varig forbundet til én og samme person gjennom et kontrollforhold,
18) «kontroll» forholdet mellom et morforetak og et datterforetak i henhold til artikkel 1 i direktiv 83/349/EØF, eller et tilsvarende forhold mellom enhver fysisk eller juridisk person og et foretak,
19) «transaksjoner innenfor gruppen» alle transaksjoner der et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak direkte eller indirekte er avhengige av andre foretak i samme gruppe eller av en fysisk eller juridisk person knyttet til foretakene i gruppen gjennom nære forbindelser, for å oppfylle en forpliktelse, uansett om den er avtalefestet eller ikke og om den oppfylles mot vederlag eller vederlagsfritt,
20) «kapitalinteresse» innehav, enten direkte eller gjennom kontroll, av minst 20 % av et foretaks stemmeretter eller kapital,
21) «kvalifisert eierandel» en direkte eller indirekte eierandel i et foretak som utgjør minst 10 % av kapitalen eller stemmerettene, eller som gjør det mulig å utøve en betydelig innflytelse på ledelsen av vedkommende foretak,
22) «regulert marked» enten
   a) dersom markedet ligger i en medlemsstat, et regulert marked i henhold til artikkel 4 nr. 1 punkt 14 i direktiv 2004/39/EØF, eller
   b) dersom markedet ligger i en tredjestat, et finansmarked som oppfyller følgende vilkår:

i) det er anerkjent av forsikringsforetakets hjemstat og oppfyller krav tilsvarende de som er fastsatt i direktiv 2004/39/EF, og
ii) de finansielle instrumenter som omsettes der, er av en kvalitet som svarer til kvaliteten på de instrumenter som omsettes i det eller de regulerte markeder i hjemstaten,

23) «nasjonalt forsikringsbyrå» en nasjonal bransjeorganisasjon som definert i artikkel 1 nr. 3 i direktiv 72/166/EØF,
24) «nasjonalt garantifond» institusjonen omhandlet i artikkel 1 nr. 4 i direktiv 84/5/EØF,
25) «finansforetak» enten:
a) en kredittinstitusjon, en finansinstitusjon eller et foretak som yter banktilknyttede tjenester i henhold til artikkel 4 henholdsvis nr. 1, 5 og 21 i direktiv 2006/48/EF,
b) et forsikringsforetak, et gjenforsikringsforetak eller et forsikringsholdingselskap i henhold til artikkel 212 nr. 1 bokstav f),
c) et investeringsforetak eller en finansinstitusjon i henhold til artikkel 4 nr. 1 punkt 1 i direktiv 2004/39/EF, eller
d) et blandet finansielt holdingselskap i henhold til artikkel 2 nr. 15 i direktiv 2002/87/EF,
26) «spesialforetak for verdipapirisering (SPV)» ethvert annet foretak, uansett om det er en juridisk person eller ikke, enn et eksisterende forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, som overtar risikoer fra forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, og som i sin helhet finansierer sin eksponering for slike risikoer ved utbyttet av en gjeldsutstedelse eller annen finansieringsordning der tilbakebetalingsretten til dem som har tilbudt slikt innskudd eller finansieringsordning, er underordnet gjenforsikringsforpliktelsene til foretaket,
27) «store risikoer»
a) risikoer i klasse 4, 5, 6, 7, 11 og 12 i vedlegg I del A,
b) risikoer i klasse 14 og 15 i vedlegg I del A, når forsikringstakeren er yrkesmessig beskjeftiget i industri- eller handelsvirksomhet eller i et fritt yrke, og risikoen gjelder slik virksomhet,
c) risikoer i klasse 3, 8, 9, 10, 13 og 16 i vedlegg I del A, i den utstrekning forsikringstakeren overskrider grensene for minst to av følgende kriterier:
i) en samlet balanse på 6,2 millioner euro,
ii) en nettoomsetning som definert i fjerde rådsdirektiv 78/660/EØF av 25. juli 1978 med hjemmel i traktatens artikkel 54 nr. 3 bokstav g) om årsregnskapene for visse selskapsformer[30], på 12,8 millioner euro,
iii) et gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret på 250.

Dersom forsikringstakeren tilhører en foretaksgruppe som det utarbeides konsolidert regnskap for i henhold til direktiv 83/349/EØF, skal kriteriene i første ledd bokstav c) anvendes på grunnlag av det konsoliderte regnskapet.

Medlemsstatene kan til kategoriene angitt i første ledd bokstav c) tilføye risikoer som forsikres av bransjeorganisasjoner, fellesforetak og midlertidige sammenslutninger,

28) «utsetting» enhver form for avtale mellom et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak og en tjenesteyter, enten dette er en enhet det føres tilsyn med eller ikke, som innebærer at tjenesteyteren utfører en prosess, en tjeneste eller en aktivitet, enten direkte eller ved videreutsetting, som elles ville blitt utført av forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket selv,
29) «funksjon» innenfor et ledelsessystem, en intern kapasitet til å utføre visse praktiske oppgaver; et foretaksstyringssystem omfatter risikostyringsfunksjonen, samsvarskontrollfunksjonen, internrevisjonfunksjonen og aktuarfunksjonen,
30) «forsikringsrisiko» den risiko for tap eller ugunstig endring i verdien av en forsikringsforpliktelse som følge av at priser og avsetninger er fastsatt på grunnlag av sviktende forutsetninger,
31) «markedsrisiko» risikoen for tap eller ugunstig endring i den finansielle situasjonen som direkte eller indirekte følge av svingninger i nivået for og volatiliteten i markedsprisene på eiendeler, forpliktelser og finansielle instrumenter,
32) «kredittrisiko» risikoen for tap eller ugunstig endring i den finansielle situasjonen som følge av svingninger i kredittratingen til utstedere av verdipapirer, motparter og alle debitorer som forsikrings- og gjenforsikringsforetakene er eksponert for, i form av konsentrasjonen av motpartsrisiko, eller kredittmarginrisiko eller markedsrisiko,
33) «driftsrisiko» risiko for tap som skyldes uhensiktsmessige eller sviktende interne

[30] EFT L 222 av 14.8.1978, s. 11.

prosesser, personell eller systemer eller eksterne hendelser,

34) «likviditetsrisiko» risiko for at forsikrings- og gjenforsikringsforetak er ute av stand til å realisere investeringer og andre eiendeler for å betjene sine økonomiske forpliktelser ved forfall,

35) «konsentrasjonsrisiko» all risikoeksponering med tapspotensial som er stort nok til å sette forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets solvens eller økonomiske stilling i fare,

36) «risikoreduserende teknikker» alle teknikker som gjør det mulig for forsikrings- og gjenforsikringsforetak å overføre deler av eller all risiko til en annen part,

37) «diversifiseringseffekt» den reduksjon i risikoeksponeringen forsikrings- og gjenforsikringsforetak og -grupper oppnår ved å diversifisere sin virksomhet, ettersom et ugunstig utfall for én risiko kan oppveies av et gunstigere utfall for en annen risiko, forutsatt at det ikke er fullstendig korrelasjon mellom risikoene,

38) «forventet sannsynlighetsfordeling» en matematisk funksjon som angir sannsynligheten for at et uttømmende sett av gjensidig utelukkende kommende hendelser vil inntreffe,

39) «risikomål» en matematisk funksjon som angir et pengebeløp for en gitt forventet sannsynlighetsfordeling som øker monotont med den risikoeksponering som den forventede sannsynlighetsfordelingen er basert på.

Kapittel II

Adgang til å starte virksomhet

Artikkel 14

Tillatelse

1. Adgangen til å starte virksomhet innen direkte forsikring og gjenforsikring omfattet av dette direktiv skal være betinget av forhåndsgodkjenning.
2. Tillatelsen det vises til i nr. 1, skal innhentes fra tilsynsmyndighetene i hjemstaten av
   a) ethvert foretak som oppretter hovedkontor på medlemsstatens territorium,
   b) forsikringsforetak som etter å ha fått tillatelsen nevnt i nr. 1, ønsker å utvide sin virksomhet til en hel forsikringsklasse eller til andre forsikringsklasser enn dem foretaket allerede har tillatelse for.

Artikkel 15

Tillatelsens virkeområde

1. En tillatelse gitt i henhold til artikkel 14 skal gjelde i hele Fellesskapet. I og med at denne tillatelsen også omfatter etableringsadgang og adgang til å yte tjenester, skal den tillate at forsikrings- og gjenforsikringsforetak utøver virksomhet der.
2. I samsvar med artikkel 14 skal tillatelsen gis for en særskilt klasse direkte forsikring som angitt i vedlegg I del A eller vedlegg II. Den skal omfatte hele klassen med mindre søkeren ønsker å dekke bare en del av de risikoer som hører til denne klassen.

   Risikoene i en klasse skal ikke omfattes av noen annen klasse med unntak for de tilfeller som nevnes i artikkel 16.

   Det kan gis tillatelse for to eller flere klasser i de tilfeller en medlemsstats lovgivning gir anledning til at disse klassene utøves samtidig.
3. Når det gjelder annen forsikring enn livsforsikring, kan medlemsstatene gi tillatelse for de gruppene klasser som er angitt i vedlegg I del B.

   Tilsynsmyndighetene kan ved søknad om tillatelse for en av klassene begrense tillatelsen til virksomhet som er oppgitt i virksomhetsplanen omhandlet i artikkel 23.
4. Foretak som omfattes av dette direktiv, kan utøve den assistansevirksomhet som er omhandlet i artikkel 6 bare dersom de har fått tillatelse for klasse 18 i vedlegg I del A, uten at dette berører artikkel 16 nr. 1. I slike tilfeller skal dette direktiv få anvendelse på den aktuelle virksomheten.
5. Når det gjelder gjenforsikring skal det gis tillatelse til å drive virksomhet innen gjenforsikring av livsforsikring og annen forsikring enn livsforsikring samt alle typer gjenforsikring.

   En søknad om tillatelse skal vurderes i lys av den virksomhetsplanen som skal framlegges i henhold til artikkel 18 nr. 1 bokstav c) og av oppfyllelsen av vilkårene for slik tillatelse fastsatt av den medlemsstat der det søkes om tillatelse.

Artikkel 16

Tilleggsrisiko

1. Et forsikringsforetak som har fått tillatelse for en hovedrisiko som tilhører en av klassene eller gruppene av klasser i vedlegg I,

kan også forsikre risikoer i andre klasser uten å måtte innhente tillatelse for slike risikoer, forutsatt at risikoene oppfyller følgende vilkår:
a) De er forbundet med hovedrisikoen.
b) De gjelder den gjenstand som er forsikret mot hovedrisikoen.
c) De er dekket av den avtale som forsikrer hovedrisikoen.

2. Som unntak fra nr. 1 skal risikoene i klasse 14, 15 og 17 i vedlegg I del A ikke anses som tilleggsrisiko til andre klasser.

Rettshjelpsforsikring som fastsatt i klasse 17 kan imidlertid anses som en tilleggsrisiko til klasse 18 i de tilfeller vilkårene i nr. 1 og et av følgende vilkår er oppfylt:
a) Hovedrisikoen gjelder bare den assistanse som ytes til personer som får problemer på reise, når de er borte fra hjemmet eller sitt faste bosted, eller
b) Forsikringen gjelder tvister eller risikoer som følge av eller i forbindelse med bruk av sjøgående fartøy.

Artikkel 17

Forsikrings- eller gjenforsikringsforetaks juridiske form

1. Hjemstaten skal kreve at alle foretak som søker om tillatelse i henhold til artikkel 14, skal velge en av foretaksformene angitt i vedlegg III.
2. Medlemsstatene kan opprette foretak med en form underlagt offentlig rett forutsatt at de har som formål å drive forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet på tilsvarende vilkår som dem som gjelder foretak underlagt privat rett.
3. Kommisjonen kan treffe gjennomføringstiltak i forbindelse med utvidelsen av listen over former angitt i vedlegg III.

Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Artikkel 18

Vilkår for tillatelse

1. Hjemstaten skal kreve at alle foretak som søker om tillatelse, skal
a) når det gjelder forsikringsforetak, begrense sitt formål til forsikringsvirksomhet og virksomhet som følger direkte av dette, og utelukke all annen næringsvirksomhet,
b) når det gjelder gjenforsikringsforetak, begrense sitt formål til gjenforsikringsvirksomhet og tilknyttet virksomhet; dette kravet kan omfatte funksjonen til et holdingselskap og virksomhet i forbindelse med aktiviteter i finanssektoren i henhold til artikkel 2 nr. 8 i direktiv 2002/87/EF,
c) framlegge en virksomhetsplan i samsvar med artikkel 23,
d) ha til rådighet tellende primærkapital tilsvarende den absolutte nedre grense for minstekapitalkravet fastsatt i artikkel 129 nr. 1 bokstav d),
e) godtgjøre at det vil ha tellende solvenskapital som oppfyller solvenskapitalkravet som fastsatt i artikkel 100,
f) godtgjøre at det vil ha tellende primærkapital som oppfyller minstekapitalkravet som fastsatt i artikkel 128,
g) godtgjøre at det vil kunne overholde foretaksstyringssystemet omhandlet i kapittel IV avsnitt 2,
h) når det gjelder annen forsikring enn livsforsikring, formidle navn og adresse på alle skaderepresentanter utpekt i henhold til artikkel 4 i direktiv 2000/26/EF i hver medlemsstat utenom den medlemsstat der det søkes tillatelse, dersom de risikoer som skal forsikres er klassifisert i klasse 10 i vedlegg I del A til dette direktiv, med unntak for transportøransvar.

2. Et forsikringsforetak som søker om tillatelse til å utvide sin virksomhet til andre klasser eller om å utvide en tillatelse som dekker bare en del av de risikoer som omfattes av en klasse, skal pålegges å framlegge en virksomhetsplan i samsvar med artikkel 23.

Foretaket skal videre pålegges å framlegge bevis for at det har tellende solvenskapital som oppfyller solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet fastsatt i artikkel 100 første ledd og artikkel 128.

3. Uten at dette berører nr. 2, skal et forsikringsforetak som yter livsforsikring og som søker tillatelse til å utvide sin virksomhet til risikoene i klasse 1 og 2 i vedlegg I del A som omhandlet i artikkel 73, godtgjøre at det
a) innehar tellende primærkapital tilsvarende av den absolutte nedre grense for minstekapitalkravet for livsforsikringsforetak og den absolutte nedre grense for minstekapitalkravet for foretak innen annen forsikring

enn livsforsikring, som omhandlet i artikkel 129 nr. 1 bokstav d),

b) i sin virksomhet påtar seg å dekke de finansielle minsteforpliktelsene omhandlet i artikkel 74 nr. 3,

4. Uten at dette berører nr. 2, skal et forsikringsforetak som yter annen forsikring enn livsforsikring for risikoene i klasse 1 eller 2 i vedlegg I del A, og som søker tillatelse til å utvide sin virksomhet til livsforsikringsrisikoene som omhandlet i artikkel 73, godtgjøre at det
   a) innehar tellende primærkapital tilsvarende den absolutte nedre grense for minstekapitalkravet for livsforsikringsforetak og den absolutte nedre grense for minstekapitalkravet for foretak innen annen forsikring enn livsforsikring, som omhandlet i artikkel 129 nr. 1 bokstav d),
   b) i sin virksomhet påtar seg å dekke de finansielle minsteforpliktelsene omhandlet i artikkel 74 nr. 3.

Artikkel 19

Nære forbindelser

Der det finnes nære forbindelser mellom forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket og andre fysiske eller juridiske personer, skal tilsynsmyndighetene gi tillatelse bare dersom disse forbindelsene ikke hindrer myndighetene i å utøve sin tilsynsoppgave på en forsvarlig måte.

Tilsynsmyndighetene skal nekte å gi tillatelse dersom de hindres i å føre forsvarlig tilsyn fordi en eller flere fysiske eller juridiske personer som forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket har nære forbindelser til, er underlagt en tredjestats lover og forskrifter, eller fordi det er vanskelig å håndheve disse lovene og forskriftene.

Tilsynsmyndighetene skal kreve at forsikrings- og gjenforsikringsforetak gir dem de opplysninger de trenger for til enhver tid å kunne forsikre seg om at vilkårene i første ledd løpende oppfylles.

Artikkel 20

Forsikrings- og gjenforsikringsforetaks hovedkontor

Medlemsstatene skal kreve at forsikrings- og gjenforsikringsforetak har hovedkontor og forretningskontor i samme medlemsstat.

Artikkel 21

Forsikringsvilkår og premietariffer

1. Medlemsstatene skal ikke kreve forhåndsgodkjenning eller løpende underretning om generelle og spesielle forsikringsvilkår, premietariffer, det forsikringstekniske grunnlag for beregning av premietariffer og forsikringstekniske avsetninger, blanketter og andre trykte dokumenter som foretaket har til hensikt å benytte overfor forsikringstakere eller cederende eller retrocederende foretak.

   Hjemstaten kan imidlertid, når det gjelder livsforsikring, og utelukkende for det formål å føre tilsyn med at nasjonale bestemmelser om forsikringstekniske prinsipper overholdes, kreve løpende underretning om det forsikringstekniske grunnlag for beregning av premietariffer og forsikringstekniske avsetninger. Dette kravet skal ikke være en forutsetning for at forsikringsforetaket kan utøve sin virksomhet.
2. Medlemsstatene skal bare opprettholde eller innføre forhåndsmelding om eller forhåndsgodkjenning av foreslåtte premieforhøyelser som en del av en alminnelig priskontrollordning.
3. Medlemsstatene kan underlegge foretak som søker om eller har oppnådd tillatelse for klasse 18 i vedlegg I del A, tilsyn med direkte og indirekte ressurser som personale og utstyr, herunder med det medisinske personalets kvalifikasjoner og kvaliteten på det utstyr foretaket har til rådighet for å dekke forpliktelsene i forbindelse med denne klassen.
4. Medlemsstatene kan opprettholde eller innføre lover eller forskrifter som krever godkjenning av stiftelsesdokumenter og vedtekter og framlegging av ethvert dokument som er nødvendig for normal gjennomføring av tilsyn.

Artikkel 22

Markedets økonomiske behov

Medlemsstatene skal ikke kunne kreve at søknader om tillatelse skal behandles ut fra hensynet til markedets økonomiske behov.

Artikkel 23

Virksomhetsplan

1. Virksomhetsplanen nevnt i artikkel 18 nr. 1 bokstav c) skal inneholde opplysninger om eller bevis på
   a) hvilke typer risiko eller forpliktelser forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket har til hensikt å påta seg,
   b) hvilken type gjenforsikringsavtaler gjenforsikringsforetaket har til hensikt å inngå med cederende foretak,
   c) hovedprinsipper for gjenforsikring og retrocesjon,
   d) hvilke poster i primærkapitalen som utgjør absolutt nedre grense for minstekapitalkravet,
   e) anslag over kostnader til oppbygging av administrasjon og organisering av distribusjonsnettet; de økonomiske midlene som er beregnet til dekning av dette, og dersom risikoene som skal dekkes, tilhører klasse 18 i vedlegg I del A, de midler forsikringsforetaket har til rådighet for å gi den lovede assistanse.
2. I tillegg til de kravene som er fastsatt i nr. 1, skal planen for de første tre regnskapsårene inneholde
   a) balanseprognose,
   b) anslag over framtidig solvenskapitalkrav som fastsatt i kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 1, på grunnlag av balanseprognosen omhandlet i bokstav a), samt beregningsmetoden benyttet til å frambringe disse anslagene,
   c) anslag over framtidig minstekapitalkrav som fastsatt i artikkel 128 og 129, på grunnlag av balanseprognosen omhandlet i bokstav a), samt beregningsmetoden benyttet til å frambringe disse anslagene,
   d) anslag over de økonomiske midler som er ment å dekke forsikringstekniske avsetninger, minstekapitalkrav og solvenskapitalkrav,
   e) når det gjelder foretak innen annen forsikring enn livsforsikring, også følgende:
      i) anslag over administrasjonskostnadene unntatt kostnadene til oppbygging av administrasjonen, særlig alminnelige løpende kostnader og provisjoner,
      ii) anslag over premier eller bidrag samt over erstatningsutbetalinger,
   f) når det gjelder livsforsikring, også en plan med detaljerte anslag over inntekter og kostnader for direkte virksomhet, mottatt og avgitt gjenforsikring,

Artikkel 24

Aksjeeiere og deltakere med kvalifiserte eierandeler

1. Tilsynsmyndighetene i hjemstaten skal ikke gi et foretak tillatelse som gir foretaket adgang til å starte forsikrings- eller gjenforsikringsvirksomhet før de er underrettet om navnene på aksjeeiere og deltakere som direkte eller indirekte har en kvalifisert eierandel, enten de er fysiske eller juridiske personer, og om størrelsen på disse eierandelene.

   De samme myndigheter skal nekte å gi tillatelse dersom de av hensyn til behovet for å sikre en sunn og forsvarlig ledelse av forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket ikke er overbevist om aksjeeiernes eller deltakernes egnethet.
2. I henhold til nr. 1 skal stemmerettene omhandlet i artikkel 9 og 10 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/109/EF av 15. desember 2004 om harmonisering av innsynskrav med hensyn til opplysninger om utstedere av verdipapirer som er opptatt til notering på et regulert marked[31], samt vilkårene for sammenlegging av eierandeler fastsatt i artikkel 12 nr. 4 og 5 i nevnte direktiv, tas i betraktning. Medlemsstatene skal ikke ta hensyn til stemmeretter eller aksjer som investeringsforetak eller kredittinstitusjoner innehar som følge av at de sørger for fulltegning av finansielle instrumenter og/eller plassering av finansielle instrumenter på grunnlag av bindende tilsagn i henhold til nr. 6 i avsnitt A i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, forutsatt at disse rettighetene på den ene side ikke blir utøvd eller på annen måte benyttet til å gripe inn i ledelsen hos utstederen, og på den annen side blir avhendet innen ett år etter overtakelsen.

Artikkel 25

Avslag på søknad om tillatelse

Ethvert avslag på en søknad om tillatelse skal inneholde en begrunnelse for avslaget og skal meddeles det berørte foretaket.

---

[31] EUT L 390 av 31.12.2004, s. 38.

Hver medlemsstat skal åpne for klageadgang ved vedtak om avslag på søknad om tillatelse.

Slik adgang skal også fastsettes for tilfeller der tilsynsmyndighetene ikke har behandlet en søknad om tillatelse innen seks måneder fra den dato søknaden ble mottatt.

Artikkel 26

Forutgående samråd med andre medlemsstaters myndigheter

1. Tilsynsmyndighetene i enhver annen berørt medlemsstat skal rådspørres før det gis tillatelse til
   a) et datterforetak av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med tillatelse i vedkommende medlemsstat,
   b) et datterforetak av morforetaket til et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med tillatelse i vedkommende medlemsstat, eller
   c) et foretak kontrollert av samme fysiske eller juridiske person som kontrollerer et forsikringsforetak eller et gjenforsikringsforetak med tillatelse i vedkommende medlemsstat.
2. Myndighetene i en berørt medlemsstat som har ansvar for tilsyn med kredittinstitusjoner eller investeringsforetak, skal rådspørres før det gis tillatelse til et forsikringsforetak eller et gjenforsikringsforetak som er
   a) et datterforetak av en kredittinstitusjon eller et investeringsforetak med tillatelse i Fellesskapet,
   b) et datterforetak av morforetaket til en kredittinstitusjon eller et investeringsforetak med tillatelse i Fellesskapet, eller
   c) kontrollert av den samme fysiske eller juridiske person som kontrollerer en kredittinstitusjon eller et investeringsforetak med tillatelse i Fellesskapet.
3. De berørte myndigheter nevnt i nr. 1 og 2 skal særlig rådføre seg med hverandre når de vurderer aksjeeiernes skikkethet samt egnetheten til alle personer som i praksis leder foretaket eller innehar sentrale funksjoner i ledelsen av et annet foretak i samme gruppe.

   De skal meddele hverandre alle opplysninger om aksjeeieres skikkethet og egnetheten til alle personer som i praksis leder foretaket eller innehar andre sentrale funksjoner som er av betydning for andre berørte vedkommende myndigheter i forbindelse med tildeling av tillatelse og den løpende vurderingen av overholdelsen av vilkårene for å utøve virksomhet.

Kapittel III

Tilsynsmyndigheter og alminnelige regler

Artikkel 27

Hovedformål med tilsynet

Medlemsstatene skal sikre at tilsynsmyndighetene gis de nødvendige midler og har den relevante kompetanse, kapasitet og mandat til å oppnå hovedformålet med tilsynet, nemlig vern av forsikringstakere og begunstigede.

Artikkel 28

Økonomisk stabilitet og prosyklikalitet

Uten at dette berører hovedformålet med tilsynet som fastsatt i artikkel 27 skal medlemsstatene sikre at tilsynsmyndighetene i utøvelsen av sine alminnelige plikter tar behørig hensyn til de konsekvenser deres beslutninger kan få for stabiliteten til de berørte økonomiske systemene i Den europeiske union, og særlig i nødssituasjoner ta i betraktning de opplysninger som er tilgjengelige på det relevante tidspunktet.

I tider med ekstraordinære bevegelser i finansmarkedene skal tilsynsmyndighetene ta hensyn til mulige prosykliske virkninger av deres handlinger.

Artikkel 29

Alminnelige tilsynsprinsipper

1. Tilsynet skal være basert på en prospektiv og risikobasert metode. Det skal omfatte løpende kontroll med at forsikrings- eller gjenforsikringsvirksomheten drives forsvarlig, og at tilsynsbestemmelsene overholdes.
2. Tilsynet med forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal omfatte en hensiktsmessig kombinasjon av stedlig og ikke-stedlig kontroll.
3. Medlemsstatene skal sikre at kravene fastsatt i dette direktiv anvendes på en måte som står i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av de risikoer et forsikrings- eller gjenforsikringsforetaks virksomhet innebærer.
4. Kommisjonen skal sikre at gjennomføringstiltak tar hensyn til forholdsmessighetsprinsippet og dermed sikrer forholdsmessig anvendelse av dette direktiv, særlig på små forsikringsforetak.

Artikkel 30

Tilsynsmyndigheter og tilsynets omfang

1. Finansielt tilsyn med forsikrings- og gjenforsikringsforetak, herunder med den virksomhet de utøver gjennom filialer eller i henhold til adgangen til å yte tjenester, skal være hjemstatens eneansvar.
2. Det finansielle tilsynet i henhold til nr. 1 skal omfatte kontroll av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetaks samlede virksomhet, dets solvens, dets opprettelse av forsikringstekniske avsetninger, dets eiendeler og tellende solvenskapital i samsvar med regler eller fast praksis i hjemstaten, i henhold til bestemmelser vedtatt på fellesskapsplan.

   Når et berørt forsikringsforetak har tillatelse til å dekke risikoene angitt i klasse 18 i vedlegg I del A, skal tilsynet også omfatte tilsyn med de forsikringstekniske hjelpemidler forsikringsforetaket har til rådighet for å utføre assistansevirksomheten det har forpliktet seg til å utføre, i den utstrekning hjemstatens lovgivning har bestemmelser om slikt tilsyn.
3. Dersom tilsynsmyndighetene i den medlemsstat der risikoen eller forpliktelsen består, eller når det gjelder gjenforsikringsforetak, tilsynsmyndigheten i vertsstaten, har grunn til å anta at et forsikrings- eller gjenforsikringsforetaks virksomhet kan påvirke dets økonomiske soliditet, skal tilsynsmyndighetene underrette tilsynsmyndighetene i foretakets hjemstat.

   Tilsynsmyndighetene i hjemstaten skal fastslå hvorvidt foretaket overholder forsiktighetsprinsippene fastsatt i dette direktiv.

Artikkel 31

Innsyn og ansvar

1. Tilsynsmyndigheten skal utføre sine oppgaver på en åpen og ansvarlig måte med behørig hensyn til vern av fortrolige opplysninger.
2. Medlemsstatene skal sikre at følgende opplysninger offentliggjøres:
   a) lover, forskrifter og generelle veiledninger på forsikringsområdet,
   b) generelle kriterier og metoder, herunder de verktøy som er utviklet i samsvar med artikkel 34 nr. 4, som benyttes i tilsynsprosessen fastsatt i artikkel 36,
   c) samlede statistiske data om sentrale aspekter ved tilsynsregelverket,
   d) hvordan de valgmuligheter som gis i dette direktiv utøves,
   e) målene med tilsynet og dets viktigste funksjoner og oppgaver.

   Opplysningene nevnt i første ledd skal være tilstrekkelige til å kunne foreta en sammenligning av tilsynsmetodene som er vedtatt av tilsynsmyndighetene i de ulike medlemsstatene.

   Opplysningene skal utarbeides i et felles format og ajourføres regelmessig. Opplysningene omhandlet i bokstav a)–e) i første ledd skal være tilgjengelige på ett enkelt elektronisk sted i hver medlemsstat.
3. Medlemsstatene skal fastsette åpne framgangsmåter for ansettelse og oppsigelse av medlemmer av tilsynsmyndighetens styrer og ledende organer.
4. Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak for nr. 2 med nærmere opplysninger om de sentrale aspektene det skal offentliggjøres samlede statistiske data for, og om offentliggjøringens format, struktur, innholdsliste og publiseringsdato.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Artikkel 32

Forbud mot avvisning av gjenforsikrings- og retrocesjonsavtaler

1. Forsikringsforetakets hjemstat skal ikke avvise en gjenforsikringsavtale inngått av et forsikringsforetak med et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med tillatelse i samsvar med artikkel 14, av grunner som er direkte knyttet til gjenforsikringsforetakets eller forsikringsforetakets økonomiske soliditet.
2. Gjenforsikringsforetakets hjemstat skal ikke avvise en recesjonsavtale inngått av et gjenforsikringsforetak med et gjenforsikrings- eller forsikringsforetak med tillatelse i samsvar med artikkel 14, av grunner som er direkte knyttet til gjenforsikringsforetakets eller forsikringsforetakets økonomiske soliditet.

Artikkel 33

Tilsyn med filialer etablert i en annen medlemsstat

Når et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med tillatelse i en annen medlemsstat utøver virksomhet gjennom en filial, skal hjemstatens tilsynsmyndigheter etter å ha underrettet vertsstatens tilsynsmyndigheter, selv eller gjennom mellommann som er gitt fullmakt til dette, foreta kontroller på stedet av de opplysninger som er nødvendige for å sikre finansielt tilsyn med foretaket.

Den berørte vertsstatens myndigheter skal ha mulighet til å delta i disse kontrollene.

Artikkel 34

Alminnelig tilsynsmyndighet

1. Medlemsstatene skal sikre at tilsynsmyndighetene har de nødvendige fullmakter til å treffe forebyggende og korrigerende tiltak for å sikre at forsikrings- og gjenforsikringsforetak overholder de lover og forskrifter de er pålagt å overholde i den enkelte medlemsstat.
2. Tilsynsmyndighetene skal ha fullmakt til å treffe alle nødvendige tiltak, også eventuelle tiltak av administrativ eller økonomisk art, overfor forsikrings- og gjenforsikringsforetak og medlemmer av deres administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganer.
3. Medlemsstatene skal sikre at tilsynsmyndighetene har fullmakt til å innhente alle opplysninger som er nødvendige for å føre tilsyn i samsvar med artikkel 35.
4. Medlemsstatene skal sikre at tilsynsmyndighetene har fullmakt til, som et ledd i tilsynsprosessen og i tillegg til reglene for beregning av solvenskapitalkravet, å utvikle eventuelle kvantitative verktøy som måtte trenges, å vurdere forsikrings- eller gjenforsikringsforetakenes evne til å håndtere eventuelle hendelser eller framtidige endringer i de økonomiske forholdene som kan ha ugunstig innvirkning på deres generelle økonomiske evne. Tilsynsmyndighetene skal ha fullmakt til å kreve at foretakene gjennomfører tilsvarende prøver.
5. Tilsynsmyndigheten skal ha fullmakt til å gjennomføre kontroller på stedet i forsikrings- og gjenforsikringsforetakenes lokaler.
6. Tilsynsmyndighetene skal utøve sine fullmakter innen rimelig tid og på en forholdsmessig måte.
7. Fullmaktene som gjelder for forsikrings- og gjenforsikringsforetak omhandlet i nr. 1–5, skal også gjelde for virksomhet som forsikrings- og gjenforsikringsforetakene har satt ut.
8. Fullmaktene omhandlet i nr. 1–5 og 7 skal om nødvendig utøves med tvang og eventuelt gjennom rettslige kanaler.

Artikkel 35

Opplysninger som skal legges fram for tilsynsformål

1. Medlemsstatene skal kreve at forsikrings- og gjenforsikringsforetak sender inn til tilsynsmyndighetene de opplysninger som er nødvendige for tilsynsformål. Ved gjennomføring av prosessen omhandlet i artikkel 36 skal disse opplysningene minst inneholde de opplysninger som er nødvendige for å
   a) vurdere foretakenes styringssystemer, deres virksomhet, prinsippene som benyttes for vurdering av solvens, bestående risikoer og risikostyringssystemer samt deres kapitalstruktur, kapitalbehov og kapitalforvaltning,
   b) treffe enhver hensiktsmessig beslutning som følger av utøvelsen av deres rett og plikt til å føre tilsyn.
2. Medlemsstatene skal sikre at tilsynsmyndighetene har fullmakt til
   a) å bestemme typen, omfanget og formatet på opplysningene omhandlet i nr. 1, som de krever at forsikrings- og gjenforsikringsforetakene legger fram på følgende tidspunkter:
      i) på forhåndsfastsatte tidspunkt,
      ii) når nærmere fastsatte hendelser inntreffer,
      iii) ved undersøkelse av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetaks situasjon,
   b) å innhente eventuelle opplysninger om avtaler med mellommenn eller avtaler inngått med tredjemenn, og
   c) å kreve opplysninger fra eksterne sakkyndige, f.eks. revisorer og aktuarer.
3. Opplysningene omhandlet i nr. 1 og 2 skal bestå av
   a) kvalitative og kvantitative elementer eller enhver hensiktsmessig kombinasjon av slike,

b) historiske, aktuelle og framtidige elementer eller enhver hensiktsmessig kombinasjon av slike, og
c) opplysninger fra interne og eksterne kilder eller enhver hensiktsmessig kombinasjon av slike.

4. Opplysningene omhandlet i nr. 1 og 2 skal
   a) gi et bilde av arten, omfanget og kompleksiteten av det berørte foretakets virksomhet, og særlig de risikoer virksomheten innebærer.
   b) være tilgjengelige, fullstendige i alle vesentlige henseender, sammenlignbare og konsekvente over tid, og
   c) være relevante, pålitelige og forståelige.
5. Medlemsstatene skal kreve at forsikrings- og gjenforsikringsforetak har innført hensiktsmessige systemer og strukturer for å oppfylle kravene fastsatt i nr. 1–4 samt skriftlige retningslinjer, godkjent av foretakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan, som sikrer at de framlagte opplysningene til enhver tid er korrekte.
6. Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak med nærmere beskrivelse av opplysningene omhandlet i nr. 1–4 med sikte på å sikre størst mulig tilnærming av tilsynsrapporteringen.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Artikkel 36

Tilsynsprosess

1. Medlemsstatene skal sikre at tilsynsmyndighetene foretar en gjennomgang av og vurderer strategiene, prosessene og rapporteringsrutinene som forsikrings- og gjenforsikringsforetakene har innført for å overholde lover og forskrifter vedtatt i henhold til dette direktiv.

   Denne gjennomgangen og vurderingen skal omfatte en vurdering av de kvalitative kravene til styringssystemene, de risikoene de berørte foretakene møter eller kan møte, og foretakenes evne til å vurdere disse risikoene i betraktning av de rådende forhold.
2. Tilsynsmyndigheten skal særlig gjennomgå og vurdere samsvar med følgende
   a) foretaksstyringssystemet, herunder vurdering av egenrisiko og solvens som fastsatt i kapittel IV avsnitt 2,
   b) forsikringstekniske avsetninger som fastsatt i kapittel VI avsnitt 2,
   c) kapitalkravene som fastsatt i kapittel VI avsnitt 4 og 5,
   d) investeringsreglene som fastsatt i kapittel VI avsnitt 6,
   e) kvaliteten på og mengden av ansvarlig kapital som fastsatt i kapittel VI avsnitt 3,
   f) i de tilfeller forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket benytter en full eller partiell intern modell, løpende overholdelse av kravene til full eller partiell intern modell fastsatt i kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 3.
3. Tilsynsmyndighetene skal ha på plass hensiktsmessige kontrollverktøy som setter dem i stand til å påvise en forverring i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetaks økonomiske situasjon og overvåke hva som gjøres for å motvirke forverringen.
4. Tilsynsmyndighetene skal vurdere om de metoder og praksiser forsikrings- og gjenforsikringsforetakene har utarbeidet for å påvise mulige hendelser eller framtidige endringer i de økonomiske vilkårene som kan ha ugunstig virkning på det berørte foretakets generelle økonomiske evne, er hensiktsmessige.

   Tilsynsmyndighetene skal vurdere foretakets evne til å tåle slike mulige hendelser eller framtidige endringer i de økonomiske vilkårene.
5. Tilsynsmyndighetene skal ha de nødvendige fullmakter til å kreve at forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene retter opp svakheter eller mangler som påvises i tilsynsprosessen.
6. Gjennomgangene, evalueringene og vurderingene omhandlet i nr. 1, 2 og 4 skal utføres regelmessig.

   Tilsynsmyndighetene skal fastsette hvor ofte og i hvilket omfang disse gjennomgangene, evalueringene og vurderingene skal gjennomføres, og det skal tas hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av de berørte forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets virksomhet.

Artikkel 37

Kapitalkravtillegg

1. Etter en tilsynsprosess kan tilsynsmyndigheten i ekstraordinære tilfeller og forutsatt et begrunnet vedtak fastsette et kapitalkravtillegg for et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak. Dette skal bare være mulig dersom
   a) tilsynsmyndigheten konkluderer med at forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets risikoprofil avviker fra de forutsetninger som ligger til grunn for solvenskapitalkravet slik det er beregnet ved bruk av standardformelen fastsatt i kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 2, og
      i) kravet om å benytte en intern modell i henhold til artikkel 119 er uhensiktsmessig eller har vært uten virkning, eller
      ii) mens en partiell eller full intern modell er under utvikling i henhold til artikkel 119,
   b) tilsynsmyndigheten finner at forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets risikoprofil avviker vesentlig fra de forutsetninger som ligger til grunn for solvenskapitalkravet slik det er beregnet ved bruk av en full eller partiell intern modell i samsvar med kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 3 fordi visse målbare risikoer ikke er blitt tilstrekkelig fanget opp, og det ikke i tide har lyktes å tilpasse modellen slik at den bedre gjenspeiler risikoprofilen, eller
   c) tilsynsmyndigheten finner at et forsikrings- eller gjenforsikringsforetaks foretaksstyringssystem avviker vesentlig fra standardene fastsatt i kapittel IV avsnitt 2, at disse avvikene hindrer foretaket i korrekt å kunne påvise, måle, overvåke, styre og rapportere de risikoer det er eller kan bli eksponert for, og det er usannsynlig at manglene kan utbedres innen rimelig tid ved å iverksette andre tiltak.
2. I de tilfeller som omhandles i nr. 1 bokstav a) og b), skal kapitalkravtillegget beregnes på en slik måte at det sikres at foretaket oppfyller kravene i artikkel 101 nr. 3.

   I de tilfeller som omhandles i nr. 1 bokstav c), skal kapitalkravtillegget stå i forhold til de vesentlige risikoer som oppstår som følge av manglene som var årsaken til at tilsynsmyndigheten besluttet å fastsette et kapitalkravtillegg.
3. I de tilfeller som omhandles i nr. 1 bokstav b) og c), skal tilsynsmyndigheten sikre at forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket iverksetter alle nødvendige tiltak for å rette opp manglene som førte til at kapitalkravtillegget ble pålagt.
4. Kapitalkravtillegget omhandlet i nr. 1 skal vurderes av tilsynsmyndigheten minst en gang i året og oppheves når foretaket har rettet opp de mangler som førte til at tillegget ble pålagt.
5. Solvenskapitalkravet inkludert det pålagte kapitalkravtillegget skal erstatte det utilstrekkelige solvenskapitalkravet.

   Uten at dette berører første ledd skal solvenskapitalkravet ikke omfatte et kapitalkravtillegg pålagt i henhold til nr. 1 bokstav c) for beregning av risikomarginen omhandlet i artikkel 77 nr. 5.
6. Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak som nærmere angir de tilfeller der kapitalkravtillegg kan pålegges, og metoder for beregning av kapitalkravtillegget.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Artikkel 38

Tilsyn med funksjoner og oppgaver som settes ut

1. Uten at dette berører artikkel 49, skal medlemsstatene sikre at forsikrings- og gjenforsikringsforetak som setter ut en funksjon eller forsikrings- eller gjenforsikringsvirksomhet, iverksetter de nødvendige tiltak for å sikre at følgende vilkår blir oppfylt:
   a) tjenesteyteren må samarbeide med forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets tilsynsmyndigheter i forbindelse med den utsatte funksjonen eller virksomheten,
   b) forsikrings- og gjenforsikringsforetakene, deres revisorer og tilsynsmyndighetene må ha faktisk tilgang til opplysninger om de utsatte funksjonene eller virksomhetene,
   c) tilsynsmyndighetene må ha faktisk adgang til tjenesteyterens forretningslokaler og må kunne utøve denne adgangsretten.
2. Den medlemsstat der tjenesteyteren befinner seg, skal tillate at tilsynsmyndighetene for forsikrings- eller gjenforsikringsforetak selv eller gjennom mellommenn utpekt for dette formål, utfører kontroller på stedet hos tjenesteyteren. Tilsynsmyndigheten for

forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket skal underrette rette myndighet i den medlemsstat tjenesteyteren befinner seg, før de iverksetter en kontroll på stedet. Dersom det dreier seg om et foretak som ikke er underlagt tilsyn, er rette myndighet tilsynsmyndigheten.

Tilsynsmyndighetene i forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets hjemstat kan delegere slike kontroller på stedet til tilsynsmyndighetene i den medlemsstat der tjenesteyteren befinner seg.

Artikkel 39

Overdragelse av forsikringsportefølje

1. På vilkår fastsatt i nasjonal lovgivning skal hver medlemsstat gi forsikrings- og gjenforsikringsforetak med hovedkontor på dens territorium tillatelse til å overdra hele eller deler av forsikringsporteføljen, herunder de avtaler som er inngått i henhold til etableringsadgangen eller adgangen til å yte tjenester, til et mottakende foretak etablert i Fellesskapet.

   Slik overdragelse skal bare tillates dersom tilsynsmyndigheten i hjemstaten til det mottakende foretaket bekrefter at foretaket etter overdragelsen har tilstrekkelig tellende solvenskapital til å oppfylle solvenskapitalkravet omhandlet i artikkel 100 første ledd.
2. Nr. 3 og 6 får anvendelse på forsikringsforetak.
3. Når en filial har til hensikt å overdra hele eller deler av sin forsikringsportefølje, skal den medlemsstat der filialen ligger, rådspørres.
4. I tilfellene nevnt i nr. 1 og 3 skal tilsynsmyndighetene i hjemstaten til det avgivende forsikringsforetak gi tillatelse til overdragelsen etter å ha innhentet samtykke fra vedkommende myndigheter i medlemsstaten der forsikringsavtalene er inngått, i henhold til enten etableringsadgangen eller adgangen til å yte tjenester.
5. Myndighetene i de medlemsstater som rådspørres, skal avgi uttalelse eller gi samtykke til myndighetene i hjemstaten til det avgivende forsikringsforetak innen tre måneder etter at en anmodning om samråd er mottatt.

   Dersom de rådspurte myndigheter ikke har svart innen utløpet av fristen, anses dette som et stilltiende samtykke.
6. Overdragelse som tillates i samsvar med nr. 1–5, skal offentliggjøres enten før eller etter at tillatelse er gitt, etter nærmere regler fastsatt i nasjonal lovgivning i hjemstaten, i den medlemsstat der risikoen eller forpliktelser består.

   Overdragelsen kan gjøres gjeldende overfor forsikringstakerne, de forsikrede og enhver annen person som har rettigheter eller plikter i henhold til de overdratte avtalene.

   Første og annet ledd i dette nr. skal ikke berøre medlemsstatenes rett til å gi forsikringstakerne mulighet til å si opp avtalen innen en bestemt frist etter overdragelsen.

Kapittel IV

Vilkår for utøvelse av virksomhet

Avsnitt 1

Administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganenes ansvar

Artikkel 40

Administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganenes ansvar

Medlemsstatene skal sikre at forsikrings- eller gjenforsikringsforetakenes administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganer har det endelige ansvar for at det berørte foretak overholder de lover og forskrifter som er vedtatt i samsvar med dette direktiv.

Avsnitt 2

Foretaksstyringssystem

Artikkel 41

Allmenne krav til foretaksstyring

1. Medlemsstatene skal kreve at alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak har opprettet et effektivt foretaksstyringssystem som legger til rette for en sunn og forsvarlig ledelse av virksomheten.

   Systemet skal minst omfatte en åpen, hensiktsmessig organisasjonsstruktur med en klar og hensiktsmessig fordeling av ansvar og et system som sikrer effektiv overføring av informasjon. Det skal være utformet slik at det oppfyller kravene i artikkel 42–49.

   Foretaksstyringssystemet skal være gjenstand for regelmessig intern revisjon.
2. Foretaksstyringssystemet skal stå i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av for-

sikrings- eller gjenforsikringsforetakets virksomhet.

3. Forsikrings- eller gjenforsikringsforetak skal minst ha skriftlige retningslinjer for risikostyring, internkontroll, internrevisjon og eventuelt utsetting av oppgaver. Foretakene skal sikre at disse retningslinjene gjennomføres. Retningslinjene skal revideres minst en gang i året. De skal forhåndsgodkjennes av administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganet og endres i tråd med eventuelle vesentlige endringer i det berørte systemet eller området.
4. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal iverksette rimelige tiltak for å sikre kontinuitet og regularitet i utøvelsen av virksomheten, herunder utarbeidelse av beredskapsplaner. For dette formål skal foretaket anvende systemer, ressurser og framgangsmåter som er egnet og står i forhold til formålet.
5. Tilsynsmyndigheten skal ha de nødvendige midler, metoder og fullmakter til å kontrollere forsikrings- og gjenforsikringsforetakenes foretaksstyringssystemer og til å vurdere risikoer som foretakene har påvist og som kan påvirke deres økonomiske soliditet.

   For å sikre at kravene i artikkel 42–49 overholdes, skal medlemsstatene sikre at tilsynsmyndighetene har de nødvendige fullmakter til å kreve at foretaksstyringssystemene forbedres og styrkes.

Artikkel 42

Krav til egnethet for personer som leder eller har sentrale funksjoner i foretaket

1. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal påse at alle personer som leder eller innehar sentrale funksjoner i foretaket, til enhver tid oppfyller følgende krav:
   a) deres faglige kvalifikasjoner, kunnskaper og erfaring er tilstrekkelige til at de kan lede foretaket på en sunn og forsvarlig måte, og
   b) de har god vandel og integritet.
2. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal varsle tilsynsmyndigheten om alle utskiftninger av personer som faktisk leder foretaket eller har ansvar for andre sentrale funksjoner, samt oversende alle opplysninger som trengs for å vurdere egnetheten til eventuelle nye personer som er utnevnt til å lede foretaket.
3. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal varsle tilsynsmyndigheten dersom noen av personene nevnt i nr. 1 og 2 er skiftet ut fordi de ikke lenger oppfyller kravene i nr. 1.

Artikkel 43

Bevis for god vandel

1. Dersom en medlemsstat av sine egne borgere krever bevis for god vandel og for at deres bo ikke tidligere er tatt under konkursbehandling, eller ett av disse bevis, skal vedkommende medlemsstat godta som tilstrekkelig bevis at borgere fra andre medlemsstater framlegger utdrag fra strafferegisteret eller, i mangel av slikt, et tilsvarende dokument som viser at disse kravene er oppfylt, utstedt av vedkommende retts- eller forvaltningsmyndighet i hjemstaten eller seneste oppholdsstat.
2. Dersom hjemstaten eller seneste oppholdsstat ikke utsteder dokumentet nevnt i nr. 1, kan det erstattes av en erklæring under ed eller, i stater der edsavleggelse ikke finner sted, av en forsikring på ære og samvittighet, avgitt av den berørte person overfor vedkommende retts- eller forvaltningsmyndighet, eventuelt notarius publicus, i hjemstaten eller den seneste oppholdsstat.

   Denne myndighet eller notarius publicus skal utstede et bevis som bekrefter gyldigheten av erklæringen eller forsikringen.

   Erklæringen omhandlet i første ledd om at vedkommendes bo ikke tidligere er tatt under konkursbehandling, kan også avlegges overfor en kompetent bransjeorganisasjon i vedkommende medlemsstat.
3. Dokumentene og bevisene omhandlet i nr. 1 og 2 skal ved framleggelse ikke være eldre enn tre måneder.
4. Medlemsstatene skal utpeke de myndigheter og organer som skal ha myndighet til å utstede dokumentene nevnt i nr. 1 og 2, og umiddelbart underrette de andre medlemsstatene og Kommisjonen om det.

   Hver medlemsstat skal også underrette de andre medlemsstatene og Kommisjonen om hvilke myndigheter eller organer som dokumentene nevnt i nr. 1 og 2 skal framlegges for, til støtte for en søknad om å utøve de former for virksomhet som er nevnt i artikkel 2 på denne medlemsstatens territorium.

Artikkel 44

Risikostyring

1. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal ha opprettet et effektivt risikostyringssystem som består av de strategier, prosesser og framgangsmåter for rapportering som er nødvendige for kontinuerlig å påvise, måle, overvåke, styre og rapportere risiko på foretaks- og gruppenivå som de er eller kan bli eksponert for, og deres innbyrdes sammenheng.

   Risikostyringssystemet skal være effektivt og godt integrert i forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets organisasjonsstruktur og beslutningsprosess og skal ta behørig hensyn til de personer som leder foretaket eller innehar andre sentrale funksjoner.
2. Risikostyringssystemet skal dekke alle risikoer som kan inntas i beregningen av solvenskapitalkravet som fastsatt i artikkel 101 nr. 4, samt alle risikoer som ikke eller bare delvis inngår i beregningen av dette.

   Risikostyringssystemet skal minst dekke
   a) tegning av forsikringer og avsetninger,
   b) forvaltning av eiendeler og passive,
   c) investeringer, særlig i derivater og lignende forpliktelser,
   d) styring av likviditets- og konsentrasjonsrisikoer,
   e) styring av driftsrisiko,
   f) gjenforsikring og andre risikoreduserende teknikker.

   De skriftlige retningslinjene for risikostyring omhandlet i artikkel 41 nr. 3 skal omfatte retningslinjer vedrørende dette nummers annet ledd bokstav a)–f).
3. Når det gjelder investeringsrisiko, skal forsikrings- og gjenforsikringsforetak godtgjøre at de opptrer i samsvar med kapittel VI avsnitt 6.
4. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal opprette en risikostyringsfunksjon som skal struktureres på en måte som tilrettelegger for gjennomføring av risikostyringssystemet.
5. For forsikrings- og gjenforsikringsforetak som benytter en full eller partiell intern modell godkjent i henhold til artikkel 112 og 113, skal risikostyringsfunksjonen dekke følgende tilleggsoppgaver:
   a) utarbeidelse og gjennomføring av den interne modellen.
   b) prøving og kontroll av den interne modellen.
   c) dokumentasjon av den interne modellen og eventuelle påfølgende endringer av denne.
   d) analyse av den interne modellens funksjon og utarbeidelse av sammendragsrapporter av resultatene.
   e) underretning av administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganet om den interne modellens funksjon, forslag til forbedringer og ajourføring av organet om status for arbeidet med å forbedre tidligere påviste svakheter.

Artikkel 45

Vurdering av egenrisiko og solvens

1. Som et ledd i risikostyringssystemet skal alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak utføre vurderinger av egenrisiko og solvens.

   Vurderingen skal minst omfatte
   a) de samlede solvensbehov tatt i betraktning foretakets særlige risikoprofil, akseptable grenser for risikotoleranse og virksomhetsstrategi,
   b) kontinuerlig samsvar med kapitalkravene som fastsatt i kapittel VI avsnitt 4 og 5 og med kravene til forsikringstekniske avsetninger som fastsatt i kapittel VI avsnitt 2,
   c) hvor vesentlig det berørte foretakets risikoprofil avviker fra de forutsetninger som ligger til grunn for solvenskapitalkravet fastsatt i artikkel 101 nr. 3, beregnet ved bruk av standardformelen i henhold til kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 2 eller med foretakets partielle eller fulle interne modell i samsvar med kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 3.
2. Ved anvendelse av nr. 1 bokstav a) skal det berørte foretaket ha opprettet prosesser som står i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av de risikoer foretakets virksomhet innebærer, og som setter det i stand til å påvise og vurdere de risikoer det står overfor på kort og lang sikt og som det er eller kan bli eksponert for. Foretaket skal gjøre rede for de metoder som benyttes i denne vurderingen.
3. Dersom en intern modell benyttes, skal vurderingen i det tilfellet som omhandles i nr. 1 bokstav c) utføres sammen med en omkalibrering som omdanner interne risikotall til de risikomål og den kalibrering som gjelder for solvenskapitalkravet.
4. Vurderingen av egenrisiko og solvens skal være en integrerende del av virksomhets-

strategien og skal kontinuerlig tas i betraktning i foretakets strategiske beslutninger.

5. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal foreta vurderingen omhandlet i nr. 1 regelmessig og uten opphold etter enhver vesentlig endring i deres risikoprofil.
6. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal underrette tilsynsmyndigheten om resultatene av vurderingen av egenrisiko og solvens som et ledd i rapporteringen i henhold til artikkel 35.
7. Vurderingen av egenrisiko og solvens skal ikke benyttes til beregning av et kapitalkrav. Solvenskapitalkravet skal bare justeres i henhold til artikkel 37, 231–233 og 238.

Artikkel 46

Internkontroll

1. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal opprette et effektivt internkontrollsystem.

   Systemet skal minst omfatte administrative og regnskapsmessige framgangsmåter, rammer for internkontroller, egnede rapporteringsordninger på alle nivåer i foretaket og en samsvarskontrollfunksjon.
2. Samsvarskontrollfunksjonen skal blant annet gi råd til administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganet om overholdelsen av lover og forskrifter vedtatt i henhold til dette direktiv. Den skal også omfatte en vurdering av hvilke konsekvenser endringer i de juridiske rammene kan ha på det berørte foretakets virksomhet, og påvising og vurdering av risikoen for manglende overholdelse av dets forpliktelser.

Artikkel 47

Internrevisjon

1. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal ha en effektiv internrevisjonsfunksjon.

   Internrevisjonsfunksjonen skal omfatte en vurdering av internkontrollsystemets og andre deler av foretaksstyringssystemets egnethet og effektivitet.
2. Internrevisjonssystemet skal være objektivt og uavhengig fra driftsfunksjonene.
3. Alle funn eller anbefalinger fra internrevisjonen skal rapporteres til administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganet, som skal fastsette hvilke tiltak som skal iverksettes for hvert av funnene eller anbefalingene fra internrevisjonen, og sikre at disse tiltakene gjennomføres.

Artikkel 48

Aktuarfunksjon

1. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal ha en effektiv aktuarfunksjon som skal
   a) samordne beregningen av forsikringstekniske avsetninger,
   b) sikre at metoder og underliggende modeller som benyttes, og de forutsetninger som gjøres i beregningen av forsikringstekniske avsetninger, er hensiktsmessige,
   c) vurdere om dataene som benyttes i beregningen av forsikringstekniske avsetninger, er tilstrekkelige og holder nødvendig kvalitet,
   d) sammenligne de beste anslag med empiriske observasjoner,
   e) informere administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganet om hvorvidt beregningen av forsikringstekniske avsetninger er pålitelige og fyllestgjørende,
   f) føre tilsyn med beregningen av forsikringstekniske avsetninger i tilfellene omhandlet i artikkel 82,
   g) avgi en uttalelse om den generelle tegningspolitikken,
   h) avgi en uttalelse om hvorvidt gjenforsikringsordningene er fyllestgjørende, og
   i) bidra til effektiv gjennomføring av risikostyringssystemet omhandlet i artikkel 44, særlig med hensyn til de risikomodeller som ligger til grunn for beregningen av kapitalkravene fastsatt i kapittel VI avsnitt 4 og 5, og til vurderingen omhandlet i artikkel 45.
2. Aktuarfunksjonen skal utføres av personer som har kunnskap om forsikringsteknisk og finansiell matematikk på et nivå som står i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av de risikoer som forsikrings- og gjenforsikringsforetakenes virksomhet innebærer, og som kan godtgjøre at de har relevant erfaring med gjeldende faglige standarder og andre standarder.

Artikkel 49

Utsetting

1. Medlemsstatene skal sikre at forsikrings- og gjenforsikringsforetak ved utsetting av funksjoner eller forsikrings- eller gjenforsikringsvirksomhet beholder fullt ansvar for oppfyl-

lelsen av sine forpliktelser i henhold til dette direktiv.

2. Utsetting av kritiske eller viktige driftsfunksjoner eller driftsrelaterte oppgaver skal ikke skje på en måte som kan føre til
   a) en vesentlig svekkelse av kvaliteten på det berørte foretakets foretaksstyringssystem,
   b) en utilbørlig økning i driftsrisikoen,
   c) en svekkelse av tilsynsmyndighetenes mulighet til å overvåke foretakets overholdelse av dets forpliktelser,
   d) en undergraving av foretakets løpende tilfredsstillende tjenester til forsikringstakerne.
3. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal i god tid i forveien underrette tilsynsmyndighetene om utsetting av kritiske eller viktige funksjoner eller oppgaver samt om eventuelle påfølgende vesentlige endringer med hensyn til disse funksjonene eller oppgavene.

Artikkel 50

Gjennomføringstiltak

1. Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak som nærmere angir
   a) elementene i systemene omhandlet i artikkel 41, 44, 46 og 47, og særlig de områder som skal være omfattet av forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets retningslinjer for forvaltning av eiendeler og forpliktelser og investeringer omhandlet i artikkel 44 nr. 2,
   b) funksjonene omhandlet i artikkel 44 og 46–48,
   c) kravene fastsatt i artikkel 42 og funksjonene som er underlagt disse,
   d) vilkårene for utsetting, særlig til tjenesteytere i tredjestater.
2. Dersom dette er nødvendig for å sikre hensiktsmessig tilnærming av vurderingen omhandlet i artikkel 45 nr. 1 bokstav a), kan Kommisjonen vedta gjennomføringstiltak som nærmere fastsetter hvilke deler vurderingen skal bestå av.
3. Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Avsnitt 3

Offentliggjøring

Artikkel 51

Rapport om solvens og finansiell stilling: innhold

1. Medlemsstatene skal ta hensyn til de opplysninger som kreves i artikkel 35 nr. 3 og prinsippene fastsatt i artikkel 35 nr. 4, og kreve at forsikrings- og gjenforsikringsforetak årlig offentliggjør en rapport om sin solvens og finansielle stilling.

   Rapporten skal inneholde følgende opplysninger, enten i sin helhet eller ved henvisning til tilsvarende opplysninger, både hva angår type og omfang, som offentliggjøres i henhold til lov eller forskrift:
   a) en beskrivelse av foretakets virksomhet og resultat,
   b) en beskrivelse av systemet for foretaksstyring og en vurdering av om det er egnet for foretakets risikoprofil,
   c) for den enkelte risikokategori, en beskrivelse av risikoeksponering, risikokonsentrasjon, risikoreduserende tiltak og risikofølsomhet,
   d) en beskrivelse av grunnlaget og metodene for verdsetting av henholdsvis eiendeler, forsikringstekniske avsetninger og andre forpliktelser samt en forklaring av eventuelle større forskjeller mellom grunnlaget og metodene for verdifastsettelse av disse i regnskapene,
   e) en beskrivelse av kapitalforvaltningen, som minst omfatter
      i) sammensetningen av og størrelsen og kvaliteten på den ansvarlige kapitalen,
      ii) beløpene for solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet,
      iii) det alternativ fastsatt i artikkel 304 som er benyttet til beregning av solvenskapitalkravet,
      iv) opplysninger som gjør det mulig å få en god forståelse av hovedforskjellene mellom standardformelens underliggende forutsetninger og forutsetningene som ligger til grunn for en eventuell intern modell som er brukt til beregning av solvenskapitalkravet,
      v) størrelsen på et eventuelt avvik fra minstekapitalkravet eller eventuelt vesentlig avvik fra solvenskapitalkravet i rapporteringsperioden, selv om dette senere er rettet opp, med en forklaring på

årsaken til avviket og konsekvensene av det, samt en beskrivelse av eventuelle korrigerende tiltak som er iverksatt.

2. Beskrivelsen omhandlet i nr. 1 bokstav e) i) skal inneholde en analyse av eventuelle vesentlige endringer i forhold til foregående rapporteringsperiode og en forklaring av eventuelle større avvik i forhold til verdien på disse elementene i regnskapene, samt en kort beskrivelse av i hvilken grad kapitalen er overførbar.

Ved offentliggjøring av solvenskapitalkravet omhandlet i nr. 1 bokstav e) ii) skal det separat angis det beløp som er beregnet i henhold til kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 2 og 3 og eventuelle kapitalkravtillegg som er pålagt i henhold til artikkel 37 eller konsekvensen av de spesifikke parametrer som forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket er pålagt å bruke i henhold til artikkel 110, sammen med kortfattede opplysninger om tilsynsmyndighetens begrunnelse for å kreve dette.

Uten at dette berører andre offentliggjøringer som er pålagt i henhold til andre lover eller forskrifter, kan medlemsstatene fastsette at selv om solvenskapitalkravet omhandlet i nr. 1 bokstav e) ii) offentliggjøres, behøver ikke kapitalkravtillegget eller konsekvensene av de spesifikke parametrer som forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket er pålagt å benytte i henhold til artikkel 110, offentliggjøres separat i en overgangsperiode som ikke kan vare lenger enn til 31. oktober 2017.

Offentliggjøringen av solvenskapitalkravet skal om nødvendig ledsages av en opplysning om at tilsynsmyndigheten ennå ikke har fastsatt dets endelige størrelse.

Artikkel 52

Opplysninger til og rapporter fra CEIOPS

1. Medlemsstatene skal kreve at tilsynsmyndighetene årlig legger fram følgende opplysninger for CEIOPS:
   a) gjennomsnittlig kapitalkravtillegg per foretak og fordelingen av kapitalkravtillegg pålagt av tilsynsmyndigheten i løpet av foregående år, uttrykt i prosent av solvenskapitalkravet og angitt separat for
      i) alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak,
      ii) livsforsikringsforetak,
      iii) foretak innen annen forsikring enn livsforsikring,
      iv) forsikringsforetak som utøver virksomhet innen både livsforsikring og annen type forsikring,
      v) gjenforsikringsforetak,
   b) for hver av opplysningene omhandlet i bokstav a), andelen av kapitalkravtillegg som er pålagt i henhold til henholdsvis bokstav a), b) og c) i artikkel 37 nr.1.
2. CEIOPS skal årlig offentliggjøre følgende opplysninger:
   a) for samtlige medlemsstater, den samlede fordelingen av kapitalkravtillegget, uttrykt i prosent av solvenskapitalkravet for hver av følgende kategorier:
      i) alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak,
      ii) livsforsikringsforetak,
      iii) foretak innen annen forsikring enn livsforsikring,
      iv) forsikringsforetak som utøver virksomhet innen både livsforsikring og annen type forsikring,
      v) gjenforsikringsforetak,
   b) for hver medlemsstat separat og for alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak i vedkommende medlemsstat, fordelingen av kapitalkravtillegget uttrykt i prosent av solvenskapitalkravet,
   c) for hver av opplysningene omhandlet i bokstav a) og b), andelen av kapitalkravtillegg som er pålagt i henhold til henholdsvis bokstav a), b) og c) i artikkel 37 nr. 1.
3. CEIOPS skal legge fram opplysningene i nr. 2 for Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen sammen med en rapport som skisserer graden av tilnærming mellom de nasjonale tilsynsmyndighetenes bruk av kapitalkravtillegg.

Artikkel 53

Rapport om solvens og finansiell stilling: gjeldende prinsipper

1. Tilsynsmyndighetene skal tillate at forsikrings- og gjenforsikringsforetak ikke offentliggjør opplysninger dersom
   a) offentliggjøringen av slike opplysninger gir foretakets konkurrenter betydelige og utilbørlige konkurransefortrinn,
   b) det foreligger forpliktelser overfor forsikringstakere eller andre motpartsforhold som pålegger foretaket taushetsplikt eller fortrolighet.

2. Dersom tilsynsmyndighetene tillater at opplysninger ikke offentliggjøres, skal foretakene avgi en begrunnet erklæring om dette i sin rapport om solvens og finansiell stilling.
3. Tilsynsmyndighetene skal tillate at forsikrings- og gjenforsikringsforetak benytter, eller viser til, opplysninger som er offentliggjort i henhold til andre lover eller forskrifter, i den grad disse tilsvarer de opplysninger som kreves i henhold til artikkel 51 både hva angår art og omfang.
4. Nr. 1 og 2 skal ikke få anvendelse på opplysningene omhandlet i artikkel 51 nr. 1 bokstav e).

Artikkel 54

Rapport om solvens og finansiell stilling: ajourføring og frivillige tilleggsopplysninger

1. Dersom eventuelle betydelige endringer inntreffer som har vesentlig innvirkning på relevansen av de opplysninger som er offentliggjort i henhold til artikkel 51 og 53, skal forsikrings- og gjenforsikringsforetakene offentliggjøre relevante opplysninger om arten og konsekvensene av disse endringene.

   Ved anvendelse av første ledd skal minst følgende anses som betydelige endringer:

   a) det påvises et avvik fra minstekapitalkravet, og tilsynsmyndighetene enten finner at foretaket ikke vil kunne legge fram en realistisk kortsiktig finansieringsplan eller ikke mottar en slik plan innen en måned etter den dato da avviket ble påvist,
   b) det påvises et vesentlig avvik fra solvenskapitalkravet, og tilsynsmyndighetene ikke mottar en realistisk saneringsplan innen to måneder etter den dato da avviket ble påvist.

   Når det gjelder annet ledd bokstav a), skal tilsynsmyndighetene kreve at foretaket umiddelbart offentliggjør hva avviket beløper seg til, sammen med en forklaring på årsaken til og konsekvensene av avviket og eventuelle korrigerende tiltak som er iverksatt. Dersom et avvik fra minstekapitalkravet, til tross for at det foreligger en kortsiktig finansieringsplan som opprinnelig ble ansett som realistisk, likevel ikke er korrigert innen tre måneder etter at det ble påvist, skal avviket offentliggjøres ved utgangen av gjeldende rapporteringsperiode, sammen med en forklaring på årsaken til og konsekvensene av avviket, herunder eventuelle korrigerende tiltak som er iverksatt og eventuelle ytterligere korrigerende tiltak som er planlagt.

   Når det gjelder annet ledd i bokstav b), skal tilsynsmyndigheten kreve at foretaket umiddelbart offentliggjør hva avviket beløper seg til, sammen med en forklaring på årsaken til og konsekvensene av avviket og eventuelle korrigerende tiltak som er iverksatt. Dersom et vesentlig avvik fra solvenskapitalkravet, til tross for at det foreligger en saneringsplan som opprinnelig ble ansett som realistisk, likevel ikke er korrigert innen seks måneder etter at det ble påvist, skal avviket offentliggjøres ved utgangen av gjeldende rapporteringsperiode, sammen med en forklaring på årsaken til og konsekvensene av avviket, herunder eventuelle korrigerende tiltak som er iverksatt og eventuelle ytterligere korrigerende tiltak som er planlagt.
2. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak kan frivillig offentliggjøre alle opplysninger eller forklaringer vedrørende foretakets solvens eller finansielle stilling som de ikke allerede er pålagt å offentliggjøre i henhold til artikkel 51 og 53 og denne artikkels nr. 1.

Artikkel 55

Rapport om solvens og finansiell stilling: retningslinjer og godkjenning

1. Medlemsstatene skal kreve at forsikrings- og gjenforsikringsforetak har opprettet hensiktsmessige systemer og strukturer for å oppfylle kravene i artikkel 51, 52 og 54 nr. 1, samt skriftlige retningslinjer som sikrer at alle opplysninger som offentliggjøres i henhold til artikkel 51, 53 og 54, til enhver tid er korrekte.
2. Rapporten om solvens og finansiell stilling skal godkjennes av forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan og skal bare offentliggjøres etter slik godkjenning.

Artikkel 56

Rapport om solvens og finansiell stilling: gjennomføringstiltak

Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak med nærmere angivelse av hvilke opplysninger som skal offentliggjøres, og hvordan dette skal gjøres.

Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv

ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Avsnitt 4

Kvalifiserte eierandeler

Artikkel 57

Erverv av eiendeler

1. Medlemsstatene skal kreve at en eller flere fysiske eller juridiske personer som opptrer samlet (heretter kalt «den potensielle erververen») som har truffet en beslutning om enten å overta, direkte eller indirekte, en kvalifisert eierandel i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, eller om å øke, direkte eller indirekte, en slik kvalifisert eierandel i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, som vil føre til at vedkommendes andel av stemmerettene eller kapitalen vil komme opp i eller overstige 20 %, 30 % eller 50 % eller slik at forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket ville blitt deres datterforetak (heretter kalt «det planlagte ervervet»), på forhånd skal sende skriftlig underretning til tilsynsmyndigheten for det forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket de søker å overta eller øke en kvalifisert eierandel i, med angivelse av størrelsen på den eierandelen de har til hensikt å erverve og andre relevante opplysninger, som omhandlet i artikkel 59 nr. 4. Medlemsstatene trenger ikke anvende terskelen på 30 % i tilfeller der de, i samsvar med artikkel 9 nr. 3 bokstav a) i direktiv 2004/109/EF, anvender en terskel på en tredel.
2. Medlemsstatene skal kreve at enhver fysisk eller juridisk person som har truffet en beslutning om, direkte eller indirekte, å avhende en kvalifisert eierandel i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, på forhånd skal underrette hjemstatens tilsynsmyndigheter skriftlig om størrelsen på vedkommendes eierandel etter den planlagte avhendelsen. En slik fysisk eller juridisk person skal også underrette tilsynsmyndighetene dersom vedkommende har truffet en beslutning om å redusere sin kvalifiserte eierandel slik at vedkommendes andel i stemmerettene eller kapitalen vil bli mindre enn 20 %, 30 % eller 50 % eller slik at forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket vil opphøre å være vedkommendes datterforetak. Medlemsstatene trenger ikke anvende terskelen på 30 % i tilfeller der de, i samsvar med artikkel 9 nr. 3 bokstav a) i direktiv 2004/109/EF, anvender en terskel på en tredel.

Artikkel 58

Vurderingsperiode

1. Tilsynsmyndighetene skal umiddelbart og i alle tilfeller innen to virkedager etter mottak av underretningen som kreves i henhold til artikkel 57 nr. 1, samt etter eventuelt å ha mottatt opplysningene omhandlet i nr. 2, skriftlig bekrefte mottaket overfor den potensielle erververen.

   Regnet fra datoen for den skriftlige bekreftelsen på mottak av underretningen og alle dokumenter som medlemsstaten krever vedlagt underretningen på grunnlag av listen omhandlet i artikkel 59 nr. 4 («vurderingsperioden»), har tilsynsmyndigheten høyst 60 virkedager til å utføre vurderingen omhandlet i artikkel 59 nr. 1 («vurderingen»).

   I mottaksbekreftelsen skal tilsynsmyndigheten underrette den potensielle erververen om når vurderingsperioden utløper.
2. Tilsynsmyndigheten kan i løpet av vurderingsperioden, dersom dette er nødvendig og senest den femtiende virkedagen i vurderingsperioden, anmode om ytterligere opplysninger som måtte være nødvendig for å fullføre vurderingen. En slik anmodning skal framsettes skriftlig og angi hvilke tilleggsopplysninger som er nødvendig.

   For perioden mellom tidspunktet for tilsynsmyndighetenes anmodning om opplysninger og mottak av et svar på denne fra den potensielle erververen, skal vurderingsperioden anses som avbrutt. Slikt avbrudd skal ikke overstige 20 virkedager. Tilsynsmyndigheten kan etter eget skjønn be om utfyllende eller klargjørende opplysninger, men dette vil ikke føre til et avbrudd i vurderingsperioden.
3. Tilsynsmyndighetene kan forlenge avbruddet omhandlet i nr. 2 annet ledd til 30 virkedager dersom den potensielle erververen er
   a) plassert eller regulert utenfor Fellesskapet, eller
   b) en fysisk eller juridisk person som ikke er omfattet av dette direktiv, rådsdirektiv 85/611/EØF av 20. desember 1985 om samordning av lover og forskrifter om visse foretak for kollektiv investering i verdipapirer (investeringsforetak)[32], direktiv 2004/39/EF eller direktiv 2006/48/EF.

4. Dersom tilsynsmyndighetene etter å ha fullført vurderingen beslutter å motsette seg det planlagte ervervet, skal de, innen to virkedager og senest innen utløpet av vurderingsperioden, skriftlig underrette den potensielle erververen om dette og angi grunnene for denne beslutningen. Med forbehold for nasjonal lovgivning kan en egnet erklæring med grunnene til beslutningen offentliggjøres på anmodning fra den potensielle erververen. Dette skal ikke være til hinder for at en medlemsstat kan tillate at tilsynsmyndigheten foretar en slik offentliggjøring uten at foretaket som planlegger overtakelse har anmodet om det.
5. Dersom tilsynsmyndighetene ikke skriftlig motsetter seg det planlagte ervervet innen utløpet av vurderingsperioden, skal ervervet anses som godkjent.
6. Tilsynsmyndighetene kan fastsette en maksimumsperiode for å sluttføre ervervet og eventuelt utvide denne fristen.
7. Medlemsstatene kan ikke pålegge strengere krav til melding til og godkjenning fra tilsynsmyndighetene av direkte eller indirekte erverv av stemmeretter eller kapital enn det som er fastsatt i dette direktiv.
8. For å ta høyde for framtidig utvikling og sikre en ensartet anvendelse av artikkel 57–63, skal Kommisjonen vedta gjennomføringstiltak som nærmere fastsetter tilpasningen av kriteriene fastsatt i artikkel 59 nr. 1.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Artikkel 59

Vurdering

1. Ved vurdering av underretningen omhandlet i artikkel 57 nr. 1 og opplysningene omhandlet i artikkel 58 nr. 2 skal tilsynsmyndighetene, for å sikre en sunn og forsvarlig ledelse av forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som det planlagte ervervet gjelder, ta i betraktning den sannsynlige innflytelsen den potensielle erververen vil ha på forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket, og vurdere erververens omdømme og den økonomiske soliditeten ved det planlagte ervervet opp mot alle følgende kriterier:
   a) den potensielle erververens omdømme,
   b) omdømmet og erfaringen til alle personer som skal lede forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets virksomhet etter det planlagte ervervet,
   c) den økonomiske soliditeten til foretaket som planlegger overtakelsen, særlig i tilknytning til den typen virksomhet som utføres og som planlegges i forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som ervervet planlegges i,
   d) om forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket vil kunne overholde og fortsette å overholde de tilsynsmessige kravene basert på dette direktiv og eventuelt andre direktiver, særlig direktiv 2002/87/EF, og om gruppen som forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket blir en del av, har en struktur som muliggjør effektivt tilsyn, effektiv informasjonsutveksling og ansvarsfordeling tilsynsmyndighetene imellom,
   e) om det er rimelig grunn til å mistenke at det i forbindelse med det planlagte ervervet har forekommet, forekommer eller har vært gjort forsøk på hvitvasking av penger eller finansiering av terrorhandlinger i henhold til artikkel 1 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/60/EF av 26. oktober 2005 om tiltak for å hindre at det finansielle system brukes til hvitvasking og finansiering av terrorisme[33], eller at den planlagte overtakelsen kan øke risikoen for at dette skjer.
2. Tilsynsmyndighetene kan bare motsette seg det planlagte ervervet dersom det er rimelige grunner til dette på grunnlag av kriteriene i nr. 1 eller dersom opplysningene som gis av den potensielle erververen, er ufullstendige.
3. Medlemsstatene skal verken pålegge vilkår med hensyn til hvilken eierandel som må erverves, eller tillate at deres respektive tilsynsmyndigheter undersøker det planlagte ervervet med hensyn til markedets økonomiske behov.
4. Medlemsstatene skal offentliggjøre en liste med de opplysningene som er nødvendige for å utføre vurderingen, og som må legges fram for tilsynsmyndighetene på tidspunktet for underretningen omhandlet i artikkel 57 nr. 1. De nødvendige opplysningene skal stå

[32] EFT L 375 av 31.12.1985, s. 3.

[33] EUT L 309 av 25.11.2005, s. 15.

i forhold til og være tilpasset den potensielle erververens eller det planlagte ervervets karakter. Medlemsstatene skal ikke kreve opplysninger som ikke er relevante for en tilsynsmessig vurdering.

5. Uten hensyn til artikkel 58 nr. 1, 2 og 3 skal tilsynsmyndigheten, når den har mottatt underretning om to eller flere tilbud om erverv eller økning av kvalifiserte eierandeler i samme forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, ikke forskjellsbehandle de potensielle erververne.

Artikkel 60

Erverv foretatt av regulerte finansforetak

1. Relevante tilsynsmyndigheter skal arbeide i fullt samråd med hverandre når de utfører vurderingen dersom den potensielle erververen er et av følgende:
   a) En kredittinstitusjon, et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, investeringsforetak eller forvaltningsselskap i henhold til artikkel 1a nr. 2 i direktiv 85/611/EØF (heretter kalt et «forvaltningsselskap for UCITSfond»), godkjent i en annen medlemsstat eller i en annen sektor enn den som overtakelsen planlegges i,
   b) morforetaket til en kredittinstitusjon, et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, investeringsforetak eller forvaltningsselskap for UCITSfond godkjent i en annen medlemsstat eller i en annen sektor enn den ervervet planlegges i, eller
   c) en fysisk eller juridisk person som kontrollerer en kredittinstitusjon, et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, investeringsforetak eller forvaltningsselskap for UCITSfond godkjent i en annen medlemsstat eller i en annen sektor enn den ervervet planlegges i.
2. Tilsynsmyndighetene skal uten unødig opphold gi hverandre alle opplysninger som er vesentlige eller relevante for vurderingen. I denne forbindelse skal tilsynsmyndighetene på anmodning oversende alle relevante opplysninger til hverandre og av eget tiltak oversende alle vesentlige opplysninger. En beslutning truffet av den tilsynsmyndighet som har godkjent forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som ervervet er planlagt i, skal gi til kjenne alle synspunkter og forbehold uttrykt av den tilsynsmyndighet som har ansvar for den potensielle erververen.

Artikkel 61

Opplysninger som forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets skal legge fram for tilsynsmyndigheten

Forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket skal, så snart det får kjennskap til dette, underrette hjemstatens tilsynsmyndigheter om alle erverv og avhendelser av eierandeler i deres kapital som fører til at disse eierandelene overstiger eller faller under en av tersklene nevnt i artikkel 57 og 58 nr. 1–7.

Forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene skal også minst en gang årlig underrette hjemstatens tilsynsmyndigheter om navnene på aksjeeiere og deltakere som har kvalifiserte eierandeler og om eierandelenes størrelse, slik de blant annet framgår av opplysningene som framlegges på den årlige generalforsamling for aksjeeiere eller deltakere, eller av opplysninger som er mottatt i henhold til bestemmelsene som gjelder for børsnoterte selskaper.

Artikkel 62

Kvalifiserte eierandeler – tilsynsmyndighetens fullmakter

Medlemsstatene skal kreve at dersom den innflytelse som utøves av de personer som er nevnt i artikkel 57, vil kunne være til skade for en sunn og forsvarlig ledelse av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, skal tilsynsmyndigheten i hjemstaten til det foretak i hvilket den kvalifiserte eierandelen søkes ervervet eller økt, kunne treffe egnede tiltak for å bringe denne situasjonen til opphør. Slike tiltak kan blant annet omfatte påbud, sanksjoner overfor styret og ledelsen eller midlertidig oppheving av utøvelse av stemmeretter knyttet til vedkommende aksjeeieres eller deltakeres aksjer eller andeler.

Tilsvarende tiltak skal kunne iverksettes overfor fysiske eller juridiske personer som ikke overholder meldingsplikten fastsatt i artikkel 57.

Dersom en eierandel erverves til tross for at tilsynsmyndigheten motsetter seg dette, skal medlemsstaten uavhengig av eventuelle andre sanksjoner som vedtas, sikre at:

1) utøvelsen av tilhørende stemmeretter midlertidig oppheves, eller
2) eventuelt avgitte stemmer erklæres ugyldige eller kan annulleres.

Artikkel 63

Stemmeretter

I henhold til dette avsnitt skal det tas hensyn til stemmerettene omhandlet i artikkel 9 og 10 i direktiv 2004/109/EF, samt vilkårene med hensyn til sammenlegging av disse fastsatt i artikkel 12 nr. 4 og nr. 5 i nevnte direktiv.

Medlemsstatene skal ikke ta hensyn til stemmeretter eller aksjer som investeringsforetak eller kredittinstitusjoner innehar som følge av at de sørger for fulltegning av finansielle instrumenter og/eller plassering av finansielle instrumenter på grunnlag av bindende tilsagn i henhold til nr. 6 i avsnitt A i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, forutsatt at disse rettene på den ene side ikke blir utøvd eller på annen måte benyttet til å gripe inn i ledelsen hos utstederen, og på den annen side blir avhendet innen ett år etter ervervet.

Avsnitt 5

Taushetsplikt, utveksling av opplysninger og fremming av tilsynsmessig tilnærming

Artikkel 64

Taushetsplikt

Medlemsstatene skal fastsette at alle personer som arbeider eller har arbeidet for tilsynsmyndighetene, samt revisorer og sakkyndige som opptrer på vegne av tilsynsmyndighetene, skal være underlagt taushetsplikt.

Uten at dette berører tilfeller som omfattes av strafferetten, skal fortrolige opplysninger som disse personene mottar i tjenesten ikke gis videre til noen person eller myndighet, unntatt i form av sammendrag eller sammenstillinger der det enkelte forsikrings- eller gjenforsikringsforetak ikke kan identifiseres.

Når et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak er blitt slått konkurs eller er under tvangsavvikling, kan likevel fortrolige opplysninger som ikke berører tredjemann som deltar i forsøk på å redde vedkommende foretak, gis videre i forbindelse med behandlingen av et sivil- eller handelsrettslig søksmål.

Artikkel 65

Utveksling av opplysninger mellom medlemsstatenes tilsynsmyndigheter

Artikkel 64 skal ikke være til hinder for utveksling av opplysninger mellom tilsynsmyndigheter i forskjellige medlemsstater. Disse opplysningene skal være underlagt taushetsplikten fastsatt i artikkel 64.

Artikkel 66

Samarbeidsavtaler med tredjestater

Medlemsstatene kan inngå samarbeidsavtaler om utveksling av opplysninger med tilsynsmyndighetene i tredjestater eller med myndigheter eller organer i tredjestater som definert i artikkel 68 nr. 1 og 2, bare dersom de opplysninger som gis videre, omfattes av garantier om taushetsplikt som minst tilsvarer dem som er nevnt i dette avsnitt. Slik utveksling av opplysninger skal være beregnet på bruk av nevnte myndigheter eller organer i utførelsen av deres tilsynsoppgaver.

Dersom de opplysninger som en medlemsstat skal gi videre til en tredjestat har sin opprinnelse i en annen medlemsstat, skal de ikke gis videre uten uttrykkelig samtykke fra vedkommende medlemsstats tilsynsmyndigheter og eventuelt bare benyttes for det formål denne myndigheten har gitt samtykke til.

Artikkel 67

Bruk av fortrolige opplysninger

Tilsynsmyndigheter som mottar fortrolige opplysninger i henhold til artikkel 64 eller 65, kan bare benytte disse i embets medfør og bare for følgende formål:

1) for å kontrollere om vilkårene for adgang til å starte forsikrings- eller gjenforsikringsvirksomhet er oppfylt, og for å lette tilsynet med utøvelsen av slik virksomhet, særlig med hensyn til tilsynet med forsikringstekniske avsetninger, solvenskapitalkravet, minstekapitalkravet og foretaksstyringssystemet,
2) for å ilegge sanksjoner,
3) i forbindelse med en forvaltningsklage på en beslutning truffet av tilsynsmyndigheten,
4) i forbindelse med rettergang i henhold til dette direktiv.

Artikkel 68

Utveksling av opplysninger med andre myndigheter

1. Artikkel 64 og 67 skal ikke være til hinder for følgende:
   a) utveksling av opplysninger mellom flere tilsynsmyndigheter i samme medlemsstat til bruk i utførelsen av deres tilsynsoppgaver,

b) utveksling av opplysninger til bruk i utførelsen av tilsynsoppgaver mellom tilsynsmyndigheter og følgende organer i samme medlemsstat:
   i) myndigheter med ansvar for tilsyn med kredittinstitusjoner og andre finansinstitusjoner og myndigheter med ansvar for tilsyn med finansmarkedene,
   ii) organer som deltar i avvikling og konkursbehandling av forsikrings- og gjenforsikringsforetak samt i lignende framgangsmåter,
   iii) personer med ansvar for å utføre lovfestet revisjon av regnskaper i forsikringsforetak, gjenforsikringsforetak og andre finansinstitusjoner,

c) videreformidling til organer som administrerer konkursbehandlinger eller garantifond, av opplysninger de trenger i embets medfør,

Utvekslingen av opplysninger omhandlet i bokstav b) og c) kan også finne sted mellom forskjellige medlemsstater.

Opplysningene som mottas av disse myndigheter, organer og personer, skal være underlagt taushetsplikten fastsatt i artikkel 64.

2. Artikkel 64–67 skal ikke være til hinder for at medlemsstatene kan godkjenne utveksling av opplysninger mellom tilsynsmyndighetene og følgende organer:
   a) myndigheter med ansvar for å føre tilsyn med organer som deltar i avvikling og konkursbehandling av forsikringsforetak og gjenforsikringsforetak og ved andre lignende framgangsmåter,
   b) myndigheter med ansvar for å føre tilsyn med personer som skal foreta lovfestet revisjon av regnskaper i forsikringsforetak, gjenforsikringsforetak, kredittinstitusjoner, investeringsforetak og andre finansinstitusjoner,
   c) uavhengige aktuarer i forsikringsforetak eller gjenforsikringsforetak som fører lovfestet tilsyn med disse foretakene, samt de organer som har ansvar for å føre tilsyn med disse aktuarene.

   Medlemsstater som anvender første ledd, skal kreve at minst følgende vilkår er oppfylt:
   a. a) opplysningene skal brukes for å utføre tilsyns- eller revisjonsoppgaven nevnt i første ledd,
   b. b) opplysningene skal være underlagt taushetsplikten fastsatt i artikkel 64,
   c. c) dersom opplysningene har sin opprinnelse i en annen medlemsstat, kan de ikke videreformidles uten uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndigheter som gav opplysningene, og eventuelt bare for de formål disse myndigheter har gitt samtykke til.

   Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen og de øvrige medlemsstatene om hvilke myndigheter, personer og organer som kan motta opplysninger i henhold til første og annet ledd.

3. Artikkel 64–67 skal ikke være til hinder for at medlemsstatene, med sikte på å styrke det finansielle systems stabilitet, herunder dets integritet, skal kunne gi tillatelse til utveksling av opplysninger mellom tilsynsmyndigheter og myndigheter eller organer som har ansvar for å avdekke og etterforske overtredelser av bestemmelser i selskapsretten.

   Medlemsstater som anvender første ledd, skal kreve at minst følgende vilkår er oppfylt:
   a) opplysningene må være ment brukt for å avdekke og etterforske overtredelser som omhandlet i første ledd,
   b) opplysningene skal være underlagt taushetsplikten fastsatt i artikkel 64,
   c) dersom opplysningene har sin opprinnelse i en annen medlemsstat, skal de ikke videreformidles uten uttrykkelig samtykke fra tilsynsmyndigheten som gav opplysningene, og eventuelt bare for de formål denne myndigheten har gitt samtykke til.

   Dersom en medlemsstats myndigheter eller organer som nevnt første ledd, i sitt avdekkings- eller etterforskningsarbeid innhenter bistand fra personer som på grunn av særskilt kompetanse gis fullmakt for dette formål og som ikke er ansatt i offentlig sektor, kan muligheten til utveksling av opplysninger omhandlet i første ledd utvides til disse personene på de vilkår som er fastsatt i annet ledd.

   Ved anvendelsen av annet ledd bokstav c) skal de myndigheter og organer som er nevnt i første ledd, underrette den tilsynsmyndighet som har gitt opplysningene om navnene på og nøyaktig ansvarsområde for de personer som opplysningene skal gis videre til.

4. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen og de øvrige medlemsstatene om navnet på de myndigheter, personer og organer som kan motta opplysninger i henhold til nr. 3.

Artikkel 69

Oversending av opplysninger til offentlige forvaltningsorganer med ansvar for økonomisk lovgivning

Artikkel 64 og 67 skal ikke være til hinder for at medlemsstatene, i henhold til bestemmelser fastsatt ved lov, kan tillate at visse opplysninger oversendes til andre deler av den offentlige forvaltningen med ansvar for lovgivning om tilsyn med kredittinstitusjoner, finansinstitusjoner, investeringstjenester og forsikrings- eller gjenforsikringsforetak samt til inspektører som handler etter fullmakt fra disse avdelingene.

Slike opplysninger skal bare gis videre når det er nødvendig av hensyn til tilsynet. Medlemsstatene skal imidlertid fastsette at opplysninger som mottas i henhold til artikkel 65 og 68 nr. 1, og opplysninger som er kommet fram ved kontroller på stedet som omhandlet i artikkel 32, bare skal gis videre med uttrykkelig samtykke fra tilsynsmyndigheten som har gitt opplysningene eller tilsynsmyndigheten i den medlemsstaten der kontrollen på stedet ble utført.

Artikkel 70

Overføring av opplysninger til sentralbanker og monetære myndigheter

Med forbehold for dette avsnitt kan en tilsynsmyndighet overføre opplysninger beregnet på bruk i utførelsen av dens oppgaver, til

1) sentralbanker og andre organer som i egenskap av monetære myndigheter har en lignende funksjon,
2) eventuelt andre offentlige myndigheter med ansvar for å føre tilsyn med betalingssystemer.

Slike myndigheter eller organer kan også oversende slike opplysninger til tilsynsmyndighetene som er nødvendige for formålene omhandlet i artikkel 67. Opplysninger som mottas i denne forbindelse, skal være underlagt taushetsplikten omhandlet i dette avsnitt.

Artikkel 71

Tilnærming av tilsynspraksis

1. Medlemsstatene skal sikre at tilsynsmyndighetenes fullmakter tar hensiktsmessig hensyn til EU-dimensjonen.
2. Medlemsstatene skal sikre at tilsynsmyndighetene i utøvelsen av sine plikter tilstreber tilnærming mellom sine tilsynsverktøy og tilsynspraksis i anvendelsen av lover og forskrifter vedtatt i henhold til dette direktiv. For dette formål skal medlemsstatene sikre at tilsynsmyndighetene deltar i CEIOPS' arbeid i henhold til beslutning 2009/79/EF og tar behørig hensyn til CEIOPS' retningslinjer og anbefalinger som omhandlet i nr. 3.
3. CEIOPS skal om nødvendig fastsette retningslinjer og anbefalinger som ikke er rettslig bindende, vedrørende gjennomføringen av bestemmelsene i dette direktiv og dets gjennomføringstiltak, med sikte på å styrke tilnærmingen i tilsynspraksis. I tillegg skal CEIOPS regelmessig og minst hvert andre år rapportere til Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen om framgangen for tilnærmingen i tilsynet i Fellesskapet.

Avsnitt 6

Revisorenes plikter

Artikkel 72

Revisorenes plikter

1. Medlemsstatene skal minst kreve at personer som er godkjent i henhold til åttende rådsdirektiv 84/253/EØF av 10. april 1984 på grunnlag av traktatens artikkel 54 nr. 3 bokstav g) om godkjennelse av personer med ansvar for lovfestet revisjon av regnskaper[34], som i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak utfører den lovfestede revisjonen omhandlet i artikkel 51 i direktiv 78/660/EØF, artikkel 37 i direktiv 83/349/EØF eller artikkel 31 i direktiv 85/611/EØF eller enhver annen lovfestet oppgave, skal ha plikt til umiddelbart å rapportere til tilsynsmyndigheten om eventuelle forhold eller vedtak vedrørende dette foretaket som de har fått kjennskap til under utførelsen av sine oppgaver, og som vil kunne føre til
   a) en vesentlig krenkelse av de lover og forskrifter som fastsetter vilkårene for tillatelse, eller som særskilt omhandler utøvelse av forsikrings- eller gjenforsikringsforetaks virksomhet,
   b) en svekkelse av forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets forutsetninger for fortsatt drift,
   c) at regnskapene ikke godkjennes, eller at det tas forbehold,
   d) manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet,

[34] EFT L 126 av 12.5.1984, s. 20.

e) manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet.

Personene omhandlet i første ledd skal også rapportere ethvert forhold eller vedtak som de har fått kjennskap til under utførelsen av en oppgave som beskrevet i første ledd i et foretak som gjennom kontroll har nære forbindelser med forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket der oppgaven utføres.

2. Dersom personene godkjent i henhold til direktiv 84/253/EØF i god tro gir videre opplysninger om forhold og vedtak nevnt i nr. 1 til tilsynsmyndigheten, skal dette ikke utgjøre et brudd på taushetsplikten i henhold til avtale eller i henhold til lov eller forskrift og medfører ikke noen form for ansvar for disse personene.

Kapittel V

Utøvelse av livsforsikringsvirksomhet og virksomhet innen annen forsikring enn livsforsikring

Artikkel 73

Utøvelse av livsforsikringsvirksomhet og virksomhet innen annen forsikring enn livsforsikring

1. Forsikringsforetak skal ikke samtidig ha tillatelse til å utøve livsforsikringsvirksomhet og virksomhet innen annen forsikring enn livsforsikring.
2. Som unntak fra nr. 1 kan medlemsstatene fastsette at
   a) foretak med tillatelse til å utøve livsforsikringsvirksomhet kan få tillatelse til å utøve virksomhet innen annen forsikring enn livsforsikring for de risikoer som er oppført i klasse 1 og 2 i vedlegg I del A,
   b) foretak som bare har tillatelse for de risikoer som er oppført i klasse 1 og 2 i vedlegg I del A, kan få tillatelse til å utøve livsforsikringsvirksomhet.

   Hver virksomhet skal imidlertid forvaltes separat i henhold til artikkel 74.
3. Medlemsstatene kan fastsette at foretak nevnt i nr. 2 i all sin virksomhet skal overholde de regnskapsregler som gjelder for livsforsikringsforetak. I påvente av en samordning på området kan medlemsstatene også fastsette at når det gjelder regler for avvikling, skal de former for virksomhet som gjelder risikoene angitt i nr. 1 og 2 i vedlegg I del A og som utøves av slike foretak, også være underlagt regler som gjelder for livsforsikringsvirksomhet.
4. Dersom et foretak innen annen forsikring enn livsforsikring har finansielle, forretningsmessige eller administrative forbindelser med et livsforsikringsforetak, skal hjemstatens tilsynsmyndigheter sikre at det berørte foretakets regnskaper ikke blir misvisende som følge av avtaler foretakene imellom eller som følge av ordninger som kan få innvirkning på fordelingen av inntekter og utgifter.
5. Foretak som på følgende datoer samtidig utøvde både livsforsikringsvirksomhet og annen forsikringsvirksomhet enn livsforsikring i henhold til dette direktiv, kan fortsette å utøve denne virksomheten samtidig forutsatt at hver virksomhet forvaltes separat i samsvar med artikkel 74:
   a) 1. januar 1981 for foretak godkjent i Hellas,
   b) 1. januar 1986 for foretak godkjent i Spania og Portugal,
   c) 1. januar 1995 for foretak godkjent i Østerrike, Finland og Sverige,
   d) 1. mai 2004 for foretak godkjent i Tsjekkia, Estland, Kypros, Latvia, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovakia og Slovenia,
   e) 1. januar 2007 for foretak godkjent i Bulgaria og Romania,
   f) 15. mars 1979 for alle andre foretak.

   Hjemstaten kan kreve at forsikringsforetak, innen en frist som hjemstaten skal fastsette, bringer til opphør den samtidige utøvelsen av både livsforsikringsvirksomhet og annen forsikringsvirksomhet enn livsforsikring som de utøvde på datoene angitt i første ledd.

Artikkel 74

Separat forvaltning av livsforsikringsvirksomhet og virksomhet innen annen forsikring enn livsforsikring

1. Den separate forvaltningen omhandlet i artikkel 73 skal organiseres på en slik måte at livsforsikringsvirksomheten er atskilt fra annen forsikringsvirksomhet.

   Dette skal ikke skade interessene til forsikringstakere med henholdsvis livsforsikring og annen forsikring enn livsforsikring, og særlig skal overskuddet fra livsforsikringsvirksomhet komme de livsforsikrede til gode som om foretaket bare utøvde livsforsikringsvirksomhet.

2. Uten at dette berører artikkel 100 og 128, skal forsikringsforetakene omhandlet i artikkel 73 nr. 2 og 5, beregne
   a) et teoretisk minstekapitalkrav for livsforsikrings- eller livsgjenforsikringsvirksomheten, beregnet som om det berørte foretaket utelukkende utøver slik virksomhet, på grunnlag av de separate regnskapene omhandlet i nr. 6, og
   b) et teoretisk minstekapitalkrav for forsikrings- eller gjenforsikringsvirksomheten innen annen forsikring enn livsforsikring, beregnet som om det berørte foretaket utelukkende utøver slik virksomhet, på grunnlag av de separate regnskapene omhandlet i nr. 6.
3. De forsikringsforetak som er omhandlet i artikkel 73 nr. 2 og 5 skal minst dekke følgende med et tilsvarende beløp tellende primærkapital:
   a) det teoretiske minstekapitalkravet for livsforsikringsvirksomhet,
   b) det teoretiske minstekapitalkravet for annen forsikringsvirksomhet enn livsforsikringsvirksomhet,

   De finansielle minsteforpliktelsene omhandlet i første ledd som gjelder livsforsikringsvirksomhet og annen forsikringsvirksomhet enn livsforsikringsvirksomhet, skal ikke bæres av den andre virksomheten.
4. Så lenge de finansielle minsteforpliktelsene omhandlet i nr. 3 er oppfylt, og forutsatt at tilsynsmyndigheten er underrettet, kan foretaket benytte nærmere angitte poster i den tellende solvenskapitalen som fortsatt er tilgjengelig for den ene eller andre virksomheten, til dekning av solvenskapitalkravet omhandlet i artikkel 100.
5. Tilsynsmyndighetene skal analysere resultatene innen både livsforsikring og annen forsikring enn livsforsikring for å sikre at kravene i nr. 1–4 er oppfylt.
6. Det skal settes opp separate regnskaper som viser hvor resultatene for livsforsikring og annen forsikring enn livsforsikring stammer fra. Alle inntekter, særlig premier, innbetalinger fra gjenforsikrere og finansinntekter, og kostnader, særlig forsikringsytelser, økning av forsikringstekniske avsetninger, gjenforsikringspremier og driftskostnader for forsikringsvirksomhet, skal spesifiseres etter opprinnelse. Poster som er felles for begge former for virksomhet, skal føres i regnskapet i samsvar med fordelingsmetoder som skal godkjennes av tilsynsmyndigheten.

   Forsikringsforetakene skal på grunnlag av regnskapet utarbeide en erklæring som i henhold til artikkel 98 nr. 4 klart angir hvilke poster i den tellende primærkapitalen som er benyttet til dekning av hvert enkelt teoretiske minstekapitalkrav som omhandlet i nr. 2.
7. Dersom størrelsen på postene i den tellende primærkapitalen for den ene formen for virksomhet ikke er tilstrekkelig til å dekke den finansielle minsteforpliktelsen omhandlet i nr. 3 første ledd, skal tilsynsmyndigheten overfor denne virksomheten anvende de tiltak som fastsettes i dette direktiv, uavhengig av resultatene for den andre virksomheten.

   Som unntak fra nr. 3 annet ledd skal disse tiltakene kunne omfatte tillatelse til å overføre nærmere angitte poster i den tellende primærkapitalen fra den ene formen for virksomhet til den andre.

Kapittel VI

Regler for verdsetting av eiendeler og forpliktelser, forsikringstekniske avsetninger, ansvarlig kapital, solvenskapitalkrav, minstekapitalkrav og investeringsregler

Avsnitt 1

Verdsetting av eiendeler og forpliktelser

Artikkel 75

Verdsetting av eiendeler og forpliktelser

1. Medlemsstatene skal sikre at forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, med mindre annet er oppgitt, verdsetter eiendeler og gjeld som følger:
   a) eiendeler skal verdsettes til det beløp de kan omsettes for, i en transaksjon etter armlengdeprinsippet mellom velinformerte, frivillige parter,
   b) forpliktelser skal verdsettes til det beløp de kan omsettes eller innfris for, i en transaksjon etter armlengdeprinsippet mellom velinformerte, frivillige parter.

   Når gjeld verdsettes i henhold til bokstav b) skal det ikke foretas justeringer for forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets egen kredittverdighet.
2. Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak som fastsetter hvilke metoder og forutsetninger som skal benyttes ved verdsetting av eiendeler og forpliktelser som fastsatt i nr. 1.

Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Avsnitt 2

Regler for forsikringstekniske avsetninger

Artikkel 76

Alminnelige bestemmelser

1. Medlemsstatene skal sikre at forsikrings- og gjenforsikringsforetak foretar forsikringstekniske avsetninger for alle sine forsikrings- eller gjenforsikringsforpliktelser overfor forsikringstakere og begunstigede i henhold til forsikrings- eller gjenforsikringsavtaler.
2. Verdien av de forsikringstekniske avsetningene skal tilsvare det aktuelle beløp som forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket ville måtte betale dersom de umiddelbart skulle overføre sine forsikrings- og gjenforsikringsavtaler til et annet forsikrings- eller gjenforsikringsforetak.
3. Beregningen av de forsikringstekniske avsetningene skal benytte og være i samsvar med de opplysninger finansmarkedet kan gi og alminnelig tilgjengelige opplysninger om forsikringsrisiko (samsvar med markedet)
4. De forsikringstekniske avsetningene skal beregnes på en forsiktig, pålitelig og objektiv måte.
5. I samsvar med prinsippene fastsatt i nr. 2, 3 og 4 samtidig som det tas hensyn til prinsippene fastsatt i artikkel 75 nr. 1, skal beregningen av de forsikringstekniske avsetningene utføres i samsvar med artikkel 77–83 og artikkel 86.

Artikkel 77

Beregning av forsikringstekniske avsetninger

1. Verdien av de forsikringstekniske avsetningene skal tilsvare summen av et beste anslag og en risikomargin som fastsatt i nr. 2 og 3.
2. Beste anslag skal tilsvare sannsynlighetsveid gjennomsnitt av framtidige kontantstrømmer der tidsverdien av penger (forventet nåverdi av framtidige kontantstrømmer) hensyntas, beregnet ved bruk av relevante risikofrie rentekurver.

   Beregningen av beste anslag skal være basert på ajourførte og troverdige opplysninger og realistiske forutsetninger og utføres ved bruk av adekvate, hensiktsmessige og relevante forsikringstekniske og statistiske metoder.

   Kontantstrømprognosen som benyttes i beregningen av beste anslag, skal ta hensyn til alle de inn- og utgående kontantstrømmer som er nødvendig for å oppfylle forsikrings- og gjenforsikringsforpliktelsene i deres gjenstående løpetid.

   Beste anslag skal beregnes brutto, uten fradrag for fordringer i henhold til gjenforsikringsavtaler og på spesialforetak for verdipapirisering. Disse beløpene skal beregnes separat i samsvar med artikkel 81.
3. Risikomarginen skal være slik at det sikres at verdien av de forsikringstekniske avsetningene tilsvarer det beløp forsikrings- og gjenforsikringsforetakene ville forventes å kreve for å overta og oppfylle forsikrings- og gjenforsikringsforpliktelsene.
4. Forsikrings- og gjenforsikringsforetakene skal foreta separat verdsetting av beste anslag og risikomargin.

   I de tilfeller framtidige kontantstrømmer knyttet til forsikrings- og gjenforsikringsforpliktelser kan reproduseres på en pålitelig måte ved bruk av finansielle instrumenter som det kan påvises en pålitelig markedsverdi for, skal verdien av de forsikringstekniske avsetningene knyttet til slike framtidige kontantstrømmer imidlertid fastsettes på grunnlag av markedsverdien av disse finansielle instrumentene. I slike tilfeller er det ikke påkrevd å beregne beste anslag og risikomargin separat.
5. Dersom forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket verdsetter beste anslag og risikomargin separat, skal risikomarginen beregnes ved å fastsette kostnaden ved å ha til rådighet en tellende solvenskapital tilsvarende det solvenskapitalkrav som trengs for å oppfylle forsikrings- eller gjenforsikringsforpliktelsene i deres gjenstående løpetid.

   Den sats som benyttes ved fastsettelsen av kostnaden ved å ha dette beløpet tellende solvenskapital til rådighet (kapitalkostnadssats) skal være den samme for alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak og skal gjennomgås regelmessig.

   Kapitalkostnadssatsen som benyttes, skal være lik tilleggsrenten, ut over den risikofrie renten, som forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket ville pådratt seg ved å inneha et beløp tellende solvenskapital, som fastsatt i avsnitt 3, tilsvarende solvenskapitalkravet som er nød-

vendig for å oppfylle forsikrings- og gjenforsikringsforpliktelsene i deres gjenstående løpetid.

Artikkel 78

Andre elementer som skal inngå i beregningen av forsikringstekniske avsetninger

I tillegg til artikkel 77 skal forsikrings- og gjenforsikringsforetak ved beregning av forsikringstekniske avsetninger ta hensyn til følgende:

1) alle utgifter som påløper ved oppfyllelsen av forsikrings- eller gjenforsikringsforpliktelser,
2) inflasjon, herunder inflasjon knyttet til utgifter og erstatningskrav,
3) alle utbetalinger til forsikringstakere og begunstigede, herunder framtidige skjønnsmessige tillegg, som forsikrings- og gjenforsikringsforetak forventes å foreta, uansett om disse utbetalingene er garantert gjennom avtale eller ikke, med mindre utbetalingene omfattes av artikkel 91 nr. 2.

Artikkel 79

Verdsetting av finansielle garantier og avtalefestede opsjoner som inngår i forsikrings- eller gjenforsikringsavtaler

Ved beregning av de forsikringstekniske avsetningene skal forsikrings- og gjenforsikringsforetakene ta hensyn til verdien av finansielle garantier og eventuelle avtalefestede opsjoner som inngår i forsikrings- og gjenforsikringsavtaler.

Eventuelle forutsetninger forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket legger til grunn med hensyn til sannsynligheten for at forsikringstakerne vil utøve avtalefestede opsjoner, herunder avbrudd i premieinnbetalingene og tilbakekjøp, skal være realistiske og basert på aktuelle og pålitelige opplysninger. Forutsetningene skal ta hensyn, enten eksplisitt eller implisitt, til konsekvensene framtidige endringer i finansielle og ikkefinansielle rammevilkår kan medføre for utøvelsen av disse opsjonene.

Artikkel 80

Fordeling

Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal fordele sine forsikrings- og gjenforsikringsforpliktelser på ensartede risikogrupper, og som et minimum på virksomhetskategorier, når de beregner sine forsikringstekniske avsetninger.

Artikkel 81

Fordringer i henhold til gjenforsikringsavtaler og på spesialforetak for verdipapirisering

De beregninger forsikrings- eller gjenforsikringsforetak foretar av fordringer i henhold til gjenforsikringsavtaler eller på spesialforetak for verdipapirisering, skal skje i samsvar med artikkel 76–80.

Når de beregner fordringer i henhold til gjenforsikringsavtaler eller på spesialforetak for verdipapirisering, skal forsikrings- og gjenforsikringsforetakene ta hensyn til tidsforskjellen mellom kravet om tilbakebetaling og de direkte utbetalingene.

Resultatet av beregningen skal justeres i forhold til forventet tap på grunn av mislighold fra tredjemanns side. Justeringen skal være basert på en vurdering av sannsynligheten for mislighold fra motpartens side og det gjennomsnittlige tap dette medfører (tapsgrad ved mislighold).

Artikkel 82

Datakvalitet og bruk av tilnærmede verdier, herunder individuelle beregningsmetoder, ved beregning av forsikringstekniske avsetninger

Medlemsstatene skal sikre at forsikrings- og gjenforsikringsforetak har interne prosesser og framgangsmåter på plass som sikrer at de opplysninger som benyttes i beregningen av deres forsikringstekniske avsetninger, er hensiktsmessige, fullstendige og nøyaktige.

Dersom et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i bestemte situasjoner ikke har tilgjengelig tilstrekkelige opplysninger av tilfredsstillende kvalitet til å benytte en pålitelig forsikringsteknisk metode på en gruppe eller undergruppe av sine forsikrings- eller gjenforsikringsforpliktelser, eller på fordringer i henhold til gjenforsikringsavtaler og på spesialforetak for verdipapirisering, kan tilnærmede verdier, herunder individuelle beregningsmetoder, benyttes i beregningen av beste anslag.

Artikkel 83

Sammenligning med empiriske observasjoner

Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal ha prosesser og framgangsmåter på plass som sikrer at beste anslag og de forutsetninger som ligger til grunn for beregningen av beste anslag, regelmessig sammenlignes med empiriske observasjoner.

Dersom sammenligningen påviser systematiske avvik mellom forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets empiriske observasjoner og beste anslag, skal det berørte foretaket foreta hensiktsmessige justeringer i den forsikringstekniske metoden som benyttes og/eller de forutsetninger som er lagt til grunn.

Artikkel 84

Forsikringstekniske avsetninger av hensiktsmessig størrelse

På anmodning fra tilsynsmyndighetene skal forsikrings- og gjenforsikringsforetak godtgjøre at deres forsikringstekniske avsetninger er tilstrekkelige, at de beregningsmetoder som benyttes er egnet og relevante, og at de statistiske data som ligger til grunn for beregningene, er adekvate.

Artikkel 85

Økning av forsikringstekniske avsetninger

Dersom beregningen av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetaks forsikringstekniske avsetninger ikke er i samsvar med artikkel 76–83, kan tilsynsmyndighetene kreve at forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket øker størrelsen på de forsikringstekniske avsetningene slik at de tilsvarer det nivå som er fastsatt i nevnte artikler.

Artikkel 86

Gjennomføringstiltak

Kommisjonen kan vedta gjennomføringstiltak som fastsetter

a) forsikringstekniske og statistiske metoder for beregning av beste anslag som omhandlet i artikkel 77 nr. 2,
b) den relevante risikofrie rentekurven som skal benyttes for beregningen av beste anslag som omhandlet i artikkel 77 nr. 2,
c) i hvilke situasjoner de forsikringstekniske avsetningene skal beregnes under ett, eller som summen av beste anslag og en risikomargin, og de metoder som skal benyttes når de forsikringstekniske avsetningene beregnes under ett,
d) metodene og forutsetningene som skal benyttes ved beregning av risikomargin, herunder fastsettelse av størrelsen på den tellende solvenskapitalen som er nødvendig for å oppfylle forsikrings- eller gjenforsikringsforpliktelsene og for å kalibrere kapitalkostnadssatsen,
e) bransjene som skal danne grunnlag for inndelingen av forsikrings- og gjenforsikringsforpliktelser med sikte på å beregne forsikringstekniske avsetninger,
f) standardene som skal overholdes for å sikre at dataene som benyttes ved beregningen av forsikringstekniske avsetninger er hensiktsmessige, fullstendige og nøyaktige, og de særlige tilfeller der det vil være hensiktsmessig å anvende tilnærmede verdier, herunder saksavsetninger individuelle avveininger, ved beregningen av beste anslag,
g) metodene som skal benyttes ved beregning av justering for motpartsrisiko som omhandlet i artikkel 81, for å dekke forventet tap grunnet mislighold fra motpartens side,
h) om nødvendig, forenklede metoder og teknikker for beregning av forsikringstekniske avsetninger med sikte på å sikre at de forsikringstekniske og statistiske metoder som det vises til i bokstav a) og d), står i et rimelig forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av de risikoer som forsikrings- og gjenforsikringsforetak, herunder egenforsikringsforetak for direkte forsikring og gjenforsikring, påtar seg.

Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Avsnitt 3

Ansvarlig kapital

Underavsnitt 1

Fastsettelse av ansvarlig kapital

Artikkel 87

Ansvarlig kapital

Den ansvarlige kapitalen skal bestå av summen av primærkapitalen omhandlet i artikkel 88 og den supplerende ansvarlige kapitalen omhandlet i artikkel 89.

Artikkel 88

Primærkapital

Primærkapitalen skal bestå av følgende poster:

1) netto eiendeler, verdsatt i henhold til artikkel 75 og avsnitt 2,
2) ansvarlig lånekapital.

Nettobeløpet omhandlet i nr. 1 skal reduseres med et beløp tilsvarende verdien av forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets egne aksjer.

Artikkel 89

Supplerende ansvarlig kapital

1. Den supplerende ansvarlige kapitalen, som skal bestå av andre kapitalposter enn primærkapitalen, kan innkalles for å dekke tap.

   Den supplerende ansvarlige kapitalen kan bestå av følgende kapitalposter i den grad de ikke inngår i primærkapitalen:
   a) ikke innbetalt aksjekapital eller garantifond som ikke er innkalt,
   b) rembursbrev og garantier,
   c) alle andre rettslig bindende tilsagn mottatt av forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket.

   Når det gjelder gjensidige forsikringsselskaper og selskaper av gjensidig art med variable bidrag, kan den supplerende ansvarlige kapitalen også omfatte eventuelle framtidige krav som selskapet kan ha på medlemmene gjennom innkalling av supplerende bidrag i løpet av tolv måneder.
2. Dersom en post i den supplerende ansvarlige kapitalen er innbetalt eller innkalt, skal den regnes som en eiendel og ikke lenger utgjøre en post i den supplerende ansvarlige kapitalen.

Artikkel 90

Tilsynsmyndighetens godkjenning av supplerende ansvarlig kapital

1. De poster i den supplerende ansvarlige kapitalen som hensyntas når den ansvarlige kapitalen fastsettes, skal forhåndsgodkjennes av tilsynsmyndigheten.
2. De beløp som henføres til hver post i den supplerende ansvarlige kapitalen, skal gi et bilde av postens evne til å dekke tap og skal være basert på forsiktige og realistiske forutsetninger. Dersom en post i den supplerende ansvarlige kapitalen har en fast nominell verdi, skal størrelsen på denne posten tilsvare dens nominelle verdi når denne verdien gir et korrekt bilde på postens evne til å dekke tap.
3. Tilsynsmyndigheten skal godkjenne enten
   a) et monetært beløp for hver post i den supplerende ansvarlige kapitalen,
   b) en metode for fastsettelse av størrelsen på hver post i den supplerende ansvarlige kapitalen. I slike tilfeller skal tilsynsmyndighetens godkjenning av beløpet som fastsettes ved bruk av denne metoden, gis for et nærmere angitt tidsrom.
4. For hver post i den supplerende ansvarlige kapitalen skal tilsynsmyndigheten basere sin godkjenning på en vurdering av
   a) de berørte motparters status med hensyn til evne og vilje til å betale,
   b) muligheten for å innkalle midlene med hensyn til postens rettslige form samt eventuelle forhold som kan være til hinder for at posten kan innbetales eller innkalles.
   c) alle opplysninger om utfallet av forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets tidligere innkallinger av supplerende ansvarlig kapital, i den grad slike opplysninger kan benyttes til å vurdere forventet resultat av framtidige innkallinger på en pålitelig måte.

Artikkel 91

Overskuddsfond

1. Overskudd som ikke er gjort tilgjengelig for utdeling til forsikringstakere og begunstigede, skal anses som overskuddsfond.
2. Dersom nasjonal lovgivning tillater det, skal overskuddsfond ikke anses som forsikrings- eller gjenforsikringsforpliktelser i den grad de oppfyller kriteriene fastsatt i artikkel 94 nr. 1.

Artikkel 92

Gjennomføringstiltak

1. Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak som fastsetter
   a) kriteriene for tilsynsmyndighetens godkjenning i henhold til artikkel 90,
   b) behandlingen av kapitalinteresser i henhold til i artikkel 212 nr. 2 tredje ledd med hensyn til fastsettelse av ansvarlig kapital for finans- og kredittinstitusjoner.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.
2. Kapitalinteresser i finans- eller kredittinstitusjoner som omhandlet i nr. 1 bokstav b), skal bestå av

a) kapitalinteresser som forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket har i
   i) kredittinstitusjoner og finansinstitusjoner i henhold til artikkel 4 nr. 1 og 5 i direktiv 2006/48/EF,
   ii) investeringsforetak i henhold i artikkel 4 nr. 1 punkt 1 i direktiv 2004/39/EF,
b) etterstilte fordringer og instrumenter omhandlet i artikkel 63 og 64 nr. 3 i direktiv 2006/48/EF som forsikrings- eller gjenforsikringsforetak har på enheter som definert i bokstav a) i dette nummer, der det har kapitalinteresser.

Underavsnitt 2

Klassifisering av ansvarlig kapital

Artikkel 93

Særtrekk og egenskaper anvendt for inndeling av den ansvarlige kapitalen i kategorier

1. Postene i den ansvarlige kapitalen skal deles inn i tre kategorier. Inndelingen av disse postene skal avhenge av om postene er poster i primærkapitalen eller den supplerende ansvarlige kapitalen, og i hvilken utstrekning de har følgende særtrekk:
   a) posten er tilgjengelig eller kan innkalles ved behov til full dekning av tap under forutsetning om fortsatt drift samt ved avvikling (permanent tilgjengelige midler),
   b) ved avvikling kan hele posten benyttes til å dekke tap, og posten kan ikke tilbakebetales til innehaveren før alle andre forpliktelser er innfridd, herunder forsikrings- og gjenforsikringsforpliktelser overfor forsikringstakere og begunstigede i henhold til forsikrings- og gjenforsikringsavtaler (etterstilte midler).
2. Ved vurderingen av i hvilken utstrekning poster i den ansvarlige kapitalen har egenskapene fastsatt i nr. 1 bokstav a) og b) på vurderingstidspunktet og i fremtiden, skal det tas behørig hensyn til postens varighet og særlig om posten er tidsbegrenset eller ikke. Dersom en post i den ansvarlige kapitalen er tidsbegrenset, skal det tas hensyn til postens relative varighet, sammenholdt med varigheten til foretakets forsikrings- og gjenforsikringsforpliktelser (tilstrekkelig varighet).

   I tillegg skal følgende egenskaper tas i betraktning:
   a) hvorvidt posten er fri for krav om eller insentiver til å innløse det nominelle beløp (fravær av innløsningsinsentiver),
   b) hvorvidt posten er uten obligatoriske faste avgifter (fravær av obligatoriske forvaltningskostnader),
   c) hvorvidt posten er uten heftelser (fravær av heftelser).

Artikkel 94

Hovedkriterier for inndeling i kategorier

1. Poster i primærkapitalen skal klassifiseres i kategori 1 dersom de i det vesentlige innehar de særtrekk som er fastsatt i artikkel 93 nr. 1 bokstav a) og b), samtidig som det tas hensyn til egenskapene fastsatt i artikkel 93 nr. 2.
2. Poster i primærkapitalen skal klassifiseres i kategori 2 dersom de i det vesentlige innehar de særtrekk som er fastsatt i artikkel 93 nr. 1 bokstav b), samtidig som det tas hensyn til egenskapene fastsatt i artikkel 93 nr. 2.

   Poster i den supplerende ansvarlige kapitalen skal klassifiseres i kategori 2 dersom de i det vesentlige innehar de særtrekk som er fastsatt i artikkel 93 nr. 1 bokstav a) og b), samtidig som det tas hensyn til egenskapene fastsatt i artikkel 93 nr. 2.
3. Poster i primærkapitalen og den supplerende kapitalen som ikke faller inn under nr. 1 og 2, skal klassifiseres i kategori 3.

Artikkel 95

Inndeling av ansvarlig kapital i kategorier

Medlemsstatene skal sikre at forsikrings- og gjenforsikringsforetak klassifiserer postene i den ansvarlige kapitalen på grunnlag av kriteriene fastsatt i artikkel 94.

For dette formål skal forsikrings- og gjenforsikringsforetak, der det er relevant, forholde seg til listen over poster i den ansvarlige kapitalen omhandlet i artikkel 97 nr. 1 bokstav a).

Dersom en post i solvenskapitalen ikke er oppført på listen, skal den vurderes og klassifiseres av forsikrings- og gjenforsikringsforetak i samsvar med første ledd. Tilsynsmyndigheten skal godkjenne klassifiseringen.

Artikkel 96

Klassifisering av poster i den ansvarlige kapitalen som er spesifikke for forsikring

Uten at dette berører artikkel 95 og 97 nr. 1 bokstav a), skal følgende prinsipper for klassifisering anvendes for dette direktivs formål:

1) overskuddsfond som omfattes av artikkel 91 nr. 2 skal klassifiseres i kategori 1,
2) rembursbrev og garantier som forvaltes av et uavhengig forvaltningsselskap til fordel for forsikringskreditorer, og som henholdsvis utstedes og stilles av kredittinstitusjoner med tillatelse i henhold til direktiv 2006/48/EF, skal klassifiseres i kategori 2,
3) ethvert framtidig krav som gjensidige rederisammenslutninger eller rederisammenslutninger av gjensidig art med variable bidrag som bare forsikrer risikoer i klasse 6, 12 og 17 i vedlegg I del A, har på sine medlemmer gjennom innkalling av supplerende bidrag i løpet av de neste tolv måneder, skal klassifiseres i kategori 2.

   I samsvar med artikkel 94 nr. 2 annet ledd skal ethvert framtidig krav som et gjensidig selskap eller et selskap av gjensidig art med variable bidrag kan innkalle i form av supplerende bidrag i løpet av de neste tolv måneder, og som ikke omfattes av første ledd nr. 3, klassifiseres i kategori 2 dersom de i det vesentlige innehar de særtrekk som er fastsatt i artikkel 93 nr. 1 bokstav a) og b), samtidig som det tas hensyn til egenskapene fastsatt i artikkel 93 nr. 2.

Artikkel 97

Gjennomføringstiltak

1. Kommisjonen kan vedta gjennomføringstiltak som fastsetter
   a) en liste over poster i den ansvarlige kapitalen, herunder postene omhandlet i artikkel 96, som anses å oppfylle kriteriene fastsatt i artikkel 94, som for hver post i den ansvarlige kapitalen inneholder en nøyaktig beskrivelse av egenskapene som bestemmer klassifiseringen av posten,
   b) metodene som tilsynsmyndighetene skal benytte når de godkjenner vurderingen og klassifiseringen av postene i den ansvarlige kapitalen som ikke er oppført i listen omhandlet i bokstav a).

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.
2. Kommisjonen skal regelmessig gjennomgå og dersom markedsutviklingen tilsier det, ajourføre listen omhandlet i nr. 1 bokstav a).

Underavsnitt 3

Tellende solvenskapital

Artikkel 98

Medregning av og begrensninger for kapital i kategori 1, 2 og 3

1. For å oppfylle solvenskapitalkravet skal tellende kapitalposter i kategori 2 og 3 være underlagt kvantitative begrensninger. Disse begrensningene skal fastsettes slik at de sikrer at minst følgende vilkår er oppfylt:
   a) de tellende solvenskapitalpostene i kategori 1 må utgjøre mer enn en tredel av samlet tellende solvenskapital,
   b) de tellende solvenskapitalpostene i kategori 3 må utgjøre mindre enn en tredel av samlet tellende solvenskapital.
2. For å oppfylle minstekapitalkravet skal primærkapitalpostene som kan medregnes til dekning av minstekapitalkravet og som er klassifisert i kategori 2, være underlagt kvantitative begrensninger. Disse begrensningene skal fastsettes slik at de minst sikrer at andelen av tellende primærkapitalposter i kategori 1 utgjør mer enn halvparten av samlet tellende primærkapital.
3. Tellende solvenskapital til dekning av solvenskapitalkravet fastsatt i artikkel 100 skal være lik summen av kapitalpostene i kategori 1, tellende kapitalposter i kategori 2 og tellende kapitalposter i kategori 3.
4. Tellende primærkapital til dekning av minstekapitalkravet fastsatt i artikkel 128 skal være lik summen av kapitalpostene i kategori 1, og tellende primærkapitalposter i kategori 2.

Artikkel 99

Gjennomføringstiltak

Kommisjonen kan vedta gjennomføringstiltak som fastsetter

a) de kvantitative grensene omhandlet i artikkel 98 nr. 1 og 2,
b) de justeringer som skal gjøres for å gjenspeile mangelen på overførbarhet for de postene i den ansvarlige kapitalen som bare kan

benyttes til dekning av tap i et bestemt segment av forpliktelser eller bestemte risikoer (avgrensede fond).

Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Avsnitt 4

Solvenskapitalkrav

Underavsnitt 1

Alminnelige bestemmelser for beregning av solvenskapitalkravet ved bruk av standardformelen eller en intern modell

Artikkel 100

Alminnelige bestemmelser

Medlemsstatene skal kreve at forsikrings- eller gjenforsikringsforetak innehar tellende solvenskapital som dekker minstekapitalkravet.

Solvenskapitalkravet skal beregnes enten i henhold til standardformelen omhandlet i underavsnitt 2, eller ved bruk av en intern modell som fastsatt i underavsnitt 3.

Artikkel 101

Beregning av solvenskapitalkravet

1. Solvenskapitalkravet skal beregnes i henhold til nr. 2–5.
2. Foretaket skal beregne solvenskapitalkravet ut fra forutsetningen om fortsatt drift.
3. Solvenskapitalkravet skal kalibreres på en slik måte at det sikres at alle målbare risikoer et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak kan eksponeres for, tas i betraktning. Det skal dekke både eksisterende virksomhet og ny forventet virksomhet for de kommende tolv måneder. For eksisterende virksomhet skal det bare dekke uforutsette tap.

   Det skal tilsvare potensiell tapsrisiko («Value at Risk») for primærkapitalen i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med et konfidensintervall på 99,5 % i løpet av en ettårsperiode.
4. Solvenskapitalkravet skal dekke minst følgende risikoer:
   a) forsikringsrisiko for annen forsikring enn livsforsikring,
   b) forsikringsrisiko for livsforsikring,
   c) forsikringsrisiko for sykeforsikring,
   d) markedsrisiko,
   e) kredittrisiko,
   f) driftsrisiko.

   Driftsrisiko som omhandlet i første ledd bokstav f), skal omfatte juridisk risiko og utelukke risiko forbundet med strategiske beslutninger samt omdømmerisiko.
5. Ved beregning av solvenskapitalkravet skal forsikrings- og gjenforsikringsforetakene ta hensyn til virkningen av risikoreduserende teknikker, forutsatt at kredittrisiko og andre risikoer som følger av bruken av slike teknikker kommer korrekt til uttrykk i solvenskapitalkravet.

Artikkel 102

Beregningshyppighet

1. Forsikrings- eller gjenforsikringsforetak skal beregne solvenskapitalkravet minst en gang i året og rapportere resultatene av denne beregningen til tilsynsmyndighetene.

   Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal inneha tellende solvenskapital som dekker det sist innrapporterte solvenskapitalkravet.

   Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal fortløpende føre kontroll med størrelsen på den tellende solvenskapitalen og solvenskapitalkravet.

   Dersom et forsikrings- eller gjenforsikringsforetaks risikoprofil avviker vesentlig fra de forutsetninger som ligger til grunn for sist innrapporterte solvenskapitalkrav, skal det berørte foretaket uten opphold beregne solvenskapitalkravet på nytt og rapportere det til tilsynsmyndighetene.
2. Dersom det foreligger indikasjoner på at forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets risikoprofil er vesentlig endret siden datoen for siste innrapportering av solvenskapitalkravet, kan tilsynsmyndighetene kreve at foretaket foretar en ny beregning av solvenskapitalkravet.

Underavsnitt 2

Standardformel for beregning av solvenskapitalkrav

Artikkel 103

Standardformelens oppbygning

Et solvenskapitalkrav beregnet på grunnlag av standardformelen skal utgjøre summen av følgende poster:

a) det primære solvenskapitalkravet som fastsatt i artikkel 104,

b) kapitalkravet for driftsrisiko som fastsatt i artikkel 107,
c) regulering for den tapsabsorberende effekten av forsikringstekniske avsetninger og utsatt skatt som fastsatt i artikkel 108.

Artikkel 104

Beregning av primært solvenskapitalkrav

1. Det primære solvenskapitalkravet skal omfatte individuelle risikomoduler som skal legges sammen i samsvar med vedlegg IV nr. 1.

   Det skal minst bestå av følgende risikomoduler:
   a) forsikringsrisiko for annen forsikring enn livsforsikring,
   b) forsikringsrisiko for livsforsikring,
   c) forsikringsrisiko for sykeforsikring,
   d) markedsrisiko,
   e) motpartsrisiko.
2. Med hensyn til nr. 1 bokstav a), b) og c) skal forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet allokeres til den forsikringsrisikomodulen som gir det beste bildet på de underliggende risikoenes tekniske art.
3. Korrelasjonskoeffisientene for aggregering av risikomodulene omhandlet i nr. 1, samt kalibreringen av kapitalkravene for hver risikomodul, skal gi et samlet solvenskapitalkrav i samsvar med prinsippene fastsatt i artikkel 101.
4. Hver av risikomodulene omhandlet i nr. 1 skal være kalibrert etter et «value-at-risk»-mål med et 99,5 prosent konfidensnivå over en periode på ett år.

   I utformingen av hver risikomodul skal det eventuelt tas hensyn til diversifiseringseffekter.
5. Den samme utformingen og spesifikasjonen av risikomodulene skal benyttes for alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak med hensyn til både det primære solvenskapitalkravet og eventuelle forenklede beregninger som fastsatt i artikkel 109.
6. Når det gjelder katastroferisikoer, kan geografiske spesifikasjoner om nødvendig benyttes ved beregningen av risikomodulene livsforsikring, annen forsikring enn livsforsikring og sykeforsikring.
7. Etter godkjenning fra tilsynsmyndighetene kan forsikrings- og gjenforsikringsforetak erstatte et sett av parametrer i standardformelen med parametrer som er spesifikke for det berørte foretaket, ved beregning av risikomodulene livsforsikring, annen forsikring enn livsforsikring og sykeforsikring.

   Slike parametrer skal kalibreres ved bruk av standardiserte metoder basert på interne data for det berørte foretaket eller med data som er direkte relevante for foretakets virksomhet.

   Når det gis godkjenning, skal tilsynsmyndighetene kontrollere at de data som er benyttet, er fullstendige, nøyaktige og hensiktsmessige.

Artikkel 105

Beregning av primært solvenskapitalkrav

1. Primært solvenskapitalkrav skal beregnes i henhold til nr. 2–6.
2. Modulen for annen forsikring enn livsforsikring skal gjenspeile risikoen knyttet til annen forsikring enn livsforsikring, med hensyn til dekningsomfang og prosessene som benyttes i driften av virksomheten.

   Den skal ta hensyn til usikkerheten i forsikrings- og gjenforsikringsforetakenes resultater knyttet til eksisterende forsikringsforpliktelser så vel som nye avtaler som forventes tegnet i de følgende tolv måneder.

   Den skal beregnes i samsvar med nr. 2 i vedlegg IV som en kombinasjon av kapitalkravene for minst følgende undermoduler:
   a) risiko for tap eller for ugunstig endring i verdien av forsikringsforpliktelser som følge av svingninger i tidspunkt for og hyppighet og omfang av forsikrede hendelser, og i tidspunkt for og størrelsen på erstatningsutbetalinger (premie- og avsetningsrisiko for annen forsikring enn livsforsikring),
   b) risiko for tap eller for ugunstig endring i verdien av forsikringsforpliktelser som følge av vesentlig usikkerhet i forutsetningene som ligger til grunn for priser og avsetninger relatert til ekstreme eller ekstraordinære hendelser (katastroferisiko for annen forsikring enn livsforsikring).
3. Modulen for forsikringsrisiko i livsforsikring skal gjenspeile risikoen knyttet til livsforsikring med hensyn til dekningsomfang og prosessene som benyttes i driften av virksomheten.

   Den skal beregnes i samsvar med nr. 3 i vedlegg IV som en kombinasjon av kapitalkravene for minst følgende undermoduler:

a) risiko for tap eller for ugunstig endring i verdien av forsikringsforpliktelser som følge av endringer i nivå, tendens eller volatilitet i dødelighet der en økning i dødeligheten fører til en økning i verdien av forsikringsforpliktelser (dødelighetsrisiko),
b) risiko for tap eller for ugunstig endring i verdien av forsikringsforpliktelser som følge av endringer i nivå, tendens eller volatilitet i dødelighet der en nedgang i dødeligheten fører til en økning i verdien av forsikringsforpliktelser (opplevelsesrisiko),
c) risiko for tap eller for ugunstig endring i verdien av forsikringsforpliktelser som følge av endringer i nivå, tendens eller volatilitet i uførhet og sykelighet (uførhets- og sykdomsrisiko),
d) risiko for tap eller for ugunstig endring i verdien av forsikringsforpliktelser som følge av endringer i nivå, tendens eller volatilitet i påløpte kostnader til betjening av forsikrings- og gjenforsikringsavtaler (kostnadsrisiko i livsforsikring),
e) risiko for tap eller for ugunstig endring i verdien av forsikringsforpliktelser som følge av svingninger i nivå, tendens eller volatilitet i justerte annuitetsbeløp som skyldes endringer i lovgivning eller i den forsikredes helsetilstand (justeringsrisiko),
f) risiko for tap eller for ugunstig endring i verdien av forsikringsforpliktelser som følge av endringer i nivå eller volatilitet i forekomsten av avgang, oppsigelser, fornyelser og gjenkjøp av avtaler (avgangsrisiko),
g) risiko for tap eller for ugunstig endring i verdien av forsikringsforpliktelser som følge av vesentlig usikkerhet i forutsetningene som ligger til grunn for priser og avsetninger relatert til ekstreme eller ekstraordinære hendelser (katastroferisiko for livsforsikring).

4. Modulen for forsikringsrisiko i sykeforsikring skal gjenspeile risiko knyttet til tegningen av sykeforsikringsforpliktelser, enten forsikringene har samme forsikringstekniske grunnlag som livsforsikringer eller ikke, som følge av både dekningsomfang og prosessene som benyttes i virksomheten.

Den skal dekke minst de følgende risikoer:
a) risiko for tap eller for ugunstig endring i verdien av forsikringsforpliktelser som følge av endringer i nivå, tendens eller volatilitet i påløpte kostnader til forvaltning av forsikrings- og gjenforsikringsavtaler,
b) risiko for tap eller for ugunstig endring i verdien av forsikringsforpliktelser som følge av svingninger i tidspunkt for og hyppighet og omfang av forsikrede hendelser, og i tidspunkt for og størrelsen på erstatningsutbetalingene på avsetningstidspunktet,
c) risiko for tap eller for ugunstig endring i verdien av forsikringsforpliktelser som følge av vesentlig usikkerhet i forutsetningene som ligger til grunn for priser og avsetninger relatert til utbrudd av større epidemier og ekstraordinær akkumulering av risiko under slike ekstreme omstendigheter.

5. Markedsrisikomodulen skal gjenspeile risiko knyttet til nivået på eller volatiliteten i markedsprisen på finansielle instrumenter som har innvirkning på verdien av foretakets eiendeler og forpliktelser. Den skal behørig gjenspeile strukturelle avvik mellom eiendeler og forpliktelser, spesielt med hensyn til deres varighet.

Den skal beregnes i samsvar med nr. 4 i vedlegg IV som en kombinasjon av kapitalkravene for minst følgende undermoduler:
a) sensitiviteten til verdiene av eiendeler, forpliktelser og finansielle instrumenter for endringer i rentenes terminstruktur eller volatilitet i rentesatsene (renterisiko),
b) sensitiviteten til verdiene av eiendeler, forpliktelser og finansielle instrumenter for endringer i nivået på eller volatiliteten til markedsprisen på aksjer (aksjerisiko),
c) sensitiviteten til verdiene av eiendeler, forpliktelser og finansielle instrumenter for endringer i nivået på eller volatiliteten til markedsprisen på eiendom (eiendomsrisiko),
d) sensitiviteten til verdiene av eiendeler, forpliktelser og finansielle instrumenter for endringer i nivået på eller volatiliteten til kredittmarginer utover den risikofrie rentens terminstruktur (kredittmarginrisiko)
e) sensitiviteten til verdiene av eiendeler, forpliktelser og finansielle instrumenter for endringer i nivået på eller volatiliteten til valutakurser (valutarisiko),
f) øvrige risikoer for et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som følger enten av manglende diversifisering i eiendelsporteføljen eller fra store eksponeringer for risiko for mislighold hos en enkelt verdipapirutsteder eller en gruppe utstedere med tilknyt-

ning til hverandre (markedsrisikokonsentrasjoner).

6. Modulen for motpartsrisiko skal gjenspeile mulige tap som følge av uventet mislighold eller forringelse av kredittverdigheten hos forsikrings- og gjenforsikringsforetakets motparter og debitorer i de følgende tolv måneder. Modulen for motpartsrisiko skal dekke risikoreduserende kontrakter som gjenforsikringskontrakter, verdipapiriseringer og derivater, tilgodehavender hos forsikringsformidlere, samt enhver annen kreditteksponering som ikke er dekket i undermodulen for kredittmarginrisiko. Den skal ta behørig hensyn til sikkerhetsstillelse eller annen form for sikkerhet holdt av eller stilt til disposisjon for forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket og risikoene knyttet til dette.

   For hver motpart skal modulen for motpartsrisiko ta hensyn til det berørte forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets samlede eksponering for motpartsrisiko knyttet til denne motparten, uten hensyn til hvilken juridiske form motpartens avtalemessige forpliktelser overfor foretaket har.

Artikkel 106

Beregning av aksjerisikomodul: symmetrisk justeringsmekanisme

1. Undermodulen for aksjerisiko beregnet i samsvar med standardformelen skal omfatte en symmetrisk justering av kapitalkravet for aksjerisiko anvendt for å dekke risikoen knyttet til endringer i nivået på aksjeprisene.
2. Den symmetriske justeringen av standardkapitalkravet for aksjerisiko, kalibrert i samsvar med artikkel 104 nr. 4, for dekning av risiko knyttet til endringer i nivået på aksjeprisene, skal baseres på en funksjon av det gjeldende nivået på en relevant aksjeindeks og et veid gjennomsnittsnivå for denne indeksen. Det veide gjennomsnittet skal beregnes over en passende tidsperiode, som skal være den samme for alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak.
3. Den symmetriske justeringen av standardkapitalkravet for aksjerisiko for dekning av risiko knyttet til endringer i nivået på aksjepriser, skal ikke medføre at det anvendes et kapitalkrav for aksjerisiko som er mer enn 10 prosentpoeng lavere eller 10 prosentpoeng høyere enn standardkapitalkravet for aksjerisiko.

Artikkel 107

Kapitalkrav for driftsrisiko

1. Kapitalkravet for driftsrisiko skal gjenspeile driftsrisikoer i den grad de ikke allerede gjenspeiles i risikomodulene omhandlet i artikkel 104. Kravet skal kalibreres i samsvar med artikkel 101 nr. 3.
2. For livsforsikringsavtaler der investeringsrisikoen bæres av forsikringstakerne, skal beregningen av kapitalkravet for driftsrisiko ta høyde for størrelsen på årlige påløpte kostnader knyttet til disse forsikringsforpliktelsene.
3. For annen forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet enn den som er nevnt i nr. 2, skal beregningen av kapitalkravet for driftsrisiko ta høyde for volumet i virksomheten av opptjente premier og forsikringstekniske avsetninger knyttet til disse forsikrings- og gjenforsikringsforpliktelsene. I dette tilfellet skal kapitalkravet for driftsrisiko ikke overstige 30 % av det primære solvenskapitalkravet knyttet til denne forsikrings- og gjenforsikringsvirksomheten.

Artikkel 108

Justering for den tapsabsorberende evnen til forsikringstekniske avsetninger og utsatt skatt

Justeringen omhandlet i artikkel 103 bokstav c) for den tapsabsorberende evnen til forsikringstekniske avsetninger og utsatt skatt skal gjenspeile den potensielle kompensasjonen for uventede tap ved en reduksjon i forsikringstekniske avsetninger eller i utsatt skatt eller en kombinasjon begge.

Justeringen skal ta hensyn til den risikoreduserende virkningen av framtidige skjønnsmessige ytelser i henhold til forsikringsavtalene, i den grad forsikrings- og gjenforsikringsforetak kan påvise at en reduksjon i slike ytelser kan benyttes til å dekke uventede tap når de oppstår. Den risikoreduserende virkningen av framtidige skjønnsmessige ytelser skal ikke være høyere enn summen av forsikringstekniske avsetninger og utsatt skatt knyttet til disse framtidige skjønnsmessige ytelsene.

Ved anvendelse av nr. 2 skal verdien av framtidige skjønnsmessige ytelser under ugunstige omstendigheter sammenholdes med verdien av slike ytelser i henhold til forutsetningene som er lagt til grunn for beregningen av beste anslag.

Artikkel 109

Forenklinger i standardformelen

Forsikrings- og gjenforsikringsselskaper kan benytte en forenklet beregning for en bestemt undermodul eller risikomodul når arten, omfanget og kompleksiteten til risikoene de står overfor, rettferdiggjør dette, og når det ville være uforholdsmessig å kreve at alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak anvender standardberegningen.

Forenklede beregninger skal kalibreres i samsvar med artikkel 101 nr. 3.

Artikkel 110

Vesentlige avvik fra forutsetningene for beregning etter standardformelen

Dersom det er uhensiktsmessig å beregne solvenskapitalkravet i samsvar med standardformelen som fastsatt i underavsnitt 2, fordi det berørte forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets risikoprofil avviker vesentlige fra de forutsetninger som ligger til grunn for beregning etter standardformelen, kan tilsynsmyndighetene, ved en begrunnet beslutning, kreve at det berørte foretaket erstatter et av settene av parametrer som brukes ved beregning med standardformelen, med foretaksspesifikke parametrer når de beregner risikomodulene for livsforsikring, annen forsikring enn livsforsikring og sykeforsikring, som fastsatt i artikkel 104 nr. 7. De spesifikke parametrene skal beregnes på en måte som sikrer at foretaket oppfyller kravene i artikkel 101 nr. 3.

Artikkel 111

Gjennomføringstiltak

1. For å sikre lik behandling av alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak som beregner solvenskapitalkravet ved bruk av standardformelen, eller for å ta hensyn til markedsutviklingen, skal Kommisjonen vedta gjennomføringstiltak som angir følgende:
   a) en standardformel som er i samsvar med bestemmelsene i artikkel 101 og 103 til 109,
   b) de undermoduler som er nødvendige eller som mer presist dekker risikoene som faller inn under de respektive risikomodulene omhandlet i artikkel 104 og senere oppdateringer,
   c) metodene, forutsetningene og standardparametrene som skal benyttes i beregningen av hver av risikomodulene eller undermodulene for det primære solvenskapitalkravet fastsatt i artikkel 104, 105 og 304, den symmetriske justeringsmekanismen og den hensiktsmessige tidsperioden, uttrykt i antall måneder, som omhandlet i artikkel 106, og den hensiktsmessige tilnærmingen for å integrere metoden omhandlet i artikkel 304 i solvenskapitalkravet beregnet etter standardmetoden,
   d) korrelasjonsparametrene, herunder om nødvendig parametrer fastsatt i vedlegg IV, og framgangsmåter for oppdatering av disse parametrene,
   e) metodene og forutsetningene som skal benyttes for å vurdere endringer i forsikrings- og gjenforsikringsforetakenes risikoprofil og for å justere beregningen av solvenskapitalkravet når berørte foretak benytter risikoreduserende teknikker,
   f) de kvalitative kriterier som de risikoreduserende teknikkene omhandlet i bokstav e) må oppfylle for å sikre at risikoen effektivt har blitt overført til en tredjemann,
   g) metodene og parametrene som skal benyttes i vurderingen av kapitalkravet for driftsrisiko fastsatt i artikkel 107, herunder prosentsatsen omhandlet i artikkel 107 nr. 3,
   h) metodene og justeringene som skal benyttes for å gjenspeile det reduserte omfanget av forsikrings- og gjenforsikringsforetakenes risikodiversifisering i tilknytning til avgrensede fond,
   i) metoden som skal benyttes i beregningen av justeringen for den tapsabsorberende evnen til forsikringstekniske avsetninger eller utsatt skatt som fastsatt i artikkel 108,
   j) undersettet av standardparametrer i risikomodulene for livsforsikring, annen forsikring enn livsforsikring og sykeforsikring som kan erstattes av foretaksspesifikke parametrer som fastsatt i artikkel 104 nr. 7,
   k) de standardiserte metodene som forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket skal benytte for å beregne de foretaksspesifikke parametrene omhandlet i bokstav j), og eventuelle kriterier for dataenes fullstendighet, nøyaktighet og hensiktsmessighet som skal være oppfylt før tilsynsmyndigheten gir godkjenning,
   l) de forenklede beregninger fastsatt for bestemte undermoduler og risikomoduler, samt kriteriene som forsikrings- og gjenforsikringsforetak, herunder egenforsikringsforetak for direkte forsikring og gjenforsikring, skal oppfylle for å kunne benytte hver

av disse forenklingene, som fastsatt i artikkel 109,

m) den tilnærmingsmåten som skal benyttes når det gjelder tilknyttede foretak omhandlet i artikkel 212, ved beregning av solvenskapitalkravet, særlig beregning av undermodulen for aksjerisiko omhandlet i artikkel 105 nr. 5, med hensyn til den sannsynlige reduksjonen i volatiliteten i verdien av slike tilknyttede foretak som følge av slike investeringers strategiske art og den innflytelse som utøves av det deltakende foretaket på de tilknyttede foretakene.

Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

2. Kommisjonen kan vedta gjennomføringstiltak som fastsetter kvantitative begrensninger og kvalifiseringskrav for eiendeler med for å dekke risikoer som ikke dekkes i tilstrekkelig grad av en undermodul. Slike gjennomføringstiltak skal gjelde for eiendeler som dekker forsikringstekniske avsetninger, med unntak for eiendeler som innehas til dekning av livsforsikringsavtaler der investeringsrisikoen bæres av forsikringstakerne. Tiltakene skal gjennomgås av Kommisjonen i lys av utviklingen av standardformelen og finansmarkedene.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Underavsnitt 3

Solvenskapitalkravet – fulle og partielle interne modeller

Artikkel 112

Alminnelige bestemmelser for godkjenning av fulle og partielle interne modeller

1. Medlemsstatene skal sikre at forsikrings- og gjenforsikringsforetak kan beregne solvenskapitalkravet ved bruk av en full eller partiell intern modell som er godkjent av tilsynsmyndighetene.
2. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak kan bruke partielle interne modeller til beregning av ett eller flere av følgende:
   a) en eller flere risikomoduler eller undermoduler som inngår i det primære solvenskapitalkravet, som omhandlet i artikkel 104 og 105,
   b) kapitalkravet for driftsrisiko som fastsatt i artikkel 107,
   c) reguleringen omhandlet i artikkel 108.

   Partielle modeller kan dessuten anvendes på hele virksomheten til forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, eller på bare en eller flere forretningsenheter.
3. Ved søknad om godkjenning skal forsikrings- og gjenforsikringsforetak som et minimum legge fram dokumentasjon på at den interne modellen oppfyller kravene i artikkel 120–125.

   Dersom søknaden om godkjenning er relatert til en partiell intern modell, skal kravene i artikkel 120–125 tilpasses for å ta hensyn til at modellen har begrenset anvendelsesområde.
4. Tilsynsmyndighetene skal avgjøre søknaden innen seks måneder etter at den fullstendige søknaden er mottatt.
5. Tilsynsmyndighetene skal godkjenne søknaden bare dersom de anser det godtgjort at forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets systemer for påvising, måling, overvåking, styring og rapportering av risiko er egnet, og særlig at den interne modellen oppfyller kravene omhandlet i nr. 3.
6. Tilsynsmyndighetenes avslag på søknad om bruk av en intern modell, skal være begrunnet.
7. Etter å ha fått tillatelse fra tilsynsmyndighetene til å bruke en intern modell, kan forsikrings- og gjenforsikringsforetak pålegges, ved en begrunnet beslutning, å legge fram for tilsynsmyndighetene et anslag over solvenskapitalkravet fastsatt i samsvar med standardformelen som fastsatt i underavsnitt 2.

Artikkel 113

Særlige bestemmelser for godkjenning av partielle interne modeller

1. En partiell intern modell skal godkjennes av tilsynsmyndighetene bare dersom den oppfyller kravene fastsatt i artikkel 112 og følgende ytterligere vilkår:
   a) foretaket har gitt en behørig begrunnelse for det begrensede anvendelsesområdet for modellen,

b) det resulterende solvenskapitalkravet gir et bedre bilde av foretakets risikoprofil og er særlig i samsvar med prinsippene fastsatt i underavsnitt 1,
c) den partielle interne modellens utforming er i samsvar med prinsippene fastsatt i underavsnitt 1 slik at den kan fullt ut integreres i standardformelen for solvenskapitalkravet.

2. Ved vurdering av en søknad om bruk av en partiell intern modell som bare omfatter visse undermoduler av en bestemt risikomodul, eller enkelte forretningsenheter i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med hensyn til en bestemt risikomodul, eller deler av begge disse områdene, kan tilsynsmyndighetene kreve at de berørte forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene legger fram en realistisk overgangsplan med henblikk på utvidelse av modellens anvendelsesområde.

Overgangsplanen skal beskrive hvordan forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene planlegger å utvide modellens anvendelsesområde til andre undermoduler eller forretningsenheter for å sikre at modellen dekker den overveiende del av deres forsikringsvirksomhet med hensyn til vedkommende risikomodul.

Artikkel 114

Gjennomføringstiltak

Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak som fastsetter

1) framgangsmåten som skal følges for godkjenning av en intern modell,
2) tilpasningene av standardene fastsatt i artikkel 120–125 som skal gjøres for å ta hensyn til den partielle interne modellens begrensede anvendelsesområde.

Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Artikkel 115

Retningslinjer for endring av fulle og partielle interne modeller

Som et ledd i den innledende godkjenningsprosessen for en intern modell skal retningslinjene for endring av forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets modell godkjennes av tilsynsmyndighetene. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak kan endre sin interne modell i samsvar med disse retningslinjene.

Retningslinjene skal inneholde en spesifikasjon av mindre og større endringer av den interne modellen.

Større endringer i den interne modellen, samt endringer av disse retningslinjene, skal alltid forhåndsgodkjennes av tilsynsmyndighetene som fastsatt i artikkel 112.

Mindre endringer i den interne modellen skal ikke kreve forhåndsgodkjenning fra tilsynsmyndighetene såfremt de er utarbeidet i samsvar med disse retningslinjene.

Artikkel 116

Administrasjons-, ledelses- og kontrollorganets ansvarsområder

Forsikrings- eller gjenforsikringsforetakenes administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganer skal godkjenne søknaden til tilsynsmyndighetene om godkjenning av den interne modellen omhandlet i artikkel 112, og søknaden om godkjenning av eventuelle påfølgende større endringer i denne modellen.

Administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganet skal ha ansvar for å opprette systemer som sikrer at den interne modellen til enhver tid fungerer korrekt.

Artikkel 117

Tilbakevending til standardformelen

Etter å ha fått godkjenning i henhold til artikkel 112 skal forsikrings- og gjenforsikringsforetakene ikke gå tilbake til å beregne hele eller deler av solvenskapitalkravet i samsvar med standardformelen som omhandlet i underavsnitt 2, bortsett fra i tilstrekkelig begrunnede tilfeller og etter godkjenning fra tilsynsmyndighetene.

Artikkel 118

Manglende overholdelse av vilkårene for bruk av en intern modell

1. Dersom forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som har fått godkjenning fra tilsynsmyndighetene til å bruke en intern modell, ikke lenger oppfyller kravene fastsatt i artikkel 120–125, skal de uten opphold enten legge fram for tilsynsmyndighetene en plan for hvordan overholdelsen av vilkårene skal

gjenopprettes innen et rimelig tidsrom, eller godtgjøre at virkningen av den manglende overholdelsen er uvesentlig.

2. Dersom et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak unnlater å gjennomføre planen omhandlet i nr. 1, kan tilsynsmyndighetene kreve at forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket går tilbake til å beregne solvenskapitalkravet i samsvar med standardformelen som fastsatt i underavsnitt 2.

Artikkel 119

Vesentlige avvik fra forutsetningene for beregningene etter standardformelen

Dersom det er uhensiktsmessig å beregne solvenskapitalkravet i samsvar med standardformelen som fastsatt i underavsnitt 2, fordi det berørte forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets risikoprofil avviker betydelig fra de forutsetninger som ligger til grunn for beregningene etter standardformelen, kan tilsynsmyndighetene, ved en begrunnet beslutning, kreve at det berørte foretaket bruker en intern modell til å beregne solvenskapitalkravet eller relevante risikomoduler som inngår i den.

Artikkel 120

Anvendelseskrav

Forsikrings- og gjenforsikringsforetakene skal godtgjøre at den interne modellen er i utstrakt bruk og spiller en viktig rolle i deres foretaksstyringssystem omhandlet i artikkel 41–50, og særlig i

a) deres risikostyringssystem som fastsatt i artikkel 44, og beslutningsprosesser,
b) deres prosesser for vurdering og fordeling av økonomisk kapital og solvenskapital, herunder vurderingen omhandlet i artikkel 45.

Forsikrings- eller gjenforsikringsforetak skal i tillegg godtgjøre at hyppigheten av beregningen av solvenskapitalkravet ved bruk av den interne modellen står i forhold til hyppigheten av bruken av den interne modellen for andre formål omfattet av første ledd.

Administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganet skal ha ansvar for å sikre at utformingen og bruken av den interne modellen til enhver tid er korrekt, og at den interne modellen fortsatt gir et godt bilde av berørte forsikrings- eller gjenforsikringsforetakenes risikoprofil.

Artikkel 121

Statistiske kvalitetsstandarder

1. Den interne modellen, og særlig beregningen av sannsynlighetsfordelingsprognosen som danner grunnlaget for den, skal oppfylle kriteriene fastsatt i nr. 2–9.
2. Metodene som brukes til å beregne sannsynlighetsfordelingsprognosen, skal være basert på adekvate, hensiktsmessige og relevante forsikringstekniske og statistiske metoder og skal være i samsvar med metodene som brukes til å beregne forsikringstekniske avsetninger.

   Metodene som brukes til å beregne sannsynlighetsfordelingsprognosen, skal være basert på ajourførte og troverdige opplysninger og realistiske forutsetninger.

   Forsikrings- og gjenforsikringsforetakene skal være i stand til å begrunne forutsetningene som ligger til grunn for deres interne modell, overfor tilsynsmyndighetene.
3. Opplysningene som brukes i forbindelse med den interne modellen, skal være nøyaktige, fullstendige og hensiktsmessige.

   Forsikrings- og gjenforsikringsforetakene skal minst en gang i året ajourføre datasettene som brukes ved beregning av sannsynlighetsfordelingsprognosen.
4. Det skal ikke foreskrives noen bestemt metode for beregning av sannsynlighetsfordelingsprognosen.

   Uansett hvilken beregningsmetode som benyttes, skal den interne modellens evne til å vurdere risiko være tilstrekkelig til å sikre at den brukes i stor utstrekning og spiller en viktig rolle i forsikrings- og gjenforsikringsforetakets foretaksstyringssystem, særlig i deres risikostyringssystem og beslutningsprosesser og i kapitalfordelingen i henhold til artikkel 120.

   Den interne modellen skal omfatte alle vesentlige risikoer forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene er eksponert for. Interne modeller skal minst dekke risikoene nevnt i artikkel 101 nr. 4.
5. Med hensyn til diversifiseringseffekter kan forsikrings- og gjenforsikringsforetak i sin interne modell ta hensyn til avhengighetsforhold innenfor og på tvers av risikokategorier, forutsatt at tilsynsmyndighetene anser det godtgjort at systemet som brukes til å måle disse diversifiseringseffektene, er egnet.
6. Forsikrings- og gjenforsikringsforetakene kan i sine interne modeller ta fullt hensyn til virkningen av risikoreduserende teknikker,

forutsatt at kredittrisiko og andre risikoer som følger av bruken av risikoreduserende teknikker, er gjenspeilet på en hensiktsmessig måte i den interne modellen.

7. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal i sin interne modell nøyaktig vurdere de særskilte risikoene som er forbundet med finansielle garantier og eventuelle avtalefestede opsjoner, dersom disse er av vesentlig karakter. De skal også vurdere risikoene som er forbundet med både forsikringstakeres opsjoner og avtalefestede opsjoner for forsikrings- og gjenforsikringsforetak. For dette formål skal de ta hensyn til konsekvensene framtidige endringer i finansielle og ikke-finansielle rammevilkår kan medføre for utøvelsen av disse opsjonene.
8. Forsikrings- og gjenforsikringsforetakene kan i sin interne modell ta hensyn til framtidige ledelsestiltak som de med rimelighet ville forvente å iverksette i bestemte situasjoner.

   I tilfellet omhandlet i første ledd skal det berørte foretaket ta høyde for den tiden som er nødvendig for å gjennomføre slike tiltak.
9. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal i sin interne modell ta hensyn til alle utbetalinger til forsikringstakere og begunstigede som de forventer å foreta, uansett om disse utbetalingene er garantert ved avtale eller ikke.

Artikkel 122

Kalibreringsstandarder

1. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak kan ved bruk av interne modeller benytte andre tidsintervaller og risikomål enn det som er fastsatt i artikkel 101 nr. 3, forutsatt at de kan bruke resultatene fra den interne modellen til å beregne solvenskapitalkravet på en måte som sikrer forsikringstakere og begunstigede en tilsvarende grad av vern som det som er fastsatt i artikkel 101.
2. Der det er praktisk mulig, skal forsikrings- og gjenforsikringsforetak utlede solvenskapitalkravet direkte fra sannsynlighetsfordelingsprognosen som er generert av foretakenes interne modell, ved å bruke målet for potensiell tapsrisiko («value-at-risk») omhandlet i artikkel 101 nr. 3.
3. Dersom forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene ikke kan utlede solvenskapitalkravet direkte fra sannsynlighetsfordelingsprognosen som er generert av den interne modellen, kan tilsynsmyndighetene tillate at det brukes tilnærmede verdier for å beregne solvenskapitalkravet, forutsatt at forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene kan godtgjøre overfor tilsynsmyndighetene at forsikringstakerne sikres en tilsvarende grad av vern som det som er fastsatt i artikkel 101.
4. Tilsynsmyndighetene kan kreve at forsikrings- og gjenforsikringsforetak benytter sin interne modell på relevante referanseporteføljer og bruker forutsetninger basert på eksterne snarere enn interne data, med henblikk på å verifisere kalibreringen av den interne modellen og kontrollere at dens spesifikasjoner er i tråd med gjeldende markedspraksis.

Artikkel 123

Resultatanalyse

Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal minst en gang i året gjennomgå årsakene og kildene til overskudd og tap for hver forretningsenhet.

De skal gjøre rede for hvordan kategoriseringen av risiko som er valgt for den interne modellen forklarer årsakene og kildene til overskudd og tap. Kategoriseringen av risiko og fordelingen av overskudd og tap skal gjenspeile forsikrings- og gjenforsikringsforetakenes risikoprofil.

Artikkel 124

Valideringsstandarder

Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal regelmessig validere modellen, herunder overvåking av modellens resultater, kontrollere at modellspesifikasjonene til enhver tid er hensiktsmessige, og prøve resultatene mot de faktiske forhold.

Modellvalideringsprosessen skal omfatte en effektiv statistisk prosess for validering av den interne modellen som setter forsikrings- og gjenforsikringsforetakene i stand til å godtgjøre overfor tilsynsmyndighetene at de resulterende kapitalkravene er egnet.

De statistiske metodene som brukes, skal prøve egnetheten av sannsynlighetsfordelingsprognosen, sammenlignet ikke bare med faktiske tap, men også med alle vesentlige nye data og opplysninger som er relatert til disse.

Modellvalideringsprosessen skal omfatte en analyse av den interne modellens stabilitet, og særlig prøving av følsomheten til resultatene av den interne modellen overfor endringer i viktige

underliggende forutsetninger. Den skal også omfatte en vurdering av hvorvidt opplysningene som brukes i den interne modellen, er nøyaktige, fullstendige og hensiktsmessige.

Artikkel 125

Dokumentasjonsstandarder

Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal dokumentere utformingen av sin interne modell og nærmere opplysninger om dens funksjon.

Dokumentasjonen skal godtgjøre samsvar med artikkel 120–124.

Dokumentasjonen skal gi en detaljert oversikt over teorien bak og forutsetningene og det matematiske og empiriske grunnlaget for den interne modellen.

Dokumentasjonen skal angi under hvilke omstendigheter modellen ikke virker effektivt.

Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal dokumentere alle større endringer i den interne modellen, som fastsatt i artikkel 115.

Artikkel 126

Eksterne modeller og data

Bruk av en modell eller data levert av tredjemann skal ikke betraktes som en berettiget begrunnelse for unntak fra noen av kravene til dokumentasjon vedrørende den interne modellen som fastsatt i artikkel 120–125.

Artikkel 127

Gjennomføringstiltak

For å sikre en harmonisert metode for bruk av interne modeller i Fellesskapet og styrke evnen til å vurdere forsikrings- og gjenforsikringsforetaks risikoprofil og ledelse skal Kommisjonen vedta gjennomføringstiltak med hensyn til artikkel 120–126.

Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Avsnitt 5

Minstekapitalkrav

Artikkel 128

Alminnelige bestemmelser

Medlemsstatene skal kreve at forsikrings- og gjenforsikringsforetak har en tellende primærkapital som dekker minstekapitalkravet.

Artikkel 129

Beregning av minstekapitalkravet

1. Minstekapitalkravet skal beregnes i samsvar med følgende prinsipper:
   a) det skal beregnes på en klar og enkel måte som sikrer at beregningen kan revideres,
   b) det skal tilsvare den tellende primærkapital som er nødvendig for å sikre at forsikringstakere og begunstigede ikke eksponeres for et uakseptabelt risikonivå dersom forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket tillates å fortsette sin virksomhet,
   c) den lineære funksjonen omhandlet i nr. 2 som brukes til å beregne minstekapitalkravet, skal kalibreres til «value-at-risk» for et forsikrings- eller gjenforsikringsforetaks primærkapital, med et konfidensnivå på 85 % over en periode på ett år,
   d) det skal ha en absolutt nedre grense på
      i) 2 200 000 euro for foretak innen annen forsikring enn livsforsikring, herunder egenforsikringsforetak, med mindre alle eller noen av risikoene oppført i klasse 10–15 i vedlegg I del A er dekket, i hvilket tilfelle det absolutte minimum skal være 3 200 000 euro,
      ii) 3 200 000 euro for livsforsikringsforetak, herunder egenforsikringsforetak,
      iii) 3 200 000 euro for gjenforsikringsforetak, med mindre det dreier seg om egenforsikringsforetak, i hvilket tilfelle minstekapitalkravet skal være 1 000 000 euro,
      iv) summen av beløpene fastsatt i i) og ii) for forsikringsforetak som omhandlet i artikkel 73 nr. 5.
2. Med forbehold for nr. 3 skal minstekapitalkravet beregnes som en lineær funksjon av en gruppe eller undergruppe av følgende variabler: foretakets forsikringstekniske avsetninger, tegnede premier, risikosum, utsatt skatt og administrasjonskostnader.

Variablene som brukes, skal fastsettes etter fradrag av gjenforsikringsdelen.

3. Uten at dette berører nr. 1 bokstav d), skal minstekapitalkravet verken falle under 25 % eller overskride 45 % av foretakets solvenskapitalkrav beregnet i samsvar med kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 2 eller 3, inkludert eventuelle kapitalkravtillegg som er pålagt i henhold til artikkel 37.

   Medlemsstatene skal tillate at deres tilsynsmyndigheter for en periode som ikke skal vare lenger enn til 31. oktober 2014, krever at et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak anvender prosentverdiene omhandlet i første ledd utelukkende på foretakets solvenskapitalkrav beregnet i samsvar med kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 2.

4. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal beregne minstekapitalkravet minst en gang hvert kvartal og rapportere resultatene av denne beregningen til tilsynsmyndighetene.

   Dersom et foretaks minstekapitalkrav fastsettes på grunnlag av en av grensene omhandlet i nr. 3, skal foretaket legge fram opplysninger for tilsynsmyndigheten som muliggjør en korrekt forståelse av årsakene til dette.

5. Kommisjonen skal innen 31. oktober 2017 legge fram for Europaparlamentet og Den europeisk komité for forsikring og tjenestepensjoner opprettet ved kommisjonsbeslutning 2004/9/EF[35], en rapport om medlemsstatenes regler og tilsynsmyndighetenes praksiser vedtatt i henhold til nr. 1–4.

   Denne rapporten skal særlig omhandle bruken og nivået av den øvre og nedre grensen fastsatt i nr. 3, samt eventuelle problemer tilsynsmyndigheter og foretak møter i forbindelse med anvendelsen av denne artikkel.

Artikkel 130

Gjennomføringstiltak

Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak som angir hvordan minstekapitalkravet omhandlet i artikkel 128 og 129 skal beregnes.

Disse tiltakene, som er ment å endre ikkegrunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å utfylle det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

[35] EUT L 3 av 7.1.2004, s. 34.

Artikkel 131

Overgangsbestemmelser vedrørende overholdelse av minstekapitalkravet

Som unntak fra artikkel 139 og 144 skal forsikrings- og gjenforsikringsforetak som per 31. oktober 2012 oppfyller solvensmarginkravet omhandlet i henholdsvis artikkel 28 i direktiv 2002/83/EF, artikkel 16a i direktiv 73/239/EØF eller artikkel 37, 38 eller 39 i direktiv 2005/68/EF, men som ikke har tilstrekkelig tellende primærkapital til å dekke minstekapitalkravet, overholde artikkel 128 innen 31. oktober 2013.

Dersom det berørte foretaket ikke overholder artikkel 128 innen fristen fastsatt i første ledd, skal foretakets tillatelse tilbakekalles etter gjeldende framgangsmåter fastsatt i nasjonal lovgivning.

Avsnitt 6

Investeringer

Artikkel 132

Forsiktighetsprinsippet

1. Medlemsstatene skal sikre at forsikrings- og gjenforsikringsforetak investerer alle sine eiendeler i samsvar med forsiktighetsprinsippet som omhandlet i nr. 2, 3 og 4.
2. Med hensyn til hele porteføljen av eiendeler skal forsikrings- eller gjenforsikringsforetak bare investere i eiendeler og instrumenter hvis risikoer det berørte foretaket er i stand til å påvise, måle, overvåke, styre, kontrollere og rapportere og ta behørig hensyn til ved vurdering av foretakets samlede solvensbehov i samsvar med artikkel 45 nr. 1 annet ledd bokstav a).

   Alle eiendeler, og særlig de eiendeler som dekker minstekapitalkravet og solvenskapitalkravet, skal investeres på en slik måte at sikkerheten, kvaliteten, likviditeten og lønnsomheten av porteføljen som helhet, sikres. Disse eiendelene skal dessuten være lokalisert slik at deres tilgjengelighet er sikret.

   Eiendeler som skal dekke forsikringstekniske avsetninger, skal også investeres på en måte som er hensiktsmessig for forsikrings- eller gjenforsikringsforpliktelsenes type og varighet. Slike eiendeler skal investeres i alle forsikringstakeres og begunstigedes beste interesse idet det tas hensyn til eventuelle investeringsmål som er offentliggjort.

   I tilfelle av en interessekonflikt skal forsikringsforetak, eller den enheten som forvalter deres portefølje av eiendeler, sikre at investe-

ringen gjøres i forsikringstakernes og de begunstigedes beste interesse.

3. Uten at dette berører artikkel 2, skal annet, tredje og fjerde ledd i dette nummer komme til anvendelse på eiendeler knyttet til livsforsikringsavtaler der investeringsrisikoen bæres av forsikringstakerne.

   Når ytelsene fastsatt i en avtale er direkte knyttet til verdien av andeler i et investeringsforetak som definert i direktiv 85/611/EØF, eller til verdien av eiendeler i et internt fond som eies av forsikringsforetaket, og som vanligvis er oppdelt i andeler, skal forsikringstekniske avsetninger knyttet til disse ytelsene så nøyaktig som mulig dekkes av disse andelene, eller dersom det ikke foreligger andeler, av disse eiendelene.

   Når ytelsene fastsatt i en avtale er direkte knyttet til en aksjeindeks eller en annen referanseverdi enn verdiene nevnt i annet ledd, skal forsikringstekniske avsetninger knyttet til disse ytelsene så nøyaktig som mulig dekkes av andeler som anses å representere referanseverdien, eller dersom det ikke foreligger andeler, av eiendeler med tilstrekkelig sikkerhet og omsettelighet som så nøyaktig som mulig tilsvarer de eiendeler som er grunnlaget for den aktuelle referanseverdien.

   Når ytelsene omhandlet i annet og tredje ledd omfatter en garanti om avkastning på investeringen eller en annen garantert ytelse, skal tilsvarende ytterligere forsikringstekniske avsetninger være underlagt bestemmelsene i nr. 4.

4. Uten at dette berører artikkel 2, skal annet til femte ledd i dette nummer komme til anvendelse på andre eiendeler enn dem som omfattes av nr. 3.

   Bruk av finansielle derivater skal være mulig i den grad de bidrar til en reduksjon av risikoen eller legger forholdene til rette for effektiv porteføljeforvaltning.

   Investeringer og eiendeler som det ikke er gitt adgang til å handle med i et regulert finansmarked, skal holdes på et forsvarlig nivå.

   Eiendelene skal ha tilstrekkelig spredning til å unngå at risikoen ikke i uforholdsmessig stor grad faller på en bestemt eiendel, utsteder, gruppe av foretak eller geografisk område, eller altfor stor akkumulering av risiko i porteføljen som helhet.

   Investeringer i eiendeler utstedt av samme utsteder eller av utstedere som tilhører samme gruppe, skal ikke eksponere forsikringsforetaket for en for stor risikokonsentrasjon.

Artikkel 133

Investeringsfrihet

1. Medlemsstatene skal ikke kreve at forsikrings- eller gjenforsikringsforetak investerer i bestemte kategorier av eiendeler.
2. Medlemsstatene skal ikke stille krav om noen form for forhåndsgodkjenning av eller løpende underretning om investeringsbeslutninger foretatt av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller dets kapitalforvalter.
3. Denne artikkel berører ikke medlemsstatenes krav som begrenser typene eiendeler eller referanseverdier som forsikringsytelser kan knyttes til. Slike regler får anvendelse bare dersom investeringsrisikoen bæres av en forsikringstaker som er en fysisk person, og skal ikke være mer restriktive enn dem som er fastsatt i direktiv 85/611/EØF.

Artikkel 134

Lokalisering av eiendeler og forbud mot pantsetting av eiendeler

1. Med hensyn til forsikringsrisikoer i Fellesskapet skal medlemsstatene ikke kreve at eiendeler som skal dekke forsikringstekniske avsetninger relatert til disse risikoene, ligger i Fellesskapet eller i noen bestemt medlemsstat.

   Med hensyn til fordringer i henhold til gjenforsikringsavtaler med foretak som har fått tillatelse i henhold til dette direktiv, eller som har sitt hovedkontor i en tredjestat hvis solvensregler anses å være likeverdige i samsvar med artikkel 172, skal medlemsstatene ikke kreve at eiendelene som dekker disse fordringene, er lokalisert innenfor Fellesskapet.
2. Medlemsstatene skal ikke beholde eller innføre et system med bruttoavsetninger for etableringen av forsikringstekniske avsetninger som krever at eiendeler stilles som sikkerhet for ikke opptjente premier og erstatningsavsetninger, når gjenforsikreren er et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som har tillatelse i samsvar med dette direktiv.

Artikkel 135

Gjennomføringstiltak

1. For å sikre en ensartet anvendelse av dette direktiv kan Kommisjonen vedta gjennomføringstiltak som angir kvalitative krav på følgende områder:

a) påvising, måling, overvåking, styring og rapportering av risikoer som følger av investeringer i samsvar med artikkel 132 nr. 2 første ledd,
b) påvising, måling, overvåking, styring og rapportering av spesifikke risikoer som følger av investering i derivater og eiendeler omhandlet i artikkel 132 nr. 4 annet ledd.

2. For å sikre konsistens på tvers av sektorer og å fjerne manglende sammenfall mellom interessene til foretak som «pakker om» lån til omsettelige verdipapirer og andre finansielle instrumenter («oppdragsgivere»), og interessene til forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som investerer i slike verdipapirer eller instrumenter, skal Kommisjonen vedta gjennomføringstiltak som fastsetter:
   a) kravene som oppdragsgiveren må oppfylle for at et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak skal kunne investere i slike verdipapirer eller instrumenter utstedt etter 1. januar 2011, herunder krav som sikrer at oppdragsgiveren opprettholder en netto økonomisk interesse på minst 5 %,
   b) kvalitative krav som må oppfylles av forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som investerer i slike verdipapirer eller instrumenter.
3. Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Kapittel VII

Forsikrings- og gjenforsikringsforetak som er i vanskeligheter eller ikke oppfyller gjeldende krav

Artikkel 136

Forsikrings- og gjenforsikringsforetaks påvising av og melding om forverring av den økonomiske situasjonen

Forsikrings- eller gjenforsikringsforetak skal ha på plass framgangsmåter for å påvise en forverring av den økonomiske situasjonen, og skal umiddelbart underrette tilsynsmyndighetene når slik forverring inntreffer.

Artikkel 137

Manglende oppfyllelse av krav til forsikringstekniske avsetninger

Dersom et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak ikke overholder bestemmelsene i kapittel VI avsnitt 2, kan tilsynsmyndighetene i hjemstaten forby den frie råderett over dets eiendeler etter å ha underrettet tilsynsmyndighetene i vertsstatene om dette. Tilsynsmyndighetene i hjemstaten skal angi de eiendeler som bør omfattes av slike tiltak.

Artikkel 138

Manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet

1. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal omgående underrette tilsynsmyndigheten så snart de påviser at foretaket ikke lenger oppfyller minstekapitalkravet, eller dersom det foreligger risiko for manglende oppfyllelse de tre påfølgende månedene.
2. Det berørte forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket skal innen to måneder etter at den manglende oppfyllelsen av minstekapitalkravet ble påvist, framlegge en realistisk saneringsplan som skal godkjennes av tilsynsmyndigheten.
3. Tilsynsmyndigheten skal kreve at det berørte forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket treffer de tiltak som er nødvendige for innen seks måneder etter at den manglende oppfyllelsen av minstekapitalkravet ble påvist, å gjenopprette en tellende solvenskapital som dekker solvenskapitalkravet, eller å redusere sin risikoprofil for å sikre oppfyllelse av solvenskapitalkravet.

   Om hensiktsmessig kan tilsynsmyndigheten forlenge denne fristen med tre måneder.
4. I tilfelle av et usedvanlig stort fall i finansmarkedene kan tilsynsmyndigheten forlenge fristen fastsatt i nr. 3 annet ledd med et passende tidsrom, i betraktning av alle relevante faktorer.

   Det berørte forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket skal hver tredje måned legge fram en framdriftsrapport for sin tilsynsmyndighet, som beskriver tiltakene som er truffet og framdriften som er gjort med henblikk på å gjenopprette en tellende solvenskapital som dekker solvenskapitalkravet, eller redusere risikoprofilen for å sikre oppfyllelse av solvenskapitalkravet.

Forlengelsen omhandlet i første ledd skal trekkes tilbake dersom denne framdriftsrapporten viser at det ikke er gjort vesentlige framskritt når det gjelder å gjenopprette en tellende solvenskapital som dekker solvenskapitalkravet, eller redusere risikoprofilen for å sikre oppfyllelse av solvenskapitalkravet, i tidsrommet mellom den dato den manglende oppfyllelsen av solvenskapitalkravet ble påvist, og den dato framdriftsrapporten ble framlagt.

5. Dersom tilsynsmyndigheten mener at det berørte foretakets økonomiske stilling vil svekkes ytterligere, kan den i unntakstilfeller også begrense eller frata foretaket den frie råderetten over dets eiendeler. Vedkommende tilsynsmyndighet skal i så fall underrette tilsynsmyndighetene i vertsstatene om de tiltak som er truffet. Disse myndighetene skal på anmodning fra tilsynsmyndigheten i hjemstaten treffe de samme tiltak. Tilsynsmyndigheten i hjemstaten skal angi hvilke eiendeler som bør omfattes av tiltakene.

Artikkel 139

Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet

1. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal omgående underrette tilsynsmyndigheten dersom de påviser at minstekapitalkravet ikke lenger er oppfylt, eller dersom det foreligger risiko for manglende oppfyllelse de tre påfølgende månedene.
2. Det berørte forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket skal innen én måned etter at den manglende oppfyllelsen av minstekapitalkravet ble påvist, legge fram for godkjenning fra tilsynsmyndigheten en realistisk kortsiktig finansieringsplan for hvordan det innen tre måneder etter slik påvising vil gjenopprette den tellende primærkapitalen til et nivå som minst tilsvarer minstekapitalkravet, eller redusere sin risikoprofil for å sikre oppfyllelse av solvenskapitalkravet.
3. Tilsynsmyndigheten i hjemstaten kan også begrense eller frata forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket den frie råderetten over dets eiendeler. Vedkommende tilsynsmyndighet skal i så fall underrette tilsynsmyndighetene i vertsstatene om dette. Disse myndighetene skal på anmodning fra tilsynsmyndigheten i hjemstaten treffe de samme tiltak. Tilsynsmyndigheten i hjemstaten skal angi de eiendeler som bør omfattes av tiltakene.

Artikkel 140

Forbud mot fri råderett over eiendeler lokalisert på en medlemsstats område

Medlemsstatene skal treffe de tiltak som er nødvendige for at de i tilfellene omhandlet i artikkel 137–139 og artikkel 144 nr. 2 og i samsvar med nasjonal lovgivning, kan forby den frie råderett over eiendeler lokalisert på deres territorium, på anmodning fra foretakets hjemstat, som skal angi de eiendeler som bør omfattes av tiltakene.

Artikkel 141

Tilsynsmyndighet ved forverring av den økonomiske situasjon

Uten hensyn til artikkel 138 og 139 skal tilsynsmyndighetene, dersom foretakets solvenssituasjon fortsetter å svekkes, ha fullmakt til å treffe alle nødvendige tiltak for å ivareta forsikringstakernes interesser i henhold til forsikringsavtaler, eller de forpliktelser som følger av gjenforsikringsavtaler.

Disse tiltakene skal være forholdsmessige og skal derfor gjenspeile nivået og varigheten av svekkelsen av det berørte forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets solvenssituasjon.

Artikkel 142

Saneringsplan og finansieringsplan

1. Saneringsplanen omhandlet i artikkel 138 nr. 2 og finansieringsplanen omhandlet i artikkel 139 nr. 2 skal minst omfatte opplysninger om eller dokumentasjon på følgende:
   a) anslåtte administrasjonskostnader, særlig løpende alminnelige kostnader og provisjoner,
   b) anslag over inntekter og utgifter for direkte virksomhet og mottatt og avgitt gjenforsikring,
   c) balanseprognose,
   d) anslag over de økonomiske midler som er ment å dekke forsikringstekniske avsetninger, solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav,
   e) den generelle gjenforsikringspolitikk.
2. Dersom tilsynsmyndighetene har krevd en saneringsplan som omhandlet i artikkel 138 nr. 2 eller en finansieringsplan som omhandlet i artikkel 139 nr. 2 i samsvar med nr. 1 i denne artikkel, skal de ikke utstede bevis i samsvar med artikkel 39 så lenge de anser at

de forsikredes rettigheter eller foretakets avtaleforpliktelser er truet.

Artikkel 143

Gjennomføringstiltak

Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak som angir hvilke faktorer som skal tas i betraktning ved anvendelse av artikkel 138 nr. 4, herunder lengste passende tidsrom, uttrykt i samlet antall måneder, som skal være likt for alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak som omhandlet i artikkel 138 nr. 4 første ledd.

Dersom det er nødvendig å forbedre tilnærmingen, kan Kommisjonen vedta gjennomføringstiltak som fastsetter nærmere krav til saneringsplanen omhandlet i artikkel 138 nr. 2, finansieringsplanen omhandlet i artikkel 139 nr. 2 og med hensyn til artikkel 141, samtidig som det utvises behørig aktsomhet for å sikre at prosykliske virkninger unngås.

Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Artikkel 144

Tilbakekalling av tillatelse

1. Tilsynsmyndighetene i hjemstaten kan tilbakekalle en tillatelse gitt til et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i følgende tilfeller:
   a) det berørte foretaket benytter ikke tillatelsen innen en frist på tolv måneder, gir uttrykkelig avkall på den eller har ikke utøvd virksomheten i et tidsrom på mer enn seks måneder, med mindre den berørte medlemsstat har fastsatt bestemmelser om at tillatelsen bortfaller i slike tilfeller,
   b) det berørte foretaket oppfyller ikke lenger vilkårene for å få tillatelse,
   c) det berørte foretaket har grovt misligholdt sine forpliktelser i henhold til de regler foretaket er underlagt.

   Tilsynsmyndigheten i hjemstaten skal tilbakekalle en tillatelse gitt til et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak dersom foretaket ikke oppfyller minstekapitalkravet og tilsynsmyndighetene anser at den framlagte finansieringsplanen er åpenbart utilstrekkelig, eller dersom det berørte foretaket ikke overholder den godkjente planen innen tre måneder etter at den manglende oppfyllelsen av minstekapitalkravet ble påvist.
2. Dersom tillatelsen tilbakekalles eller bortfaller, skal tilsynsmyndigheten i hjemstaten underrette tilsynsmyndighetene i de andre medlemsstatene om det, og disse myndighetene skal treffe egnede tiltak for å hindre at forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket begynner ny virksomhet på deres territorium.

   Tilsynsmyndigheten i hjemstaten skal i samarbeid med de andre myndighetene treffe alle nødvendige tiltak for å verne de forsikredes interesser, og skal særlig begrense den frie råderett over forsikringsforetakets eiendeler i henhold til artikkel 140.
3. Beslutninger om tilbakekalling av tillatelse skal være utførlig begrunnet og meddeles det berørte forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket.

Kapittel VIII

Etableringsadgang og adgang til å yte tjenester

Avsnitt 1

Forsikringsforetakets etableringer

Artikkel 145

Vilkår for etablering av en filial

1. Medlemsstatene skal sikre at et forsikringsforetak som ønsker å opprette en filial på en annen medlemsstats territorium, gir tilsynsmyndighetene i hjemstaten melding om dette.

   Et foretaks tilstedeværelse på en medlemsstats territorium skal likestilles med en filial, selv om tilstedeværelsen ikke har form av en filial, men bare består i et kontor som ledes av foretakets eget personale eller av en person som er uavhengig, men har fast fullmakt til å opptre på vegne av foretaket på samme måte som et agentur.
2. Medlemsstatene skal kreve at ethvert forsikringsforetak som ønsker å etablere en filial i en annen medlemsstat, vedlegger meldingen nevnt i nr. 1 følgende opplysninger:
   a) hvilken medlemsstat foretaket har planer om å opprette en filial i,
   b) en virksomhetsplan, der det minst skal angis hvilke typer virksomhet som er planlagt, og hvordan filialen skal være organisert,

c) navnet på en person som har vide nok fullmakter til å forplikte forsikringsforetaket, eller når det gjelder «Lloyd's», de berørte forsikringsgiverne, overfor tredjemann og å representere det eller dem overfor myndighetene og domstolene i vertsstaten (generalagenten),

d) adresse i vertsstaten som dokumenter kan innhentes fra eller sendes til, herunder alle meddelelser til generalagenten,

Når det gjelder «Lloyd's», må en eventuell tvist i vertsstaten som følger av tegnede forpliktelser, ikke medføre større vanskeligheter for de forsikrede enn dersom tvisten gjaldt et vanlig forsikringsforetak.

3. Når et foretak innen annen forsikring enn livsforsikring har til hensikt å la en filial dekke risikoene i klasse 10 i vedlegg I del A, unntatt transportøransvaret, må foretaket framlegge en erklæring som viser at det er blitt medlem av det nasjonale byrå og det nasjonale garantifond i vertsstaten.
4. Ved endring i en av de opplysningene som er meddelt i samsvar med nr. 2 bokstav b), c) eller d), skal forsikringsforetaket skriftlig underrette tilsynsmyndighetene i hjemstaten og tilsynsmyndighetene i den medlemsstat der filialen ligger, om denne endring minst én måned før den iverksettes, slik at tilsynsmyndighetene i hjemstaten og tilsynsmyndighetene i den medlemsstat der filialen ligger, kan oppfylle sine respektive roller i henhold til artikkel 146.

Artikkel 146

Meddelelse av opplysninger

1. Med mindre tilsynsmyndighetene i hjemstaten har grunn til å betvile, i betraktning av den virksomhet som er planlagt, at forsikringsforetakets foretaksstyringssystem eller finansielle stilling er hensiktsmessig, eller er i tvil om generalagentens egnethet i henhold til artikkel 42, skal den innen tre måneder etter at den har mottatt opplysningene nevnt i artikkel 145 nr. 2, oversende dem til tilsynsmyndighetene i vertsstaten, og underrette det berørte forsikringsforetak om dette.

   Tilsynsmyndighetene i hjemstaten skal også bekrefte at forsikringsforetaket oppfyller solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet beregnet i samsvar med artikkel 100 og 129.
2. Dersom tilsynsmyndighetene i hjemstaten nekter å oversende opplysningene nevnt i artikkel 145 nr. 2 til tilsynsmyndighetene i vertsstaten, skal den innen tre måneder etter at den har mottatt alle opplysningene, begrunne avslaget overfor det berørte forsikringsforetak.

   Et slikt avslag eller manglende svar åpner for klageadgang i hjemstaten.
3. Før forsikringsforetakets filial begynner sin virksomhet, skal tilsynsmyndighetene i vertsstaten, der det er aktuelt, innen to måneder etter at den har mottatt opplysningene nevnt i nr. 1, underrette tilsynsmyndigheten i hjemstaten om de vilkår som av allmenne hensyn skal gjelde for utøvelsen av virksomheten i vertsstaten. Tilsynsmyndigheten i hjemstaten skal oversende disse opplysningene til det berørte forsikringsforetak.

   Fra den dato tilsynsmyndigheten i hjemstaten har mottatt slik melding, eller dersom det ikke er mottatt noen melding, kan forsikringsforetaket etablere filialen og begynne virksomheten så snart fristen fastsatt i første ledd er utløpt.

Avsnitt 2

Forsikringsforetaks adgang til å yte tjenester

Underavsnitt 1

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 147

Forhåndsmelding til hjemstaten

Ethvert forsikringsforetak som har til hensikt å utøve virksomhet for første gang i en eller flere medlemsstater etter reglene for adgang til å yte tjenester, skal på forhånd sende melding til tilsynsmyndighetene i hjemstaten og angi hvilke typer risiko eller forpliktelser det planlegger å påta seg.

Artikkel 148

Melding fra hjemstaten

1. Tilsynsmyndighetene i hjemstaten skal innen en måned etter meldingen nevnt i artikkel 147, oversende følgende opplysninger til den eller de medlemsstater på hvis territorium foretaket har til hensikt å utøve sin virksomhet etter reglene om adgang til å yte tjenester:

   a) bevis som bekrefter at forsikringsforetaket oppfyller solvenskapitalkravet og minsteka-

pitalkravet beregnet i samsvar med artikkel 100 og 129,

b) hvilke forsikringsklasser forsikringsforetaket har tillatelse til å utøve virksomhet i,

c) hvilke typer risiko eller forpliktelser forsikringsforetaket planlegger å påta seg i vertsstaten.

Samtidig skal tilsynsmyndighetene i hjemstaten underrette det berørte forsikringsforetak om dette.

2. Medlemsstater på hvis territorium et foretak innen annen forsikring enn livsforsikring har til hensikt å dekke risikoene i klasse 10 i vedlegg I del A, unntatt transportøransvaret, i henhold til adgangen til å yte tjenester, kan kreve at forsikringsforetaket framlegger følgende:

a) navn og adresse på representanten omhandlet i artikkel 18 nr. 1 bokstav h),

b) en erklæring som viser at det er blitt medlem av det nasjonale byrå og det nasjonale garantifond i vertsstaten.

3. Dersom tilsynsmyndigheten i hjemstaten ikke oversender opplysningene nevnt i nr. 1 innen den fastsatte frist, skal den innen samme frist begrunne avslaget overfor foretaket.

Et slikt avslag eller manglende svar åpner for klageadgang i hjemstaten.

4. Forsikringsforetaket kan begynne sin virksomhet fra og med den dato foretaket er blitt underrettet om meldingen fastsatt i nr. 1 første ledd.

Artikkel 149

Endringer i risikoene eller forpliktelsene

Når forsikringsforetaket har til hensikt å gjøre en endring i opplysningene nevnt i artikkel 145, skal det følge framgangsmåten fastsatt i artikkel 147 og 148.

Underavsnitt 2

Ansvarsforsikring for motorvogn

Artikkel 150

Lovpliktig ansvarsforsikring for motorvogn

1. Når et foretak innen annen forsikring enn livsforsikring, gjennom et etablert forretningssted i en medlemsstat, dekker en risiko, unntatt transportøransvaret, i klasse 10 i vedlegg I del A, som består i en annen medlemsstat, skal vertsstaten kreve at foretaket blir medlem av og deltar i finansieringen av dens nasjonale byrå og dens nasjonale garantifond.

2. Det finansielle bidraget omhandlet i nr. 1 skal bare betales for risikoer, unntatt transportøransvaret, i klasse 10 i vedlegg I del A, unntatt transportøransvaret, som dekkes gjennom tjenesteyting. Bidraget skal beregnes på samme grunnlag som for foretak innen annen forsikring enn livsforsikring som dekker de samme risikoene gjennom et forretningssted etablert i medlemsstaten.

Beregningen skal foretas på grunnlag av forsikringsforetakets premieinntekt fra denne klassen i vertsstaten eller det antallet risikoer i denne klassen som dekkes der.

3. Vertsstaten kan kreve at et forsikringsforetak som yter tjenester, overholder denne medlemsstatens regler om dekning av forhøyede risikoer, i den utstrekning disse reglene gjelder for foretak innen annen forsikring enn livsforsikring som er etablert i medlemsstaten.

Artikkel 151

Likebehandling av personer som krever erstatning

Vertsstaten skal kreve at foretaket innen annen forsikring enn livsforsikring sikrer at personer som krever erstatning som følge av hendelser oppstått på dens territorium ikke behandles mindre gunstig som følge av at foretaket dekker en risiko i klasse 10 i vedlegg 1 del A, unntatt transportøransvaret, gjennom tjenesteyting og ikke gjennom et forretningssted etablert i medlemsstaten.

Artikkel 152

Representant

1. For formålene omhandlet i artikkel 151 skal vertsstaten kreve at foretaket innen annen forsikring enn livsforsikring utpeker en representant som er bosatt eller etablert på dens territorium, og som skal innhente alle nødvendige opplysninger i forbindelse med erstatningskrav og ha vide nok fullmakter til å representere foretaket overfor personer som er påført skade og som kan kreve erstatning, herunder utbetaling av slik erstatning, og representere foretaket eller, om nødvendig, sørge for at det i forbindelse med disse erstatningskrav blir representert overfor

domstolene og myndighetene i medlemsstaten.

Det kan også kreves at representanten representerer foretaket innen annen forsikring enn livsforsikring overfor tilsynsmyndighetene i vertsstaten ved kontroll med at ansvarsforsikringspoliser for motorvogn foreligger og er gyldige.

2. Vertsstaten skal ikke pålegge representanten å utøve annen virksomhet på vegne av et foretak innen annen forsikring enn livsforsikring som har utpekt ham, enn det som er fastsatt i nr. 1.
3. Utpekingen av representanten skal ikke i seg selv innebære at det åpnes en filial i henhold til artikkel 145.
4. Dersom forsikringsforetaket har unnlatt å utpeke en representant, kan medlemsstatene gi sitt samtykke til at skaderepresentanten utpekt i henhold til artikkel 4 i direktiv 2000/26/EF, ivaretar den funksjon representanten skal ha i henhold til nr. 1 i denne artikkel.

Avsnitt 3

Kompetansen til tilsynsmyndighetene i vertsstaten

Underavsnitt 1

Forsikring

Artikkel 153

Språk

Tilsynsmyndighetene i vertsstaten kan kreve at de opplysningene den kan kreve om den virksomhet forsikringsforetakene driver på medlemsstatens territorium, skal gis på det eller de offisielle språk som benyttes i medlemsstaten.

Artikkel 154

Forhåndsmelding og forhåndsgodkjenning

1. Vertsstaten skal ikke fastsette bestemmelser som krever forhåndsgodkjenning av eller løpende underretning om generelle og spesielle forsikringsvilkår og premietariffer, eller når det gjelder livsforsikring, det tekniske grunnlag som særlig anvendes ved beregning av premietariffer og forsikringstekniske avsetninger, samt blanketter og andre trykte dokumenter som forsikringsforetaket akter å anvende overfor forsikringstakerne.
2. Vertsstaten skal bare kreve at et forsikringsforetak som ønsker å utøve forsikringsvirksomhet på dens territorium, når som helst legger fram forsikringsvilkår og andre dokumenter for det formål å føre tilsyn med at nasjonale bestemmelser om forsikringsavtaler overholdes, og dette kravet skal ikke være en forutsetning for at et forsikringsforetak skal kunne utøve virksomhet.
3. Vertsstaten skal ikke opprettholde eller innføre krav om forhåndsmelding om eller forhåndsgodkjenning av foreslåtte premieforhøyelser annet enn som et ledd i en alminnelig priskontrollordning.

Artikkel 155

Forsikringsforetak som ikke overholder lovbestemmelsene

1. Dersom tilsynsmyndighetene i en vertsstat fastslår at et forsikringsforetak som har en filial eller utøver virksomhet etter reglene for adgang til å yte tjenester på dens territorium, ikke overholder de lovbestemmelser som får anvendelse på forsikringsforetaket i denne medlemsstaten, skal de anmode forsikringsforetaket om å bringe uregelmessigheten til opphør.
2. Dersom forsikringsforetaket unnlater å treffe de nødvendige tiltak, skal tilsynsmyndighetene i den berørte medlemsstat underrette tilsynsmyndighetene i hjemstaten.

   Tilsynsmyndighetene i hjemstaten skal snarest treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at det berørte forsikringsforetak bringer uregelmessigheten til opphør.

   Tilsynsmyndighetene i hjemstaten skal underrette tilsynsmyndighetene i vertsstaten om tiltakene som er truffet.
3. Dersom forsikringsforetaket, til tross for tiltakene truffet av hjemstaten, eller fordi tiltakene viser seg å være utilstrekkelige eller mangler helt i denne medlemsstaten, fortsetter å overtre gjeldende lovbestemmelser i vertsstaten, kan tilsynsmyndighetene i vertsstaten, etter å ha underrettet tilsynsmyndighetene i hjemstaten, treffe nødvendige tiltak for å hindre eller straffe nye uregelmessigheter, og i den utstrekning det er strengt nødvendig, forhindre at foretaket inngår nye forsikringsavtaler på vertsstatens territorium.

   Medlemsstatene skal sørge for at de dokumenter som er nødvendige for tiltakene, kan forkynnes for forsikringsforetakene på deres territorium.
4. Nr. 1, 2 og 3 skal ikke berøre de berørte medlemsstatenes myndighet til å treffe hen-

siktsmessige nødtiltak for å hindre eller straffe uregelmessigheter på sitt territorium. Dette omfatter muligheten til å forhindre at et forsikringsforetak inngår nye forsikringsavtaler på deres territorium.

5. Nr. 1, 2 og 3 skal ikke berøre medlemsstatenes rett til å straffe lovbrudd på deres territorium.
6. Dersom forsikringsforetaket som har begått lovovertredelsen, har et etablert forretningssted eller eiendom i den berørte medlemsstaten, kan tilsynsmyndighetene i denne medlemsstaten i samsvar med nasjonal lovgivning iverksette de nasjonale forvaltningsmessige sanksjoner som er fastsatt for slike lovbrudd overfor det etablerte forretningsstedet eller overfor eiendommen.
7. Ethvert tiltak som treffes i henhold til nr. 2–6, og som medfører restriksjoner på adgangen til å utøve forsikringsvirksomhet, skal være begrunnet og meddeles det berørte forsikringsforetaket.
8. Forsikringsforetakene skal på anmodning fra tilsynsmyndighetene i vertsstaten framlegge alle dokumenter som kreves med hensyn til gjennomføringen av nr. 1–7, i den utstrekning forsikringsforetak med hovedkontor i denne medlemsstaten også er forpliktet til dette.
9. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om antallet og i hvilke typer tilfeller det er gitt avslag i henhold til artikkel 146 og 148, der det er truffet tiltak i samsvar med nr. 4 i denne artikkel.

   På grunnlag av disse opplysningene skal Kommisjonen hvert annet år underrette Den europeiske komité for forsikring og tjenestepensjoner.

Artikkel 156

Reklame

Forsikringsforetak med hovedkontor i en medlemsstat kan ved alle tilgjengelige kommunikasjonsmidler reklamere for sine tjenester i vertsstaten, forutsatt at foretaket overholder eventuelle regler for denne reklamens form og innhold som er begrunnet i allmenne hensyn.

Artikkel 157

Skatt på premier

1. Med forbehold for senere harmonisering skal alle forsikringsavtaler pålegges bare indirekte skatt og parafiskale avgifter på forsikringspremier i medlemsstaten der risikoen eller forpliktelsen består.

   For anvendelsen av første ledd skal løsøre i en bygning som ligger på en medlemsstats territorium, med unntak av løsøre som er i kommersiell transitt, utgjøre en risiko som består i denne medlemsstaten, selv om bygningen og dens innhold ikke er dekket av samme forsikringspolise.

   Når det gjelder Spania, skal en forsikringsavtale også omfattes av de lovfestede tilleggsavgifter til fordel for det spanske organ «Consorcio de Compensación de Seguros» til bruk i forbindelse med erstatning for tap som følge av ekstraordinære hendelser i denne medlemsstat.
2. Lovgivningen som skal komme til anvendelse på avtalen i henhold til artikkel 178 i dette direktiv og forordning (EF) nr. 593/2008, skal ikke berøre gjeldende skattebestemmelser.
3. Hver medlemsstat skal anvende sine nasjonale bestemmelser på de forsikringsforetak som påtar seg risikoer eller forpliktelser på dens territorium med hensyn til innkreving av indirekte skatter og parafiskale avgifter som skal pålegges i henhold til nr. 1.

Underavsnitt 2

Gjenforsikring

Artikkel 158

Gjenforsikringsforetak som ikke overholder lovbestemmelsene

1. Dersom tilsynsmyndighetene i en vertsstat fastslår at et gjenforsikringsforetak som har en filial eller utøver virksomhet etter reglene for adgang til å yte tjenester på statens territorium, ikke overholder de lovbestemmelser som får anvendelse på gjenforsikringsforetaket i denne medlemsstaten, skal de anmode gjenforsikringsforetaket om å bringe uregelmessigheten til opphør. Tilsynsmyndighetene skal samtidig underrette tilsynsmyndighetene i hjemstaten om sine funn.
2. Dersom gjenforsikringsforetaket, til tross for tiltakene truffet av hjemstaten eller fordi slike tiltak viser seg å være utilstrekkelige, fortsetter å overtre gjeldende lovbestemmelser i vertsstaten, kan tilsynsmyndighetene i vertsstaten, etter å ha underrettet tilsynsmyndighetene i hjemstaten, treffe hensiktsmessige tiltak for å forhindre eller straffe nye

uregelmessigheter, herunder og i den utstrekning det er strengt nødvendig, forhindre at gjenforsikringsforetaket inngår nye gjenforsikringsavtaler på vertsstatens territorium.

Medlemsstatene skal sørge for at de dokumenter som er nødvendige for tiltakene, kan forkynnes for gjenforsikringsforetakene på deres territorium.

3. Alle tiltak som treffes i henhold til nr. 1 og 2 og som medfører sanksjoner mot eller restriksjoner på adgangen til å utøve gjenforsikringsvirksomhet, skal være begrunnet og meddeles det berørte gjenforsikringsforetaket.

Avsnitt 4

Statistiske opplysninger

Artikkel 159

Statistiske opplysninger om grenseoverskridende virksomhet

Ethvert forsikringsforetak skal underrette vedkommende tilsynsmyndighet i hjemstaten, særskilt for virksomhet som utøves etter reglene for etableringsadgang og for virksomhet som utøves etter reglene for adgangen til å yte tjenester, om størrelsen på premiebeløp, erstatningsbeløp og provisjonsbeløp, uten fradrag for gjenforsikring, for hver medlemsstat som følger:

a) for foretak innen annen forsikring enn livsforsikring, for hver gruppe klasser som fastsatt i vedlegg V,
b) for livsforsikring, for hver av klassene I til IX som fastsatt i vedlegg II.

Med hensyn til klasse 10 i vedlegg I del A, bortsett fra transportøransvaret, skal det berørte foretak også underrette tilsynsmyndigheten om skadefrekvensen og de gjennomsnittlige erstatningskostnader.

Tilsynsmyndigheten i hjemstaten skal innen rimelig tid oversende opplysningene omhandlet i første og annet ledd samlet til tilsynsmyndighetene i hver av de berørte medlemsstater som anmoder om det.

Avsnitt 5

Behandling av avtaler inngått av filialer i forbindelse med avviklingsprosesser

Artikkel 160

Avvikling av forsikringsforetak

Dersom et forsikringsforetak blir avviklet, skal forpliktelser som følger av avtaler tegnet gjennom en filial eller etter reglene for adgang til å yte tjenester, oppfylles på samme måte som forpliktelsene som følger av vedkommende foretaks øvrige forsikringsavtaler, uten hensyn til de forsikredes eller de begunstigedes nasjonalitet.

Artikkel 161

Avvikling av gjenforsikringsforetak

Dersom et gjenforsikringsforetak blir avviklet, skal forpliktelser som følger av avtaler tegnet gjennom en filial eller etter adgangen til å yte tjenester, oppfylles på samme måte som forpliktelsene som følger av vedkommende foretaks øvrige gjenforsikringsavtaler.

Kapittel IX

Filialer som er etablert i Fellesskapet og som hører til forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med hovedkontor utenfor Fellesskapet

Avsnitt 1

Adgang til å starte virksomhet

Artikkel 162

Prinsipper for tillatelse og vilkår

1. Medlemsstatene skal, for foretak med hovedkontor utenfor Fellesskapet, gjøre adgangen til virksomhet omhandlet i artikkel 2 nr. 1 første ledd betinget av tillatelse.
2. En medlemsstat kan gi tillatelse dersom foretaket oppfyller minst følgende vilkår:
   a) det har rett til å utøve forsikringsvirksomhet i henhold til sin nasjonale lovgivning,
   b) det oppretter en filial på territoriet til den medlemsstat der det søkes om tillatelse,
   c) det forplikter seg til å opprette særskilt regnskap på filialens hovedkontor for den virksomhet som utøves der, og å oppbevare alle forretningsdokumenter der,
   d) det utpeker en generalagent som skal godkjennes av tilsynsmyndighetene,
   e) det har til rådighet, i medlemsstaten der det søkes om tillatelse, eiendeler tilsvarende et

beløp som er minst like høyt som halvparten av den absolutte nedre grense som er fastsatt i artikkel 129 nr. 1 bokstav d) med hensyn til minstekapitalkravet, og avsetter en firedel av denne absolutte nedre grense som sikkerhet,

f) det forplikter seg til å dekke solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet i samsvar med kravene omhandlet i artikkel 100 og 128,

g) det oppgir navn og adresse til skaderepresentanten som er oppnevnt i hver medlemsstat unntatt den medlemsstaten der det søkes om tillatelse, dersom risikoene som skal dekkes, står oppført i klasse 10 i vedlegg 1 del A, unntatt transportøransvaret,

h) det framlegger en virksomhetsplan i samsvar med bestemmelsene i artikkel 163,

i) det oppfyller kravene til foretaksstyring fastsatt i kapittel IV avsnitt 2.

3. Med «filial» menes i dette kapittel permanent tilstedeværelse på en medlemsstats territorium av et foretak som omhandlet i nr. 1, som får tillatelse i denne medlemsstaten og som utøver forsikringsvirksomhet.

Artikkel 163

Filialens virksomhetsplan

1. Filialens virksomhetsplan omhandlet i artikkel 162 nr. 2 bokstav h) skal inneholde følgende:

a) hvilke typer risiko eller forpliktelser foretaket vil påta seg,

b) hovedprinsippene for gjenforsikring,

c) anslag over framtidig solvenskapitalkrav som fastsatt i kapittel VI avsnitt 4, på grunnlag av en balanseprognose, samt beregningsmetoden benyttet til å frambringe disse anslagene,

d) anslag over framtidig minstekapitalkrav som fastsatt i kapittel VI avsnitt 5, på grunnlag av en balanseprognose, samt beregningsmetoden benyttet til å frambringe disse anslagene,

e) status for foretakets tellende solvenskapital og tellende primærkapital med hensyn til solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet som omhandlet i kapittel VI avsnitt 4 og 5,

f) anslag over kostnader til oppbygging av administrasjon og organisering av distribusjonsnettet, de økonomiske midlene som er planlagt til dekning av dette, og dersom risikoene som skal dekkes, tilhører klasse 18 i vedlegg I del A, de midler forsikringsforetaket har til rådighet for å yte assistanse.

g) opplysninger om strukturen i foretaksstyringssystemet.

2. I tillegg til de kravene som er fastsatt i nr. 1, skal virksomhetsplanen for de første tre regnskapsårene inneholde

a) balanseprognose,

b) anslag over de økonomiske midler som er ment å dekke tekniske avsetninger, minstekapitalkrav og solvenskapitalkrav,

c) for annen forsikring enn livsforsikring

i) anslag over administrasjonskostnadene unntatt kostnadene til oppbygging av administrasjonen, særlig alminnelige løpende kostnader og provisjoner,

ii) anslag over premier eller bidrag samt over erstatningsutbetalinger,

d) for livsforsikring, en plan med detaljerte anslag over inntekter og utgifter for direkte virksomhet og mottatt og avgitt gjenforsikring.

3. Når det gjelder livsforsikring, kan medlemsstatene kreve løpende underretning fra forsikringsforetakene om det forsikringstekniske grunnlaget for beregningen av premietariffer og forsikringstekniske avsetninger, uten at dette kan gjøres til en forutsetning for at livsforsikringsforetaket kan utøve sin virksomhet.

Artikkel 164

Overdragelse av forsikringsportefølje

1. På vilkår fastsatt i nasjonal lovgivning skal medlemsstatene gi filialer etablert på deres territorium, omfattet av dette kapittel, tillatelse til å overdra hele eller deler av sin portefølje av forsikringsavtaler til et mottakende foretak etablert i samme medlemsstat, dersom tilsynsmyndighetene i denne medlemsstat, eller eventuelt tilsynsmyndighetene i medlemsstaten omhandlet i artikkel 167, bekrefter at det mottakende foretak etter overdragelsen har tilstrekkelig tellende solvenskapital til å dekke solvenskapitalkravet omhandlet i artikkel 100 første ledd.

2. På vilkår fastsatt i nasjonal lovgivning skal medlemsstatene gi filialer etablert på deres territorium, omfattet av dette kapittel, tillatelse til å overdra hele eller deler av sin portefølje av forsikringsavtaler til et mottakende foretak med hovedkontor i en annen med-

lemsstat, dersom tilsynsmyndighetene i denne medlemsstat, bekrefter at det mottakende foretak etter overdragelsen har tilstrekkelig tellende solvenskapital til å dekke solvenskapitalkravet omhandlet i artikkel 100 første ledd.

3. Dersom en medlemsstat på vilkår fastsatt i nasjonal lovgivning gir filialer etablert på dens territorium, omfattet av dette kapittel, tillatelse til å overdra hele eller deler av sin portefølje av forsikringsavtaler til en filial omfattet av dette kapittel som er etablert på territoriet til en annen medlemsstat, skal den forsikre seg om at tilsynsmyndighetene i medlemsstaten der det mottakende foretak ligger, eller eventuelt tilsynsmyndighetene i medlemsstaten omhandlet i artikkel 167, bekrefter
   a) at det mottakende foretak etter overdragelsen har tilstrekkelig tellende solvenskapital til å dekke solvenskapitalkravet,
   b) at slik overdragelse er tillatt etter lovgivningen i medlemsstaten der det mottakende foretak ligger, og
   c) at denne medlemsstaten har gitt samtykke til overdragelsen.
4. I tilfellene omhandlet i nr. 1–3 skal den medlemsstat der den avgivende filial ligger, gi tillatelse til overdragelsen etter å ha innhentet samtykke fra tilsynsmyndighetene i den medlemsstat der risikoen består, eller i den medlemsstat der forpliktelsen består, når dette ikke er den medlemsstat der den avgivende filial ligger.
5. Tilsynsmyndighetene i de medlemsstater som rådspørres, skal avgi uttalelse til eller gi samtykke overfor tilsynsmyndighetene i hjemstaten til den avgivende filial innen tre måneder etter at anmodningen er mottatt. Dersom de rådspurte myndigheter ikke har svart innen utløpet av fristen, anses dette som en positiv uttalelse eller et stilltiende samtykke.
6. En overdragelse som tillates i samsvar med nr. 1–5, skal offentliggjøres i medlemsstaten der risikoen eller forpliktelsen består, i henhold til nasjonal lovgivning.

   Overdragelsen kan uten videre gjøres gjeldende overfor forsikringstakerne, de forsikrede og enhver annen person som har rettigheter eller plikter i henhold til de overdratte avtalene.

Artikkel 165

Forsikringstekniske avsetninger

Medlemsstatene skal pålegge foretakene å opprette tekniske avsetninger som er tilstrekkelige til å dekke de forsikrings- og gjenforsikringsforpliktelser de har påtatt seg på deres territorier, beregnet i henhold til kapittel VI avsnitt 2. Medlemsstatene skal pålegge foretakene å verdsette sine eiendeler og forpliktelser i samsvar med kapittel VI avsnitt 1 og fastsette sin ansvarlige kapital i samsvar med kapittel VI avsnitt 3.

Artikkel 166

Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav

1. Hver medlemsstat skal pålegge filialer som er etablert på dens territorium, å ha til rådighet en tellende solvenskapital bestående av postene omhandlet i artikkel 98 nr. 3.

   Solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet skal beregnes i samsvar med bestemmelsene i kapittel VI, avsnitt 4 og 5.

   Ved beregning av solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet innen både livsforsikring og annen type forsikring skal det imidlertid bare tas hensyn til den virksomhet som utøves av den berørte filialen.
2. Den tellende primærkapitalen som er nødvendig for å dekke minstekapitalkravet, og den absolutte nedre grense for minstekapitalkravet skal være i samsvar med artikkel 98 nr. 4.
3. Den tellende primærkapitalen skal ikke være mindre enn halvparten av den absolutte nedre grense i henhold til artikkel 129 nr. 1 bokstav d).

   Den sum som avsettes som sikkerhet i samsvar med artikkel 162 nr. 2 bokstav e), skal medregnes i den tellende primærkapitalen til dekning av minstekapitalkravet.
4. Eiendeler som tilsvarer solvenskapitalkravet skal, inntil et beløp tilsvarende minstekapitalkravet, beholdes i medlemsstaten der virksomheten utøves, og det resterende beløp skal beholdes i Fellesskapet.

Artikkel 167

Fordeler for foretak som har fått tillatelse i mer enn én medlemsstat

1. Ethvert foretak som har søkt om eller fått tillatelse fra mer enn én medlemsstat, kan søke

om følgende fordeler, som bare kan innvilges under ett:

a) solvenskapitalkravet omhandlet i artikkel 166 skal beregnes i forhold til den samlede virksomhet foretaket utøver i Fellesskapet,
b) den sikkerhet som kreves i henhold til artikkel 162 nr. 2 bokstav e), skal stilles bare i en av medlemsstatene,
c) eiendeler som tilsvarer minstekapitalkravet kan i henhold til artikkel 134 beholdes i hvilken som helst av de medlemsstater der foretaket utøver sin virksomhet.

I tilfellene omhandlet i første ledd bokstav a) skal bare den virksomhet som utøves av alle filialer som er etablert i Fellesskapet, tas i betraktning ved beregningen.

2. Søknad om å kunne benytte seg av fordelene nevnt i nr. 1 skal rettes til tilsynsmyndighetene i de berørte medlemsstatene. I søknaden skal det oppgis hvilken myndighet i medlemsstaten som i framtiden skal føre tilsyn med filialenes solvens med hensyn til deres samlede virksomhet i Fellesskapet. Foretakets valg av myndighet skal begrunnes i søknaden.

   Sikkerhetssummen omhandlet i artikkel 162 nr. 2 bokstav e), skal avsettes i den berørte medlemsstat.
3. Fordelene omhandlet i nr. 1 kan innvilges bare med samtykke fra tilsynsmyndighetene i alle medlemsstater søknaden er rettet til.

   Fordelene skal få virkning fra det tidspunkt den valgte tilsynsmyndighet underretter de andre tilsynsmyndighetene om at den påtar seg å føre tilsyn med filialenes solvens med hensyn til deres samlede virksomhet i Fellesskapet.

   Den valgte tilsynsmyndigheten skal innhente hos de andre medlemsstatene de opplysninger som er nødvendige for å kunne føre tilsyn med den samlede solvens for de filialer som er etablert på deres territorium.
4. På initiativ fra en eller flere av de berørte medlemsstatene skal fordelene som er gitt i henhold til nr. 1, 2 og 3, tilbakekalles samtidig av alle berørte medlemsstater.

Artikkel 168

Regnskap, tilsynsmessige og statistiske opplysninger og foretak som er i vanskeligheter

I dette avsnitt får artikkel 34, artikkel 139 nr. 3 og artikkel 140 og 141 anvendelse.

Når det gjelder anvendelsen av artikkel 137–139, skal tilsynsmyndighetene som er ansvarlig for å føre tilsyn med solvensen til filialer etablert i Fellesskapet med hensyn til deres samlede virksomhet, når et foretak kvalifiserer til fordelene omhandlet i artikkel 167 nr. 1, 2 og 3, behandles på samme måte som tilsynsmyndighetene i den medlemsstat der hovedkontoret til et foretak etablert i Fellesskapet ligger.

Artikkel 169

Skille mellom livsforsikringsvirksomhet og annen forsikringsvirksomhet enn livsforsikringsvirksomhet

1. Filialer omhandlet i dette avsnitt skal ikke samtidig utøve livsforsikringsvirksomhet og annen forsikringsvirksomhet enn livsforsikringsvirksomhet i samme medlemsstat.
2. Som unntak fra nr. 1 kan medlemsstatene bestemme at filialer nevnt i dette avsnitt som på den relevante dato nevnt i artikkel 73 nr. 5 første ledd utøvde begge former for virksomhet samtidig i en medlemsstat, fortsatt kan gjøre det i denne medlemsstaten, forutsatt at hver form for virksomhet har atskilt forvaltning i samsvar med artikkel 74.
3. Enhver medlemsstat som etter artikkel 73 nr. 5 annet ledd har pålagt foretak etablert på dens territorium å innstille den samtidige utøvelsen av de former for virksomhet de utøvde på den relevante datoen nevnt i artikkel 73 nr. 5 første ledd, skal også stille dette kravet til filialene omhandlet i dette avsnitt som er etablert på dens territorium og samtidig utøver begge former for virksomhet der.

   Medlemsstatene kan bestemme at filialene omhandlet i dette avsnitt hvis hovedkontor samtidig utøver begge former for virksomhet, og som på datoene nevnt i artikkel 73 nr. 5 første ledd, utøvde utelukkende livsforsikringsvirksomhet på territoriet til en medlemsstat, kan fortsette sin virksomhet der. Dersom foretaket ønsker å utøve annen forsikringsvirksomhet enn livsforsikringsvirksomhet på dette territoriet, kan det utøve livsforsikringsvirksomhet bare gjennom et datterforetak.

Artikkel 170

Tilbakekalling av tillatelse til foretak med tillatelse i mer enn én medlemsstat

Dersom en tillatelse tilbakekalles av myndigheten omhandlet i artikkel 167 nr. 2, skal denne myndig-

heten underrette tilsynsmyndighetene i de andre medlemsstatene der foretaket utøver virksomhet, og sistnevnte myndigheter skal treffe de nødvendige tiltak.

Dersom tillatelsen blir tilbakekalt på grunn av utilstrekkelig samlet solvens som fastsatt av medlemsstatene som innvilget søknaden omhandlet i artikkel 167, skal medlemsstatene som innvilget søknaden, også tilbakekalle sine tillatelser.

Artikkel 171

Avtaler med tredjestater

I avtaler som inngås med en eller flere tredjestater i samsvar med traktaten, kan Fellesskapet gi samtykke til å anvende bestemmelser som er forskjellige fra dem som er fastsatt i dette avsnitt, for på betingelse av gjensidighet å sikre tilstrekkelig vern av forsikringstakere og forsikrede i medlemsstatene.

Avsnitt 2

Gjenforsikring

Artikkel 172

Likeverdighet

1. Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak som angir kriteriene for vurdering av hvorvidt en tredjestats solvensregler som anvendes på gjenforsikringsvirksomheten til foretak som har sitt hovedkontor i denne tredjestaten, er likeverdige med solvensbestemmelsene fastsatt i avdeling I.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.
2. Kommisjonen kan, etter framgangsmåten med forskriftskomité omhandlet i artikkel 301 nr. 2, samtidig som den tar hensyn til kriteriene vedtatt i samsvar med nr. 1, treffe beslutning om hvorvidt en tredjestats solvensregler som anvendes på gjenforsikringsvirksomheten til foretak som har sitt hovedkontor i denne tredjestaten, er likeverdige med solvensbestemmelsene som er fastsatt i avdeling I.

   Slike beslutninger skal gjennomgås regelmessig.
3. Dersom det i samsvar med nr. 2 anses at en tredjestats solvensregler er likeverdige med solvensreglene som er fastsatt i dette direktiv, skal gjenforsikringsavtaler inngått med foretak som har sitt hovedkontor i denne tredjestaten, behandles på samme måte som gjenforsikringsavtaler inngått med foretak som har fått tillatelse i henhold til dette direktiv.

Artikkel 173

Forbud mot pantsetting av eiendeler

Medlemsstatene skal ikke beholde eller innføre et system med bruttoreserver for etablering av forsikringstekniske avsetninger som krever at en gjenforsikrer stiller eiendeler som sikkerhet for å dekke ikke-opptjente premier og avsetninger for utestående krav dersom gjenforsikreren er et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i en tredjestat hvis solvensregler i henhold til artikkel 172 anses å være likeverdige med reglene som er fastsatt i dette direktiv.

Artikkel 174

Prinsipper og bestemmelser for utøvelse av gjenforsikringsvirksomhet

Medlemsstatene skal ikke anvende bestemmelser overfor gjenforsikringsforetak i tredjestater som starter eller utøver gjenforsikringsvirksomhet på deres territorium, som fører til en gunstigere behandling av disse foretakene enn av de gjenforsikringsforetak som har sitt hovedkontor på deres territorium.

Artikkel 175

Avtaler med tredjestater

1. Kommisjonen kan framlegge forslag for Rådet om forhandlinger med én eller flere tredjestater om avtaler om metodene for å føre tilsyn med
   a) gjenforsikringsforetak i tredjestater som utøver gjenforsikringsvirksomhet i Fellesskapet,
   b) gjenforsikringsforetak i Fellesskapet som utøver gjenforsikringsvirksomhet på en tredjestats territorium.
2. Avtalene nevnt i nr. 1 skal, med forbehold om likeverdige tilsynsregler, særlig søke å sikre effektiv markedsadgang for gjenforsikringsforetak på territoriet til hver av avtalepartene og legge til rette for gjensidig godkjenning av tilsynsregler og -praksis når det gjelder gjenforsikring. De skal også søke å sikre at

a) tilsynsmyndighetene i medlemsstatene kan framskaffe de opplysninger som er nødvendige for tilsyn med gjenforsikringsforetak som har sitt hovedkontor i Fellesskapet og utøver virksomhet på territoriet til berørte tredjestater,
b) tilsynsmyndighetene i tredjestater kan framskaffe de opplysninger som er nødvendige for tilsyn med gjenforsikringsforetak som har sitt hovedkontor på deres territorium og utøver virksomhet i Fellesskapet.

3. Uten at traktatens artikkel 300 nr. 1 og 2 berøres, skal Kommisjonen med bistand fra Den europeiske komité for forsikring og tjenestepensjoner gjennomgå utfallet av forhandlingene omhandlet i nr. 1 i denne artikkel og den situasjonen som følger av det.

Kapittel X

Datterforetak av forsikrings- og gjenforsikringsforetak som er underlagt en tredjestats lovgivning, og disse foretaks erverv av eierandeler

Artikkel 176

Opplysninger fra medlemsstatene til Kommisjonen

Tilsynsmyndighetene i medlemsstatene skal underrette Kommisjonen og tilsynsmyndighetene i de andre medlemsstatene om enhver tillatelse som gis et direkte eller indirekte datterforetak av ett eller flere morforetak som er underlagt en tredjestats lovgivning.

Slik underretning skal også omfatte opplysninger om den berørte gruppens oppbygning.

Dersom et foretak som er underlagt en tredjestats lovgivning, erverver en eierandel i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med tillatelse i Fellesskapet som ville gjøre dette forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket til et datterforetak av førstnevnte foretak, skal tilsynsmyndighetene i hjemstaten underrette Kommisjonen og tilsynsmyndighetene i de andre medlemsstatene.

Artikkel 177

Tredjestaters behandling av forsikringsforetak og gjenforsikringsforetak etablert i Fellesskapet

1. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om generelle vanskeligheter som deres forsikrings- eller gjenforsikringsforetak møter ved etablering og utøvelse av virksomhet i en tredjestat.
2. Kommisjonen skal med jevne mellomrom framlegge en rapport for Rådet der den gjennomgår den behandling forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med tillatelse i Fellesskapet gis i tredjestater med hensyn til
   a) etablering av forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med tillatelse i Fellesskapet,
   b) erverv av eierandeler i forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i tredjestater,
   c) utøvelse av forsikrings- eller gjenforsikringsvirksomhet gjennom slike etablerte foretak,
   d) yting av forsikrings- eller gjenforsikringstjenester over landegrensene fra Fellesskapet til tredjestater.

   Kommisjonen skal oversende rapportene til Rådet, eventuelt sammen med hensiktsmessige forslag eller anbefalinger.

Avdeling II

Særlige bestemmelser for forsikring og gjenforsikring

Kapittel I

Gjeldende lovgivning og vilkår for direkte forsikringsavtaler

Avsnitt 1

Gjeldende lovgivning

Artikkel 178

Gjeldende lovgivning

Enhver medlemsstat som ikke omfattes av forordning (EF) nr. 593/2008, skal anvende bestemmelsene i denne forordning til å fastsette hvilken lovgivning som får anvendelse på forsikringsavtaler som omfattes av artikkel 7 i nevnte forordning.

Avsnitt 2

Lovpliktig forsikring

Artikkel 179

Tilknyttede forpliktelser

1. Foretak innen annen forsikring enn livsforsikring kan tilby og inngå avtaler om lovpliktig forsikring i samsvar med vilkårene fastsatt i denne artikkel.
2. Når en medlemsstat pålegger plikt til å tegne forsikring, oppfyller avtalen denne plikten bare når den er i samsvar med de særskilte

bestemmelsene medlemsstaten har fastsatt for den aktuelle forsikringen.

3. Når en medlemsstat krever lovpliktig forsikring og forsikringsforetaket skal melde eventuelt bortfall av dekning til tilsynsmyndighetene, kan slikt bortfall gjøres gjeldende overfor skadelidt tredjemann bare på de vilkår som er fastsatt av medlemsstaten.
4. Hver medlemsstat skal underrette Kommisjonen om de risikoer som omfattes av forsikringsplikten i henhold til sin nasjonale lovgivning, og angi
   a) de særskilte lovbestemmelsene som gjelder for vedkommende forsikring,
   b) de opplysninger som skal gis i det bevis som foretaket innen annen forsikring enn livsforsikring skal utstede til den forsikrede når medlemsstaten krever dokumentasjon på at forsikringsplikten er oppfylt.

   En medlemsstat kan kreve at de opplysninger som omhandles i første ledd bokstav b), skal omfatte en erklæring fra forsikringsforetaket om at avtalen oppfyller de særskilte bestemmelsene som gjelder for vedkommende forsikring.

   Kommisjonen skal offentliggjøre opplysningene omhandlet i første ledd bokstav b) i Den europeiske unions tidende.

Avsnitt 3

Allmenne hensyn

Artikkel 180

Allmenne hensyn

Verken medlemsstaten der risikoen består, eller medlemsstaten der forpliktelsen består, kan hindre en forsikringstaker i å inngå en avtale med et forsikringsforetak som har tillatelse på vilkårene fastsatt i artikkel 14, forutsatt at avtalen ikke er inngått i strid med gjeldende lovbestemmelser begrunnet i allmenne hensyn i medlemsstaten der risikoen eller forpliktelsen består.

Avsnitt 4

Forsikringsvilkår og premietariffer

Artikkel 181

Annen forsikring enn livsforsikring

1. Medlemsstatene skal ikke kreve forhåndsgodkjenning av eller løpende underretning om generelle og spesielle forsikringsvilkår, premietariffer og blanketter og andre trykte dokumenter som forsikringsforetaket akter å anvende overfor forsikringstakerne.

   Medlemsstatene kan kreve at slike forsikringsvilkår og andre dokumenter forelegges i enkelttilfeller bare for det formål å føre tilsyn med at nasjonale bestemmelser om forsikringsavtaler overholdes. Disse kravene skal ikke gjøres til en forutsetning for at foretaket kan utøve sin virksomhet.
2. En medlemsstat som pålegger plikt til å tegne forsikring, kan kreve at forsikringsforetak underretter sin tilsynsmyndighet om de generelle og spesielle vilkårene for denne forsikringen før de tar den i bruk.
3. Medlemsstatene kan bare opprettholde eller innføre forhåndsmelding om eller forhåndsgodkjenning av foreslåtte premieforhøyelser som en del av en alminnelig priskontrollordning.

Artikkel 182

Livsforsikring

Medlemsstatene skal ikke kreve forhåndsgodkjenning av eller løpende underretning om generelle og spesielle forsikringsvilkår, premietariffer, forsikringsteknisk grunnlag som særlig anvendes ved beregning av premietariffer og forsikringstekniske avsetninger og blanketter og andre trykte dokumenter som forsikringsforetaket akter å anvende overfor forsikringstakerne.

Hjemstaten kan imidlertid utelukkende med det formål å føre tilsyn med at nasjonale bestemmelser om forsikringstekniske prinsipper overholdes, kreve løpende underretning om det forsikringstekniske grunnlag som anvendes særlig ved beregning av premietariffer og forsikringstekniske avsetninger. Disse kravene skal ikke gjøres til en forutsetning for at foretaket kan utøve sin virksomhet.

Avsnitt 5

Opplysninger til forsikringstakere

Underavsnitt 1

Annen forsikring enn livsforsikring

Artikkel 183

Generelle opplysninger til forsikringstakere

1. Før en avtale om annen forsikring enn livsforsikring inngås, skal forsikringstakeren underrettes av forsikringsforetaket om

a) den lovgivning som får anvendelse på avtalen dersom partene ikke kan velge dette fritt,
b) det faktum at partene fritt kan velge den lovgivning som får anvendelse, og den lovgivning forsikringsgiver foreslår.

Forsikringsforetaket skal også underrette forsikringstaker om bestemmelsene om behandling av klager fra forsikringstakere i forbindelse med avtalen, herunder om det finnes en klageinstans, uten at dette berører forsikringstakers mulighet til å ta rettslige skritt.

2. Forpliktelsene nevnt i nr. 1 får bare anvendelse når forsikringstaker er en fysisk person.
3. Nærmere gjennomføringsregler for nr. 1 og 2 skal fastsettes av den medlemsstat der risikoen består.

Artikkel 184

Supplerende opplysninger i forbindelse med annen forsikring enn livsforsikring som tilbys i henhold til etableringsadgangen eller adgangen til å yte tjenester

1. Når annen forsikring enn livsforsikring tilbys etter reglene om etableringsadgangen eller reglene om adgang til å yte tjenester, skal forsikringstakeren, før forpliktelsen inngås, underrettes om i hvilken medlemsstat det hovedkontor eller eventuelt den filial ligger som avtalen skal inngås med.

   Dersom dokumenter utleveres til forsikringstakeren, skal de inneholde opplysningene omhandlet i første ledd.

   Forpliktelsene omhandlet i første og annet ledd skal ikke gjelde store risikoer.
2. Avtalen og ethvert annet dokument som gir dekning, samt forsikringssøknaden dersom den er bindende for forsikringstakeren, skal inneholde adressen til hovedkontoret og eventuelt filialen til det foretak innen annen forsikring enn livsforsikring som gir dekning.

   Medlemsstatene kan kreve at dokumentene omhandlet i første ledd i dette nummer også skal inneholde navnet og adressen til representanten for foretaket innen annen forsikring enn livsforsikring omhandlet i første ledd i dette nummer.

Underavsnitt 2

Livsforsikring

Artikkel 185

Opplysninger til forsikringstakere

1. Før forsikringsavtalen inngås, skal forsikringstakeren minst gis de opplysninger som er angitt i nr. 2–4.
2. Følgende opplysninger skal gis om forsikringsforetaket:
   a) foretakets navn og juridiske form,
   b) navn på den medlemsstat der hovedkontoret og eventuelt filialen avtalen inngås med, ligger,
   c) hovedkontorets adresse, og eventuelt adressen til filialen som avtalen inngås med,
   d) en konkret henvisning til rapporten om solvens og økonomisk stilling fastsatt i artikkel 51, som gir forsikringstakeren enkel tilgang til disse opplysningene.
3. Følgende opplysninger skal gis om forpliktelsen:
   a) definisjon av hver ytelse og opsjon,
   b) avtalens løpetid,
   c) regler for oppsigelse av avtalen,
   d) regler for betaling av premier og premieperiode,
   e) regler for beregning og fordeling av overskudd,
   f) angivelse av gjenkjøpsverdi og fripoliseverdi og i hvilken grad disse er garantert,
   g) opplysninger om premier for de enkelte ytelser, både for hovedytelser og tilleggsytelser, når slike opplysninger kan være hensiktsmessige,
   h) angivelse av referanseverdier som anvendes i forsikringsavtaler med investeringsvalg,
   i) angivelse av arten av de eiendeler avtaler med investeringsvalg er basert på,
   j) regler for utøvelse av oppsigelsesretten,
   k) generelle opplysninger om skatteregler som gjelder for denne type poliser,
   l) bestemmelser om behandling av klager fra forsikringstakere, forsikrede eller dem som er begunstiget etter avtalen, herunder eventuelt om det finnes en klageinstans, uten å berøre retten til å ta rettslige skritt,
   m) den lovgivning som skal anvendes på avtalen når partene ikke har fritt valg eller, når partene har fritt valg, den lovgivning forsikringsforetaket foreslår.

4. Dessuten skal særlige opplysninger forelegges for å sikre at forsikringstakeren virkelig forstår de risikoer som avtalen innebærer, og som bæres av vedkommende.
5. Forsikringstakeren skal i hele avtalens løpetid underrettes om enhver endring av følgende opplysninger:
   a) generelle og spesielle forsikringsvilkår,
   b) livsforsikringsforetakets navn, juridiske form eller adressen til hovedkontoret og eventuelt filialen der avtalen ble inngått,
   c) alle opplysningene oppført i nr. 3 bokstav d)–j) ved endring av forsikringsvilkårene eller lovgivningen som gjelder avtalen,
   d) årlig opplysninger om sitt overskudd.

   Når en forsikringsgiver i forbindelse med et tilbud om eller inngåelse av en livsforsikringsavtale oppgir tall vedrørende størrelsen på potensielle utbetalinger som overstiger de avtalefestede utbetalinger, skal forsikringsgiver gi forsikringstaker et eksempel på beregning der det endelige erstatningsbeløpet beregnes ut fra premieinnbetalingene ved tre ulike rentesatser. Dette får ikke anvendelse på tidsbestemte forsikringer og avtaler. Forsikringsgiver skal på en klar og forståelig måte underrette forsikringstaker om at beregningseksempelet bare er en beregningsmodell basert på teoretiske forutsetninger, og om at forsikringstaker ikke kan vise til avtalen og gjøre krav gjeldende på grunnlag av beregningseksempelet.

   Når det gjelder forsikringer med rett til andel i overskuddet, skal forsikringsgiver årlig underrette forsikringstaker skriftlig om status for forsikringstakerens krav, herunder andelen i overskuddet. Videre skal forsikringsgiver, når denne har oppgitt tall vedrørende overskuddsfordelingens potensielle framtidige utvikling, underrette forsikringstaker om forskjellene mellom faktisk utvikling og opprinnelige tall.
6. Opplysningene omhandlet i nr. 2–5 skal forelegges skriftlig og være klart og presist formulert på et offisielt språk i den medlemsstaten der forpliktelsen består.

   Slike opplysninger kan imidlertid være på et annet språk dersom forsikringstaker ber om det og det er tillatt i henhold til lovgivningen i medlemsstaten, eller dersom forsikringstaker står fritt til å velge gjeldende lovgivning.
7. Medlemsstaten der forpliktelsen består, kan kreve at forsikringsforetakene skal gi opplysninger i tillegg til dem som er angitt i nr. 2–5, bare dersom disse opplysningene er nødvendige for forsikringstakerens forståelse av de viktigste elementene i avtalen.
8. Nærmere regler for gjennomføringen av nr. 1–7 skal fastsettes av medlemsstaten der forpliktelsen består.

Artikkel 186

Oppsigelsestid

1. Medlemsstatene skal bestemme at en forsikringstaker som inngår en personlig livsforsikringsavtale, skal ha en frist på mellom 14 og 30 dager til å si opp avtalen fra det tidspunkt han/hun blir underrettet om at avtalen er inngått.

   Når forsikringstakeren sier opp avtalen, medfører dette at han/hun løses fra eventuelle framtidige forpliktelser i henhold til avtalen.

   Andre rettslige virkninger samt oppsigelsesvilkårene skal fastsettes etter den lovgivning som får anvendelse på avtalen, særlig når det gjelder ordninger for hvordan forsikringstakeren skal underrettes om at avtalen er inngått.
2. Medlemsstatene kan unnlate å anvende nr. 1 i følgende tilfeller:
   a) når en avtale inngås for seks måneder eller kortere tidsrom,
   b) når forsikringstaker på grunn av sin situasjon eller på grunn av forholdene avtalene er inngått under, ikke har behov for dette særlige vern.

   Medlemsstatene skal i nasjonal lovgivning angi de tilfeller første ledd får anvendelse på.

Kapittel II

Bestemmelser som særlig gjelder annen forsikring enn livsforsikring

Avsnitt 1

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 187

Forsikringsvilkår

Generelle og spesielle forsikringsvilkår skal ikke omfatte særskilte vilkår som i et enkeltstående tilfelle skal imøtekomme de spesielle omstendigheter ved den risiko som skal dekkes.

Artikkel 188

Oppheving av monopolstillinger

Medlemsstatene skal sikre at den monopolstilling for adgang til å starte virksomhet innen visse forsikringsklasser som er gitt visse institusjoner på

deres territorium, og som er nevnt i artikkel 8, oppheves.

Artikkel 189

Deltakelse i nasjonale garantiordninger

Vertsstater kan kreve at foretak innen annen forsikring enn livsforsikring skal være medlem i og delta i ordninger som skal sikre utbetaling av erstatningskrav til forsikrede og skadet tredjemann, på samme vilkår som foretak innen annen forsikring enn livsforsikring som har fått tillatelse til å utøve virksomhet på deres territorium.

Avsnitt 2

Koassuranse i Fellesskapet

Artikkel 190

Koassuransetransaksjoner i Fellesskapet

1. Dette avsnitt får anvendelse på koassuransetransaksjoner i Fellesskapet som omfatter de koassuransetransaksjoner som gjelder én eller flere av risikoene klassifisert i klasse 3–16 i vedlegg I del A, og som oppfyller følgende vilkår:
   a) risikoen utgjør en stor risiko,
   b) risikoen dekkes ved en enkelt avtale med samlet premie og for samme tidsrom av to eller flere forsikringsforetak som hver og en dekker sin del som koassurandør, og der et av disse foretakene skal være hovedassurandør,
   c) risikoen skal bestå i Fellesskapet,
   d) for å kunne dekke denne risiko skal hovedassurandøren behandles som om den er det forsikringsforetak som dekker hele risikoen,
   e) minst en av koassurandørene skal delta i avtalen gjennom et hovedkontor eller en filial som ikke er etablert i samme medlemsstat som hovedassurandøren,
   f) hovedassurandøren skal fullt ut påta seg hovedassurandørens rolle ifølge praksis innen koassuransevirksomhet og skal særlig fastsette forsikringsvilkår og tariffer.
2. Artikkel 147–152 får bare anvendelse på hovedassurandøren.
3. Koassuransetransaksjoner som ikke oppfyller vilkårene fastsatt i nr. 1, skal fortsatt være underlagt bestemmelsene i dette direktiv, men med unntak av bestemmelsene i dette avsnitt.

Artikkel 191

Deltakelse i koassuranse i Fellesskapet

Forsikringsforetakets rett å delta i koassuransevirksomhet i Fellesskapet skal ikke underlegges andre bestemmelser enn dem som er fastsatt i dette avsnitt.

Artikkel 192

Forsikringstekniske avsetninger

Størrelsen på de forsikringstekniske avsetninger skal bestemmes av de forskjellige koassurandørene i henhold til reglene fastsatt av deres hjemstat, eller i mangel av slike regler i henhold til gjeldende praksis i denne staten.

De forsikringstekniske avsetningene skal likevel minst tilsvare de avsetningene som er fastsatt av hovedassurandøren i henhold til regler eller praksis i deres hjemstat.

Artikkel 193

Statistiske opplysninger

Hjemstatene skal sørge for at koassurandører har til rådighet statistiske opplysninger som viser omfanget av koassuransetransaksjonene som de deltar i i Fellesskapet og de berørte medlemsstater.

Artikkel 194

Behandling av koassuranseavtaler i framgangsmåter for avvikling

Dersom et forsikringsforetak blir avviklet, skal ansvar som skyldes deltakelse i koassuranseavtaler i Fellesskapet, oppfylles på samme måte som det ansvar som oppstår ved foretakets andre forsikringsavtaler, uavhengig av de forsikrede og begunstigedes nasjonalitet.

Artikkel 195

Utveksling av opplysninger mellom tilsynsmyndigheter

Tilsynsmyndighetene i medlemsstatene skal, innenfor rammen av det samarbeid som omhandles i avdeling I kapittel IV avsnitt 5, utveksle alle nødvendige opplysninger for dette formål.

Artikkel 196

Samarbeid om gjennomføring

Kommisjonen og tilsynsmyndighetene i medlemsstatene skal samarbeide nært om å undersøke eventuelle vanskeligheter som oppstår ved gjennomføringen av dette avsnitt.

Som et ledd i dette samarbeidet skal de særlig undersøke all praksis som kan tyde på at hovedassurandøren ikke påtar seg hovedassurandørens rolle ifølge praksis innen koassuransevirksomhet, eller fordi det er åpenbart at det ikke kreves deltakelse av to eller flere forsikringsgivere for å dekke risikoen.

Avsnitt 3

Assistanse

Artikkel 197

Virksomhet tilsvarende turistassistanse

Medlemsstatene kan fastsette at virksomhet i form av assistanse til personer som kommer i vanskeligheter under andre omstendigheter enn dem som omhandles i artikkel 2 nr. 2, skal omfattes av dette direktiv.

Dersom en medlemsstat gjør bruk av denne muligheten, skal den behandle slik virksomhet som om den inngikk i klasse 18 i vedlegg I del A.

Annet ledd skal på ingen måte påvirke mulighetene for klassifisering i henhold til vedlegg I når det gjelder virksomhet som åpenbart inngår i andre klasser.

Avsnitt 4

Rettshjelpsforsikring

Artikkel 198

Dette avsnitts virkeområde

1. Dette direktiv skal komme til anvendelse på rettshjelpsforsikring omhandlet i klasse 17 i vedlegg I del A. En slik forsikring består i at et forsikringsforetak mot betaling av en premie påtar seg å bære kostnadene ved rettergang og yte andre tjenester som er direkte knyttet til forsikringsdekningen, særlig med henblikk på
   a) å sikre erstatning for skade påført forsikrede, ved forlik eller ved sivil sak eller straffesak,
   b) å forsvare eller representere forsikrede i en sivil sak, straffesak, forvaltningssak eller annen saksbehandling eller ved eventuelle erstatningskrav som blir reist mot vedkommende.
2. Dette avsnitt får ikke anvendelse på
   a) rettshjelpsforsikring når forsikringen gjelder tvister eller risikoer i forbindelse med eller i tilknytning til bruk av havgående fartøyer,
   b) virksomhet som utøves av et forsikringsforetak og som dekker erstatningsansvar i forbindelse med forsikredes forsvar eller representasjon i en eventuell forvaltningssak eller rettergang, dersom denne virksomhet samtidig utøves i forsikringsforetakets egen interesse i forbindelse med denne dekning,
   c) dersom en medlemsstat bestemmer det, rettshjelpsforsikringsvirksomhet som utøves av en assistanseforsikrer som oppfyller følgende vilkår:
      i) virksomheten utøves i en annen medlemsstat enn den staten der forsikrede vanligvis bor,
      ii) virksomheten er en del av en avtale som dekker bare den assistanse som ytes til personer som får problemer når de er borte fra hjemmet eller sitt faste bosted.

   Ved anvendelse av første ledd bokstav c) skal det gå tydelig fram av avtalen at den aktuelle dekningen er begrenset til omstendighetene omhandlet i nevnte punkt, og at den er underordnet assistansen.

Artikkel 199

Separate avtaler

Rettshjelp skal dekkes ved en separat avtale, atskilt fra avtalen for andre forsikringsklasser, eller ved en separat del av en enkeltpolise, der rettshjelpsdekningens omfang og, dersom medlemsstaten krever det, det tilsvarende premiebeløpet angis.

Artikkel 200

Skadebehandling

1. Hjemstaten skal sikre at forsikringsforetak, i samsvar med det valg medlemsstaten har pålagt dem eller etter eget valg, dersom medlemsstaten gir sitt samtykke til det, vedtar minst en av metodene for skadebehandling fastsatt i nr. 2, 3 og 4.

   Uansett hvilken løsning som velges, skal interessene til personer som har rettshjelpsfor-

sikring anses som ivaretatt på en tilsvarende måte i henhold til dette avsnitt.

2. Forsikringsforetaket skal påse at ingen medarbeider som deltar i skadebehandling i forbindelse med rettshjelp eller med juridisk bistand i den sammenheng, samtidig utøver tilsvarende virksomhet i et foretak som har økonomisk, forretningsmessig eller administrativ tilknytning til det første foretaket, og som utøver virksomhet i en eller flere av de andre forsikringsklassene oppført i vedlegg I.

   Sammensatte forsikringsforetak skal påse at ingen medarbeider som er beskjeftiget med skadebehandling i forbindelse med rettshjelp eller med juridisk bistand i den sammenheng, samtidig utøver tilsvarende virksomhet i en annen av de forsikringsklasser som foretakets virksomhet omfatter.

3. Forsikringsforetaket skal overlate skadebehandling i forbindelse med rettshjelpsforsikring til et rettslig selvstendig foretak. Dette foretaket skal oppgis i den separate avtalen eller i den separate delen av avtalen omhandlet i artikkel 199.

   Dersom det rettslig selvstendige foretaket har tilknytning til et forsikringsforetak som utøver virksomhet i en eller flere av de andre forsikringsklassene nevnt i vedlegg I del A, kan foretakets medarbeidere som deltar i skadebehandling eller yter juridisk bistand i den sammenheng, ikke samtidig utøve samme eller tilsvarende virksomhet i det andre forsikringsforetaket. Medlemsstatene kan pålegge medlemmene av administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganet de samme kravene.

4. Avtalen skal fastsette at den forsikrede har rett til å overlate ivaretakelsen av sine interesser til en advokat etter eget valg eller, i den utstrekning nasjonal lovgivning tillater det, til en annen person med de nødvendige kvalifikasjoner, fra det tidspunkt den forsikrede ifølge avtalen har et erstatningskrav.

Artikkel 201

Fritt valg av advokat

1. Enhver avtale om rettshjelpsforsikring skal uttrykkelig fastsette at
   a) den forsikrede fritt kan velge en advokat eller en annen person med de nødvendige kvalifikasjoner i henhold til nasjonal lovgivning for å forsvare, representere eller ivareta sine interesser i en forvaltningssak eller ved rettergang,
   b) den forsikrede fritt kan velge en advokat eller, dersom han foretrekker det og i den grad nasjonal lovgivning tillater det, en annen person med de nødvendige kvalifikasjoner, til å ivareta sine interesser når det oppstår en interessekonflikt.
2. I dette avsnitt menes med «advokat» enhver person som har rett til å utøve yrkesvirksomhet ifølge en av kategoriene fastsatt i rådsdirektiv 77/249/EØF av 22. mars 1977, med sikte på å lette den faktiske utøvelse av adgangen til å yte tjenester som advokat[36].

Artikkel 202

Unntak fra regelen om fritt advokatvalg

1. Medlemsstatene kan unnta rettshjelpsforsikring fra artikkel 201 nr. 1 dersom alle vilkårene nedenfor er oppfylt:
   a) forsikringen er begrenset til saker som skyldes bruk av veigående kjøretøy på den berørte medlemsstats territorium,
   b) forsikringen er tilknyttet en avtale om å yte assistanse i tilfelle ulykke eller havari der et veigående kjøretøy er involvert,
   c) verken rettshjelpsforsikreren eller assistanseforsikreren dekker noen av klassene innen ansvarsforsikring,
   d) det blir truffet tiltak slik at hver parts juridiske bistand og representasjon i en tvist blir ivaretatt av helt uavhengige advokater når partene er rettshjelpsforsikret av samme forsikringsforetak.
2. Det unntak som en medlemsstat gir et foretak i henhold til nr. 1, berører ikke anvendelsen av artikkel 200.

Artikkel 203

Voldgift

Medlemsstatene skal sikre at det, med forbehold for den rett til å bringe saken inn for en rettsinstans som eventuelt er fastsatt i nasjonal lovgivning, blir fastsatt bestemmelser om voldgift eller annen framgangsmåte med lignende garantier for objektivitet, som ved uoverensstemmelse mellom en rettshjelpsforsikrer og den forsikrede gjør det mulig å avgjøre hvordan tvisten kan bilegges.

Det skal stå i forsikringsavtalen at den forsikrede har rett til å benytte seg av en slik framgangsmåte.

---

[36] EFT L 78 av 26.3.1977, s. 17.

Artikkel 204

Interessekonflikt

Når det oppstår en interessekonflikt eller det er uenighet om hvordan tvisten skal bilegges, skal rettshjelpsforsikreren, eller eventuelt kontoret som behandler skadeoppgjør, underrette den forsikrede om den rett som er nevnt i artikkel 201 nr. 1 og om muligheten til å benytte seg av framgangsmåten nevnt i artikkel 203.

Artikkel 205

Oppheving av krav om spesialisering i rettshjelpsforsikring

Medlemsstatene skal oppheve alle bestemmelser som forbyr et forsikringsforetak å utøve virksomhet innen rettshjelpsforsikring og andre forsikringsklasser samtidig på deres territorium.

Avsnitt 5

Sykeforsikring

Artikkel 206

Sykeforsikring som alternativ til trygd

1. Medlemsstater der avtaler som dekker risikoene i klasse 2 i vedlegg I del A, helt eller delvis kan erstattes av den sykeforsikring som den lovfestede trygdeordning gir, kan kreve at:
   a) avtalene er i samsvar med de særskilte lovbestemmelsene som denne medlemsstat har vedtatt for beskyttelse av allmenne hensyn i den forsikringsklassen,
   b) tilsynsmyndighetene i nevnte medlemsstat underrettes om de generelle og spesielle forsikringsvilkårene før de blir tatt i bruk.
2. Medlemsstatene kan kreve at sykeforsikringen omhandlet i nr. 1 forsikringsteknisk sett skal fungere på tilsvarende måte som livsforsikring, dersom:
   a) de innbetalte premiene skal beregnes på grunnlag av sykdomsfrekvenstabeller og andre relevante statistiske opplysninger i den medlemsstat der risikoen består og i henhold til de matematiske metoder som anvendes i forsikring,
   b) det opprettes en avsetning for stigende alder,
   c) forsikringsgiver bare kan si opp avtalen innenfor et visst tidsrom fastsatt av den medlemsstat der risikoen består,
   d) avtalen gir mulighet for å øke premiene eller redusere utbetalingene også for løpende avtaler,
   e) avtalen gir forsikringstakeren mulighet til å bytte avtalen mot en ny avtale i samsvar med nr. 1, som tilbys av det samme forsikringsforetak eller den samme filial og som tar hensyn til de rettigheter forsikringstakeren har opptjent.

   I tilfellet omhandlet i første ledd bokstav e), skal det tas hensyn til avsetningen for stigende alder, og en ny legeundersøkelse kan bare kreves ved utvidelse av dekningen.

   Tilsynsmyndighetene i den berørte medlemsstat skal offentliggjøre sykdomsfrekvenstabellene og andre relevante statistiske opplysninger omhandlet i første ledd bokstav a) og oversende dem til hjemstatens tilsynsmyndigheter.

   Premiene skal ut fra rimelige forsikringstekniske forutsetninger være tilstrekkelige til at forsikringsforetakene kan oppfylle alle sine forpliktelser i alle deler av deres finansielle situasjon. Hjemstaten skal kreve at tilsynsmyndighetene skal underrettes om det forsikringstekniske grunnlaget for beregningen av premiene før produktet bringes i omsetning.

   Tredje og fjerde ledd får også anvendelse ved endring av løpende avtaler.

Avsnitt 6

Yrkesskadeforsikring

Artikkel 207

Lovpliktig yrkesskadeforsikring

Medlemsstatene kan kreve at ethvert forsikringsforetak som for egen risiko tilbyr lovpliktig yrkesskadeforsikring på deres territorium, skal overholde de særskilte bestemmelsene som er fastsatt i nasjonal lovgivning for slik forsikring, med unntak av bestemmelsene om finansielt tilsyn, som skal være hjemstatens eneansvar.

Kapittel III

Bestemmelser som særlig gjelder livsforsikring

Artikkel 208

Forbud mot obligatorisk avgivelse av del av tegnede forsikringer

Medlemsstatene kan ikke pålegge forsikringsforetak å overdra en del av sine tegnede forsikringer som gjelder formene for virksomhet nevnt i artik-

kel 2 nr. 3, til en eller flere institusjoner fastsatt i nasjonale bestemmelser.

Artikkel 209

Premier for nye forsikringer

Premiene for nye forsikringer skal etter rimelige forsikringstekniske forutsetninger være tilstrekkelige til at livsforsikringsforetaket kan oppfylle alle sine forpliktelser, særlig til å opprette tilstrekkelige forsikringstekniske avsetninger.

I den forbindelse kan det tas hensyn til alle sidene ved foretakets finansielle stilling, uten at tilførselen av midler utover premier og avkastning på disse blir regelmessig og varig, ettersom dette på lengre sikt vil kunne sette foretakets solvens i fare.

Kapittel IV

Bestemmelser som særlig gjelder gjenforsikring

Artikkel 210

Gjenforsikring med begrenset risikooverføring

1. Medlemsstatene skal sørge for at forsikrings- og gjenforsikringsforetak som inngår gjenforsikringsavtaler med begrenset risikooverføring eller utøver virksomhet med slik gjenforsikring, på en tilfredsstillende måte kan påvise, måle, overvåke, styre, kontrollere og rapportere de risikoer som oppstår som følge av disse avtalene eller denne virksomheten.
2. For å sikre at det vedtas en harmonisert behandling av virksomhet som omfatter gjenforsikring med begrenset risikooverføring, kan Kommisjonen vedta gjennomføringstiltak som redegjør nærmere for bestemmelsene i nr. 1 med hensyn til overvåking, styring og kontroll av de risikoer som oppstår som følge av slik virksomhet.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.
3. I nr. 1 og 2 menes med «gjenforsikring med begrenset risikooverføring» gjenforsikring der det uttrykkelig største tapspotensialet, uttrykt som den største økonomisk overtatte risiko, som oppstår som følge av en vesentlig overføring av både forsikringsrisiko og tidsrisiko, overstiger premien for avtalens samlede varighet med et begrenset, men betydelig beløp, samtidig som minst et av følgende kjennetegn må være til stede:
   a) uttrykkelig og vesentlig hensyn til tidsverdien av penger,
   b) avtalebestemmelser med det formål å utjevne forskjellen i økonomisk forpliktelse mellom partene over tid for å oppnå tilsiktet risikooverføring.

Artikkel 211

Spesialforetak for verdipapirisering (SPV)

1. Medlemsstatene skal tillate at spesialforetak for verdipapirisering etablerer seg på deres territorium, forutsatt at tilsynsmyndighetene gir sin forhåndsgodkjenning.
2. For å sikre en harmonisert behandling av spesialforetak for verdipapirisering skal Kommisjonen vedta gjennomføringstiltak som fastsetter følgende:
   a) tillatelsens virkeområde,
   b) obligatoriske vilkår som skal inkluderes i alle inngåtte avtaler,
   c) krav til egnethet i henhold til artikkel 42 som stilles til de personer om leder spesialforetaket for verdipapirisering,
   d) kravene til egnethet for aksjeeiere eller deltakere som innehar en kvalifisert eierandel i spesialforetaket for verdipapirisering,
   e) gode administrasjons- og regnskapsprosedyrer, tilstrekkelig internkontroll og krav til risikohåndtering,
   f) krav til regnskap, tilsyn og statistiske opplysninger,
   g) solvenskrav.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.
3. Spesialforetak for verdipapirisering som godkjennes før 31. oktober 2012, skal omfattes av lovgivningen i medlemsstaten som har godkjent spesialforetaket. All ny virksomhet som et spesialforetak for verdipapirisering starter etter denne dato, skal imidlertid omfattes av nr. 1 og 2.

Avdeling III

Tilsyn med forsikrings- og gjenforsikringsforetak i en gruppe

Kapittel I

Gruppetilsyn: definisjoner, anvendelsestilfeller, virkeområde og nivåer

Avsnitt 1

Definisjoner

Artikkel 212

Definisjoner

1. I denne avdeling menes med:
   a) «deltakende foretak» et foretak som enten er et morforetak eller et annet foretak som har en kapitalinteresse, eller et foretak som har en tilknytning til et annet foretak i henhold til artikkel 12 nr. 1 i direktiv 83/349/EØF,
   b) «tilknyttet foretak» et foretak som enten er et datterforetak eller et annet foretak der en kapitalinteresse besittes, eller et foretak som har en tilknytning til et annet foretak i henhold til artikkel 12 nr. 1 i direktiv 83/349/EØF,
   c) «gruppe» en gruppe av foretak som
      i) består av et deltakende foretak, dets datterforetak og de enheter som det deltakende foretaket eller dets datterforetak har en kapitalinteresse i, samt foretak som har tilknytning til hverandre gjennom et slikt forhold som omhandles i artikkel 12 nr. 1 i direktiv 83/349/EØF, eller
      ii) er basert på opprettelsen, ved avtale eller på annen måte, av solide og bærekraftige økonomiske forbindelser mellom disse foretakene, og kan omfatte gjensidige forsikringsselskaper eller selskaper av gjensidig art, forutsatt at
         – et av disse foretakene, gjennom sentralisert samordning, utøver dominerende innflytelse over beslutningene, herunder finansielle beslutninger, i de andre foretakene som inngår i gruppen, og
         – etableringen og opphevingen av slike forbindelser, i henhold til det som gjelder i denne avdeling, er underlagt forhåndsgodkjenning av gruppetilsynsmyndigheten,

      når det foretaket som utøver sentralisert samordning, skal anses som morforetak, og de andre foretakene skal anses som datterforetak,
   d) «gruppetilsynsmyndighet» tilsynsmyndigheten som har ansvar for å føre tilsyn med gruppen i henhold til artikkel 247,
   e) «tilsynskollegium» en permanent, men fleksibel, struktur for samarbeid og samordning mellom tilsynsmyndighetene i de berørte medlemsstatene,
   f) «forsikringsholdingselskap» et morforetak som ikke er et blandet finansielt holdingselskap i henhold til direktiv 2002/87/EF, og hvis hovedvirksomhet er å erverve og inneha kapitalinteresser i datterforetak, når disse datterforetakene utelukkende eller hovedsakelig er forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, eller forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i tredjestater, der minst ett av disse datterforetakene er et forsikringsforetak eller et gjenforsikringsforetak,
   g) «blandet forsikringsholdingselskap» et annet morforetak enn et forsikringsforetak, et forsikringsforetak i en tredjestat, et gjenforsikringsforetak, et gjenforsikringsforetak i en tredjestat, et forsikringsholdingselskap eller et blandet finansielt holdingselskap i henhold til direktiv 2002/87/EF, som har minst ett forsikrings- eller gjenforsikringsforetak blant sine datterforetak.
2. I denne avdeling skal tilsynsmyndighetene også anse alle foretak som etter deres oppfatning utøver dominerende innflytelse over et annet foretak, som morforetak.

   De skal også anse ethvert foretak som et morforetak etter deres oppfatning utøver dominerende innflytelse over, som datterselskap.

   De skal også anse enhver direkte eller indirekte besittelse av stemmeretter eller kapital i et foretak som det etter deres oppfatning utøves en betydelig innflytelse over, som kapitalinteresse.

Avsnitt 2

Anvendelsesområder og virkeområde

Artikkel 213

Anvendelsesområder for gruppetilsyn

1. Medlemsstatene skal påse at det på gruppenivå føres tilsyn med forsikrings- og gjenforsikringsforetak som inngår i en gruppe, i henhold til denne avdeling.

   Bestemmelsene i dette direktiv som fastsetter reglene for tilsyn med de enkelte forsi-

krings- og gjenforsikringsforetak, skal fortsatt få anvendelse på slike foretak, med mindre annet fastsettes i denne avdeling.

2. Medlemsstatene skal påse at det på gruppenivå føres tilsyn med:
   a) forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som er deltakende foretak i minst ett forsikringsforetak, gjenforsikringsforetak, forsikringsforetak i en tredjestat eller gjenforsikringsforetak i en tredjestat i henhold til artikkel 218–258,
   b) forsikrings- eller gjenforsikringsforetak hvis morforetak er et forsikringsholdingselskap som har hovedkontor i Fellesskapet i henhold til artikkel 218–258,
   c) forsikrings- eller gjenforsikringsforetak hvis morforetak er et forsikringsholdingselskap som har hovedkontor utenfor Fellesskapet, eller et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i en tredjestat, i henhold til artikkel 260–263,
   d) forsikrings- eller gjenforsikringsforetak der morforetaket er et blandet forsikringsholdingselskap i henhold til artikkel 265.
3. I tilfellene omhandlet i nr. 2 bokstav a) og b), der det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket eller forsikringsholdingselskapet med hovedkontor i Fellesskapet er et foretak tilknyttet et regulert foretak eller et blandet forsikringsholdingselskap som er underlagt utvidet tilsyn i henhold til artikkel 5 nr. 2 i direktiv 2002/87/EF, kan gruppetilsynsmyndigheten, etter samråd med øvrige berørte tilsynsmyndigheter, beslutte at det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsselskapet eller forsikringsholdingselskapet ikke skal underlegges tilsyn med hensyn til risikokonsentrasjon som omhandlet i artikkel 244 i dette direktiv eller med hensyn til transaksjoner innenfor gruppen som omhandlet i artikkel 245 i dette direktiv, eller at ingen av disse formene for tilsyn skal føres.

Artikkel 214

Gruppetilsynets virkeområde

1. Føring av gruppetilsyn i samsvar med artikkel 213 innebærer ikke at tilsynsmyndighetene skal ha plikt til å føre tilsyn med det enkelte forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i en tredjestat, forsikringsholdingselskap eller blandede forsikringsholdingselskap, uten av dette berører anvendelsen av artikkel 257 når det gjelder forsikringsholdingselskap.
2. Gruppetilsynsmyndigheten kan i hvert enkelt tilfelle vedta at et foretak ikke skal omfattes av gruppetilsynet omhandlet i artikkel 213 når
   a) foretaket har forretningskontor i en tredjestat der det foreligger rettslige hindringer for overføring av de nødvendige opplysninger, uten at bestemmelsene i artikkel 229 berøres,
   b) vedkommende foretak har ubetydelig interesse med hensyn til formålene med gruppetilsynet, eller
   c) innlemmingen av foretaket ville være uhensiktsmessig eller villedende med hensyn til formålene for gruppetilsyn.

   Dersom flere foretak i samme gruppe kan utelukkes i henhold til første ledd bokstav b) når de betraktes enkeltvis, må de imidlertid innlemmes dersom de samlet sett er av ikke ubetydelig interesse.

   Dersom gruppetilsynsmyndigheten er av den oppfatning at et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak ikke skal innlemmes i gruppetilsynet i henhold til første ledd bokstav b) eller c), skal den rådføre seg med øvrige berørte tilsynsmyndigheter før en beslutning treffes.

   Dersom gruppetilsynsmyndigheten ikke innlemmer et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i gruppetilsynet i henhold til første ledd bokstav b) eller c), kan tilsynsmyndighetene i medlemsstaten der foretaket ligger, be foretaket som er morforetak i gruppen, om alle opplysninger som kan lette tilsynet med det berørte forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket.

Avsnitt 3

Nivåer

Artikkel 215

Overordnet morforetak på fellesskapsplan

1. Dersom det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket eller forsikringsholdingselskapet omhandlet i artikkel 213 nr. 2 bokstav a) og b) selv er datterselskap til et annet forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller et forsikringsholdingselskap som har hovedkontor i Fellesskapet, får artikkel 218–258 bare anvendelse på det forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket eller forsikringsholdingselskapet som er overordnet morforetak med hovedkontor i Fellesskapet.

2. Dersom forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket eller forsikringsholdingselskapet som er overordnet morforetak med hovedkontor i Fellesskapet, omhandlet i nr. 1, er datterselskap til et foretak som omfattes av utvidet tilsyn i henhold til artikkel 5 nr. 2 i direktiv 2002/87/EF, kan gruppetilsynsmyndigheten etter samråd med øvrige berørte tilsynsmyndigheter beslutte at det overordnede morforetaket ikke skal underlegges tilsyn med hensyn til risikokonsentrasjon som omhandlet i artikkel 244 i dette direktiv, eller med hensyn til transaksjoner innenfor gruppen som omhandlet i artikkel 245 i dette direktiv, eller at ingen av disse formene for tilsyn skal føres.

Artikkel 216

Overordnet morforetak på nasjonalt plan

1. Dersom det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket eller forsikringsholdingselskapet med hovedkontor i Fellesskapet omhandlet i artikkel 213 nr. 2 bokstav a) og b) ikke har hovedkontor i samme medlemsstat som det overordnede morforetaket på fellesskapsplan omhandlet i artikkel 215, kan medlemsstatene etter samråd med gruppetilsynsmyndigheten og det overordnede morforetaket på fellesskapsplan gi tilsynsmyndighetene tillatelse til å beslutte å føre gruppetilsyn med forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket eller forsikringsholdingselskapet som er overordnet morforetak på nasjonalt plan.

   I slike tilfeller skal tilsynsmyndigheten begrunne sin beslutning overfor både gruppetilsynsmyndigheten og det overordnede morforetaket på fellesskapsplan.

   Artikkel 218–258 får tilsvarende anvendelse dersom ikke annet følger av bestemmelsene i nr. 2–6.
2. Tilsynsmyndigheten kan begrense gruppetilsynet med det overordnede morforetaket på nasjonalt plan til et eller flere avsnitt i kapittel II.
3. Dersom tilsynsmyndigheten beslutter at det overordnede morforetaket på nasjonalt plan skal omfattes av bestemmelsene i kapittel II avsnitt 1, skal den metode som velges av gruppetilsynsmyndigheten i henhold til artikkel 220 med hensyn til det overordnede morforetaket på fellesskapsplan omhandlet i artikkel 215, anses som avgjørende og anvendes av tilsynsmyndigheten i den berørte medlemsstaten.
4. Dersom tilsynsmyndigheten beslutter at det overordnede morforetaket på nasjonalt plan skal omfattes av bestemmelsene i kapittel II avsnitt 1, og dersom det overordnede morforetaket på fellesskapsplan omhandlet i artikkel 215 i henhold til artikkel 231 eller artikkel 233 nr. 5 har fått tillatelse til å beregne gruppens solvenskapitalkrav så vel som solvenskapitalkravet for gruppens forsikrings- og gjenforsikringsforetak på grunnlag av en intern modell, skal denne beslutningen anses som avgjørende og anvendes av tilsynsmyndigheten i den berørte medlemsstaten.

   Dersom tilsynsmyndigheten i en slik situasjon finner at risikoprofilen for det overordnede morforetaket på nasjonalt plan avviker vesentlig fra den interne modellen som er godkjent på fellesskapsplan, og dersom foretaket ikke har funnet en tilfredsstillende løsning på de manglene som tilsynsmyndigheten har påpekt, kan tilsynsmyndigheten beslutte å legge et kapitalkravtillegg til gruppens solvenskapitalkrav for dette foretaket beregnet på grunnlag av en slik modell, eventuelt kan gruppetilsynsmyndigheten under ekstraordinære omstendigheter der et slikt kapitalkravtillegg ikke vil være hensiktsmessig, pålegge foretaket å beregne gruppens solvenskapitalkrav på grunnlag av standardformelen.

   Tilsynsmyndigheten skal begrunne slike beslutninger overfor både foretaket og gruppetilsynsmyndigheten.
5. Dersom tilsynsmyndigheten beslutter at det overordnede morforetaket på nasjonalt plan skal omfattes av bestemmelsene i kapittel II avsnitt 1, kan dette foretaket i henhold til artikkel 236 eller 243 ikke søke om tillatelse til å la noen av datterforetakene omfattes av bestemmelsene i artikkel 238 og 239.
6. Dersom medlemsstatene gir tilsynsmyndighetene tillatelse til å treffe beslutningen omhandlet i nr. 1, skal de fastsette at ingen slik beslutning kan treffes eller opprettholdes dersom det overordnede morforetaket på nasjonalt plan er et datterforetak til det overordnede morforetaket på fellesskapsplan omhandlet i artikkel 215 og sistnevnte i henhold til artikkel 237 eller 243 har fått tillatelse til å underlegge dette datterforetaket bestemmelsene i artikkel 238 og 239.
7. Kommisjonen kan vedta gjennomføringstiltak som angir hvilke omstendigheter som

må foreligge for at beslutningen omhandlet i nr. 1 skal kunne treffes.

Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Artikkel 217

Morforetak som omfatter flere medlemsstater

1. Dersom medlemsstatene gir tilsynsmyndighetene tillatelse til å treffe beslutningen omhandlet i artikkel 216, skal de også gi dem tillatelse til å beslutte å inngå en avtale med tilsynsmyndighetene i andre medlemsstater der et annet tilknyttet overordnet morforetak på nasjonalt plan ligger, med sikte på å føre gruppetilsyn på undergruppenivå som omfatter flere medlemsstater.

   Dersom de berørte tilsynsmyndighetene har inngått en avtale som omhandlet i første ledd, skal det ikke føres gruppetilsyn med noe annet overordnet morforetak omhandlet i artikkel 216 som ligger i andre medlemsstater enn i den medlemsstaten der undergruppen omhandlet i første ledd i dette avsnitt ligger.
2. Artikkel 216 nr. 2–6 får tilsvarende anvendelse.
3. Kommisjonen kan vedta gjennomføringstiltak som angir hvilke omstendigheter som må foreligge for at beslutningen omhandlet i nr. 1 skal kunne treffes.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Kapittel II

Finansiell stilling

Avsnitt 1

Gruppesolvens

Underavsnitt 1

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 218

Tilsyn med gruppesolvens

1. Tilsynet med gruppesolvens skal føres i henhold til nr. 2 og 3 i denne artikkel, artikkel 246 og kapittel III.
2. I tilfellet omhandlet i artikkel 213 nr. 2 bokstav a) skal medlemsstatene kreve at det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket sikrer at gruppen har tilgang til tellende solvenskapital som alltid minst tilsvarer gruppens solvenskapitalkrav beregnet i henhold til underavsnitt 2, 3 og 4.
3. I tilfellet omhandlet i artikkel 213 nr. 2 bokstav b) skal medlemsstatene kreve at forsikrings- og gjenforsikringsforetakene i en gruppe sikrer at gruppen har tilgang til tellende solvenskapital som alltid minst tilsvarer gruppens solvenskapitalkrav, beregnet i henhold til underavsnitt 5.
4. Kravene i nr. 2 og 3 skal være gjenstand for gruppetilsyn utført av gruppetilsynsmyndigheten i henhold til kapittel III. Artikkel 136 og artikkel 138 nr. 1–4 får tilsvarende anvendelse.
5. Så snart det deltakende foretaket har konstatert og underrettet gruppetilsynsmyndigheten om at gruppens solvenskapitalkrav ikke lenger overholdes, eller at det er fare for manglende overholdelse av kravet de neste tre månedene, skal gruppetilsynsmyndigheten underrette de øvrige tilsynsmyndighetene i tilsynskollegiet, som skal analysere gruppens situasjon.

Artikkel 219

Beregningshyppighet

1. Gruppetilsynsmyndigheten skal sikre at beregningene omhandlet i artikkel 218 nr. 2 og 3 gjennomføres minst én gang i året, enten av det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket eller av forsikringsholdingselskapet.

   Relevante data for beregningen og resultatet av beregningen skal sendes til gruppetilsynsmyndigheten av det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket eller, dersom det ledende foretaket ikke er et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, av forsikringsholdingselskapet eller av det foretaket i gruppen som gruppetilsynsmyndigheten har utpekt etter samråd med de øvrige berørte tilsynsmyndigheter og med gruppen selv.
2. Forsikrings- og gjenforsikringsforetaket og forsikringsholdingselskapet skal løpende overvåke gruppens solvenskapitalkrav. Dersom gruppens risikoprofil avviker vesentlig fra de forutsetningene som ligger til grunn for gruppens sist innrapporterte solvenskapi-

talkrav, skal en ny beregning av dette kravet foretas omgående og rapporteres til gruppetilsynsmyndigheten.

Dersom det foreligger bevis som tilsier at gruppens risikoprofil er vesentlig endret siden datoen for siste rapportering av solvenskapitalkravet, kan gruppetilsynsmyndigheten kreve en ny beregning av dette kravet.

Underavsnitt 2

Valg av beregningsmetode og generelle prinsipper

Artikkel 220

Valg av metode

1. Beregningen av solvens på gruppenivå for forsikrings- og gjenforsikringsforetakene omhandlet i artikkel 213 nr. 2 bokstav a) skal utføres i henhold til de forsikringstekniske prinsippene og en av metodene fastsatt i artikkel 221–233.
2. Medlemsstatene skal påse at beregningen av solvens på gruppenivå for forsikrings- og gjenforsikringsforetakene omhandlet i artikkel 213 nr. 2 bokstav a) utføres i henhold til metode 1, som fastsatt i artikkel 230–232.

   Når tilsynsmyndighetene fungerer som gruppetilsynsmyndighet for en bestemt gruppe, skal imidlertid medlemsstatene gi dem tillatelse til, etter samråd med de øvrige berørte tilsynsmyndighetene og gruppen selv, å beslutte å anvende metode 2 som fastsatt i artikkel 233 og 234, eller en kombinasjon av metode 1 og 2, på denne gruppen, når det ikke er hensiktsmessig utelukkende å anvende metode 1.

Artikkel 221

Inkludering av den forholdsmessige andelen

1. I beregningen av gruppesolvens skal det tas hensyn til den forholdsmessige andelen som det deltakende foretak innehar i sine tilknyttede foretak.

   I henhold til første ledd skal den forholdsmessige andelen omfatte et av følgende:
   a) dersom metode 1 anvendes, de prosentverdiene som benyttes ved oppstillingen av de konsoliderte regnskapene, eller
   b) dersom metode 2 anvendes, den andelen av den tegnede kapitalen som direkte eller indirekte innehas av det deltakende foretaket.

   Når det tilknyttede foretaket er et datterforetak som ikke har tilstrekkelig tellende solvenskapital til å dekke solvenskapitalkravet, skal det imidlertid tas hensyn til datterforetakets samlede solvensunderskudd, uansett hvilken metode som anvendes.

   Dersom tilsynsmyndighetene mener at ansvaret til morforetaket som har en kapitalandel, er strengt begrenset til denne kapitalandelen, kan gruppetilsynsmyndigheten likevel tillate at det tas hensyn til datterforetakets solvensunderskudd på et forholdsmessig grunnlag.
2. Gruppetilsynsmyndigheten skal etter samråd med de øvrige berørte tilsynsmyndighetene og gruppen selv fastsette hvilken forholdsmessig andel det skal tas hensyn til i følgende tilfeller:
   a) når det ikke finnes kapitalforbindelser mellom noen av foretakene i en gruppe,
   b) når en tilsynsmyndighet har fastsatt at ethvert direkte eller indirekte innehav av stemmeretter eller kapital i et foretak betraktes som kapitalinteresse fordi det etter nevnte myndighets oppfatning utøves en betydelig innflytelse over dette foretaket,
   c) når en tilsynsmyndighet har fastsatt at et foretak er et morforetak for et annet foretak fordi det etter nevnte myndighets oppfatning utøver en dominerende innflytelse over dette andre foretaket.

Artikkel 222

Utelukkelse av dobbel anvendelse av tellende solvenskapital

1. Dobbel anvendelse av ansvarlig kapital som kan inngå i solvenskapitalkravet, blant de forskjellige forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene som tas i betraktning ved beregningen, skal ikke tillates.

   For dette formål skal følgende beløp utelukkes ved beregningen av gruppesolvensen dersom metodene beskrevet i underavsnitt 4 ikke fastsetter det:
   a) verdien av alle eiendeler i det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som representerer finansieringen av ansvarlig kapital som kan inngå i solvenskapitalkravet, for et av foretakets tilknyttede forsikrings- eller gjenforsikringsforetak,
   b) verdien av alle eiendeler i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak tilknyttet det deltakende forsikrings- eller gjenforsi-

kringsforetaket som representerer finansieringen av ansvarlig kapital som kan inngå i solvenskapitalkravet, for det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket,

c) verdien av alle eiendeler i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak tilknyttet det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som representerer finansieringen av ansvarlig kapital som kan inngå i solvenskapitalkravet, for alle forsikrings- eller gjenforsikringsforetak tilknyttet det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket,

2. Med forbehold for nr. 1 kan følgende inngå i beregningen bare i den utstrekning de inngår i solvenskapitalkravet til det berørte tilknyttede foretaket:
   a) overskuddsfond i henhold til artikkel 91 nr. 2 i et tilknyttet livsforsikringsforetak eller et tilknyttet foretak for gjenforsikring av livsforsikring til forsikringsforetaket eller gjenforsikringsforetaket som gruppesolvensen beregnes for,
   b) eventuelle tegnede, ikke innbetalte kapitalandeler i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak tilknyttet det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som gruppesolvensen beregnes for.

      Følgende skal imidlertid under alle omstendigheter unntas fra beregningen:
      i) tegnede, ikke innbetalte kapitalandeler, som utgjør en mulig forpliktelse for det deltakende foretaket,
      ii) tegnede, ikke innbetalte kapitalandeler, i det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som utgjør en mulig forpliktelse for et tilknyttet forsikrings- eller gjenforsikringsforetak,
      iii) tegnede, men ikke innbetalte kapitalandeler, i et tilknyttet forsikringsforetak eller gjenforsikringsforetak som utgjør en mulig forpliktelse for et annet forsikrings- eller gjenforsikringsforetak tilknyttet samme deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetak.
3. Dersom tilsynsmyndighetene anser at det foreligger annen ansvarlig kapital som kan inngå i solvenskapitalkravet for et tilknyttet forsikrings- eller gjenforsikringsselskap, enn den som omhandles i nr. 2, men som ikke faktisk kan inngå i solvenskapitalkravet for det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som gruppesolvensen beregnes for, kan denne ansvarlige kapitalen bare inngå i beregningen i den utstrekning den kan inngå i solvenskapitalkravet for det tilknyttede foretaket.
4. Summen av den ansvarlige kapitalen omhandlet i nr. 2 og 3 kan ikke overstige solvenskapitalkravet for det tilknyttede forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket.
5. All tellende solvenskapital i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak tilknyttet det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som gruppesolvensen beregnes for, og som er underlagt forhåndstillatelse fra tilsynsmyndigheten i henhold til artikkel 90, skal inngå i beregningen bare i den utstrekning den er behørig godkjent av tilsynsmyndigheten som er ansvarlig for tilsynet med det tilknyttede foretaket.

Artikkel 223

Utelukkelse av kapital som er skapt innenfor en gruppe

1. Ved beregning av gruppesolvens skal det ikke tas hensyn til ansvarlig kapital som kan inngå i solvenskapitalkravet, og som skriver seg fra gjensidig finansiering mellom det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket og et av følgende:
   a) et tilknyttet foretak,
   b) et deltakende foretak,
   c) et annet foretak tilknyttet et av dets deltakende foretak.
2. Ved beregning av gruppesolvens skal det ikke tas hensyn til ansvarlig kapital som kan inngå i solvenskapitalkravet for et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak tilknyttet det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som gruppesolvensen beregnes for, dersom den berørte ansvarlige kapitalen skriver seg fra gjensidig finansiering med et annet foretak tilknyttet samme deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetak.
3. Særlig foreligger det gjensidig finansiering når et forsikrings- eller et gjenforsikringsforetak eller et av dets tilknyttede foretak har aksjer i eller yter lån til et annet foretak som direkte eller indirekte innehar ansvarlig kapital som kan inngå i førstnevnte foretaks solvenskapitalkrav.

Artikkel 224

Verdsetting

Eiendeler og forpliktelser skal verdsettes i henhold til artikkel 75.

Underavsnitt 3

Anvendelse av beregningsmetoder

Artikkel 225

Tilknyttede forsikrings- og gjenforsikringsforetak

Dersom et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak har mer enn ett tilknyttet forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, skal alle de tilknyttede forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene inngå i beregningen av gruppesolvensen.

Dersom det tilknyttede forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket har sitt hovedkontor i en annen medlemsstat enn det forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som gruppesolvensen beregnes for, kan medlemsstatene fastsette at det ved beregningen for det tilknyttede foretaket skal tas hensyn til solvenskapitalkravet og den ansvarlige kapitalen som kan inngå dette kravet, som fastsatt i den andre medlemsstaten.

Artikkel 226

Mellomliggende forsikringsholdingselskaper

1. Ved beregning av gruppesolvensen for et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som gjennom et forsikringsholdingselskap har en kapitalinteresse i et tilknyttet forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i en tredjestat, skal det tas hensyn til situasjonen til det mellomliggende forsikringsholdingselskapet.

   Det mellomliggende forsikringsholdingselskapet skal, utelukkende med henblikk på denne beregningen, behandles som et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som omfattes av reglene fastsatt i avdeling I kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 1, 2 og 3 når det gjelder solvenskapitalkravet, og av samme vilkår som dem fastsatt i avdeling I kapittel VI avsnitt 3 underavsnitt 1, 2 og 3 når det gjelder ansvarlig kapital som kan inngå i solvenskapitalkravet.
2. Dersom et mellomliggende forsikringsholdingselskap innehar ansvarlig lånekapital eller annen tellende solvenskapital som er begrenset i henhold til artikkel 98, skal dette godkjennes som tellende solvenskapital opp til beløpene beregnet ved anvendelse av grenseverdiene fastsatt i artikkel 98 for gruppens samlede tellende solvenskapital utestående på gruppenivå i forhold til gruppens solvenskapitalkrav.

   All tellende solvenskapital i et mellomliggende forsikringsholdingselskap som krever forhåndsgodkjenning fra tilsynsmyndigheten i henhold til artikkel 90 om den innehas av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, kan bare inngå i beregningen av gruppesolvensen i den utstrekning den er behørig godkjent av gruppetilsynsmyndigheten.

Artikkel 227

Tilknyttede forsikrings- og gjenforsikringsforetak i en tredjestat

1. Ved beregning i henhold til artikkel 233 av gruppesolvensen for et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som er et deltakende foretak i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i en tredjestat, skal sistnevnte utelukkende ved denne beregningen behandles som et tilknyttet forsikrings- eller gjenforsikringsforetak.

   Dersom tredjestaten som nevnte foretak har sitt hovedkontor i, krever at foretaket underlegges godkjenning og pålegger det solvensregler som minst tilsvarer dem som er fastsatt i avdeling I kapittel VI, kan imidlertid medlemsstatene fastsette at det ved beregningen for dette foretaket skal tas hensyn til solvenskapitalkravet og den tellende solvenskapitalen for å oppfylle dette kravet, slik dette er fastsatt av berørte tredjestat.
2. Kontrollen av hvorvidt reglene i tredjestaten minst er likeverdige, skal gjennomføres av gruppetilsynsmyndigheten, enten etter anmodning fra det deltakende foretaket eller av eget tiltak.

   Gruppetilsynsmyndigheten skal i denne forbindelse rådføre seg med de øvrige berørte tilsynsmyndigheter og CEIOPS før den treffer en beslutning om likeverdighet.
3. Kommisjonen kan vedta gjennomføringstiltak som angir kriteriene for å vurdere om solvensreglene i en tredjestat er likeverdige med dem som er fastsatt i avdeling I kapittel VI.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter

framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

4. Kommisjonen kan etter samråd med Den europeiske komité for forsikring og tjenestepensjoner og i henhold til framgangsmåten med forskriftskomité omhandlet i artikkel 301 nr. 2, og samtidig som den tar hensyn til kriteriene vedtatt i henhold til nr. 3 i denne artikkel, treffe en beslutning om hvorvidt solvensreglene i en tredjestat er likeverdige med dem som er fastsatt i avdeling I kapittel VI.

   Disse beslutningene skal regelmessig gjennomgås for å ta hensyn til eventuelle endringer i solvensreglene fastsatt i avdeling I kapittel VI, og i solvensreglene i tredjestaten.

5. Dersom en beslutning truffet av Kommisjonen i henhold til nr. 4 fastslår at solvensreglene i en tredjestat er likeverdige, får nr. 2 ikke anvendelse.

   Dersom en beslutning truffet av Kommisjonen i henhold til nr. 4 fastslår at solvensreglene i en tredjestat ikke er likeverdige, får ikke muligheten omhandlet i nr. 1 annet ledd til å ta hensyn til solvenskapitalkravet og tellende solvenskapital fastsatt av den berørte tredjestat, anvendelse, og forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket i tredjestaten skal behandles utelukkende i henhold til nr. 1 første ledd.

Artikkel 228

Tilknyttede kredittinstitusjoner, investeringsforetak og finansinstitusjoner

Ved beregning av gruppesolvensen for et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som er et deltakende foretak i en kredittinstitusjon, et investeringsforetak eller en finansinstitusjon, skal medlemsstatene tillate at de deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene anvender metode 1 eller 2 fastsatt i vedlegg I til direktiv 2002/87/EF på tilsvarende måte. Metode 1 fastsatt i nevnte vedlegg skal imidlertid bare anvendes dersom gruppetilsynsmyndigheten anser at nivået for den integrerte ledelsen og den interne kontrollen for enhetene som vil omfattes av konsolideringen, er tilstrekkelig. Den valgte metoden skal anvendes konsekvent over tid.

Når tilsynsmyndighetene fungerer som gruppetilsynsmyndighet for en bestemt gruppe, skal imidlertid medlemsstatene på anmodning fra det deltakende foretaket eller av eget tiltak beslutte å trekke enhver kapitalinteresse omhandlet i første ledd fra den ansvarlige kapitalen som kan inngå i gruppesolvensen for det deltakende foretaket.

Artikkel 229

Når nødvendige opplysninger ikke er tilgjengelige

Dersom opplysningene som er nødvendige for å beregne gruppesolvensen for et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, vedrørende et tilknyttet foretak med hovedkontor i en medlemsstat eller i en tredjestat, ikke er tilgjengelige for de berørte tilsynsmyndigheter, skal den bokførte verdien av dette foretaket i det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket trekkes fra den ansvarlige kapitalen som kan inngå i gruppesolvensen.

I et slikt tilfelle skal ingen urealisert gevinst tilknyttet en slik kapitalinteresse godkjennes som ansvarlig kapital som kan inngå i gruppesolvensen.

Underavsnitt 4

Beregningsmetoder

Artikkel 230

Metode 1 (standardmetode): metode basert på regnskapsmessig konsolidering

1. Beregningen av gruppesolvensen for det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket skal foretas ut fra de konsoliderte regnskapene.

   Gruppesolvensen for det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket er differansen mellom følgende:

   a) ansvarlig kapital som kan inngå i solvenskapitalkravet, beregnet på grunnlag av konsoliderte data,
   b) solvenskapitalkravet på gruppenivå beregnet på grunnlag av konsoliderte data.

   Reglene fastsatt i avdeling I kapittel VI avsnitt 3 underavsnitt 1, 2 og 3 og i avdeling I kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 1, 2 og 3 får anvendelse ved beregning av den ansvarlige kapitalen som kan inngå i solvenskapitalkravet, og av solvenskapitalkrav på gruppenivå basert på konsoliderte data.

2. Solvenskapitalkravet på gruppenivå basert på konsoliderte data (gruppens konsoliderte solvenskapitalkrav) skal beregnes på grunnlag av standardformelen eller en godkjent intern modell på en måte som er i samsvar med de generelle prinsippene i henholdsvis avdeling I kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 1

og 2 og avdeling I kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 1 og 3.

Gruppens konsoliderte solvenskapitalkrav skal minst beløpe seg til summen av

a) minstekapitalkravet omhandlet i artikkel 129 for det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket,
b) den forholdsmessige andelen av minstekapitalkravet for de tilknyttede forsikrings- og gjenforsikringsforetakene.

Dette minimum skal dekkes av tellende primærkapital som fastsatt i artikkel 98 nr. 4.

Ved fastsettelsen av hvorvidt slik tellende solvenskapital er egnet til å dekke gruppens minste konsoliderte solvenskapitalkrav, får prinsippene i artikkel 221–229 tilsvarende anvendelse. Artikkel 139 nr. 1 og 2 får tilsvarende anvendelse.

Artikkel 231

Gruppeintern modell

1. Dersom et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak og dets tilknyttede foretak eller foretak tilknyttet et forsikringsholdingforetak i fellesskap søker om tillatelse til å beregne gruppens konsoliderte solvenskapitalkrav og solvenskapitalkravet for forsikrings- og gjenforsikringsforetakene i gruppen på grunnlag av en intern modell, skal de berørte tilsynsmyndigheter samarbeide med sikte på å beslutte hvorvidt det kan gis tillatelse, og fastsette eventuelle vilkår for slik tillatelse.

   En søknad som omhandlet i første ledd skal inngis til gruppetilsynsmyndigheten.

   Gruppetilsynsmyndigheten skal omgående underrette de øvrige berørte tilsynsmyndighetene.
2. De berørte tilsynsmyndighetene skal gjøre sitt ytterste for å komme fram til en felles beslutning om søknaden senest seks måneder fra datoen da gruppetilsynsmyndigheten mottok den fullstendige søknaden.

   Gruppetilsynsmyndigheten skal omgående videresende den fullstendige søknaden til de øvrige berørte tilsynsmyndighetene.
3. I løpet av perioden omhandlet i nr. 2 kan gruppetilsynsmyndigheten og de øvrige berørte tilsynsmyndighetene rådføre seg med CEIOPS. CEIOPS skal også rådspørres dersom det deltakende foretaket anmoder om dette.

   Dersom CEIOPS rådspørres, skal alle berørte tilsynsmyndigheter underrettes, og perioden omhandlet i nr. 2 skal forlenges med to måneder.
4. Dersom CEIOPS ikke er rådspurt i henhold til nr. 3 første ledd, og dersom de berørte tilsynsmyndighetene ikke treffer en felles beslutning senest seks måneder etter at gruppetilsynsmyndigheten mottok den fullstendige søknaden, skal gruppetilsynsmyndigheten be CEIOPS om å framsende en uttalelse til alle berørte tilsynsmyndigheter senest to måneder deretter. Gruppetilsynsmyndigheten skal treffe en beslutning senest tre uker etter å ha mottatt uttalelsen, som det skal tas behørig hensyn til.
5. Uavhengig av om CEIOPS er rådspurt, skal gruppetilsynsmyndighetens beslutning omfatte en fullstendig begrunnelse og ta hensyn til de synspunktene som de øvrige berørte tilsynsmyndighetene har gitt uttrykk for.

   Gruppetilsynsmyndigheten skal sende beslutningen til søkeren og de øvrige berørte tilsynsmyndighetene.

   De berørte tilsynsmyndighetene skal rette seg etter beslutningen.
6. Dersom det ikke treffes en felles beslutning innenfor periodene fastsatt i henholdsvis nr. 2 og 3, skal gruppetilsynsmyndigheten treffe sin egen beslutning om søknaden.

   Når gruppetilsynsmyndigheten treffer beslutningen, skal det tas behørig hensyn til følgende:

   a) eventuelle synspunkter og forbehold som de øvrige berørte tilsynsmyndigheter har gitt uttrykk for i løpet av den aktuelle perioden,
   b) en eventuell uttalelse fra CEIOPS.

   Beslutningen skal inneholde en fullstendig begrunnelse og en forklaring på eventuelle vesentlige avvik fra CEIOPS' uttalelse.

   Gruppetilsynsmyndigheten skal sende beslutningen til søkeren og de øvrige berørte tilsynsmyndighetene.

   Beslutningen skal anses som avgjørende og anvendes av de berørte tilsynsmyndighetene.
7. Dersom noen av de berørte tilsynsmyndighetene finner at risikoprofilen for et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som de fører tilsyn med, avviker vesentlig fra forutsetningene som ligger til grunn for den interne modellen som er godkjent på gruppenivå, og dersom foretaket ikke har funnet en tilfredsstillende løsning på de mangler som tilsynsmyndigheten har påpekt, kan tilsynsmyndigheten i henhold til artikkel 37 legge

et kapitalkravtillegg til forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets solvenskapitalkrav, som er beregnet på grunnlag av en slik intern modell.

Under ekstraordinære omstendigheter og dersom et slikt kapitalkravtillegg ikke vil være hensiktsmessig, kan tilsynsmyndigheten pålegge det berørte foretaket å beregne solvenskapitalkravet på grunnlag av standardformelen omhandlet i avdeling I kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 1 og 2. I henhold til artikkel 37 nr. 1 bokstav a) og c) kan tilsynsmyndigheten pålegge et kapitalkravtillegg til dette forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets solvenskapitalkrav, som er beregnet på grunnlag av standardformelen.

Tilsynsmyndigheten skal begrunne enhver beslutning omhandlet i første og annet ledd overfor både forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket og gruppetilsynsmyndigheten.

Artikkel 232

Kapitalkravtillegg på gruppenivå

Ved fastsettelse av hvorvidt gruppens konsoliderte solvenskapitalkrav gir et tilfredsstillende bilde av gruppens risikoprofil, skal gruppetilsynsmyndigheten ta særlig hensyn til de tilfeller der omstendighetene omhandlet i artikkel 37 nr. 1 bokstav a)–c) kan oppstå på gruppenivå, særlig dersom

a) en særskilt risiko som foreligger på gruppenivå, ikke i tilstrekkelig grad dekkes av standardformelen eller den interne modellen fordi den er vanskelig å kvantifisere,
b) et kapitalkravtillegg til solvenskapitalkravet for de tilknyttede forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene er pålagt av de berørte tilsynsmyndigheter i henhold til artikkel 37 og 231 nr. 7.

Dersom det ikke er tatt tilstrekkelig høyde for gruppens risikoprofil, kan det legges et kapitalkravtillegg til gruppens konsoliderte solvenskapitalkrav.

Artikkel 37 nr. 1–5 får, sammen med gjennomføringstiltakene truffet i henhold til artikkel 37 nr. 6, tilsvarende anvendelse.

Artikkel 233

Metode 2 (alternativ metode): metode med fradrag og sammenlegging

1. Gruppesolvensen for det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket er differansen mellom
   a) gruppens samlede tellende solvenskapital omhandlet i nr. 2,
   b) summen av verdien som det tilknyttede forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene utgjør av det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket, og gruppens samlede solvenskapitalkrav omhandlet i nr. 3.
2. Gruppens samlede tellende solvenskapital er summen av
   a) den ansvarlige kapitalen som kan inngå i solvenskapitalkravet for det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket,
   b) det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetakets forholdsmessige andel i den ansvarlige kapitalen som kan inngå i solvenskapitalkravet for de tilknyttede forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene.
3. Gruppens samlede solvenskapitalkrav er summen av
   a) solvenskapitalkravet for det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket,
   b) den forholdsmessige andelen av solvenskapitalkravet for de tilknyttede forsikrings- og gjenforsikringsforetakene.
4. Når kapitalinteressen i de tilknyttede forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene helt eller delvis består av et indirekte eierskap, skal verdien av forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene tilknyttet det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket omfatte verdien av et slikt indirekte eierskap, samtidig som det skal tas hensyn til relevante suksessive eierinteresser, og postene omhandlet i nr. 2 bokstav b) og nr. 3 bokstav b) skal omfatte henholdsvis de tilsvarende forholdsmessige andelene av den ansvarlige kapitalen som kan inngå i solvenskapitalkravet for de tilknyttede forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene og i solvenskapitalkravet for de tilknyttede forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene.
5. Dersom en søknad om tillatelse til å beregne solvenskapitalkravet for forsikrings- og gjenforsikringsforetak i gruppen på grunnlag av en intern modell, inngis av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak og dets tilknyttede foretak eller i fellesskap av foretak til-

knyttet et forsikringsholdingselskap, får artikkel 231 tilsvarende anvendelse.

6. Ved vurderingen av hvorvidt en gruppes samlede solvenskapitalkrav, beregnet i henhold til nr. 3, gir et tilfredsstillende bilde av gruppens risikoprofil, skal de berørte tilsynsmyndigheter rette særlig oppmerksomhet mot eventuelle særskilte risikoer på gruppenivå som ikke vil være tilstrekkelig dekket fordi de er vanskelige å kvantifisere.

   Dersom gruppens risikoprofil avviker vesentlig fra forutsetningene som ligger til grunn for gruppens samlede solvenskapitalkrav, kan et kapitalkravtillegg legges til gruppens samlede solvenskapitalkrav.

   Artikkel 37 nr. 1–5 får, sammen med gjennomføringstiltakene truffet i henhold til artikkel 37 nr. 6, tilsvarende anvendelse.

Artikkel 234

Gjennomføringstiltak

Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak som angir de forsikringstekniske prinsippene og metodene fastsatt i artikkel 220–229 og anvendelsen av artikkel 230–233 for å sikre ensartet anvendelse i hele Fellesskapet.

Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Underavsnitt 5

Tilsyn med gruppesolvens for forsikrings- og gjenforsikringsforetak som er datterselskaper av et forsikringsholdingselskap

Artikkel 235

Gruppesolvens for et forsikringsholdingselskap

Når forsikrings- og gjenforsikringsforetak er datterforetak av et forsikringsholdingselskap, skal gruppetilsynsmyndigheten sikre at gruppesolvensen beregnes for forsikringsholdingselskapet ved anvendelse av artikkel 220 nr. 2 til artikkel 233.

Ved denne beregningen skal morforetaket behandles som om det var et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som omfattes av reglene fastsatt i avdeling I kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 1, 2 og 3 når det gjelder solvenskapitalkravet, og de samme vilkårene som dem fastsatt i avdeling I kapittel VI avsnitt 3 underavsnitt 1, 2 og 3 når det gjelder ansvarlig kapital som kan inngå i solvenskapitalkravet.

Underavsnitt 6

Tilsyn med gruppesolvens for grupper med sentralisert risikohåndtering

Artikkel 236

Datterforetak av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak: vilkår

Medlemsstatene skal fastsette at reglene i artikkel 238 og 239 får anvendelse på alle forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som er datterforetak av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, når følgende vilkår er oppfylt:

a) datterforetaket, som tilsynsmyndigheten ikke har truffet en beslutning for i henhold til artikkel 214 nr. 2, omfattes av gruppetilsynet som utføres av gruppetilsynsmyndigheten på morforetaksnivå i henhold denne avdeling,
b) morforetakets risikohåndteringsprosesser og ordninger for internkontroll omfatter datterforetaket, og de berørte tilsynsmyndighetene anser morforetakets ledelse av datterselskapet for å være sunn og forsvarlig,
c) morforetaket har fått samtykket omhandlet i artikkel 246 nr. 4 tredje ledd,
d) morforetaket har fått samtykket omhandlet i artikkel 256 nr. 2,
e) morforetaket har inngitt en søknad om tillatelse til å bli omfattet av artikkel 238 og 239, og denne søknaden er godkjent gjennom en beslutning i henhold til framgangsmåten fastsatt i artikkel 237.

Artikkel 237

Datterforetak av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak: beslutning om søknaden

1. I forbindelse med søknader om tillatelse til å bli omfattet av reglene fastsatt i artikkel 238 og 239 skal de berørte tilsynsmyndighetene i fullt samråd med tilsynskollegiet arbeide for å avgjøre om det skal gis tillatelse, og fastsette eventuelle vilkår som en slik tillatelse skal være underlagt.

   En søknad som omhandlet i første ledd skal bare inngis til tilsynsmyndigheten som har godkjent datterforetaket. Denne tilsynsmyndigheten skal uten opphold underrette og videreformidle den fullstendige søknaden til de øvrige tilsynsmyndighetene i tilsynskollegiet.

2. De berørte tilsynsmyndighetene skal gjøre sitt ytterste for å komme fram til en felles beslutning om søknaden senest tre måneder etter at samtlige tilsynsmyndigheter i tilsynskollegiet mottok den fullstendige søknaden.
3. I løpet av perioden omhandlet i nr. 2 og når det råder ulike oppfatninger om søknaden omhandlet i nr. 1 skal godkjennes, kan gruppetilsynsmyndigheten eller noen av de øvrige berørte tilsynsmyndighetene rådspørre CEIOPS. Dersom CEIOPS rådspørres, skal alle berørte tilsynsmyndigheter underrettes, og perioden omhandlet i nr. 2 skal forlenges med én måned.

   Dersom CEIOPS er rådspurt, skal de berørte tilsynsmyndighetene behørig vurdere komiteens uttalelse før de treffer en felles beslutning.
4. Den tilsynsmyndigheten som har gitt datterselskapet tillatelse, skal underrette søkeren om den felles beslutningen omhandlet i nr. 2 og 3, som skal inneholde en fullstendig begrunnelse og en forklaring på eventuelle vesentlige avvik fra CEIOPS' uttalelse i de tilfeller der CEIOPS er rådspurt. Den felles beslutningen skal anses som avgjørende og anvendes av de berørte tilsynsmyndighetene.
5. Dersom de berørte tilsynsmyndighetene ikke treffer en felles beslutning innenfor periodene fastsatt i nr. 2 og 3, skal gruppetilsynsmyndigheten selv avgjøre søknaden.

   Når gruppetilsynsmyndigheten treffer sin beslutning, skal den ta behørig hensyn til
   a) eventuelle synspunkter og forbehold som de berørte tilsynsmyndigheter har gitt uttrykk for i løpet av den aktuelle perioden,
   b) eventuelle forbehold som de øvrige tilsynsmyndighetene i tilsynskollegiet har gitt uttrykk for i løpet av den aktuelle perioden,
   c) en eventuell uttalelse fra CEIOPS.

   Beslutningen skal inneholde en fullstendig begrunnelse og en forklaring på eventuelle vesentlige avvik fra forbeholdene som de øvrige berørte tilsynsmyndighetene har gitt uttrykk for, og fra CEIOPS' uttalelse. Gruppetilsynsmyndigheten skal oversende søkeren og de øvrige berørte tilsynsmyndighetene en kopi av beslutningen.

Artikkel 238

Datterforetak av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak: fastsettelse av solvenskapitalkravet

1. Med forbehold for artikkel 231 skal datterselskapets solvenskapitalkrav beregnes som fastsatt i nr. 2, 4 og 5 i denne artikkel.
2. Når datterforetakets solvenskapitalkrav beregnes på grunnlag av en intern modell som er godkjent på gruppenivå i henhold til artikkel 231, og når tilsynsmyndigheten som har godkjent datterforetaket, finner at foretakets risikoprofil avviker vesentlig fra denne interne modellen, og dersom foretaket ikke har funnet en tilfredsstillende løsning på de mangler som tilsynsmyndigheten har påpekt, kan denne myndigheten i tilfellene omhandlet i artikkel 37 foreslå å fastsette et kapitalkravtillegg til dette datterforetakets solvenskapitalkrav beregnet på grunnlag av en slik modell, eller under ekstraordinære omstendigheter og dersom et slikt kapitalkravtillegg ikke vil være hensiktsmessig, pålegge foretaket å beregne solvenskapitalkravet på grunnlag av en standardformel. Tilsynsmyndigheten skal diskutere forslaget i tilsynskollegiet og underrette både datterforetaket og tilsynskollegiet om begrunnelsen for slike forslag.
3. Når datterforetakets solvenskapitalkrav beregnes på grunnlag av standardformelen og tilsynsmyndigheten som har godkjent datterforetaket, finner at foretakets risikoprofil avviker vesentlig fra de forutsetninger som ligger til grunn for standardformelen, og dersom foretaket ikke har funnet en tilfredsstillende løsning på de mangler som tilsynsmyndigheten har påpekt, kan denne myndigheten under ekstraordinære omstendigheter foreslå at foretaket erstatter et undersett av parametrene som anvendes i standardmetoden, med parametrer som er spesifikke for dette foretaket, i forbindelse med beregningen av forsikringsrisikomoduler for livsforsikring, annen forsikring enn livsforsikring og sykeforsikring omhandlet i artikkel 110, eller fastsette et kapitalkravtillegg til dette datterforetakets solvenskapitalkrav i tilfellene omhandlet i artikkel 37.

   Tilsynsmyndigheten skal drøfte forslaget i tilsynskollegiet og underrette både datterforetaket og tilsynskollegiet om begrunnelsen for dette forslaget.

4. Tilsynskollegiet skal gjøre sitt ytterste for å komme til enighet om forslaget fra tilsynsmyndigheten som har godkjent datterforetaket, eller om andre mulige tiltak.
5. Dersom tilsynsmyndigheten og gruppetilsynsmyndigheten ikke kommer til enighet, skal saken senest en måned etter at forslaget fra tilsynsmyndigheten er mottatt, henvises til samråd hos CEIOPS, som skal avgi sin uttalelse senest to måneder etter henvisningen.

   Den tilsynsmyndigheten som har gitt datterforetaket tillatelse, skal ta behørig hensyn til en slik uttalelse før den treffer sin endelige beslutning.

   Beslutningen skal inneholde en fullstendig begrunnelse og ta hensyn til de synspunkter og forbehold som de øvrige tilsynsmyndighetene i tilsynskollegiet har gitt uttrykk for, og til CEIOPS' uttalelse.

   Beslutningen skal sendes til datterforetaket og tilsynskollegiet.

Artikkel 239

Datterforetak av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak: manglende overholdelse av solvens- og minstekapitalkravet

1. Ved manglende overholdelse av solvenskapitalkravet og med forbehold for artikkel 138 skal tilsynsmyndigheten som har gitt datterforetaket tillatelse, omgående sende saneringsplanen som er framlagt av datterforetaket, til tilsynskollegiet med sikte på senest seks måneder etter at den manglende overholdelse av solvenskapitalkravet er påvist, å gjenopprette nivået på den tellende solvenskapitalen eller redusere risikoprofilen for å sikre at solvenskapitalkravet overholdes.

   Tilsynskollegiet skal gjøre sitt ytterste for å komme til enighet om tilsynsmyndighetens forslag til godkjenning av saneringsplanen senest fire måneder etter at det først ble konstatert manglende overholdelse av solvenskapitalkravet.

   Dersom det ikke oppnås slik enighet, skal tilsynsmyndigheten som har gitt datterforetaket tillatelse, treffe en egen beslutning om hvorvidt saneringsplanen skal godkjennes, med behørig hensyn til de synspunkt og forbehold som de øvrige tilsynsmyndighetene i tilsynskollegiet har gitt uttrykk for.
2. Når tilsynsmyndigheten som har gitt datterforetaket tillatelse, i henhold til artikkel 136 konstaterer en svekket finansiell stilling, skal den omgående underrette tilsynskollegiet om tiltakene som foreslås truffet. Med unntak av nødssituasjoner skal tilsynskollegiet drøfte hvilke tiltak som skal vedtas.

   Tilsynskollegiet skal gjøre sitt ytterste for å komme til enighet om de foreslåtte tiltakene senest en måned etter underretningen.

   Dersom det ikke oppnås slik enighet, skal tilsynsmyndigheten som har godkjent datterforetaket, treffe beslutning om hvorvidt de foreslåtte tiltakene skal godkjennes, med behørig hensyn til de synspunkter og forbehold som de øvrige tilsynsmyndighetene i tilsynskollegiet har gitt uttrykk for.
3. Ved manglende overholdelse av minstekapitalkravet og med forbehold for artikkel 139 skal tilsynsmyndigheten som har gitt datterforetaket tillatelse, omgående sende den kortsiktige finansieringsplanen som er framlagt av datterforetaket til tilsynskollegiet med sikte på senest tre måneder etter at den manglende overholdelse av minstekapitalkravet er påvist, å gjenopprette nivået på den tellende solvenskapitalen som dekker minstekapitalkravet, eller redusere risikoprofilen for å sikre at minstekapitalkravet overholdes. Tilsynskollegiet skal også underrettes om alle tiltak som treffes for å håndheve minstekapitalkravet på datterforetaksnivå.

Artikkel 240

Datterforetak av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak: opphør av unntak for et datterselskap

1. Reglene fastsatt i artikkel 238 og 239 får ikke lenger anvendelse når
   a) vilkåret omhandlet i artikkel 236 bokstav a) ikke lenger oppfylles,
   b) vilkåret omhandlet i artikkel 236 bokstav b) ikke lenger oppfylles og gruppen ikke oppfyller vilkåret igjen innen rimelig tid,
   c) vilkårene omhandlet i artikkel 236 bokstav c) og d) ikke lenger oppfylles.

   I tilfellet omhandlet i første ledd bokstav a) skal gruppetilsynsmyndigheten, dersom den etter samråd med tilsynskollegiet beslutter at datterforetaket ikke lenger skal omfattes av gruppetilsynet den fører, umiddelbart underrette den berørte tilsynsmyndigheten og morforetaket.

   Ved anvendelse av artikkel 236 bokstav b), c) og d) skal morforetaket være ansvarlig for å sikre løpende oppfyllelse av vilkårene. Ved

manglende overholdelse skal morforetaket omgående underrette gruppetilsynsmyndigheten og det berørte datterselskapets tilsynsmyndighet. Morforetaket skal legge fram en plan for hvordan det igjen skal overholde vilkårene innen rimelig tid.

Med forbehold for tredje ledd skal gruppetilsynsmyndigheten minst en gang i året av eget tiltak kontrollere at vilkårene omhandlet i artikkel 236 bokstav b), c) og d) fortsatt oppfylles. Gruppetilsynsmyndigheten skal også gjennomføre slik kontroll etter anmodning fra den berørte tilsynsmyndigheten dersom denne har tungtveiende grunner til å frykte at vilkårene ikke lenger overholdes.

Dersom det påvises mangler under kontrollen, skal gruppetilsynsmyndigheten kreve at morforetaket legger fram en plan for hvordan det vil sikre at vilkårene igjen overholdes innen rimelig tid.

Dersom gruppetilsynsmyndigheten etter å ha rådspurt tilsynskollegiet finner at planen omhandlet i tredje eller femte ledd er utilstrekkelig, eller senere finner at den ikke er gjennomført innen avtalt tid, skal gruppetilsynsmyndigheten slutte at vilkårene omhandlet i artikkel 236 bokstav b), c) og d) ikke lenger er oppfylt, og omgående underrette den berørte tilsynsmyndigheten om dette.

2. Reglene fastsatt i artikkel 238 og 239 får på nytt anvendelse dersom morforetaket inngir en ny søknad og oppnår en positiv beslutning i henhold til framgangsmåten fastsatt i artikkel 237.

Artikkel 241

Datterforetak av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak: gjennomføringstiltak

For å sikre ensartet anvendelse av artikkel 236–240 skal Kommisjonen vedta gjennomføringstiltak som angir

a) kriteriene som skal anvendes ved vurderingen av hvorvidt vilkårene i artikkel 236 er oppfylt,
b) kriteriene som skal anvendes ved vurderingen av hva som skal anses som en nødssituasjon i henhold til artikkel 239 nr. 2, og
c) framgangsmåtene tilsynsmyndighetene skal følge når de utveksler opplysninger, utøver sine rettigheter og oppfyller sine forpliktelser i henhold til artikkel 237–240.

Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Artikkel 242

Revisjon

1. Innen 31. oktober 2014 skal Kommisjonen vurdere anvendelsen av avdeling III, særlig med hensyn til tilsynsmyndighetenes samarbeid i tilsynskollegiet og dets funksjon, CEIOPS' rettslige status og tilsynspraksisen for fastsettelse av kapitalkravtilleggene, og framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet som ved behov ledsages av forslag til endringer av dette direktiv.
2. Innen 31. oktober 2015 skal Kommisjonen vurdere fordelene ved å styrke gruppetilsynet og kapitalforvaltningen innenfor en gruppe av forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, herunder en henvisning til KOM(2008)0119 og rapporten fra Europaparlamentets komité for økonomiske og monetære spørsmål om dette forslag av 16. oktober 2008 (A6-0413/2008). Vurderingen skal inneholde mulige tiltak for å styrke en sunn ledelse av forsikringsgrupper over landegrensene, særlig av risikohåndtering og kapitalforvaltning. I sin vurdering skal Kommisjonen blant annet ta hensyn til nye utviklingstendenser og framskritt vedrørende
   a) en harmonisert ramme for tidlig inngrep,
   b) praksis innen sentralisert risikohåndtering innenfor en gruppe, hvordan gruppeinterne modeller fungerer, herunder stresstester,
   c) transaksjoner innenfor gruppen og risikokonsentrasjoner,
   d) effektene av diversifisering og konsentrasjon over tid,
   e) en rettslig bindende ramme for mekling i tilsynstvister,
   f) en harmonisert ramme for overføring av eiendeler og for framgangsmåter for insolvens og avvikling som fjerner de relevante nasjonale selskapsrettlige hindringer for overføring av eiendeler,
   g) et likeverdig beskyttelsesnivå for forsikringstakere og begunstigede i foretak innenfor samme gruppe, særlig i krisesituasjoner,
   h) en harmonisert, felles EU-løsning for garantiordninger for forsikring med tilstrekkelig finansiering,

i) en harmonisert og rettslig bindende ramme for vedkommende myndigheter, sentralbanker og finansdepartementer for krisehåndtering, kriseløsning og deling av den budsjettmessige byrden som kriser medfører, der tilsynsfullmakter og budsjettansvar står i forhold til hverandre.

Kommisjonen skal framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet som ved behov ledsages av forslag til endringer av dette direktiv.

Artikkel 243

Datterforetak av et forsikringsholdingselskap

Artikkel 236–242 får tilsvarende anvendelse på forsikrings- og gjenforsikringsforetak som er datterselskaper av et forsikringsholdingforetak.

Avsnitt 2

Risikokonsentrasjon og transaksjoner innenfor gruppen

Artikkel 244

Tilsyn med risikokonsentrasjon

1. Tilsynet med risikokonsentrasjonen på gruppenivå skal føres i henhold til nr. 2 og 3 i denne artikkel, artikkel 246 og kapittel III.
2. Medlemsstatene skal kreve at forsikrings- og gjenforsikringsforetak eller forsikringsholdingselskaper regelmessig og minst en gang i året avlegger rapport til gruppetilsynsmyndigheten om enhver vesentlig risikokonsentrasjon på gruppenivå.

   De nødvendige opplysningene skal inngis til gruppetilsynsmyndigheten av forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som er morforetak i gruppen, eller, når morforetaket ikke er et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, av forsikringsholdingselskapet eller forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket i gruppen som gruppetilsynsmyndigheten har utpekt etter samråd med øvrige kompetente tilsynsmyndigheter og gruppen.

   Gruppetilsynsmyndigheten skal føre tilsyn med risikokonsentrasjonene.
3. Gruppetilsynsmyndigheten skal etter samråd med øvrige berørte tilsynsmyndigheter og gruppen fastsette hvilken type risikoer forsikrings- og gjenforsikringsforetakene i en bestemt gruppe under alle omstendigheter skal rapportere.

   Når gruppetilsynsmyndigheten og øvrige berørte tilsynsmyndigheter definerer eller uttaler seg om typen risikoer, skal de ta hensyn til gruppens struktur og risikohåndteringsstruktur.

   For å identifisere hvilke vesentlige risikokonsentrasjoner som skal rapporteres, skal gruppetilsynsmyndigheten etter samråd med øvrige berørte tilsynsmyndigheter og gruppen fastsette hensiktsmessige terskelverdier basert på solvenskapitalkrav, forsikringstekniske avsetninger eller begge disse verdiene.

   Ved vurdering av risikokonsentrasjonene skal tilsynsmyndigheten særlig overvåke den mulige risikoen for smitte i gruppen, risikoen for interessekonflikt og risikonivået eller -volumet.
4. Kommisjonen kan i forbindelse med nr. 2 og 3 vedta gjennomføringstiltak med hensyn til definisjonen og identifiseringen av en vesentlig risikokonsentrasjon og rapporteringen av en slik risikokonsentrasjon.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Artikkel 245

Tilsyn med transaksjoner innenfor gruppen

1. Tilsynet med transaksjoner innenfor gruppen skal føres i henhold til nr. 2 og 3 i denne artikkel, artikkel 246 og kapittel III.
2. Medlemsstatene skal kreve at forsikrings- og gjenforsikringsforetak regelmessig og minst en gang i året avlegger rapport til gruppetilsynsmyndigheten om alle vesentlige transaksjoner mellom forsikrings- og gjenforsikringsforetak i en gruppe, herunder transaksjoner som er gjennomført med en fysisk person med nære forbindelser til et foretak i gruppen.

   Medlemsstatene skal dessuten kreve at svært vesentlige transaksjoner innenfor gruppen rapporteres så snart som praktisk mulig.

   De nødvendige opplysningene skal inngis til gruppetilsynsmyndigheten av forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som er morforetaket i gruppen, eller, når morforetaket ikke er et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, av forsikringsholdingselskapet eller forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket i gruppen som gruppetilsynsmyndigheten har utpekt etter samråd med øvrige berørte tilsynsmyndigheter og gruppen.

Gruppetilsynsmyndigheten skal føre tilsyn med transaksjoner innenfor gruppen.

3. Gruppetilsynsmyndigheten skal etter samråd med øvrige berørte tilsynsmyndigheter og gruppen fastsette hvilken type transaksjoner som forsikrings- og gjenforsikringsforetak i en bestemt gruppe under alle omstendigheter skal rapportere. Artikkel 244 nr. 3 får tilsvarende anvendelse.
4. Kommisjonen kan i forbindelse med nr. 2 og 3 vedta gjennomføringstiltak med hensyn til definisjonen og identifiseringen av en vesentlig transaksjon innenfor gruppen og rapporteringen av en slik transaksjon innenfor gruppen.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Avsnitt 3

Risikohåndtering og internkontroll

Artikkel 246

Tilsyn med foretaksstyringssystemet

1. Kravene i avdeling I kapittel IV avsnitt 2 får tilsvarende anvendelse på gruppenivå.

   Med forbehold for første ledd skal systemene for risikohåndtering og internkontroll samt framgangsmåtene for rapportering gjennomføres konsekvent i alle foretak som omfattes av gruppetilsyn i henhold til artikkel 213 nr. 2 bokstav a) og b), slik at disse systemene og framgangsmåtene for rapportering kan kontrolleres på gruppenivå.
2. Med forbehold for nr. 1 skal gruppens internkontrollordning minst omfatte
   a) egnede ordninger med hensyn til gruppesolvens for å identifisere og måle alle vesentlige risikoer og på en hensiktsmessig måte fastsette et nivå for den tellende solvenskapitalen i forhold til risikoene,
   b) god rapporterings- og regnskapspraksis for å overvåke og håndtere transaksjonene innenfor gruppen og risikokonsentrasjonen.
3. Gruppetilsynsmyndigheten skal i henhold til reglene fastsatt i kapittel III føre tilsyn med systemene og framgangsmåtene for rapportering omhandlet i nr. 1 og 2.
4. Medlemsstatene skal kreve at det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket eller forsikringsholdingselskapet foretar vurderingen omhandlet i artikkel 45 på gruppenivå. Gruppetilsynsmyndigheten skal føre tilsyn med vurderingen av egenrisiko og solvens på gruppenivå i henhold til kapittel III.

   Dersom solvens på gruppenivå beregnes i henhold til metode 1 omhandlet i artikkel 230, skal det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket eller forsikringsholdingselskapet vise gruppetilsynsmyndigheten at man virkelig forstår forskjellen mellom summen av solvenskapitalkravene for alle tilknyttede forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i gruppen og gruppens konsoliderte solvenskapitalkrav.

   Det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket eller forsikringsholdingselskapet kan, såfremt gruppetilsynsmyndigheten samtykker, beslutte å foreta enhver vurdering omhandlet i artikkel 45 samtidig på gruppenivå og av et datterforetak i gruppen samt utarbeide et felles dokument som inneholder alle vurderinger.

   Før gruppetilsynsmyndigheten gir sitt samtykke i henhold til tredje ledd, skal den rådføre seg med medlemmene av tilsynskollegiet og ta behørig hensyn til deres synspunkter og forbehold.

   Dersom en gruppe benytter muligheten i tredje ledd, skal den sende dokumentet samtidig til alle berørte tilsynsmyndigheter. Anvendelsen av denne muligheten skal ikke frita de berørte datterselskapene fra forpliktelsen til å sikre at kravene i artikkel 45 oppfylles.

Kapittel III

Tiltak for å lette gruppetilsyn

Artikkel 247

Gruppetilsynsmyndighet

1. En enkelt tilsynsmyndighet som skal ha ansvar for å samordne og føre gruppetilsyn (gruppetilsynsmyndighet), skal utpekes blant tilsynsmyndighetene i de berørte medlemsstatene.
2. Dersom samme tilsynsmyndighet er kompetent med hensyn til alle forsikrings- og gjenforsikringsforetak i en gruppe, skal denne tilsynsmyndigheten tildeles oppgaven som gruppetilsynsmyndighet.

   I alle andre tilfeller og med forbehold for nr. 3 skal oppgaven som gruppetilsynsmyndighet utføres

a) dersom det ledende foretaket i en gruppe er et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, av tilsynsmyndigheten som har gitt dette foretaket tillatelse,
b) dersom det ledende foretaket i en gruppe ikke er et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, av tilsynsmyndigheten som oppfyller følgende kriterier:
   i) dersom morforetaket til et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak er et forsikringsholdingselskap, av tilsynsmyndigheten som har gitt dette forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket tillatelse,
   ii) dersom mer enn ett forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med hovedkontor i Fellesskapet har samme forsikringsholdingselskap som morforetak og et av disse foretakene er godkjent i den medlemsstaten der forsikringsholdingselskapet har sitt hovedkontor, av tilsynsmyndigheten for forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som er godkjent i denne medlemsstaten,
   iii) dersom gruppen har mer enn ett ledende foretak som er et forsikringsholdingselskap med hovedkontor i flere medlemsstater, og det i hver av disse statene finnes et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som inngår i gruppen, av tilsynsmyndigheten for forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket med den største balansesummen,
   iv) dersom mer enn ett forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med hovedkontor i Fellesskapet har samme forsikringsholdingselskap som morforetak og ingen av disse foretakene har tillatelse i medlemsstaten der forsikringsholdingselskapet har sitt hovedkontor, av den tilsynsmyndigheten som har gitt tillatelse til forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket med den største balansesummen, og
   v) dersom gruppen ikke har et morforetak eller under omstendigheter som ikke er omhandlet i nr. i)–iv), av tilsynsmyndigheten som har gitt tillatelse til forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket med den største balansesummen.

3. I særskilte tilfeller kan de berørte tilsynsmyndighetene etter anmodning fra noen av myndighetene treffe en felles beslutning om å fravike kriteriene fastsatt i nr. 2 når anvendelsen av disse vil være uhensiktsmessig i betraktning av gruppens struktur og den relative størrelsen på forsikrings- og gjenforsikringsforetakenes virksomhet i forskjellige land, og utpeke en annen tilsynsmyndighet som gruppetilsynsmyndighet.

   Til dette formål kan enhver av de berørte tilsynsmyndighetene anmode om at spørsmålet om hvorvidt kriteriene i nr. 2 er hensiktsmessige, drøftes. Slike drøftinger skal høyst finne sted én gang i året.

   De berørte tilsynsmyndighetene skal gjøre sitt ytterste for å komme fram til en felles beslutning om valget av gruppetilsynsmyndighet senest tre måneder etter anmodningen om drøfting. Før de berørte tilsynsmyndighetene treffer sin beslutning, skal de gi gruppen mulighet til å komme med en uttalelse.

4. I løpet av den tre måneder lange perioden omhandlet i nr. 3 tredje ledd kan hver og en av de berørte tilsynsmyndighetene anmode om at CEIOPS rådspørres. Dersom CEIOPS rådspørres, skal denne perioden forlenges med to måneder.
5. Dersom CEIOPS rådspørres, skal de berørte tilsynsmyndighetene ta behørig hensyn til CEIOPS' uttalelse før de treffer en felles beslutning. Den felles beslutningen skal inneholde en fullstendig begrunnelse og en forklaring på eventuelle vesentlige avvik fra CEIOPS' uttalelser.
6. Dersom det ikke treffes en felles avgjørelse som avviker fra kriteriene fastsatt i nr. 2, skal oppgaven som gruppetilsynsmyndighet utføres av tilsynsmyndigheten som utpekes i henhold til nr. 2.
7. CEIOPS skal minst en gang i året underrette Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen om eventuelle vesentlige problemer i forbindelse med anvendelsen av nr. 2, 3 og 6.

   Dersom det oppstår vesentlige vanskeligheter ved anvendelsen av kriteriene fastsatt i nr. 2 og 3, skal Kommisjonen vedta gjennomføringstiltak som angir disse kriteriene nærmere.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.
8. Dersom en medlemsstat har mer enn én tilsynsmyndighet som skal føre tilsyn med forsikrings- og gjenforsikringsforetak, skal denne medlemsstaten treffe de nødvendige tiltak for å sikre samordningen mellom disse myndighetene.

Artikkel 248

Gruppetilsynsmyndighetens og andre tilsynsmyndigheters rettigheter og forpliktelser – tilsynskollegiet

1. Gruppetilsynsmyndighetens rettigheter og forpliktelser med hensyn til gruppetilsyn skal omfatte følgende:
   a) samordning av innsamlingen og spredningen av relevante eller vesentlige opplysninger under normale forhold og i nødssituasjoner, herunder spredning av opplysninger som er av betydning for en tilsynsmyndighets tilsynsoppgave,
   b) gjennomføringen av tilsyn med og vurdering av gruppens finansielle stilling,
   c) vurdering av gruppens overholdelse av reglene for solvens, risikokonsentrasjon og transaksjoner innenfor gruppen fastsatt i artikkel 218–245,
   d) vurdering av gruppens foretaksstyringssystem fastsatt i artikkel 246 og av hvorvidt medlemmene i den deltakende gruppens administrasjons-, ledelses- og kontrollorgan oppfyller kravene i artikkel 42 og 257,
   e) planlegging og samordning gjennom regelmessige møter som avholdes minst én gang i året, eller på andre hensiktsmessige måter, av tilsynsvirksomheten både under normale forhold og i nødssituasjoner i samarbeid med de berørte tilsynsmyndigheter, som skal ta hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av risikoene knyttet til virksomheten i alle foretakene som inngår i gruppen,
   f) andre oppgaver, tiltak og beslutninger som pålegges gruppetilsynsmyndigheten i henhold til dette direktiv, eller som følger av anvendelsen av dette direktiv, særlig ledelse av prosessen med å validere enhver intern modell på gruppenivå i henhold til artikkel 231 og 233 og prosessen for å tillate anvendelse av ordningen fastsatt i artikkel 237–240, anvendes.
2. For å lette utøvelsen av gruppetilsynsoppgavene omhandlet i nr. 1, skal det opprettes et tilsynskollegium under ledelse av gruppetilsynsmyndigheten.

   Tilsynskollegiet skal sikre at samarbeidet, utvekslingen av opplysninger og samrådet mellom tilsynskollegiets tilsynsmyndigheter gjennomføres effektivt i henhold til avdeling III, for å sikre tilnærmingen av deres respektive beslutninger og virksomhet.
3. Tilsynskollegiet skal bestå av gruppetilsynsmyndigheten og tilsynsmyndighetene i alle medlemsstater der datterforetakene har hovedkontor.

   Tilsynsmyndighetene for betydelige filialer og tilknyttede foretak skal også ha rett til å delta i tilsynskollegiet. Formålet med deres deltakelse skal imidlertid bare være å fremme effektiv utveksling av opplysninger.

   For at tilsynskollegiet skal fungere effektivt kan det være nødvendig at noen oppgaver utføres av et begrenset antall tilsynsmyndigheter innenfor tilsynskollegiet.
4. Med forbehold for ethvert tiltak som treffes i henhold til dette direktiv, skal tilsynskollegiets etablering og virksomhet baseres på samordningsavtaler inngått av gruppetilsynsmyndigheten og de øvrige berørte tilsynsmyndigheter.

   Dersom det er uenighet om samordningsavtalene, kan ethvert medlem av tilsynskollegiet bringe saken inn for CEIOPS.

   Gruppetilsynsmyndigheten skal etter samråd med de berørte tilsynsmyndigheter behørig vurdere en eventuell uttalelse fra CEIOPS senest to måneder etter at denne er mottatt, før den endelige beslutningen treffes. Beslutningen skal inneholde en fullstendig begrunnelse og en forklaring på eventuelle vesentlige avvik fra CEIOPS' uttalelse. Gruppetilsynsmyndigheten skal sende beslutningen til de øvrige berørte tilsynsmyndigheter.
5. Med forbehold for ethvert tiltak som treffes i henhold til dette direktiv, skal samordningsavtalene omhandlet i nr. 4 redegjøre for framgangsmåtene for
   a) beslutningsprosessen blant berørte tilsynsmyndigheter i henhold til artikkel 231, 232 og 247,
   b) samrådet omhandlet i nr. 4 i denne artikkel og i artikkel 218 nr. 5.

   Med forbehold for de rettigheter og plikter gruppetilsynsmyndigheten og de øvrige tilsynsmyndighetene tildeles gjennom dette direktiv, kan samordningsavtalene overlate ytterligere oppgaver til gruppetilsynsmyndigheten eller de øvrige tilsynsmyndigheter der dette vil føre til et mer effektivt tilsyn med gruppen og ikke vil være til hinder for kollegiemedlemmers tilsynsvirksomhet med hensyn til deres respektive ansvarsområder.

   Samordningsavtalene kan dessuten fastsette framgangsmåter for:

a) samråd mellom de berørte tilsynsmyndigheter, særlig i henhold til artikkel 213–217, 219–221, 227, 244–246, 250, 256, 260 og 262,
b) samarbeid med øvrige tilsynsmyndigheter.

6. CEIOPS skal utarbeide retningslinjer for hvordan tilsynskollegiene skal fungere, på grunnlag av grundige gjennomgåelser av arbeidet deres med sikte på å vurdere graden av tilnærmingen mellom disse. Slike gjennomgåelser skal utføres minst hvert tredje år. Medlemsstatene skal sikre at gruppetilsynsmyndigheten sender opplysninger om hvordan tilsynskollegiene fungerer, og om eventuelle vanskeligheter som har oppstått som er relevante for gjennomgåelsene, til CEIOPS.
7. Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak for samordningen av gruppetilsyn med sikte på anvendelsen av nr. 1–6, herunder definisjonen av «betydelig filial».

Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Artikkel 249

Samarbeid og utveksling av opplysninger mellom tilsynsmyndigheter

1. Myndighetene som er ansvarlige for å føre tilsyn med de enkelte forsikrings- og gjenforsikringsforetakene i en gruppe, og gruppetilsynsmyndigheten skal samarbeide nært, særlig når et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak har finansielle vanskeligheter.

For å sikre at tilsynsmyndighetene, herunder gruppetilsynsmyndigheten, har tilgang til de samme relevante opplysningene, skal tilsynsmyndighetene, uten at dette berører deres respektive ansvar, og uavhengig av om de er etablert i samme medlemsstat, utveksle alle opplysninger som kan muliggjøre og gjøre det lettere for de øvrige myndigheter å utføre tilsynsoppgavene i henhold til dette direktiv. I så måte skal de berørte tilsynsmyndighetene og gruppetilsynsmyndigheten omgående utveksle alle relevante opplysninger så snart de blir tilgjengelige. Opplysningene omhandlet i dette ledd omfatter, men er ikke begrenset til, opplysninger om gruppens og tilsynsmyndighetenes handlinger og opplysninger som gruppen har gjort tilgjengelig.

2. Myndighetene som har ansvar for å føre tilsyn med de enkelte forsikrings- og gjenforsikringsforetakene i en gruppe, og gruppetilsynsmyndigheten skal umiddelbart innkalle alle tilsynsmyndighetene som medvirker i gruppetilsyn, til møte, i alle fall under følgende omstendigheter:
   a) når de får kjennskap til en betydelig overtredelse av solvenskapitalkravet eller en overtredelse av minstekapitalkravet for et enkelt forsikrings- eller gjenforsikringsforetak,
   b) når de får kjennskap til en betydelig overtredelse av solvenskapitalkravet på gruppenivå beregnet på grunnlag av konsoliderte tall eller gruppens samlede solvenskapitalkrav i samsvar med beregningsmetoden som anvendes i henhold til avdeling III kapittel II avsnitt 1 underavsnitt 4,
   c) når andre ekstraordinære omstendigheter inntreffer eller har inntruffet.
3. Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak som fastsetter hvilke opplysninger som systematisk skal samles inn av gruppetilsynsmyndigheten og spres til øvrige berørte tilsynsmyndigheter eller sendes til gruppetilsynsmyndigheten av de øvrige berørte tilsynsmyndigheter.

Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak som angir hvilke opplysninger som er vesentlige eller relevante for tilsyn på gruppenivå med sikte på økt tilnærming i tilsynsrapporteringen.

Tiltakene det vises til i dette nummer, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas i samsvar med framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Artikkel 250

Samråd mellom tilsynsmyndigheter

1. Før berørte tilsynsmyndigheter treffer en beslutning som er av betydning for de øvrige tilsynsmyndighetenes tilsynsoppgaver, og med forbehold for artikkel 248, skal de rådføre seg med hverandre i tilsynskollegiet med hensyn til følgende:
   a) endringer i aksjeeier-, organisasjons- eller ledelsesstrukturen i forsikrings- og gjenforsikringsforetak i en gruppe, som krever tilsynsmyndighetenes godkjenning eller tillatelse, og
   b) større sanksjoner eller ekstraordinære tiltak som vedtas av tilsynsmyndighetene,

herunder pålegg om kapitalkravtillegg til solvenskapitalkravet i henhold til artikkel 37 og begrensninger i bruken av en intern modell til beregning av solvenskapitalkravet i henhold til avdeling I kapittel VI avsnitt 4 underavsnitt 3.

Ved anvendelse av bokstav b) skal gruppetilsynsmyndigheten alltid rådspørres.

De berørte tilsynsmyndighetene skal dessuten rådføre seg med hverandre før de treffer en beslutning på grunnlag av opplysninger fra andre tilsynsmyndigheter.

2. Med forbehold for artikkel 248 kan en tilsynsmyndighet beslutte ikke å rådføre seg i hastesaker eller når en slikt samråd kan gjøre beslutningene mindre effektive. I så fall skal tilsynsmyndigheten omgående underrette de øvrige berørte tilsynsmyndigheter.

Artikkel 251

Anmodninger fra gruppetilsynsmyndigheten til andre tilsynsmyndigheter

Når tilsynsmyndighetene i den medlemsstaten der et morforetak har sitt hovedkontor, ikke selv fører gruppetilsyn i henhold til artikkel 247, kan gruppetilsynsmyndigheten oppfordre dem til å be morforetaket om alle opplysninger som kan være relevante for utførelsen av samordningsrettighetene og -pliktene fastsatt i artikkel 248, og om at de sender disse opplysningene til gruppetilsynsmyndigheten.

Når gruppetilsynsmyndigheten har behov for opplysningene omhandlet i artikkel 254 nr. 2, og som allerede er sendt til en annen tilsynsmyndighet, skal gruppetilsynsmyndigheten når det er mulig kontakte denne myndigheten for å hindre dobbeltrapportering til de forskjellige myndighetene som medvirker i tilsynet.

Artikkel 252

Samarbeid med myndigheter med ansvar for kredittinstitusjoner og investeringsforetak

Dersom et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak og enten en kredittinstitusjon i henhold til direktiv 2006/48/EØF eller et investeringsforetak i henhold til direktiv 2004/39/EØF eller begge er direkte eller indirekte tilknyttet hverandre eller har et felles deltakende foretak, skal de berørte tilsynsmyndigheter og de myndigheter som har ansvar for å føre tilsyn med de andre foretakene, samarbeide nært.

Med forbehold for deres respektive ansvar skal disse myndighetene utveksle alle opplysninger som kan lette utførelsen av deres oppgaver, særlig som fastsatt i denne avdeling.

Artikkel 253

Taushetsplikt og fortrolighet

Medlemsstatene skal tillate utveksling av opplysninger mellom sine tilsynsmyndigheter og mellom sine tilsynsmyndigheter og andre myndigheter, som omhandlet i artikkel 249–252.

Opplysninger som mottas innenfor rammen av gruppetilsyn, og særlig utvekslingen av opplysninger mellom tilsynsmyndigheter og mellom tilsynsmyndigheter og andre myndigheter som fastsatt i denne avdeling, skal omfattes av bestemmelsene i artikkel 295.

Artikkel 254

Tilgang til opplysninger

1. Medlemsstatene skal sikre at fysiske og juridiske personer som omfattes av gruppetilsynet, og deres tilknyttede og deltakende foretak, kan utveksle alle opplysninger som kan være relevante for gjennomføringen av gruppetilsynet.
2. Medlemsstatene skal fastsette at myndighetene med ansvar for å føre gruppetilsyn, skal ha tilgang til alle opplysninger som kan være relevante for dette tilsynet, uavhengig av hva slags foretak det berørte foretaket er. Artikkel 35 får tilsvarende anvendelse.

   De berørte tilsynsmyndighetene kan bare henvende seg direkte til foretakene i gruppen for å innhente de nødvendige opplysninger når forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som omfattes av gruppetilsyn, allerede er anmodet om å oppgi disse opplysningene, men ikke har levert dem innen rimelig tid.

Artikkel 255

Kontroll av opplysninger

1. Medlemsstatene skal sikre at deres tilsynsmyndigheter enten direkte eller gjennom personer utpekt for dette formål kan foreta stedlig kontroll på deres territorium av opplysningene omhandlet i artikkel 254 i lokaler som tilhører noen av følgende:
   a) forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som omfattes av gruppetilsynet,

b) foretak som er tilknyttet dette forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket,
c) morforetak til dette forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket,
d) foretak som er tilknyttet et morforetak til dette forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket.

2. Dersom tilsynsmyndigheter i særlige tilfeller ønsker å kontrollere opplysninger om et regulert eller uregulert foretak som er en del av en gruppe, og som ligger i en annen medlemsstat, skal de anmode tilsynsmyndighetene i den andre medlemsstaten om å foreta kontrollen.

De myndigheter som mottar anmodningen, skal etterkomme den innenfor rammen av sin myndighet, enten ved at de selv foretar kontrollen, ved at de tillater at en revisor eller sakkyndig foretar den, eller ved at de myndighetene som har anmodet om kontrollen, selv foretar den. Gruppetilsynsmyndigheten skal underrettes om tiltakene som er iverksatt.

Tilsynsmyndigheten som anmodet om kontrollen, kan, om den ønsker det, delta i kontrollen når den ikke selv foretar den.

Artikkel 256

Rapport om solvens og finansiell stilling på gruppenivå

1. Medlemsstatene skal kreve at deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller forsikringsholdingselskaper årlig offentliggjør en rapport om solvensen og den finansielle situasjonen på gruppenivå. Artikkel 51 og 53–55 får tilsvarende anvendelse.
2. Et deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller et forsikringsholdingselskap kan, såfremt gruppetilsynsmyndigheten gir sitt samtykke, beslutte å framlegge en samlet rapport om solvens og finansiell stilling som skal inneholde
   a) opplysninger på gruppenivå som skal offentliggjøres i henhold til nr. 1,
   b) opplysninger om ethvert datterforetak i gruppen, som skal være identifiseres individuelt og offentliggjøres i henhold til artikkel 51 og 53–55.

   Før gruppetilsynsmyndigheten gir sitt samtykke i henhold til første ledd, skal den rådføre seg med medlemmene i tilsynskollegiet og ta behørig hensyn til deres synspunkter og forbehold.
3. Dersom rapporten omhandlet i nr. 2 ikke inneholder de opplysninger som tilsynsmyndigheten som har gitt et datterforetak i gruppen tillatelse, krever at tilsvarende foretak skal framskaffe, og når denne utelatelsen er av vesentlig betydning, skal den berørte tilsynsmyndigheten ha fullmakt til å kreve at det berørte datterselskapet offentliggjør de nødvendige tilleggsopplysningene.
4. Kommisjonen skal vedta gjennomføringstiltak med nærmere angivelse av opplysningene som skal offentliggjøres, og hvordan de skal offentliggjøres når det gjelder den samlede rapporten om solvens og finansiell stilling.

   Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Artikkel 257

Administrasjons-, ledelses- og kontrollorgan i forsikringsholdingselskaper

Medlemsstatene skal kreve at alle personer som i praksis leder virksomheten i et forsikringsholdingselskap, er egnet til å utføre sine plikter.

Artikkel 42 får tilsvarende anvendelse.

Artikkel 258

Tvangstiltak

1. Dersom forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene i en gruppe ikke oppfyller kravene omhandlet i artikkel 218–246, eller dersom kravene oppfylles, men solvensen likevel kan være truet, eller transaksjonene innenfor gruppen eller risikokonsentrasjonene truer forsikrings- eller gjenforsikringsforetakenes finansielle stilling, skal krav om at nødvendige tiltak treffes for å bringe forholdet i orden snarest mulig framsettes av
   a) gruppetilsynsmyndigheten når det gjelder forsikringsholdingselskapet,
   b) tilsynsmyndighetene når det gjelder forsikrings- og gjenforsikringsforetakene.

   Når gruppetilsynsmyndigheten omhandlet i første ledd bokstav a) ikke er en av tilsynsmyndighetene i den medlemsstaten der forsikringsholdingselskapet har sitt hovedkontor, skal gruppetilsynsmyndigheten underrette disse tilsynsmyndighetene om sine funn slik at disse kan treffe de nødvendige tiltak.

   Når gruppetilsynsmyndigheten omhandlet i første ledd bokstav b) ikke er en av tilsynsmyndighetene i den medlemsstaten der forsi-

krings- eller gjenforsikringsforetaket har sitt hovedkontor, skal gruppetilsynsmyndigheten underrette disse tilsynsmyndighetene om sine funn slik at disse kan treffe de nødvendige tiltak.

Med forbehold for nr. 2 skal medlemsstatene fastsette hvilke tiltak tilsynsmyndighetene kan treffe når det gjelder forsikringsholdingselskaper.

De berørte tilsynsmyndighetene, herunder gruppetilsynsmyndigheten, skal ved behov samordne sine tvangstiltak.

2. Medlemsstatene skal, med forbehold for sine nasjonale strafferettslige bestemmelser, sikre at sanksjoner og tiltak kan pålegges forsikringsholdingselskaper eller personer som i praksis leder disse selskapene, dersom de bryter lover eller forskrifter som er vedtatt for å gjennomføre denne avdeling. Tilsynsmyndighetene skal ha et nært samarbeid for å sikre at slike sanksjoner og tiltak er effektive, særlig der et forsikringsholdingselskaps hovedadministrasjon eller viktigste etablerte forretningssted ikke ligger på samme sted som hovedkontoret.
3. Kommisjonen kan vedta gjennomføringstiltak for samordningen av tvangstiltakene omhandlet i nr. 1 og 2.

Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.

Artikkel 259

Rapportering fra CEIOPS

1. CEIOPS skal hvert år delta i en generell høring i en komité i Europaparlamentet. Dersom denne deltakelsen faller sammen med CEIOPS' rapporteringskrav i henhold til artikkel 71 nr. 3, skal dette kravet anses oppfylt når det gjelder Europaparlamentet, når CEIOPS deltar i denne høringen.
2. Under høringen omhandlet i nr. 1 skal CEIOPS blant annet rapportere om alle relevante og viktige erfaringer fra tilsynsvirksomheten og samarbeidet mellom tilsynsmyndighetene innenfor rammen av avdeling III, og særlig om
   a) prosessen i forbindelse med utnevning av gruppetilsynsmyndighet, antall gruppetilsynsmyndigheter og geografisk spredning,
   b) arbeidet i tilsynskollegiet, særlig tilsynsmyndighetenes medvirkning og engasjement når de ikke er gruppetilsynsmyndighet.
3. CEIOPS kan med henblikk på nr. 1 også rapportere om de viktigste erfaringene fra gjennomgåelsene omhandlet i artikkel 248 nr. 6 der det er hensiktsmessig.

Kapittel IV

Tredjestater

Artikkel 260

Morforetak utenfor Fellesskapet: kontroll av likeverdighet

1. I tilfellet omhandlet i artikkel 213 nr. 2 bokstav c) skal de berørte tilsynsmyndighetene kontrollere om forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene som har morforetak med hovedkontor utenfor Fellesskapet, er underlagt tilsyn av en tilsynsmyndighet i en tredjestat, som er likeverdig med tilsynet fastsatt i denne avdeling om tilsyn med forsikrings- og gjenforsikringsforetak på gruppenivå omhandlet i artikkel 213 nr. 2 bokstav a) og b).

   Kontrollen skal utføres av den tilsynsmyndigheten som ville ha vært gruppetilsynsmyndighet om kriteriene i artikkel 247 nr. 2 fikk anvendelse, etter anmodning fra morforetaket eller et av forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene som er gitt tillatelse i Fellesskapet, eller av eget tiltak, med mindre Kommisjonen tidligere har sluttet at den berørte tredjestatens ordning er likeverdig. Tilsynsmyndigheten skal i denne forbindelse rådføre seg med de øvrige berørte tilsynsmyndigheter og CEIOPS før den treffer en beslutning.
2. Kommisjonen kan vedta gjennomføringstiltak som angir kriteriene for å vurdere om en tredjestats tilsynsordning for grupper er likeverdig med reglene fastsatt i denne avdeling. Disse tiltakene, som er utformet for å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å supplere det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll omhandlet i artikkel 301 nr. 3.
3. Kommisjonen kan etter samråd med Den europeiske komité for forsikring og tjenestepensjoner og i henhold til framgangsmåten med forskriftskomité omhandlet i artikkel 301 nr. 2, ta behørig hensyn til kriteriene vedtatt i henhold til nr. 2 og treffe en beslutning om hvorvidt en tredjestats tilsynsordning for grupper er likeverdig med reglene fastsatt i denne avdeling.

Disse beslutningene skal regelmessig vurderes på nytt for å ta hensyn til eventuelle endringer i tilsynsordningen for grupper fastsatt i denne avdeling og tilsynsordningen i tredjestaten og alle endringer av bestemmelsene som kan påvirke beslutningen om likeverdighet.

Når Kommisjonen har truffet en beslutning i henhold til første ledd når det gjelder en tredjestat, skal denne beslutningen betraktes som avgjørende i forbindelse med kontrollen omhandlet i nr. 1.

Artikkel 261

Morforetak utenfor Fellesskapet: likeverdighet

1. Dersom det foreligger likeverdig tilsyn som omhandlet i artikkel 260, skal medlemsstatene sette sin lit til at tilsynsmyndighetene i tredjestaten utfører et likeverdig gruppetilsyn i henhold til nr. 2.
2. Artikkel 247–258 får tilsvarende anvendelse for samarbeidet med tilsynsmyndigheter i tredjestater.

Artikkel 262

Morforetak utenfor Fellesskapet: dersom likeverdighet ikke foreligger

1. Dersom det ikke foreligger likeverdig tilsyn som omhandlet i artikkel 260, skal artikkel 218–258 gjelde tilsvarende for forsikrings- og gjenforsikringsforetak i medlemsstatene, unntatt artikkel 236–243, eventuelt en av metodene fastsatt i nr. 2.

   De generelle prinsippene og metodene fastsatt i artikkel 218–258, skal anvendes på forsikringsholdingselskaper, forsikringsforetak i tredjestater eller gjenforsikringsforetak i tredjestater.

   Bare ved beregning av gruppesolvensen skal morforetaket behandles som et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som omfattes av de samme vilkårene som dem som er fastsatt i avdeling I kapittel VI avsnitt 3 underavsnitt 1, 2 og 3 når det gjelder den ansvarlige kapitalen som kan inngå i solvenskapitalkravet, og enten
   a) et solvenskapitalkrav som fastsatt i henhold til prinsippene i artikkel 226, når det gjelder et forsikringsholdingselskap, eller
   b) et solvenskapitalkrav som fastsatt i henhold til prinsippene i artikkel 227, når det gjelder et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i en tredjestat.
2. Medlemsstatene skal gi tilsynsmyndighetene tillatelse til å anvende andre metoder som sikrer tilfredsstillende tilsyn med forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene i en gruppe. Disse metodene skal godkjennes av gruppetilsynsmyndigheten etter samråd med de øvrige berørte tilsynsmyndigheter.

   Tilsynsmyndighetene kan særlig kreve at et forsikringsholdingselskap med hovedkontor i Fellesskapet skal etableres og anvende denne avdeling på forsikrings- og gjenforsikringsforetakene i gruppen som ledes av dette forsikringsholdingselskapet.

   Metodene som velges, skal gjøre det mulig å nå målene med gruppetilsynet som definert i denne avdeling, og skal meddeles de øvrige berørte tilsynsmyndigheter og Kommisjonen.

Artikkel 263

Morforetak utenfor Fellesskapet: nivåer

Dersom morforetaket omhandlet i artikkel 260 selv er et datterselskap av et forsikringsholdingselskap med hovedkontor utenfor Fellesskapet eller av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i en tredjestat, skal medlemsstatene bare anvende kontrollen fastsatt i artikkel 260 på det overordnede morforetaket som er et forsikringsholdingselskap i tredjestat, et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i en tredjestat.

Dersom det ikke foreligger likeverdig tilsyn som omhandlet i artikkel 260, skal medlemsstatene likevel gi tilsynsmyndighetene tillatelse til å utføre en ny kontroll på lavere nivå dersom forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket har et morforetak, uavhengig av om dette er et forsikringsholdingselskap i en tredjestat eller et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i en tredjestat.

I slike tilfeller skal tilsynsmyndigheten omhandlet i artikkel 260 nr. 1 annet ledd begrunne sin beslutning overfor gruppen.

Artikkel 262 får tilsvarende anvendelse.

Artikkel 264

Samarbeid med tilsynsmyndighetene i tredjestater

1. Kommisjonen kan legge fram forslag for Rådet om å innlede forhandlinger om avtaler med en eller flere tredjestater om metodene for å føre gruppetilsyn med:
   a) forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som har, som deltakende foretak, foretak i

henhold til artikkel 213 med hovedkontor i en tredjestat, og

b) forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i en tredjestat som har, som deltakende foretak, foretak i henhold til artikkel 213 med hovedkontor i Fellesskapet.

2. Avtalene omhandlet i nr. 1 skal særlig sikre at

a) tilsynsmyndighetene i medlemsstatene kan innhente de opplysninger som er nødvendige for å føre gruppetilsyn med forsikrings- og gjenforsikringsforetak som har sitt hovedkontor i Fellesskapet, og som har datterforetak eller kapitalinteresser i foretak utenfor Fellesskapet, og

b) tilsynsmyndighetene i tredjestatene kan innhente de opplysninger som er nødvendige for å føre gruppetilsyn med forsikrings- og gjenforsikringsforetak i en tredjestat som har sitt hovedkontor på deres territorium, og som har datterforetak eller kapitalinteresser i foretak i en eller flere medlemsstater.

3. Med forbehold for traktatens artikkel 300 nr. 1 og 2 skal Kommisjonen, med bistand fra Den europeiske komité for forsikring og tjenestepensjoner, gjennomgå resultatet av forhandlingene omhandlet i nr. 1.

Kapittel V

Blandet forsikringsholdingselskap

Artikkel 265

Transaksjoner innenfor gruppen

1. Når morforetaket til et eller flere forsikrings- eller gjenforsikringsforetak er et blandet forsikringsholdingselskap, skal medlemsstatene sikre at tilsynsmyndighetene som har ansvar for tilsynet med disse forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene, fører generelt tilsyn med transaksjonene mellom disse forsikrings- eller gjenforsikringsforetakene og det blandede forsikringsholdingselskapet og dets tilknyttede foretak.
2. Artikkel 245, 249–255 og 258 får tilsvarende anvendelse.

Artikkel 266

Samarbeid med tredjestater

Når det gjelder samarbeidet med tredjestater, får artikkel 264 tilsvarende anvendelse.

Avdeling IV

Sanering og avvikling av forsikringsforetak

Kapittel I

Virkeområde og definisjoner

Artikkel 267

Virkeområdet for denne avdeling

Denne avdeling får anvendelse på saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling som gjelder

a) forsikringsforetak,

b) filialer på Fellesskapets territorium av forsikringsforetak i en tredjestat.

Artikkel 268

Definisjoner

1. I denne avdeling menes med:

a) «vedkommende myndigheter» forvaltnings- eller rettsmyndighetene i medlemsstatene som har myndighet i forbindelse med saneringstiltak eller framgangsmåter for avvikling,

b) «filial» enhver fast tilstedeværelse av et forsikringsforetak som utøver forsikringsvirksomhet på en annen medlemsstats enn hjemstatens territorium,

c) «saneringstiltak» tiltak som innebærer inngrep fra forvaltnings- eller rettsmyndigheter med henblikk på å bevare eller gjenopprette et forsikringsforetaks økonomiske stilling, og som berører eksisterende rettigheter for andre parter enn forsikringsforetaket selv, herunder, men ikke begrenset til, tiltak som innebærer mulighet for betalingsutsettelse, utsettelse av tvangsfullbyrdelsestiltak eller en nedskrivning av fordringer,

d) «framgangsmåter for avvikling» felles framgangsmåter som innebærer realisering av et forsikringsforetaks eiendeler og fordeling av salgsinntektene mellom kreditorer, aksjonærer eller deltakere, alt etter som, noe som nødvendigvis innebærer inngrep fra forvaltnings- eller rettsmyndighetene i en medlemsstat, også når disse felles framgangsmåter avsluttes ved akkord eller andre tilsvarende tiltak, uavhengig av om framgangsmåtene skyldes insolvens eller ikke, eller om de er frivillige eller basert på tvang,

e) «saneringsstyre» enhver person og ethvert organ som er oppnevnt av vedkommende

myndigheter for å gjennomføre saneringstiltak,

f) «avviklingsstyre» enhver person og ethvert organ som er oppnevnt av vedkommende myndigheter eller av de styrende organer i et forsikringsforetak for å gjennomføre framgangsmåter for avvikling,

g) «forsikringsfordring» ethvert beløp som et forsikringsforetak skylder forsikrede, forsikringstakere, begunstigede eller enhver skadelidt med rett til å fremme direktekrav overfor forsikringsforetaket, og som følger av en forsikringsavtale eller enhver form for virksomhet nevnt i artikkel 2 nr. 3 bokstav b) og c), innen direkte forsikring, herunder beløp avsatt til ovennevnte personer, når visse elementer av gjelden ennå ikke er kjent.

Premier som et forsikringsforetak skylder som følge av at en forsikringsavtale eller en virksomhet som nevnt i bokstav g) ikke blir inngått eller oppheves i samsvar med den lovgivning som gjelder for slike avtaler eller slik virksomhet før framgangsmåter for avvikling innledes, skal også anses som forsikringsfordringer.

2. Ved anvendelsen av denne avdeling på saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling som gjelder en filial til et forsikringsforetak i en tredjestat som ligger i en medlemsstat, menes med:

a) «hjemstat» den medlemsstat der en filial er gitt tillatelse i henhold til artikkel 145–149,

b) «tilsynsmyndigheter» tilsynsmyndighetene i hjemstaten,

c) «vedkommende myndigheter» hjemstatens vedkommende myndigheter.

Kapittel II

Saneringstiltak

Artikkel 269

Vedtakelse av saneringstiltak – gjeldende lovgivning

1. Bare vedkommende myndigheter i hjemstaten skal kunne treffe beslutning om saneringstiltak overfor et forsikringsforetak, herunder dets filialer.
2. Saneringstiltak skal ikke være til hinder for at hjemstaten innleder en framgangsmåte for avvikling.
3. Saneringstiltak skal omfattes av gjeldende lover, forskrifter og framgangsmåter i hjemstaten, med mindre annet er fastsatt i artikkel 285–292.
4. Saneringstiltak truffet i henhold til lovgivningen i hjemstaten, skal uten videre formaliteter få full virkning i hele Fellesskapet, herunder overfor tredjemann i andre medlemsstater, selv om lovgivningen i de andre medlemsstatene ikke omfatter slike saneringstiltak, eller underlegger gjennomføringen av dem vilkår som ikke er oppfylt.
5. Saneringstiltak skal få virkning i hele Fellesskaper fra det tidspunkt de får virkning i medlemsstaten der de er truffet.

Artikkel 270

Opplysninger til tilsynsmyndighetene

Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal omgående underrette tilsynsmyndighetene i hjemstaten om ethvert saneringstiltak, om mulig før det er vedtatt og ellers umiddelbart etter vedtakelse.

Tilsynsmyndighetene i hjemstaten skal omgående underrette tilsynsmyndighetene i alle de øvrige medlemsstatene om en beslutning om å vedta saneringstiltak, herunder om mulige konkrete virkninger av slike tiltak.

Artikkel 271

Offentliggjøring av beslutninger om saneringstiltak

1. Når det i hjemstaten er klageadgang mot et saneringstiltak, skal vedkommende myndigheter i hjemstaten, saneringsstyret eller enhver annen person som har myndighet til dette i hjemstaten, offentliggjøre beslutningen om saneringstiltak i samsvar med framgangsmåtene for offentliggjøring fastsatt i hjemstaten, og skal dessuten så snart som mulig offentliggjøre et utdrag av dokumentet der saneringstiltaket fastsettes, i Den europeiske unions tidende.

   Tilsynsmyndighetene i de andre medlemsstatene som har fått underretning om beslutningen om saneringstiltak i henhold til artikkel 270, kan offentliggjøre beslutningen på sitt territorium på den måten de anser som hensiktsmessig.
2. Offentliggjøringen nevnt i nr. 1 skal også angi vedkommende myndighet i hjemstaten, gjeldende lovgivning i henhold til artikkel 269 nr. 3 og det oppnevnte avviklingsstyret, når det er aktuelt. Offentliggjøringen skal

skje på det offisielle språket eller et av de offisielle språkene i medlemsstaten der opplysningene offentliggjøres.

3. Saneringstiltakene får anvendelse uavhengig av bestemmelsene om offentliggjøring fastsatt i nr. 1 og 2, og skal ha full virkning overfor kreditorer med mindre vedkommende myndigheter i hjemstaten eller lovgivningen i hjemstaten fastsetter noe annet.
4. Når saneringstiltak utelukkende berører rettighetene til aksjonærer, deltakere eller ansatte i et forsikringsforetak i denne egenskap, får nr. 1, 2 og 3 ikke anvendelse med mindre annet er fastsatt i lovgivningen som får anvendelse på saneringstiltakene.

   Vedkommende myndigheter skal fastsette hvordan partene omhandlet i første ledd, skal underrettes i samsvar med den relevante lovgivning.

Artikkel 272

Underretning av kjente kreditorer og rett til å anmelde fordringer

1. Når lovgivningen i hjemstaten krever at fordringer skal anmeldes for å bli anerkjent, eller fastsetter meldingsplikt for saneringstiltaket overfor kreditorer som har sitt faste bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i denne medlemsstaten, skal vedkommende myndigheter i hjemstaten eller saneringsstyret også underrette kjente kreditorer som har sitt faste bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i en annen medlemsstat, i henhold til framgangsmåtene fastsatt i artikkel 281 og artikkel 283 nr. 1.
2. Når lovgivningen i hjemstaten gir kreditorer som har sitt faste bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i denne medlemsstaten, rett til å anmelde fordringer eller framlegge merknader vedrørende sine fordringer, skal denne retten, i henhold til framgangsmåtene fastsatt i artikkel 282 og artikkel 283 nr. 2, også omfatte kreditorer som har sitt faste bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i en annen medlemsstat.

Kapittel III

Framgangsmåter for avvikling

Artikkel 273

Innledning av framgangsmåter for avvikling – underretning av tilsynsmyndighetene

1. Bare vedkommende myndigheter i hjemstaten skal ha myndighet til å treffe beslutning om å innlede en framgangsmåte for avvikling av et forsikringsforetak, herunder dets filialer i andre medlemsstater. Denne beslutningen kan treffes uten at det er vedtatt saneringstiltak eller etter at disse er vedtatt.
2. Beslutningen om å innlede en framgangsmåte for avvikling av et forsikringsforetak, herunder dets filialer i andre medlemsstater, som er truffet i samsvar med lovgivningen i hjemstaten, skal anerkjennes uten videre formaliteter i hele Fellesskapet, og skal få virkning der fra det tidspunkt beslutningen får virkning i medlemsstaten der framgangsmåten innledes.
3. Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal omgående underrette tilsynsmyndighetene i den medlemsstaten om beslutningen om å innlede framgangsmåter for avvikling, om mulig før framgangsmåten innledes og ellers umiddelbart etter.

   Tilsynsmyndighetene i hjemstaten skal omgående underrette tilsynsmyndighetene i alle de øvrige medlemsstatene om beslutningen om å innlede en framgangsmåte for avvikling, herunder om mulige konkrete virkninger av framgangsmåten.

Artikkel 274

Gjeldende lovgivning

1. Beslutning om å innlede en framgangsmåte for avvikling av et forsikringsforetak, selve framgangsmåten for avvikling og virkningene av denne skal høre inn under gjeldende lover og forskrifter i hjemstaten, med mindre annet er fastsatt i artikkel 285–292.
2. Lovgivningen i hjemstaten skal særlig fastsette
   a) hvilke eiendeler som inngår i boet, og hvordan eiendeler som er ervervet av eller er overdratt forsikringsforetaket etter at framgangsmåten for avvikling er innledet, skal behandles,
   b) forsikringsforetakets og avviklingsstyrets respektive fullmakter,

c) vilkårene for å kreve motregning,
d) virkningene av framgangsmåten for avvikling for løpende avtaler der forsikringsforetaket er part,
e) virkningene av framgangsmåten for avvikling for individuelle søksmål, med unntak av pågående rettssaker, som omhandlet i artikkel 292,
f) hvilke fordringer som skal anmeldes i forsikringsforetakets bo, og behandlingen av fordringer som er oppstått etter innledningen av framgangsmåten for avvikling,
g) reglene for fordringers anmeldelse, kontroll og godkjenning,
h) reglene for fordeling av salgsinntekten etter realisering av eiendeler, fordringenes prioritet og rettighetene til kreditorer som har fått delvis dekning etter at framgangsmåten for avvikling er innledet på grunnlag av en tinglig rett eller ved motregning,
i) vilkårene for og virkninger av avslutning av framgangsmåten for avvikling, særlig ved akkord,
j) kreditorenes rettigheter etter avslutning av framgangsmåten for avvikling,
k) rette vedkommende til å bære kostnadene og utgiftene ved framgangsmåten for avvikling, og
l) reglene for ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft for rettshandler som er til skade for alle kreditorer.

Artikkel 275

Behandling av forsikringsfordringer

1. Medlemsstatene skal påse at forsikringsfordringer har prioritet foran andre fordringer mot forsikringsforetaket etter en av eller begge metodene nedenfor:

a) forsikringsfordringer skal ha absolutt prioritet i forhold til alle andre fordringer mot forsikringsforetaket med hensyn til eiendeler som representerer forsikringstekniske avsetninger, eller
b) forsikringsfordringer skal ha prioritet i forhold til alle andre fordringer mot forsikringsforetaket med hensyn til de samlede eiendeler i forsikringsforetaket, med unntak eventuelt bare for
   i) fordringer fra de ansatte på grunnlag av arbeidsavtaler og arbeidsforhold,
   ii) fordringer fra offentlige organer som gjelder skatt,
   iii) fordringer fra trygdeordninger,
   iv) fordringer mot eiendeler på grunnlag av tinglige retter.

2. Uten at nr. 1 berøres, kan medlemsstatene fastsette at hele eller deler av utgiftene ved framgangsmåten for avvikling, i henhold til den nasjonale lovgivning, har prioritet foran forsikringsfordringer.
3. Medlemsstater som har valgt metoden fastsatt i nr. 1 bokstav a), skal kreve at forsikringsforetak oppretter og ajourfører et særlig register i samsvar med bestemmelsene i artikkel 276.

Artikkel 276

Særlig register

1. Ethvert forsikringsforetak skal på sitt hovedkontor føre et særlig register over eiendeler som representerer de forsikringstekniske avsetninger, beregnet og plassert i samsvar med bestemmelsene i hjemstaten.
2. Dersom et forsikringsforetak samtidig utøver virksomhet innen livsforsikring og annen forsikring enn livsforsikring, må det på sitt hovedkontor føre et eget register for hver av disse formene for virksomhet.

   Når en medlemsstat gir foretak tillatelse til å utøve virksomhet innen livsforsikring og å dekke risikoene oppført i klasse 1 og 2 i vedlegg I del A, kan den fastsette at disse forsikringsforetakene fører ett felles register over alle sine former for virksomhet.
3. Samlet verdi av oppførte eiendeler, vurdert i samsvar med lovgivningen i hjemstaten, skal til enhver tid minst være lik verdien av de forsikringstekniske avsetningene.
4. Når en eiendel som er innført i registeret, er gjenstand for en tinglig rett til fordel for en kreditor eller tredjemann, slik at en del av verdien av eiendelen ikke er tilgjengelig til dekning av forpliktelser, skal dette faktum innføres i registeret, og beløpet som ikke er tilgjengelig, skal ikke medregnes i den samlede verdien nevnt i nr. 3.
5. Behandlingen av en eiendel ved avvikling av forsikringsforetaket med hensyn til metoden fastsatt i artikkel 275 nr. 1 bokstav a) skal bestemmes av lovgivningen i hjemstaten, unntatt når artikkel 286, 287 eller 288 får anvendelse på nevnte eiendel, når:
   a) eiendelen som brukes til å dekke forsikringstekniske avsetninger, er gjenstand for en tinglig rett til fordel for en kreditor

eller tredjemann, uten at vilkårene i nr. 4 er oppfylt,

b) en slik eiendel er underlagt eiendomsforbehold til fordel for en kreditor eller tredjemann, eller

c) en kreditor har rett til å kreve motregning for sin fordring mot forsikringsforetakets fordring.

6. Sammensetningen av eiendeler innført i registeret i samsvar med nr. 1–5 på tidspunktet for innledning av framgangsmåte for avvikling må senere ikke endres, og det kan ikke foretas andre endringer i registrene enn retting av skrivefeil, uten tillatelse fra vedkommende myndighet.

   Avviklingsstyrene skal imidlertid legge til nevnte eiendeler avkastningen på dem samt verdien av nettopremier som er mottatt for den berørte forsikringsklasse fra det tidspunkt framgangsmåte for avvikling ble innledet og til det tidspunktet forsikringsfordringene er betalt eller forsikringsporteføljen er overdratt.

7. Dersom salgsinntektene av realiseringen av eiendeler er lavere enn deres antatte verdi i registrene, skal avviklingsstyrene begrunne dette overfor vedkommende myndigheter i hjemstaten.

Artikkel 277

Inntreden i en garantiordning

Hjemstaten kan fastsette at når en garantiordning opprettet i denne medlemsstaten trer inn i rettighetene til forsikringskreditorer, skal fordringer fra nevnte ordning ikke omfattes av bestemmelsene i artikkel 275 nr. 1.

Artikkel 278

Dekning av prioritetsfordringer ved eiendeler

Medlemsstater som velger metoden fastsatt i artikkel 275 nr. 1 bokstav b) i dette direktiv, skal kreve av alle forsikringsforetak at fordringer som kan ha prioritet foran forsikringsfordringer i henhold til artikkel 275 nr. 1 bokstav b) og som er registrert i forsikringsforetakets regnskap, på ethvert tidspunkt og uavhengig av en eventuell avvikling kan dekkes av eiendeler.

Artikkel 279

Tilbakekalling av tillatelser

1. Når det er truffet en beslutning om å innlede en framgangsmåte for avvikling av et forsikringsforetak, skal forsikringsforetakets tillatelse tilbakekalles, med unntak for formålene nevnt i nr. 2, i samsvar med framgangsmåten fastsatt i artikkel 144.
2. Tilbakekalling av tillatelse i henhold til nr. 1 skal ikke være til hinder for at avviklingsstyret eller enhver annen person som vedkommende myndigheter har gitt slik fullmakt, kan fortsette å utøve noen av forsikringsforetakets former for virksomhet i den utstrekning det er nødvendig eller hensiktsmessig i forbindelse med avviklingen.

   Hjemstaten kan fastsette at disse formene for virksomhet skal utøves med samtykke fra og under tilsyn av tilsynsmyndighetene i hjemstaten.

Artikkel 280

Offentliggjøring av beslutninger om framgangsmåter for avvikling

1. Vedkommende myndighet, avviklingsstyret eller enhver person som vedkommende myndighet har oppnevnt for dette formål, skal offentliggjøre beslutningen om å innlede en framgangsmåte for avvikling i samsvar med bestemmelsene om offentliggjøring fastsatt i hjemstaten, samt offentliggjøre et utdrag av beslutningen om avvikling i Den europeiske unions tidende.

   Tilsynsmyndighetene i alle de øvrige medlemsstatene som har fått underretning om beslutningen om å innlede en framgangsmåte for avvikling i samsvar med artikkel 273 nr. 3, kan offentliggjøre beslutningen på sitt territorium på den måte de anser som hensiktsmessig.
2. Offentliggjøringen nevnt i nr. 1 skal angi vedkommende myndighet i hjemstaten, gjeldende lovgivning og oppnevnt avviklingsstyre. Offentliggjøringen skal være på det offisielle språket eller et av de offisielle språkene i medlemsstaten der opplysningene offentliggjøres.

Artikkel 281

Underretning av kjente kreditorer

1. Når en framgangsmåte for avvikling innledes, skal vedkommende myndigheter i hjemstaten, avviklingsstyret eller enhver annen person som vedkommende myndigheter har oppnevnt for dette formål, omgående og ved skriftlig melding underrette enkeltvis alle

kjente kreditorer som har sitt faste bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i en annen medlemsstat, om dette.

2. Meldingen nevnt i nr. 1 skal angi frister, sanksjoner fastsatt med hensyn til nevnte frister, organet eller myndigheten som er rette mottaker av anmeldelser av fordringer eller merknader i tilknytning til fordringer, samt andre tiltak som er fastsatt.

   Meldingen skal også angi om kreditorer med fordringer som er sikret ved prioritet eller tinglig sikkerhet, må anmelde sine fordringer.

   For forsikringsfordringer skal meldingen i tillegg angi de generelle virkningene av framgangsmåten for avvikling for forsikringsavtalene, og særlig på hvilken dato forsikringsavtalene eller forsikringsvirksomheten opphører, og forsikredes rettigheter og plikter med hensyn til avtalen eller virksomheten.

Artikkel 282

Retten til å anmelde fordringer

1. Enhver kreditor som har sitt faste bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i en annen medlemsstat enn hjemstaten, herunder offentlige myndigheter i medlemsstatene, har rett til å anmelde fordringer eller inngi skriftlige merknader i tilknytning til fordringer.
2. Fordringer fra alle kreditorer nevnt i nr. 1 skal behandles likt og etter samme prioritet som fordringer av tilsvarende art som kan anmeldes av kreditorer som har sitt faste bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i hjemstaten. Vedkommende myndigheter skal derfor ikke drive forskjellsbehandling på fellesskapsplan.
3. Bortsett fra tilfeller der annet er fastsatt i lovgivningen i hjemstaten, skal kreditoren sende en kopi av eventuelle underlagsdokumenter til de kompetente myndigheter og angi følgende:
   a) fordringens art og beløp,
   b) datoen da fordringen oppstod,
   c) om han krever prioritet, tinglig sikkerhet eller eiendomsforbehold for fordringen,
   d) hvilke eiendeler som omfattes av sikkerheten, der dette er relevant.

   Det er ikke nødvendig å angi prioritet for forsikringsfordringer i henhold til artikkel 275.

Artikkel 283

Språk og form

1. Opplysningene i meldingen nevnt i artikkel 281 nr. 1 skal gis på det offisielle språket eller et av de offisielle språkene i hjemstaten.

   For dette formål skal det benyttes en blankett med en av følgende overskrifter på alle offisielle språk i Den europeiske union:
   a) «Oppfordring til fordringsanmeldelse – vær oppmerksom på fristene», eller
   b) når det i henhold til lovgivningen i hjemstaten skal inngis merknader i tilknytning til fordringer, «Oppfordring til fordringsanmeldelse – vær oppmerksom på fristene».

   Når en kjent kreditor er innehaver av en forsikringsfordring, skal likevel opplysningene i meldingen omhandlet i artikkel 281 nr. 1 gis på det offisielle språket eller et av de offisielle språkene i medlemsstaten der kreditoren har sitt faste bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor.
2. Enhver kreditor som har sitt faste bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i en annen medlemsstat enn hjemstaten, kan anmelde en fordring eller inngi merknader i tilknytning til fordringen på det offisielle språket eller et av de offisielle språkene i denne medlemsstaten.

   I slike tilfeller skal likevel anmeldelsen av fordringen eller inngivelsen av merknader til fordringen, alt etter hva som er aktuelt, ha overskriften «Fordringsanmeldelse» eller «Inngivelse av merknader i tilknytning til fordringer» på det offisielle språket eller et av de offisielle språkene i hjemstaten.

Artikkel 284

Regelmessig underretning av kreditorer

1. Avviklingsstyret skal regelmessig underrette kreditorene på hensiktsmessig måte, særlig med hensyn til framgangen i avviklingen.
2. Tilsynsmyndighetene i medlemsstatene kan anmode tilsynsmyndighetene i hjemstaten om opplysninger om utviklingen i framgangsmåten for avvikling.

Kapittel IV

Felles bestemmelser

Artikkel 285

Virkninger for visse avtaler og rettigheter

Som unntak fra artikkel 269 og 274 skal virkningene av vedtakelsen av saneringstiltak eller innledningen av en framgangsmåte for avvikling omfattes av følgende bestemmelser:

a) arbeidsavtaler og arbeidsforhold skal utelukkende omfattes av den medlemsstats lovgivning som gjelder for arbeidsavtalen eller arbeidsforholdet,
b) en avtale som gir bruksrett eller ervervsrett til fast eiendom, skal utelukkende omfattes av lovgivningen i den medlemsstat på hvis territorium den faste eiendommen befinner seg, og
c) forsikringsforetakets rettigheter i fast eiendom, et skip eller et luftfartøy som er registreringspliktig i et offentlig register, skal omfattes av lovgivningen i den medlemsstat under hvis myndighet registeret føres.

Artikkel 286

Tredjemanns tinglige retter

1. Vedtakelse av saneringstiltak eller innledning av en framgangsmåte for avvikling skal ikke berøre kreditorers eller tredjemanns tinglige retter til materielle eller immaterielle eiendeler, løsøre eller fast eiendom – både bestemte eiendeler og samlinger av ubestemte eiendeler under ett hvis sammensetning kan variere – som tilhører forsikringsforetaket, og som på tidspunktet for vedtakelse av slike tiltak eller innledning av slike framgangsmåter befinner seg på en annen medlemsstats territorium.
2. Rettene nevnt i nr. 1 omfatter minst
   a) retten til å realisere eller få realisert eiendelen og få dekning fra salgsinntekten eller avkastningen av eiendelen, særlig med grunnlag i håndpant eller underpant,
   b) eneretten til inndriving av en fordring, særlig ved pant i fordringen eller overdragelse av fordringen gjennom sikkerhet,
   c) retten til å tilbakesøke eiendelen og/eller kreve tilbakebetaling fra enhver som er i besittelse av den eller benytter den mot rettshavers vilje,
   d) den tinglige rett til fruktene av eiendelen.
3. Retten til å oppnå en tinglig rett i henhold til nr. 1, som er innført i et offentlig register, og som kan gjøres tvangskraftig overfor tredjemann, skal likestilles med en tinglig rett.
4. Nr. 1 skal ikke være til hinder for søksmål om ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft som nevnt i artikkel 274 nr. 2 bokstav l).

Artikkel 287

Eiendomsforbehold

1. Vedtakelse av saneringstiltak eller innledning av en framgangsmåte for avvikling overfor et forsikringsforetak som kjøper en eiendel, berører ikke selgers rettigheter når de bygger på et eiendomsforbehold, når eiendelen på tidspunktet for vedtakelsen av tiltakene eller innledningen av framgangsmåten befinner seg på territoriet til en annen medlemsstat enn den der tiltakene er vedtatt eller framgangsmåten er innledet.
2. Vedtakelse av saneringstiltak eller innledning av en framgangsmåte for avvikling overfor et forsikringsforetak som selger en eiendel, etter at denne er levert, skal ikke danne grunnlag for oppheving eller annullering av salget, og skal ikke være til hinder for at kjøperen overtar eiendomsretten til den solgte eiendelen når denne på tidspunktet for vedtakelsen av tiltakene eller innledningen av framgangsmåten befinner seg på territoriet til en annen medlemsstat enn den der tiltakene er vedtatt eller framgangsmåten er innledet.
3. Nr. 1 og 2 skal ikke være til hinder for søksmål om ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft som nevnt i artikkel 274 nr. 2 bokstav 1).

Artikkel 288

Motregning

1. Vedtakelse av saneringstiltak eller innledning av en framgangsmåte for avvikling skal ikke være til hinder for kreditorenes rett til å kreve motregning av sine fordringer mot forsikringsforetakets fordringer, når lovgivningen som får anvendelse på forsikringsforetakets fordringer, tillater slik motregning.
2. Nr. 1 skal ikke være til hinder for søksmål om ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft som nevnt i artikkel 274 nr. 2 bokstav l).

Artikkel 289

Regulerte markeder

1. Uten at artikkel 286 berøres, skal virkningene av et saneringstiltak eller innledningen av en framgangsmåte for rettighetene og pliktene til deltakerne i et regulert marked utelukkende omfattes av lovgivningen som får anvendelse på nevnte marked.
2. Nr. 1 skal ikke være til hinder for et søksmål om ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft som nevnt i artikkel 274 nr. 2 bokstav l), som innledes for å sette til side betalinger eller transaksjoner i henhold til lovgivningen som får anvendelse på nevnte marked.

Artikkel 290

Skadelige rettshandler

Artikkel 274 nr. 2 bokstav l) får ikke anvendelse når en person som har fått fordel av en rettshandel som er til skade for kreditorene sett under ett, har framlagt bevis for at nevnte rettshandel hører inn under lovgivningen i en annen medlemsstat enn hjemstaten, og for at denne lovgivningen ikke gir noen mulighet for å angripe rettshandelen i det aktuelle tilfellet.

Artikkel 291

Beskyttelse av tredjemannserververe

Følgende lovgivning får anvendelse når et forsikringsforetak, ved en rettshandel inngått etter vedtakelsen av et saneringstiltak eller innledningen av en framgangsmåte for avvikling, mot vederlag avhender

a) fast eiendom, lovgivningen i medlemsstaten der den faste eiendommen ligger,
b) skip eller luftfartøyer som er registreringspliktig i et offentlig register, lovgivningen i medlemsstaten som har myndighet over registeret,
c) omsettelige verdier eller verdipapirer hvis eksistens eller omsettelighet forutsetter innføring i et lovfestet register eller på en lovfestet konto, eller som er plassert i en verdipapirsentral som hører inn under lovgivningen i en medlemsstat, lovgivningen i den medlemsstat på hvis territorium den faste eiendommen befinner seg, eller under hvis myndighet registeret, kontoen eller verdipapirsentralen forvaltes.

Artikkel 292

Pågående rettssaker

Virkningene av saneringstiltak eller en framgangsmåte for avvikling for en pågående rettssak om en eiendel eller en rettighet som er fratatt forsikringsforetaket, skal utelukkende høre inn under lovgivningen i den medlemsstat der rettssaken pågår.

Artikkel 293

Saneringsstyrer og avviklingsstyrer

1. Oppnevning av et saneringsstyre eller et avviklingsstyre skal godtgjøres ved framlegging av en bekreftet kopi av beslutningen om oppnevning eller ved ethvert annet bevis utstedt av vedkommende myndigheter i hjemstaten.

   Medlemsstaten på hvis territorium saneringsstyret eller avviklingsstyret har til hensikt å iverksette tiltak kan kreve en oversettelse til det offisielle språket eller et av de offisielle språkene i medlemsstaten. Det kreves ingen legalisering eller tilsvarende formaliteter.
2. Saneringsstyrer og avviklingsstyrer skal ha rett til å utøve på alle medlemsstaters territorium de fullmakter de har rett til å utøve på hjemstatens territorium.

   Etter lovgivningen i hjemstaten kan det oppnevnes personer som skal bistå eller eventuelt representere saneringsstyret eller avviklingsstyret i forbindelse med gjennomføringen av saneringstiltaket eller framgangsmåten for avvikling, særlig i vertsstatene og framfor alt for å bistå kreditorene med å løse eventuelle problemer de møter i vertsstaten.
3. Ved utøvelsen av sine fullmakter i henhold til lovgivningen i hjemstaten skal saneringsstyret eller avviklingsstyret overholde lovgivningen i de medlemsstater på hvis territorium vedkommende har til hensikt å iverksette tiltak, særlig med hensyn til framgangsmåtene for realisasjon av eiendeler og underretning av ansatte.

   Fullmaktene kan ikke omfatte bruk av tvang eller retten til å avgjøre en rettssak eller annen tvist.

Artikkel 294

Innføring i et offentlig register

1. Saneringsstyret, avviklingsstyret eller en hvilken som helst annen myndighet eller

person som har fått fullmakt i hjemstaten, kan kreve at et saneringstiltak eller en beslutning om å innlede en framgangsmåte for avvikling skal innføres i ethvert relevant offentlig register som føres i de andre medlemsstatene.

Dersom en medlemsstat fastsetter obligatorisk registrering, skal myndigheten eller personen nevnt i første ledd treffe de nødvendige tiltak med henblikk på slik registrering.

2. Registreringskostnadene skal anses som kostnader og utgifter knyttet til framgangsmåtene.

Artikkel 295

Taushetsplikt

Alle personer som er forpliktet til å motta eller gi opplysninger i forbindelse med framgangsmåtene fastsatt i artikkel 270, 273 og 296, skal være underlagt taushetsplikt som fastsatt i artikkel 64–69, med unntak av rettsmyndigheter, som omfattes av gjeldende nasjonale bestemmelser.

Artikkel 296

Behandling av filialer av forsikringsforetak i tredjestater

Når et forsikringsforetak i en tredjestat har filialer i mer enn én medlemsstat, skal hver filial behandles individuelt med hensyn til anvendelsen av denne avdeling.

Vedkommende myndigheter og tilsynsmyndighetene i disse medlemsstatene skal bestrebe seg på å samordne sine tiltak.

Saneringsstyrere eller avviklingsstyrere skal også bestrebe seg på å samordne sine tiltak.

Avdeling V

Andre bestemmelser

Artikkel 297

Klageadgang

Medlemsstatene skal påse at beslutninger som treffes om et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i henhold til lover og forskrifter for gjennomføringen av dette direktiv, er gjenstand for klageadgang.

Artikkel 298

Samarbeid mellom medlemsstatene og Kommisjonen

1. Medlemsstatene skal samarbeide for å lette tilsynet med forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet i Fellesskapet og anvendelsen av dette direktiv.
2. Kommisjonen og tilsynsmyndighetene i medlemsstatene skal samarbeide tett for å lette tilsynet med forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet i Fellesskapet og for å undersøke eventuelle vanskeligheter som kan oppstå ved anvendelsen av dette direktiv.
3. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om eventuelle større vanskeligheter som oppstår i forbindelse med anvendelsen av dette direktiv.

   Kommisjonen og tilsynsmyndighetene i de berørte medlemsstater skal undersøke disse vanskelighetene så snart som mulig for å finne en hensiktsmessig løsning.

Artikkel 299

Euro

Når dette direktiv viser til *euro*, skal motverdien i nasjonal valuta som skal brukes fra 31. desember hvert år, være den som gjaldt den siste dagen i foregående oktober måned da motverdier for *euro* var tilgjengelig i alle Fellesskapets valutaer.

Artikkel 300

Justering av beløp uttrykt i euro

De beløp som i dette direktiv uttrykkes i euro, skal justeres hvert femte år ved at grunnbeløpet i euro økes med den prosentvise endringen i de harmoniserte konsumprisindeksene for samtlige medlemsstater som offentliggjøres av Eurostat, fra og med 31. oktober 2012 fram til revisjonsdagen, og skal avrundes oppover til nærmeste 100 000 euro.

Dersom den prosentvise endringen siden forrige revisjon er mindre enn 5 %, skal beløpene ikke justeres.

Kommisjonen skal offentliggjøre de reviderte beløpene i *Den europeiske unions tidende.*

De reviderte beløpene skal gjennomføres av medlemsstatene senest 12 måneder etter offentliggjøringen i *Den europeiske unions tidende.*

Artikkel 301

Komitéframgangsmåte

1. Kommisjonen skal bistås av Den europeiske komité for forsikring og tjenestepensjoner.
2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 og 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.
3. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5a nr. 1–4 og artikkel 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.

Artikkel 302

Underretninger inngitt før noen av de lover og forskrifter som er nødvendige for å overholde artikkel 57–63, har trådt i kraft

Framgangsmåten for vurdering som anvendes i forbindelse med planlagte erverv som det i henhold til artikkel 57 er inngitt underretning om til de vedkommende myndigheter før lovene og forskriftene som er nødvendige for å overholde artikkel 57–63 har trådt i kraft, skal gjennomføres i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning i medlemsstatene på tidspunktet for underretningen.

Artikkel 303

Endringer av direktiv 2003/41/EF

I direktiv 2003/41/EF gjøres følgende endringer:

1. Artikkel 17 nr. 2 skal lyde:
   «2. Ved beregning av minstebeløpet for ytterligere eiendeler får reglene i artikkel 17a–17d anvendelse.»
2. Nye artikler skal lyde:
   «Artikkel 17a
   Solvensmarginkapital
   1. Medlemsstatene skal pålegge alle institusjoner omhandlet i artikkel 17 nr. 1 som ligger på deres territorium, til enhver tid å ha en tilstrekkelig solvensmarginkapital for hele foretakets virksomhet, som minst overholder kravene i dette direktiv.
   2. Solvensmarginkapitalen skal bestå av institusjonens eiendeler, som er frie for alle påregnelige forpliktelser, og med fradrag for eventuelle immaterielle verdier, herunder
      a) innbetalt aksjekapital, eller dersom det dreier seg om et gjensidig foretak, faktisk garantifond med tillegg av medlemmenes kontoer forutsatt at følgende kriterier er oppfylt:
         i) stiftelsesdokumentet og vedtektene skal fastsette at utbetalinger fra disse kontoene til medlemmene bare kan skje i den utstrekning dette ikke fører til at solvensmarginkapitalen faller under det nivå som kreves, eller etter foretakets oppløsning, dersom foretakets øvrige gjeld er betalt,
         ii) når det gjelder utbetalinger nevnt i i) som skjer av andre grunner enn individuelt opphør av medlemskap, skal det i stiftelsesdokumentet og i vedtektene fastsettes at vedkommende myndigheter må underrettes om dette minst en måned på forhånd, og at de kan forby utbetalingen i denne perioden, og
         iii) de relevante bestemmelsene i stiftelsesdokumentet og vedtektene kan endres bare etter at vedkommende myndigheter har erklært at de ikke har innvendinger mot endringen, men uten at dette berører kriteriene fastsatt i i) og ii),
      b) lovbestemte og frie avsetninger som ikke tilsvarer inngåtte forpliktelser,
      c) overføringer fra tidligere år, etter fradrag fra utbytte som skal utbetales, og
      d) i den utstrekning dette er tillatt i henhold til nasjonal lovgivning, bonusfondene som framkommer i balansen dersom de kan disponeres til å dekke eventuelle tap og ikke er avsatt til utdeling til medlemmer og begunstigede.

      Solvensmarginkapitalen skal reduseres med verdien av egne aksjer som eies direkte av institusjonen.
   3. Medlemsstatene kan fastsette at solvensmarginkapitalen også kan bestå av:
      a) kumulative preferanseaksjer og ansvarlig lånekapital på inntil 50 % av det beløp som er lavest av solvensmarginkapitalen og solvensmarginkravet, hvorav høyst 25 % skal bestå av ansvarlig lånekapital med fast løpetid eller kumulative preferanseaksjer med fast løpetid, forutsatt at det, dersom gjenforsikringsforetaket går konkurs eller avvikles, eksisterer bindende avtaler om at ansvarlig lånekapital eller preferanseaksjer skal etterstilles alle andre kreditorers fordringer, og ikke skal tilbakebetales før

all annen utestående gjeld på dette tidspunktet er gjort opp,

b) verdipapirer uten fast løpetid samt andre instrumenter, herunder andre kumulative preferanseaksjer enn dem som er nevnt i bokstav a), inntil 50 % av det beløp som er lavest av solvensmarginkapitalen og solvensmarginkravet for det samlede beløpet av verdipapirer og ansvarlig lånekapital nevnt i bokstav a), forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:
   i) de kan ikke tilbakebetales på ihendehavers initiativ eller uten forhåndssamtykke fra vedkommende myndighet,
   ii) emisjonsavtalen skal gi institusjonen mulighet til å utsette betaling av renter på lånet,
   iii) långivers fordringer på institusjonen skal i sin helhet etterstilles alle ikke-etterstilte kreditorers fordringer,
   iv) de dokumenter som gjelder for utstedelsen av verdipapirene, skal inneholde bestemmelser om at gjeld og ubetalte renter kan brukes til å dekke tap, samtidig som institusjonen kan fortsette sin virksomhet, og
   v) bare fullt innbetalte beløp skal tas i betraktning.

   Ved anvendelse av bokstav a) skal ansvarlig lånekapital også oppfylle følgende vilkår:
   i) bare fullt innbetalte midler skal tas i betraktning.
   ii) for lån med fast løpetid skal den opprinnelige løpetiden være på minst fem år. Minst ett år før tilbakebetalingsdatoen skal institusjonen framlegge for godkjenning for vedkommende myndigheter en plan som viser hvordan solvensmarginkapitalen vil bli opprettholdt eller brakt opp på det nivå som kreves ved forfall, med mindre den andel lånet utgjør av solvensmarginkapitalen, blir gradvis redusert i løpet av minst de fem siste årene før forfall. Vedkommende myndigheter kan godkjenne tilbakebetaling av slike lån før forfall, forutsatt at utstedende institusjon har søkt om dette og at foretakets solvensmarginkapital ikke faller under det nivå som kreves.
   iii) lån hvis løpetid ikke er fastsatt, skal kunne tilbakebetales først etter fem års varsel om oppsigelse, med mindre lånene ikke lenger anses som en del av solvensmarginkapitalen eller det kreves en særlig forhåndsgodkjenning fra vedkommende myndigheter for tilbakebetaling før forfall. I sistnevnte tilfelle skal institusjonen underrette vedkommende myndigheter minst seks måneder før tidspunktet for den foreslåtte tilbakebetalingen, og angi beløpet for solvensmarginkapitalen og solvensmarginkravet både før og etter den aktuelle tilbakebetalingen. Vedkommende myndigheter skal bare tillate tilbakebetaling dersom det ikke er fare for at institusjonens solvensmarginkapital vil falle under det nivå som kreves.
   iv) låneavtalen skal ikke omfatte noen klausul om at gjelden under andre, nærmere angitte omstendigheter enn avvikling av gjenforsikringsforetaket, skal betales tilbake før den avtalte forfallsdato.
   v) låneavtalen kan endres bare etter at vedkommende myndigheter har erklært at de ikke har innvendinger mot endringen.

4. Etter begrunnet søknad med underbyggende dokumentasjon fra institusjonen til vedkommende myndighet i hjemstaten og med denne myndighets samtykke, kan solvensmarginkapitalen også bestå av:
   a) Når zillmering ikke blir anvendt, eller der den blir anvendt, men er mindre enn belastningen av anskaffelseskostnader inkludert i premien, forskjellen mellom en premieavsetning som ikke er zillmert eller er delvis zillmert og en premieavsetning som er zillmert tilsvarende belastningen av anskaffelseskostnadene inkludert i premien,
   b) alle skjulte nettoreserver som skriver seg fra verdsetting av eiendeler, så langt slike skjulte nettoreserver ikke er av uvanlig art,
   c) halvparten av den del av aksjekapitalen eller garantifondet som ennå ikke er innbetalt, fra det tidspunkt den innbetalte andelen utgjør 25 % av aksjekapitalen eller garantifondet, inntil 50 % av det

beløp som er lavest av solvensmarginkapitalen og solvensmarginkravet.

Beløpet omhandlet i bokstav a) kan ikke overskride 3,5 % av summen av differansene mellom kapitalbeløpene for livsforsikringer og tjenestepensjoner og premieavsetningene for alle forsikringsavtaler der zillmering er mulig. Denne differansen skal reduseres med ikke-avskrevne anskaffelseskostnader som er oppført som en eiendel.

5. Kommisjonen kan vedta gjennomføringstiltak for nr. 2–4 for å ta hensyn til utvikling som berettiger en forsikringsteknisk tilpasning av de elementene som kan inngå i solvensmarginkapitalen.

Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-vesentlige deler av dette direktiv ved å utfylle det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomité med kontroll som omhandlet i artikkel 21b.

Artikkel 17b

Solvensmarginkrav

1. Med forbehold for artikkel 17c skal solvensmarginkravet fastsettes som angitt i nr. 2–6 alt etter hvilke forpliktelser som er inngått.
2. Solvensmarginkravet skal være lik summen av følgende to resultater:

a) Første resultat:

En andel på 4 % av premieavsetningene knyttet til virksomhet innen direkte forsikring og mottatt gjenforsikring uten fradrag for avgitt gjenforsikring, skal multipliseres med forholdet for siste regnskapsår mellom samlede premieavsetninger med fradrag for avgitt gjenforsikring og samlet brutto premieavsetning; dette forholdet skal ikke være mindre enn 85 %.

b) Andre resultat:

For avtaler der risikokapitalen ikke er negativ, skal en andel på 0,3 % av slik risikokapital tegnet av institusjonen, multipliseres med forholdet for siste regnskapsår mellom samlet risikokapital som blir beholdt som foretakets forpliktelse etter fradrag for avgitt gjenforsikring og retrocesjon i gjenforsikring, og samlet risikokapital uten fradrag for avgitt gjenforsikring; dette forholdet kan ikke være mindre enn 50 %.

For midlertidig forsikring med utbetaling ved dødsfall med løpetid på høyst tre år, skal andelen være 0,1 %. For slike forsikringer med en løpetid på over tre, men høyst fem år, skal andelen være 0,15 %.

3. For tilleggsforsikringer omhandlet i artikkel 2 nr. 3 bokstav a) iii) i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve virksomhet innen forsikring og gjenforsikring (Solvens II) (*) skal solvensmarginkravet være lik solvensmarginkravet fastsatt i artikkel 17d.
4. Når det gjelder kapitaliseringsvirksomhet omhandlet i artikkel 2 nr. 3 bokstav b) ii) i direktiv 2009/138/EF, skal solvensmarginkravet være lik 4 % av premieavsetningene beregnet i henhold til nr. 2 bokstav a).
5. Når det gjelder virksomhet omhandlet i artikkel 2 nr. 3 bokstav b) i) i direktiv 2009/138/EF, skal solvensmarginkravet være lik 1 % av eiendelene.
6. Når det gjelder forsikringer i henhold til artikkel 2 nr. 3 bokstav a) i) og ii) i direktiv 2009/138/EF med investeringsvalg, og virksomhetene omhandlet i artikkel 2 nr. 3 bokstav b) iii), iv) og v) i direktiv 2009/138/EF, skal solvensmarginkravet være lik summen av følgende:

a) i den utstrekning institusjonen påtar seg en investeringsrisiko, 4 % av de forsikringstekniske avsetningene beregnet i henhold til nr. 2 bokstav a),

b) i den utstrekning institusjonen ikke påtar seg en investeringsrisiko, men der beløpet som skal dekke administrasjonskostnadene, fastsettes for en periode på over fem år, 1 % av de forsikringstekniske avsetningene beregnet i henhold til artikkel 2 bokstav a),

c) i den utstrekning institusjonen ikke påtar seg en investeringsrisiko og beløpet som skal dekke administrasjonskostnadene, ikke fastsettes for en periode på over fem år, et beløp som tilsvarer 25 % av netto administrasjonskostnader for siste regnskapsår for slik virksomhet,

d) i den utstrekning institusjonen dekker dødsrisiko, 0,3 % av risikokapitalen beregnet i samsvar med nr. 2 bokstav b).

Artikkel 17c

Garantifond

1. Medlemsstatene kan fastsette at en tredel av solvensmarginkapitalen som fastsatt i artikkel 17b, skal utgjøre garantifondet. Dette fondet skal bestå av elementene på

listen i artikkel 17a nr. 2 og 3, og forutsatt samtykke fra vedkommende myndighet i hjemstaten, postene angitt i artikkel 17a nr. 4 bokstav b).

2. Garantifondet skal være på minst 3 000 000 euro. En medlemsstat kan bestemme at minstegarantifondet kan reduseres med 25 % for gjensidige forsikringsselskaper og lignende foretak.

Artikkel 17d

Solvensmarginkrav i henhold til artikkel 17b nr. 3

1. Solvensmarginkravet skal fastsettes enten på grunnlag av de årlige premie- eller bidragsbeløpene, eller på gjennomsnittet av erstatningsutbetalingene de siste tre regnskapsårene.
2. Solvensmarginkravet skal være lik det høyeste av de to resultatene i henhold til nr. 3 og 4.
3. Premiegrunnlaget skal beregnes på grunnlag av det som er høyest av brutto tegnet premieinntekt eller bidrag som beregnet nedenfor, og brutto opptjente premieinntekt eller bidrag.

   Premiene eller bidragene, herunder tilleggavgifter inkludert på disse, fra all direkte forsikringsvirksomhet i foregående regnskapsår, skal summeres.

   Til denne summen legges premiene for all mottatt gjenforsikring siste regnskapsår.

   Fra denne summen trekkes det samlede beløp for premier eller bidrag som er annullert i løpet av siste regnskapsår, samt det samlede beløp for skatter og avgifter på premier eller bidrag som inngår i summen.

   Det beløpet som framkommer på denne måten, deles i to, der den første delen skal gå opp til høyst 50 000 000 euro, den andre utgjør det overskytende; og 18 % av den første delen og 16 % av den andre delen legges så sammen.

   Summen som framkommer, multipliseres med forholdstallet for summen for de tre siste regnskapsår mellom de erstatningsutbetalingene som foretaket fortsatt skal dekke, etter fradrag av fordringer i henhold til gjenforsikringsavtaler, og brutto erstatningsutbetalinger. Dette forholdstallet kan ikke i noe tilfelle være under 50 %.
4. Grunnlaget for erstatningsutbetalingene skal beregnes som følger:

   Beløpene som utbetales i forbindelse med direkte forsikringsvirksomhet, uten fradrag av erstatningsutbetalinger som bæres av gjenforsikrere og retrocesjonarer, i periodene angitt i nr. 1, skal summeres.

   Til denne summen legges summen av erstatninger utbetalt for mottatt gjenforsikring eller retrocesjon i samme perioder, og summen av avsetninger for ikke-oppgjorte skader fastslått ved avslutningen av siste regnskapsår, både med hensyn til direkte forsikring og mottatt gjenforsikring.

   Fra dette beløpet trekkes summen av inndrevne beløp i periodene angitt i nr. 1.

   Fra dette beløpet trekkes beløpet for avsetninger for ikke-oppgjorte skader fastsatt ved begynnelsen av det andre regnskapsåret før siste regnskapsår som det foreligger regnskaper for, både med hensyn til direkte forsikring og mottatt gjenforsikring.

   En tredel av beløpet som framkommer på denne måten deles i to, der den første delen skal gå opp til høyst 35 000 000 euro, den andre utgjør det overskytende; og 26 % av den første delen og 23 % av den andre delen legges så sammen.

   Summen som framkommer, multipliseres med forholdstallet for summen for de tre siste regnskapsår mellom de erstatningsutbetalingene som foretaket fortsatt skal dekke, etter fradrag av fordringer i henhold til gjenforsikringsavtaler, og brutto erstatningsutbetalinger. Dette forholdstallet kan ikke i noe tilfelle være under 50 %.
5. Dersom solvensmarginkravet beregnet i henhold til nr. 2–4 er lavere enn solvensmarginkravet året før, skal solvensmarginkravet være minst lik solvensmarginkravet for foregående år, multiplisert med forholdstallet mellom forsikringstekniske avsetninger for ikke-oppgjorte skader ved utgangen og ved inngangen av siste regnskapsår. I disse beregningene skal gjenforsikring ikke inngå i de forsikringstekniske avsetninger, men forholdstallet kan ikke i noen tilfeller være større enn 1.»

   (*) EUT L 335 av 17.12.2009, s. 1.

3. Nye artikler skal lyde:

   «Artikkel 21a

   Justering av garantifondets størrelse

   1. Beløpet i euro som fastsatt i artikkel 17c nr. 2, skal justeres årlig, første gang 31. oktober 2012, for å ta hensyn til endringene i de harmoniserte konsumprisindeksene for alle medlemsstater som offentliggjøres av Eurostat.

Beløpet skal justeres automatisk ved at grunnbeløpet i euro økes med den prosentvise endringen i nevnte indeks i tidsrommet mellom 31. desember 2009 og den dato justeringen foretas, og avrundes oppover til nærmeste 100 000 euro.

Dersom den prosentvise endringen siden forrige justering er mindre enn 5 %, skal ingen justering foretas.

2. Kommisjonen skal hvert år underrette Europaparlamentet og Rådet om justeringen og det justerte beløpet omhandlet i nr. 1.

Artikkel 21b

Komitéframgangsmåte

1. Kommisjonen skal bistås av Den europeiske komité for forsikring og tjenestepensjoner nedsatt ved kommisjonsbeslutning 2004/9/EF(*).
2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5a nr. 1–4 og artikkel 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i nevnte beslutnings artikkel 8.

(*) EUT L 3 av 7.1.2004, s. 34.

Artikkel 304

Durasjonsbasert undermodul for aksjerisiko

1. Medlemsstatene kan tillate at livsforsikringsforetak som
   a) driver tjenestepensjonsvirksomhet i henhold til artikkel 4 i direktiv 2003/41/EF, eller
   b) tilbyr pensjonsytelser som utbetales ved oppnådd pensjonsalder eller forøvrig før pensjonsavgang, der forsikringstakerne i henhold til lovgivningen i den medlemsstaten som har gitt foretaket tillatelse, gis skattefradrag for premiene innbetalt for disse ytelsene,

   og der
   i) alle eiendeler og forpliktelser som gjelder denne virksomheten, avgrenses, forvaltes og organiseres atskilt fra annen virksomhet i forsikringsforetaket, uten mulighet for overføring,
   ii) foretakets virksomhet i henhold til bokstav a) og b) som metoden i dette nummer gjelder, bare utføres i den medlemsstat der foretaket har tillatelse, og
   iii) gjennomsnittlig varighet av forpliktelsene i denne virksomheten, er over 12 år,

   anvender en undermodul for aksjerisiko ved beregning av solvenskapitalkravet, som er kalibrert ved hjelp av et «value-at-risk»-mål (value at risk) over et tidsrom som tilsvarer typisk eiertid for det berørte foretaks aksjeinvesteringer, med et konfidensnivå som sikrer forsikringstakere og begunstigede et beskyttelsesnivå tilsvarende nivået fastsatt i artikkel 101, såfremt metoden omhandlet i denne artikkel bare anvendes på eiendeler og forpliktelser omhandlet i bokstav i). Ved beregning av solvenskapitalkravet skal disse eiendelene og forpliktelsene tas fullt hensyn til med sikte på å vurdere diversifiseringseffektene, uten at dette berører nødvendigheten av å beskytte interessene til forsikringstakere i andre medlemsstater.

   Med forbehold for tilsynsmyndighetenes gir sin godkjenning skal metoden fastsatt i første ledd bare anvendes når det berørte foretaks solvens- og likviditetssituasjon og strategier, prosesser og framgangsmåter for rapportering med hensyn til dets forvaltning av eiendeler og forpliktelser, er slik at det løpende sikres at foretaket kan inneha aksjeinvesteringer i en periode som tilsvarer typisk eiertid for det berørte foretaks aksjeinvesteringer. Foretaket skal være i stand til å godtgjøre overfor tilsynsmyndigheten at dette vilkåret kontrolleres med det konfidensnivået som er nødvendig for å gi forsikringstakere og begunstigede et beskyttelsesnivå som tilsvarer nivået fastsatt i artikkel 101.

   Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal ikke gå tilbake til å anvende metoden fastsatt i artikkel 105, unntatt under behørig begrunnede omstendigheter og med tilsynsmyndighetenes godkjenning.
2. Kommisjonen skal senest 31. oktober 2015 sende Den europeiske komité for forsikring og tjenestepensjoner og Europaparlamentet en rapport om anvendelsen av metoden fastsatt i nr. 1 og om tilsynsmyndighetenes praksis i henhold til nr. 1, ved behov ledsaget av hensiktsmessige forslag. Denne rapporten skal særlig behandle virkningene anvendelsen av denne metoden har over landegrensene med sikte på å forebygge tilsynsarbitrasje fra forsikrings- og gjenforsikringsforetaks side.

Avdeling VI

Overgangs- og sluttbestemmelser

Kapittel I

Overgangsbestemmelser

Avsnitt 1

Forsikring

Artikkel 305

Unntak og oppheving av restriktive tiltak

1. Medlemsstatene kan gi foretak innen annen forsikring enn livsforsikring som per 31. januar 1975 ikke oppfylte kravene i artikkel 16 og 17 i direktiv 73/239/EØS, og som per 31. juli 1978 hadde en årlig premie- eller bidragsinntekt som var mindre enn seks ganger minstegarantifondet som kreves i henhold til artikkel 17 nr. 2 i direktiv 73/239/EØS, fritak fra kravet om å opprette et slikt minstegarantifond før utløpet av det regnskapsåret der premie- eller bidragsinntekten blir seks ganger så stor som minstegarantifondet. Etter å ha vurdert resultatene av undersøkelsen nevnt i artikkel 298 nr. 2, skal Rådet etter forslag fra Kommisjonen enstemmig beslutte på hvilket tidspunkt medlemsstatene skal oppheve dette fritaket.
2. Foretak innen annen forsikring enn livsforsikring opprettet i Det forente kongerike «by Royal Charter», «by private Act» eller «by special public Act» kan fortsette å utøve sin virksomhet i den juridiske formen de hadde per 31. juli 1973 i ubegrenset tid.

   Livsforsikringsforetak opprettet i Det forente kongerike «by Royal Charter», «by private Act» eller «by special public Act» kan fortsette å utøve sin virksomhet i den juridiske formen de hadde per 15. mars 1979 i ubegrenset tid.

   Det forente kongeriket skal utarbeide en liste over foretakene omhandlet i første og annet ledd og sende den til de øvrige medlemsstatene og Kommisjonen.
3. Selskaper registrert i Det forente kongerike i henhold til «Friendly Societies Acts», kan fortsette å utøve livsforsikrings- og sparevirksomhet som de, i samsvar med sitt formål, utøvde per 15. mars 1979.
4. Etter anmodning fra foretak innen annen forsikring enn livsforsikring som oppfyller kravene i avdeling I kapittel VI avsnitt 2, 4 og 5, skal medlemsstatene oppheve restriktive tiltak som gjelder for eksempel pantelån, innskudd og sikkerhetsstillelse.

Artikkel 306

Rettigheter ervervet av eksisterende filialer og forsikringsforetak

1. Filialer som før 1. juli 1994 startet sin virksomhet i henhold til gjeldende bestemmelser i medlemsstaten der filialen ligger, skal antas å ha fulgt framgangsmåten fastsatt i artikkel 145 og 146.
2. Artikkel 147 og 148 skal ikke berøre rettighetene ervervet av forsikringsforetak som før 1. juli 1994 drev virksomhet i henhold til adgangen til å yte tjenester.

Avsnitt 2

Gjenforsikring

Artikkel 307

Overgangsperiode for artikkel 57 nr. 3 og artikkel 60 nr. 6 i direktiv 2005/68/EF

En medlemsstat kan utsette anvendelsen av bestemmelsene i artikkel 57 nr. 3 i direktiv 2005/68/EF, som endrer artikkel 15 nr. 3 i direktiv 73/239/EØS, og av bestemmelsen i artikkel 60 nr. 6 i direktiv 2005/68/EF, til 10. desember 2008.

Artikkel 308

Rettigheter ervervet av eksisterende gjenforsikringsforetak

1. Gjenforsikringsforetak som er underlagt dette direktiv og som før 10. desember 2005 hadde tillatelse eller rett til å utøve gjenforsikringsvirksomhet i samsvar med bestemmelsene i den medlemsstat der de har sitt hovedkontor, skal anses for å ha tillatelse i samsvar med artikkel 14.

   De skal imidlertid overholde bestemmelsene i dette direktiv om utøvelse av gjenforsikringsvirksomhet og kravene fastsatt i bokstav b) og d)–g) i artikkel 18 nr. 1, artikkel 19, 20 og 24 og avdeling I kapittel VI avsnitt 2, 3 og 4.
2. Medlemsstatene kan gi gjenforsikringsforetak omhandlet i nr. 1, som per 10. desember 2005 ikke oppfylte bestemmelsene i artikkel 18 nr. 1 bokstav b), artikkel 19 og 20 og avdeling I kapittel VI avsnitt 2, 3 og 4, frist til 10. desember 2008 for å etterkomme disse kravene.

Kapittel II

Sluttbestemmelser

Artikkel 309

Innarbeiding

1. Medlemsstatene skal innen 31. oktober 2012 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme artikkel 4, 10, 13, 14, 18, 23, 26–32, 34–49, 51–55, 67, 68, 71, 72, 74–85, 87–91, 93–96, 98,100–110, 112, 113, 115–126, 128, 129, 131–134, 136–142, 144, 146, 148, 162–167, 172, 173, 178, 185, 190, 192, 210–233, 235–240, 243–258, 260–263, 265, 266, 303 og 304 og vedlegg III og IV.

   Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. De skal også inneholde en erklæring om at henvisninger i eksisterende lover og forskrifter som viser til de direktiv som oppheves av dette direktiv, skal forstås som henvisninger til dette direktiv. Medlemsstatene skal fastsette hvordan slike henvisninger skal gjøres, og hvordan erklæringen skal formuleres.
2. Medlemsstatene skal sende Kommisjonen teksten til de viktigste bestemmelsene i nasjonal lovgivning som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 310

Oppheving

Direktiv 64/225/EØF, 73/239/EØF, 73/240/EØF, 76/580/EØF, 78/473/EØF, 84/641/EØF, 87/344/EØF, 88/357/EØF, 92/49/EØF, 98/78/EF, 2001/17/EF, 2002/83/EF og 2005/68/EF, som endret ved rettsaktene oppført i vedlegg VI del A, oppheves fra og med 1. november 2012, uten at dette berører medlemsstatenes forpliktelser med hensyn til fristene for innarbeiding i nasjonal lovgivning og anvendelsen av direktivene oppført i vedlegg VI del B.

Henvisninger til de opphevede direktivene skal forstås som henvisninger til dette direktiv og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg VII.

Artikkel 311

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den tjuende dag etter at det er kunngjort i Den europeiske unions tidende.

Artikkel 1–3, 5–9, 11, 12, 15–17, 19–22, 24, 25, 33, 56–66, 69, 70, 73, 143, 145, 147, 149–161, 168–171, 174–177, 179–184, 186–189, 191, 193–209, 267–300, 302, 305–308 og vedlegg I og II, V, VI og VII får anvendelse fra 1. november 2012.

Artikkel 312

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.
Utferdiget i Strasbourg, 25. november 2009.

For Europaparlamentet	*For Rådet*
Formann	*Formann*
J. BUZEK	Åsa TORSTENSSON

Vedlegg I

Livsforsikringsklasser

A. Risikoinndeling etter forsikringsklasse

1. *Ulykke (herunder arbeidsulykker og yrkessykdommer):*
   - fastsatte ytelser,
   - erstatning for økonomiske tap,
   - kombinasjoner av disse,
   - passasjerskade.
2. *Sykdom:*
   - fastsatte ytelser,
   - erstatning for økonomiske tap,
   - kombinasjoner av disse.
3. *Kjøretøyer (med unntak av rullende jernbanemateriell)*
   All skade på eller tap av:
   - motordrevne kjøretøyer,
   - ikke-motordrevne kjøretøyer.
4. *Rullende jernbanemateriell*
   All skade på eller tap av rullende jernbanemateriell.
5. *Luftfartøyer*
   All skade på eller tap av luftfartøy.
6. *Havgående fartøyer og fartøyer på innsjø, elv eller kanal*
   All skade på eller tap av:
   - elve- og kanalfartøyer,
   - innsjøfartøyer,
   - havgående fartøyer.
7. *Gods under transport (herunder varer, bagasje og alt annet gods)*

All skade på eller tap av gods under transport samt bagasje, uansett transportmiddel.

8. *Brann og naturskader*
   All skade på og tap av eiendom og eiendeler (med unntak av eiendom i klasse 3, 4, 5, 6 og 7):
   - brann,
   - eksplosjon,
   - storm,
   - naturkrefter med unntak av storm,
   - kjerneenergi,
   - jordskred.
9. *Annen skade på eiendom og eiendeler*
   All skade på eller tap av eiendom (med unntak av eiendom i klasse 3, 4, 5, 6 og 7) forårsaket av hagl eller frost, og enhver hendelse som f.eks. tyveri, med unntak av dem som er nevnt i nr. 8.
10. *Ansvarsforsikring for motorvogn*
    Alt ansvar som følger av bruk av motorvogner på land (herunder transportøransvar).
11. *Ansvarsforsikring for luftfartøyer*
    Alt ansvar som følger av bruk av luftfartøyer (herunder transportøransvar).
12. *Ansvarsforsikring for havgående fartøyer og fartøyer på innsjø, elv og kanal*
    Alt ansvar som følger av bruk av fartøyer på havet, på innsjøer og på elver og kanaler (herunder transportøransvar).
13. *Alminnelig ansvarsforsikring*
    Alt ansvar med unntak av det som er nevnt i nr. 10, 11 og 12.
14. *Kreditt:*
    - alminnelig insolvens,
    - eksportkreditt,
    - kjøp på avbetaling,
    - pantelån,
    - landbrukskreditt.
15. *Kausjon:*
    - direkte kausjon,
    - indirekte kausjon.
16. *Diverse økonomiske tap:*
    - arbeidsløshetrisiko,
    - inntektstap (generelt),
    - dårlig vær,
    - tap av fortjeneste,
    - løpende diverse kostnader,
    - uforutsette driftsutgifter,
    - tap av markedsverdi,
    - leie- eller inntektstap,
    - annet indirekte driftstap,
    - annet økonomisk tap (utenom drift),
    - andre former for økonomisk tap.
17. *Rettshjelpsforsikring*
    Retthjelpsforsikring.
18. *Assistanse*
    Assistanse til personer som får problemer på reise, når de er borte fra hjemmet eller sitt faste bosted.

B. Betegnelser på tillatelser som gis samtidig til flere forsikringsklasser

Når tillatelsen samtidig dekker

a) klasse 1 og 2, skal den kalles «ulykkes- og sykeforsikring»,
b) klasse 1 (fjerde strekpunkt), 3, 7 og 10, skal den kalles «motorvognforsikring»,
c) klasse 1 (fjerde strekpunkt), 4, 6, 7 og 12, skal den kalles «sjø- og transportforsikring»,
d) klasse 1 (fjerde strekpunkt), 5, 7 og 11, skal den kalles «luftfartsforsikring»,
e) klasse 8 og 9, skal den kalles «brann- og tingskadeforsikring»,
f) klasse 10, 11, 12 og 13, skal den kalles «ansvarsforsikring»,
g) klasse 14 og 15, skal den kalles «kreditt- og kausjonsforsikring»,
h) alle klasser, skal den gis en betegnelse valgt av den berørte medlemsstaten, som skal underrette de øvrige medlemsstatene og Kommisjonen om sitt valg.

Vedlegg II

Livsforsikringsklasser

I. Livsforsikringen nevnt i artikkel 2 nr. 3 bokstav a) i), ii) og iii) med unntak av forsikringene nevnt i II og III,
II. Forsikring med utbetaling ved ekteskapsinngåelse, forsikring med utbetaling ved fødsel,
III. Forsikringen nevnt i artikkel 2 nr. 3 bokstav a) i) og ii), med investeringsvalg,
IV. Permanent uoppsigelig sykeforsikring (permanent health insurance) nevnt i artikkel 2 nr. 3 bokstav a) iv),
V. Tontiner, nevnt i artikkel 2 nr. 3 bokstav b) i),
VI. Kapitaliseringsvirksomhet, nevnt i artikkel 2 nr. 3 bokstav b) ii),
VII. Forvaltning av kollektive pensjonsmidler, nevnt i artikkel 2 nr. 3 bokstav b) iii) og iv),
VIII. Formene for virksomhet nevnt i artikkel 2 nr. 3 bokstav b) v),
IX. Formene for virksomhet nevnt i artikkel 2 nr. 3 bokstav c).

Vedlegg III

Foretaksformer

A. Foretaksformer innen annen forsikring enn livsforsikring i:

1) Kongeriket Belgia: «société anonyme/naamloze vennootschap», «société en commandite par actions / commanditaire vennootschap op aandelen», «association d'assurance mutuelle / onderlinge verzekeringsvereniging», «société coopérative / coöperatieve vennootschap», «société mutualiste/maatschappij van onderlinge bijstand»,
2) Republikken Bulgaria: «акционерно дружество»,
3) Tsjekkia: «akciová společnost», «družstvo»,
4) Kongeriket Danmark: «aktieselskaber», «gensidige selskaber»,
5) Forbundsrepublikken Tyskland: «Aktiengesellschaft», «Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit», «öffentlich-rechtliches Wettbewerbsversicherungsunternehmen»,
6) Republikken Estland: «aktsiaselts»,
7) Irland: «incorporated companies limited by shares or by guarantee or unlimited»,
8) Republikken Hellas: «ανώνυμη εταιρία», «αλληλασφαλιστικός συνεταιρισμός»,
9) Kongeriket Spania: «sociedad anónima», «sociedad mutua», «sociedad cooperativa»,
10) Republikken Frankrike: «société anonyme», «société d'assurance mutuelle», «institution de prévoyance régie par le code de la sécurité sociale», «institution de prévoyance régie par le code rural» og «mutuelles régies par le code de la mutualité»,
11) Republikken Italia: «società per azioni», «società cooperativa», «mutua di assicurazione»,
12) Republikken Kypros: «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές», «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης χωρίς μετοχικό κεφάλαιο»,
13) Republikken Latvia: «apdrošināšanas akciju sabiedrība», «savstarpējās apdrošināšanas kooperatīvā biedrība»,
14) Republikken Litauen: «akcinė bendrovė», «uždaroji akcinė bendrovė»,
15) Storhertugdømmet Luxembourg: «société anonyme», «société en commandite par actions», «association d'assurances mutuelles», «société coopérative»,
16) Republikken Ungarn: «biztosító részvénytársaság», «biztosító szövetkezet», «biztosító egyesület», «külföldi székhely? biztosító magyarországi fióktelepe»,
17) Republikken Malta: «limited liability company/kumpannija b' responsabbiltà limitata»,
18) Kongeriket Nederland: «naamloze vennootschap», «onderlinge waarborgmaatschappij»,
19) Republikken Østerrike: «Aktiengesellschaft», «Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit»,
20) Republikken Polen: «spółka akcyjna», «towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych»,
21) Republikken Portugal: «sociedade anónima», «mútua de seguros»,
22) Romania: «societăți pe acțiuni», «societăți mutuale»,
23) Republikken Slovenia: «delniška družba», «družba za vzajemno zavarovanje»,
24) Slovakia: «akciová spoločnost»,
25) Republikken Finland: «keskinäinen vakuutusyhtiö / ömsesidigt försäkringsbolag», «vakuutusosakeyhtiö/försäkringsaktiebolag», «vakuutusyhdistys/försäkringsförening»,
26) Kongeriket Sverige: «försäkringsaktiebolag», «ömsesidigt försäkringsbolag», «understödsföreningar»,
27) Det forente kongerike: «companies limited by shares or by guarantee or unlimited», «societies registered under the Industrial and Provident Societies Acts», «societies registered under the Friendly Societies Acts», «the association of underwriters known as Lloyd's».
28) i alle tilfeller og som et alternativ til de foretaksformer innen annen forsikring enn livsforsikring som er angitt i nr. 1–27, foretaksformen europeisk allmennaksjeselskap (SE-selskap) som definert i rådsforordning (EF) nr. 2157/2001[37].

B. Foretaksformer innen livsforsikring i:

1) Kongeriket Belgia: «société anonyme/naamloze vennootschap», «société en commandite par actions / commanditaire vennootschap op aandelen», «association d'assurance mutuelle / onderlinge verzekeringsvereniging», «société coopérative / coöperatieve vennootschap»,
2) Republikken Bulgaria: «акционерно дружество», «взаимозастрахователна кооперация»,
3) Tsjekkia: «akciová společnost», «družstvo»,
4) Kongeriket Danmark: «aktieselskaper», «gensidige selskaber», «pensionskasser

[37] EFT L 294 av 10.11.2001, s. 1.

omfattet af lov om forsikringsvirksomhet (tværgående pensionskasser)»,
5) Forbundsrepublikken Tyskland: «Aktiengesellschaft», «Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit», «öffentlich-rechtliches Wettbewerbsversicherungsunternehmen»,
6) Republikken Estland: «aktsiaselts»,
7) Irland: «incorporated companies limited by shares or by guarantee or unlimited», «societies registered under the Industrial and Provident Societies Act», «societies registered under the Friendly Societies Acts»,
8) Republikken Hellas: «ανώνυμη εταιρία»,
9) Kongeriket Spania: «sociedad anónima», «sociedad mutua», «sociedad cooperativa»,
10) Republikken Frankrike: «société anonyme», «société d'assurance mutuelle», «institution de prévoyance régie par le code de la sécurité sociale», «institution de prévoyance régie par le code rural» og «mutuelles régies par le code de la mutualité»,
11) Republikken Italia: «società per azioni», «società cooperativa», «mutua di assicurazione»,
12) Republikken Kypros: «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές», «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση»,
13) Republikken Latvia: «apdrošināšanas akciju sabiedrība», «savstarpējās apdrošināšanas kooperatīv? biedrība»,
14) Republikken Litauen: «akcinė bendrovė», «uždaroji akcinė bendrov?»,
15) Storhertugdømmet Luxembourg: «société anonyme», «société en commandite par actions», «association d'assurances mutuelles», «société coopérative»,
16) Republikken Ungarn: «biztosító részvénytársaság», «biztosító szövetkezet», «biztosító egyesület», «külföldi székhely? biztosító magyarországi fióktelepe»,
17) Republikken Malta: «limited liability company/kumpannija b' responsabbiltà limitata»,
18) Kongeriket Nederland: «naamloze vennootschap», «onderlinge waarborgmaatschappij»,
19) Republikken Østerrike: «Aktiengesellschaft», «Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit»,
20) Republikken Polen: «spółka akcyjna», «towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych»,
21) Republikken Portugal: «sociedade anónima», «mútua de seguros»,
22) Romania: «societăți pe acțiuni», «societăți mutuale»,
23) Republikken Slovenia: «delniška družba», «družba za vzajemno zavarovanje»,
24) Slovakia: «akciová spoločnost»,
25) Republikken Finland: «keskinäinen vakuutusyhtiö / ömsesidigt försäkringsbolag», «vakuutusosakeyhtiö/försäkringsaktiebolag», «vakuutusyhdistys/försäkringsförening»,
26) Kongeriket Sverige: «försäkringsaktiebolag», «ömsesidigt försäkringsbolag», «understödsföreningar»,
27) Det forente kongerike: «companies limited by shares or by guarantee or unlimited», «societies registered under the Industrial and Provident Societies Acts», «societies registered or incorporated under the Friendly Societies Acts», «the association of underwriters known as Lloyd's».
28) i alle tilfeller og som et alternativ til de foretaksformer innen livsforsikring som er angitt i nr. 1–27, foretaksformen europeisk allmennaksjeselskap (SE-selskap) som definert i forordning (EF) nr. 2157/2001.

C. Foretaksformer innen gjenforsikring i:

1) Kongeriket Belgia: «société anonyme/naamloze vennootschap», «société en commandite par actions / commanditaire vennootschap op aandelen», «association d'assurance mutuelle / onderlinge verzekeringsvereniging», «société coopérative / coöperatieve vennootschap»,
2) Republikken Bulgaria: «акционерно дружество»,
3) Tsjekkia: «akciová společnost»,
4) Kongeriket Danmark: «aktieselskaber», «gensidige selskaber»,
5) Forbundsrepublikken Tyskland: «Aktiengesellschaft», «Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit», «öffentlich-rechtliches Wettbewerbsversicherungsunternehmen»,
6) Republikken Estland: «aktsiaselts»,
7) Irland: «incorporated companies limited by shares or by guarantee or unlimited»,
8) Republikken Hellas: «ανώνυμη εταιρία», «αλληλασφαλιστικός συνεταιρισμός»,
9) Kongeriket Spania: «sociedad anónima»,
10) Republikken Frankrike: «société anonyme», «société d'assurance mutuelle», «institution de prévoyance régie par le code de la sécurité sociale», «institution de prévoyance régie par le code rural» og «mutuelles régies par le code de la mutualité»,
11) Republikken Italia: «società per azioni»,
12) Republikken Kypros: «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές», «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση»,

13) Republikken Latvia: «akciju sabiedrība», «sabiedrība ar ierobežotu atbildību»,
14) Republikken Litauen: «akcinė bendrovė», «uždaroji akcinė bendrovė»,
15) Storhertugdømmet Luxembourg: «société anonyme», «société en commandite par actions», «association d'assurances mutuelles», «société coopérative»,
16) Republikken Ungarn: «biztosító részvénytársaság», «biztosító szövetkezet», «harmadik országbeli biztosító magyarországi fióktelepe»,
17) Republikken Malta: «limited liability company/kumpannija tà responsabbiltà limitata»,
18) Kongeriket Nederland: «naamloze vennootschap», «onderlinge waarborgmaatschappij»,
19) Republikken Østerrike: «Aktiengesellschaft», «Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit»,
20) Republikken Polen: «spółka akcyjna», «towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych»,
21) Republikken Portugal: «sociedade anónima», «mútua de seguros»,
22) Romania: «societate pe actiuni»,
23) Republikken Slovenia: «delniška družba»,
24) Slovakia: «akciová spoločnost»,
25) Republikken Finland: «keskinäinen vakuutusyhtiö / ömsesidigt försäkringsbolag», «vakuutusosakeyhtiö/försäkringsaktiebolag», «vakuutusyhdistys/försäkringsförening»,
26) Kongeriket Sverige: «försäkringsaktiebolag», «ömsesidigt försäkringsbolag»,
27) Det forente kongerike: «companies limited by shares or by guarantee or unlimited», «societies registered under the Industrial and Provident Societies Acts», «societies registered or incorporated under the Friendly Societies Acts», «the association of underwriters known as Lloyd's».
28) i alle tilfeller og som et alternativ til de foretaksformer innen gjenforsikring som er angitt i nr. 1–27, foretaksformen europeisk allmennaksjeselskap (SE-selskap) som definert i forordning (EF) nr. 2157/2001.

Vedlegg IV

Standardformel for solvenskapitalkrav (SCR)

1. Beregning av primært solvenskapitalkrav

Det primære solvenskapitalkravet fastsatt i artikkel 104 nr. 1, skal beregnes som følger:

$$\text{Primært SCR} = \sqrt{\sum_{i,j} \text{Corr}_{i,j} \times \text{SCR}_i \times \text{SCR}_i}$$

der SCRi er risikomodul i og SCRj er risikomodul j, og der «i,j» betyr at summen av de ulike begrepene skal dekke alle mulige kombinasjoner av i og j. I beregningen erstattes SCRi og SCRj med følgende:

- $\text{SCR}_{\text{ikke-liv}}$ betegner risikomodulen for annen forsikring enn livsforsikring,
- SCR_{liv} betegner risikomodulen for livsforsikring,
- $\text{SCR}_{\text{sykdom}}$ betegner risikomodulen for sykeforsikring,
- $\text{SCR}_{\text{marked}}$ betegner markedsrisikomodulen,
- $\text{SCR}_{\text{motpart}}$ betegner motpartsrisikomodulen,

Faktoren $\text{Corr}_{i,j}$ betegner elementet angitt i rad i og kolonne j i nedenstående sammenligningsmatrise:

ji	Marked	Motpart	Liv	Sykdom	Ikke-liv
Ikke-liv	0,25	0,5	0	0	1
Marked	1	0,25	0,25	0,25	0,25
Liv	0,25	0,25	1	0,25	0
Sykdom	0,25	0,25	0,25	1	0
Motpart	0,25	1	0,25	0,25	0,5

2. Beregning av risikomodulen for annen forsikring enn livsforsikring

Risikomodulen for annen forsikring enn livsforsikring fastsatt i artikkel 105 nr. 2, skal beregnes som følger:

$$\mathbf{SCR}_{\text{IKKE-LIV}} = \sqrt{\sum_{i,j} \text{Corr}_{i,j} \times \text{SCR}_i \times \text{SCR}_i}$$

der SCR_i er risikomodul i og SCR_j er risikomodul j, og der «i,j» betyr at summen av de ulike begrepene skal dekke alle mulige kombinasjoner av i og j. I beregningen erstattes SCRi og SCRj med følgende:

- $SCR_{\text{ikke-liv premie/avsetn}}$ betegner undermodulen premie- og avsetningsrisiko for annen forsikring enn livsforsikring,
- $SCR_{\text{ikke-liv katastrofe}}$ betegner undermodulen katastroferisiko for annen forsikring enn livsforsikring.

3. Beregning av risikomodulen for livsforsikring

Risikomodulen for livsforsikring fastsatt i artikkel 105 nr. 3, skal beregnes som følger:

$$\text{SCR}_{\text{liv}} = \sqrt{\sum_{i,j} \text{Corr}_{i,j} \times \text{SCR}_i \times \text{SCR}_i}$$

der SCR_i er risikomodul i og SCR_j er risikomodul j, og der «i,j» betyr at summen av de ulike begrepene skal dekke alle mulige kombinasjoner av i og j. I beregningen erstattes SCRi og SCRj med følgende:

- $SCR_{\text{dødelighet}}$ betegner undermodulen dødsrisiko,
- $SCR_{\text{opplevelse}}$ betegner undermodulen opplevelsesrisiko,
- $SCR_{\text{uførhet}}$ betegner undermodulen uførhets-/sykdomsrisiko,
- $SCR_{\text{liv kostnad}}$ betegner undermodulen kostnadsrisiko for livsforsikring,
- $SCR_{\text{justering}}$ betegner undermodulen justeringsrisiko,
- SCR_{avgang} betegner undermodulen avgangsrisiko,
- $SCR_{\text{liv katastrofe}}$ betegner undermodulen katastroferisiko for livsforsikring,

4. Beregning av markedsrisikomodul

Markedsrisikomodulens oppbygning

Markedsrisikomodulen fastsatt i artikkel 105 nr. 5, skal beregnes som følger:

$$\text{SCR}_{\text{marked}} = \sqrt{\sum_{i,j} \text{Corr}_{i,j} \times \text{SCR}_i \times \text{SCR}_i}$$

der SCR_i er risikomodul i og SCR_j er risikomodul j, og der «i,j» betyr at summen av de ulike begrepene skal dekke alle mulige kombinasjoner av i og j. I beregningen erstattes SCRi og SCRj med følgende:

- SCR_{rente} betegner undermodulen renterisiko,
- SCR_{aksje} betegner undermodulen aksjerisiko,
- SCR_{eiendom} betegner undermodulen eiendomsrisiko,
- SCR_{margin} betegner undermodulen kredittmarginrisiko,
- $SCR_{\text{konsentrasjon}}$ betegner undermodulen markedsriskokonsentrasjoner,
- SCR_{valuta} betegner undermodulen valutarisiko.

Vedlegg V

Grupper av forsikringsklasser for annen forsikring enn livsforsikring i henhold til artikkel 159

1. Ulykkes- og sykeforsikring (klasse 1 og 2 i vedlegg I),
2. motorvognforsikring (klasse 3,7 og 10 i vedlegg I, tallene for klasse 10, med unntak av transportøransvaret, som skal angis særskilt),
3. forsikring mot brann og annen tingskade (klasse 8 og 9 i vedlegg I),
4. luftfarts-, sjø- og transportforsikring (klasse 4, 5, 6, 7, 11 og 12 i vedlegg I),
5. alminnelig ansvarsforsikring (klasse 13 i vedlegg I),
6. kreditt- og kausjonsforsikring (klasse 14 og 15 i vedlegg I),
7. andre klasser (klasse 16, 17 og 18 i vedlegg I).

Vedlegg VI

Del A

Opphevede direktiver med liste over påfølgende endringer

(omhandlet i artikkel *310*)

Rådsdirektiv 64/225/EØF (EFT L 56 av 4.4.1964, s. 878.)	
Artikkel 29 vedlegg I punkt III nr. G.1 i tiltredelsesakten av 1973 (EFT L 73 av 27.3.1972, s. 89)	
Første rådsdirektiv 73/239/EØF (EfT L 228 av 16.8.1973, s. 3)	
Artikkel 29 vedlegg I nr. XI.B.II.1 i tiltredelsesakten av 1994 (EFT C 241 av 29.8.1994, s. 197.)	
(erstattet av rådsbeslutning 95/1/EF) (EFT L 1 av 1.1.1995, s. 1)	
Artikkel 20 vedlegg II nr. 3.1 i tiltredelsesakten av 2003 (EFT L 236 av 23.9.2003, s. 335)	
Artikkel 26 vedlegg I nr. II.c.1.a i tiltredelsesakten av 1985 (EFT L 302 av 15.11.1985, s. 156)	
Rådsdirektiv 76/580/EØF (EFT L 189 av 13.7.1976, s. 13)	bare artikkel 1
Rådsdirektiv 84/641/EØF (EFT L 339 av 27.12.1984, s. 21)	bare artikkel 1–14
Rådsdirektiv 87/343/EØF (EFT L 185 av 4.7.1987, s. 72)	bare artikkel 1 og vedlegg
Rådsdirektiv 87/344/EØF (EFT L 185 av 4.7.1987, s. 77)	bare artikkel 9
Annet rådsdirektiv 88/357/EØF (EFT L 172 av 4.7.1988, s. 1)	bare artikkel 9, 10 og 11
Rådsdirektiv 90/618/EØF (EFT L 330 av 29.11.1990, s. 44)	bare artikkel 2, 3 og 4
Rådsdirektiv 92/49/EØF (EFT L 228 av 11.8.1992, s. 1)	bare artikkel 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 24, 32, 33 og 53
Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/26/EF (EFT L 168 av 18.7.1995, s. 7)	bare artikkel 1, 2 nr. 2 tredje strekpunkt og artikkel 3 nr. 1

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/26/EF (EFT L 181 av 20.7.2000, s. 65)	bare artikkel 8
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/13/EF (EFT L 77 av 20.3.2002, s. 17)	bare artikkel 1
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF (EUT L 35 av 11.2.2003, s. 1)	bare artikkel 22
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/1/EF (EUT L 79 av 24.3.2005, s. 9)	bare artikkel 4
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/68/EF (EUT L 323 av 9.12.2005, s. 1)	bare artikkel 57
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/101/EF (EUT L 363 av 20.12.2006, s. 238)	bare artikkel 1 og punkt 1 i vedlegget
Rådsdirektiv 73/240/EØF (EFT L 228 av 16.8.1973, s. 20)	
Rådsdirektiv 76/580/EØF (EFT L 189 av 13.7.1976, s. 13)	
Rådsdirektiv 78/473/EØF (EFT L 151 av 7.6.1978, s. 25)	
Rådsdirektiv 84/641/EØF (EFT L 339 av 27.12.1984, s. 21)	
Rådsdirektiv 87/344/EØF (EFT L 185 av 4.7.1987, s. 77)	
Annet rådsdirektiv 88/357/EØF (EFT L 172 av 4.7.1988, s. 1)	
Rådsdirektiv 90/618/EØF (EFT L 330 av 29.11.1990, s. 44)	bare artikkel 5–10
Rådsdirektiv 92/49/EØF (EFT L 228 av 11.8.1992, s. 1)	bare artikkel 12 nr. 1, 19, 23, 27, 30 nr. 1, 34, 35, 36, 37, 39 nr. 1, 40 nr. 1, 42 nr. 1, 43 nr. 1, 44 nr. 1, 45 nr. 1 og 46 nr. 1
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/26/EF (EFT L 181 av 20.7.2000, s. 65)	bare artikkel 9
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/14/EF (EUT L 149 av 11.6.2005, s. 14)	bare artikkel 3
Rådsdirektiv 92/49/EØF (EFT L 228 av 11.8.1992, s. 1)	

Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/26/EF (EFT L 168 av 18.7.1995, s. 7)	bare artikkel 1 annet strekpunkt, artikkel 2 nr. 1 første strekpunkt, artikkel 4 nr. 1, 3 og 5 og artikkel 5 annet strekpunkt
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/64/EF (EFT L 290 av 17.11.2000, s. 27)	bare artikkel 2
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF (EUT L 35 av 11.2.2003, s. 1)	bare artikkel 24
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/1/EF (EUT L 79 av 24.3.2005, s. 9)	bare artikkel 6
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/68/EF (EUT L 323 av 9.12.2005, s. 1)	bare artikkel 58
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/44/EF (EUT L 247 av 21.9.2007, s. 1)	bare artikkel 1
Europaparlaments- og rådsdirektiv 98/78/EF (EFT L 330 av 5.12.1998, s. 1)	
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF (EFT L 35 av 11.2.2003, s. 1)	bare artikkel 28
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/1/EF (EUT L 79 av 24.3.2005, s. 9)	bare artikkel 7
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/68/EF (EUT L 323 av 9.12.2005, s. 1)	bare artikkel 59
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/17/EF (EFT L 110 av 20.4.2001, s. 28)	
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/83/EF (EFT L 345 av 19.12.2002, s. 1)	
Rådsdirektiv 2004/66/EF (EUT L 168 av 1.5.2004, s. 35)	bare punkt II i vedlegget
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/1/EF (EUT L 79 av 24.3.2005, s. 9)	bare artikkel 8
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/68/EF (EUT L 323 av 9.12.2005, s. 1)	bare artikkel 60
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/101/EF (EUT L 363 av 20.12.2006, s. 238)	bare artikkel 1 og punkt 3 i vedlegget
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/44/EF (EUT L 247 av 21.9.2007, s. 1)	bare artikkel 2
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/19/EF (EUT L 76 av 19.3.2008, s. 44)	bare artikkel 1

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/68/EF (EUT L 323 av 9.12.2005, s. 1)	
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/44/EF (EUT L 247 av 21.9.2007, s. 1)	bare artikkel 4
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/19/EF (EUT L 76 av 19.3.2008, s. 44)	bare artikkel 1
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/37/EF (EUT L 81 av 20.3.2008, s. 1)	bare artikkel 1

Del B

Liste over tidsfrister for innarbeiding i nasjonal lovgivning

(omhandlet i artikkel 310)

Direktiv	Frist for innarbeiding	Frist for anvendelse
64/225/EØF	26. august 1965	
73/239/EØF	27. januar 1975	27. januar 1976
73/240/EØF	27. januar 1975	
76/580/EØF	31. desember 1976	
78/473/EØF	2. desember 1979	2. juni 1980
84/641/EØF	30. juni 1987	1. januar 1988
87/343/EØF	1. januar 1990	1. juli 1990
87/344/EØF	1. januar 1990	1. juli 1990
88/357/EØF	30. desember 1989	30. juni 1990
90/618/EØF	20. mai 1992	20. november 1992
92/49/EØF	31. desember 1993	1. juli 1994
95/26/EF	18. juli 1996	18. juli 1996
98/78/EF	5. juni 2000	
2000/26/EF	20. juli 2002	20. januar 2003
2000/64/EF	17. november 2002	
2001/17/EF	20. april 2003	
2002/13/EF	20. september 2003	
2002/83/EF	17. november 2002, 20. september 2003, 19. juni 2004 (avhengig av den særskilte bestemmelsen)	
2002/87/EF	11. august 2004	
2004/66/EF	1. mai 2004	
2005/1/EF	13. mai 2005	

Direktiv	Frist for innarbeiding	Frist for anvendelse
2005/14/EF	11. juni 2007	
2005/68/EF	10. desember 2007	
2006/101/EF	1. januar 2007	
2008/19/EF	Gjelder ikke	
2008/37/EF	Gjelder ikke	

Vedlegg VII

Sammenligningstabell

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
Artikkel 1 nr. 1				Artikkel 2		Artikkel 1 nr. 1	Artikkel 2 FØRSTE punktum	Artikkel 1 nr. 1		Artikkel 1, artikkel 2 nr. 2 og 3 OG artikkel 267
Artikkel 1 nr. 2										Artikkel 2 nr. 2
Artikkel 1 nr. 3										–
Artikkel 2 nr. 1 bokstav a)–c)										–
Artikkel 2 nr. 1 bokstav d)							Artikkel 3 nr. 4			Artikkel 3
Artikkel 2 nr. 1 bokstav e)										–
Artikkel 2 nr. 2 bokstav a)										Artikkel 5 nr. 1
Artikkel 2 nr. 2 bokstav b)										Artikkel 5 nr. 2
Artikkel 2 nr. 2 bokstav c)										Artikkel 5 nr. 3
Artikkel 2 nr. 2 bokstav d)										Artikkel 5 nr. 4
Artikkel 2 nr. 3 FØRSTE TIL FJERDE ledd										Artikkel 6

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
Artikkel 2 nr. 3 FEMTE ledd										Artikkel 15 nr. 4
Artikkel 3 nr. 1 FØRSTE OG ANNET ledd										–
Artikkel 3 nr. 1 TREDJE ledd										Artikkel 4 nr. 5
Artikkel 3 nr. 2										Artikkel 7
Artikkel 4 FØRSTE punktum										Artikkel 8 FØRSTE punktum
Artikkel 4 bokstav a)										Artikkel 8 nr. 2
Artikkel 4 bokstav b)										–
Artikkel 4 bokstav c)										Artikkel 8 nr. 3
Artikkel 4 bokstav e)										–
Artikkel 4 bokstav f)										Artikkel 8 nr. 1
Artikkel 4 bokstav g)										Artikkel 8 nr. 4
Artikkel 5 bokstav a)										–
Artikkel 5 bokstav b)							Artikkel 1 nr. 1 bokstav o)			–
Artikkel 5 bokstav c)							Artikkel 1 nr. 1 bokstav p)			Artikkel 134 nr. 1

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
Artikkel 5 bokstav d)										–
Artikkel 6				Artikkel 4			Artikkel 4	Artikkel 3		Artikkel 14 nr.1 og 2 bokstav a) og b)
Artikkel 7 nr. 1 og 2 FØRSTE ledd				Artikkel 5 nr. 1 og 2 FØRSTE ledd			Artikkel 5 nr. 1 og 2 FØRSTE ledd			Artikkel 15 nr. 1 og 2 FØRSTE ledd
Artikkel 7 nr. 2 ANNET ledd BOKSTAV a)				Artikkel 5 nr. 2 ANNET ledd BOKSTAV a)						Artikkel 15 nr. 3 FØRSTE ledd
Artikkel 7 nr. 2 ANNET ledd BOKSTAV b)				Artikkel 5 nr. 2 ANNET ledd BOKSTAV b)						–
Artikkel 8 nr. 1 bokstav a)				Artikkel 6 nr. 1 bokstav a)			Artikkel 6 nr. 1 bokstav a)	Vedlegg I		Vedlegg III A og B
Artikkel 8 nr. 1 bokstav a) siste ledd								Artikkel 5 nr. 2		Artikkel 17 nr. 2
Artikkel 8 nr. 1 bokstav b)				Artikkel 6 nr. 1 bokstav b)			Artikkel 6 nr. 1 bokstav b)	Artikkel 6 bokstav a)		Artikkel 18 nr. 1 bokstav a)
								Artikkel 6 bokstav a)		Artikkel 18 nr. 1 bokstav b)
Artikkel 8 nr. 1 bokstav c)				Artikkel 6 nr. 1 bokstav c)			Artikkel 6 nr. 1 bokstav c)	Artikkel 6 bokstav b)		Artikkel 18 nr. 1 bokstav c)
Artikkel 8 nr. 1 bokstav d)				Artikkel 6 nr. 1 bokstav d)			Artikkel 6 nr. 1 bokstav d)	Artikkel 6 bokstav c)		Artikkel 18 nr. 1 bokstav d)

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
Artikkel 8 nr. 1 bokstav e)				Artikkel 6 nr. 1 bokstav e)			Artikkel 6 nr. 1 bokstav e)	Artikkel 6 bokstav d)		Artikkel 18 bokstav g)
Artikkel 8 nr. 1 bokstav f)										Artikkel 18 bokstav h)
Artikkel 8 nr. 1 ANNET TIL FJERDE ledd							Artikkel 6 nr. 2	Artikkel 7		Artikkel 19
Artikkel 8 nr. 1a							Artikkel 6 nr. 3	Artikkel 8		Artikkel 20
Artikkel 8 nr. 2				Artikkel 6 nr. 2			Artikkel 6 nr. 4			Artikkel 18 nr. 2
Artikkel 8 nr. 3 FØRSTE ledd				Artikkel 6 nr. 3 FØRSTE ledd			Artikkel 6 nr. 5 TREDJE ledd	Artikkel 9 nr. 1		Artikkel 21 nr. 4
Artikkel 8 nr. 3 ANNET ledd				Atrikkel 6 nr. 3 ANNET ledd og artikkel 29 FØRSTE ledd FØRSTE punktum			Artikkel 6 nr. 5 FØRSTE ledd	Artikkel 9 nr. 2		Artikkel 21 nr. 1 FØRSTE ledd
Artikkel 8 nr. 3 TREDJE ledd				Artikkel 6 nr. 3 TREDJE ledd og artikkel 29 ANNET ledd						Artikkel 21 nr. 2
Artikkel 8 nr. 3 FJERDE ledd				Artikkel 6 nr. 3 FJERDE ledd						Artikkel 21 nr. 3
Artikkel 8 nr. 4				Artikkel 6 nr. 4			Artikkel 6 nr. 6	Artikkel 10		Artikkel 22

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
Artikkel 9 bokstav a)–d)				Artikkel 7 bokstav a)–d)			Artikkel 7 bokstav a)–d)	Artikkel 11 nr. 1 bokstav a), c), d) og e)		Artikkel 23 nr. 1 bokstav a), c), d) og e)
Artikkel 9 bokstav e) og f)				Artikkel 7 bokstav e) og f)				Artikkel 11 nr. 2 bokstav a) og b)		Artikkel 23 nr. 2 bokstav e)
Artikkel 9 bokstav g) og h)				Artikkel 7 bokstav g) og h)			Artikkel 7 bokstav f) og g)	Artikkel 11 nr. 2 bokstav c) og d)		Artikkel 23 nr. 2 bokstav a) og d)
Artikkel 10 nr. 1				Artikkel 32 nr. 1			Artikkel 40 nr. 1			Artikkel 145 nr. 1 FØRSTE ledd
Artikkel 10 nr. 2 FØRSTE ledd				Artikkel 32 nr. 2 FØRSTE ledd			Artikkel 40 nr. 2			Artikkel 145 nr. 2
Artikkel 10 nr. 2 ANNET ledd				Artikkel 32 nr. 2 ANNET ledd						Artikkel 145 nr. 3
Artikkel 10 nr. 3				Artikkel 32 nr. 3			Artikkel 40 nr. 3			Artikkel 146 nr. 1 og 2
Artikkel 10 nr. 4				Artikkel 32 nr. 4			Artikkel 40 nr. 4			Artikkel 146 nr. 3
Artikkel 10 nr. 5				Artikkel 32 nr. 5			Artikkel 40 nr. 5			Artikkel 146 nr. 3 ANNET ledd
Artikkel 10 nr. 6				Artikkel 32 nr. 6			Artikkel 40 nr. 6			Artikkel 145 nr. 4
Artikkel 11				Artikkel 33						–
Artikkel 12				Artikkel 56			Artikkel 9	Artikkel 13		Artikkel 25 ANNET ledd
Artikkel 12a							Artikkel 9a	Artikkel 14 og 60 nr. 2		Artikkel 26

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
Artikkel 13 nr. 1 og 2 FØRSTE ledd				Artikkel 9 nr. 1 og 2 FØRSTE ledd			Artikkel 10 nr. 1 første punktum og nr. 2 FØRSTE ledd	Artikkel 15 nr. 1 første ledd og nr. 2		Artikkel 30 nr. 1 og 2 FØRSTE ledd
Artikkel 13 nr. 2 ANNET ledd				Artikkel 9 nr. 2 ANNET ledd						Artikkel 30 nr. 2 ANNET ledd
							Artikkel 10 nr. 1 annet og tredje punktum	Artikkel 15 nr. 1 annet ledd		Artikkel 30 nr. 3
Artikkel 13 nr. 2 TREDJE ledd							Artikkel 10 nr. 2 ANNET ledd	Artikkel 60 nr. 3		Artikkel 32 nr. 1
Artikkel 13 nr. 3				Artikkel 9 nr. 3			Artikkel 10 nr. 3	Artikkel 15 nr. 4		–
Artikkel 14				Artikkel 10			Artikkel 11	Artikkel 16		Artikkel 33
Artikkel 15 nr. 1, 2 og 3 ANNET ledd				Artikkel 17			Artikkel 20 nr. 1–3 og nr. 4 ANNET ledd	Artikkel 32 nr. 1 og 3		Artikkel 76–86
Artikkel 15 nr. 3 FØRSTE ledd							Artikkel 20 nr. 4 FØRSTE ledd	Artikkel 32 nr. 2		Artikkel 134 nr. 2 og 173
Artikkel 15a				Artikkel 18				Artikkel 33		–
Artikkel 16							Artikkel 27	Artikkel 35, 36 og 60 nr. 8		Artikkel 87-99
Artikkel 16a							Artikkel 28	Artikkel 37–39 og 60 nr. 9		Artikkel 100-127
artikkel 17 nr. 1,							Artikkel 29 nr. 1	Artikkel 40 nr. 1		Artikkel 128 og 129 nr. 1 bokstav a)–c) og nr. 2

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
Artikkel 17 nr. 2							Artikkel 29 nr. 2	Artikkel 40 nr. 2		Artikkel 129 nr. 1 bokstav d)
Artikkel 17a							Artikkel 30	Artikkel 41		–
Artikkel 17b							Artikkel 28 og 28a	Artikkel 60 nr. 10		–
Artikkel 18							Artikkel 31			–
Artikkel 14							Artikkel 11	Artikkel 16		Artikkel 33
Artikkel 19 nr. 2				Artikkel 11 nr. 2			Artikkel 13 nr. 2	Artikkel 17 nr. 2		Artikkel 35
Artikkel 19 nr. 3 FØRSTE og annet ledd bokstav a) og b)			Artikkel 10	Artikkel 11 nr. 3 FØRSTE OG ANNET ledd bokstav a) og b)			Artikkel 13 nr. 3 FØRSTE OG ANNET ledd nr. 1 og 2 bokstav a) og b)	Artikkel 17 nr. 3 og 4 FØRSTE ledd bokstav a) og b)		Artikkel 34 nr. 1–3 og 5–7
Artikkel 19 nr. 3 ANNET ledd BOKSTAV a)			Artikkel 10	Artikkel 11 nr. 3 ANNET ledd BOKSTAV c)			Artikkel 13 nr. 3 ANNET ledd BOKSTAV a)	Artikkel 17 nr. 4 FØRSTE ledd BOKSTAV c)		Artikkel 34 nr. 8
Artikkel 19 nr. 3 TREDJE ledd			Artikkel 10	Artikkel 11 nr. 3 TREDJE ledd			Artikkel 13 nr. 3 TREDJE ledd	Artikkel 17 nr. 4 ANNET ledd		Artikkel 35 nr. 2 bokstav b)
Artikkel 20 nr. 1							Artikkel 37 nr. 1	Artikkel 42 nr. 1		Artikkel 137
Artikkel 20 nr. 2 FØRSTE ledd				Artikkel 13 nr. 2 FØRSTE ledd			Artikkel 37 nr. 2 FØRSTE ledd	Artikkel 42 nr. 2 FØRSTE ledd		–
Artikkel 20 nr. 2 ANNET ledd				Artikkel 13 nr. 2 ANNET ledd			Artikkel 37 nr. 2 ANNET ledd	Artikkel 42 nr. 2 ANNET ledd		Artikkel 138 nr. 5
Artikkel 20 nr. 3 FØRSTE ledd				Artikkel 13 nr. 3 FØRSTE ledd			Artikkel 37 nr. 3 FØRSTE ledd	Artikkel 42 nr. 3 FØRSTE ledd		–

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
Artikkel 20 nr. 3 ANNET ledd				Artikkel 13 nr. 3 ANNET ledd			Artikkel 37 nr. 3 ANNET ledd	Artikkel 42 nr. 3 ANNET ledd		Artikkel 139 nr. 3
Artikkel 20 nr. 4				Artikkel 13 nr. 4						–
Artikkel 20 nr. 5				Artikkel 13 nr. 2 annet ledd og nr. 5			Artikkel 37 nr. 2 annet ledd og nr. 5	Artikkel 42 nr. 2 annet ledd og nr. 4		Artikkel 138 nr. 5
Artikkel 20a nr. 1 FØRSTE ledd FØRSTE punktum							Artikkel 38 nr. 1 FØRSTE punktum	Artikkel 43 nr. 1		Artikkel 138 nr. 2 og artikkel 139 nr. 2
Artikkel 20a nr. 1 FØRSTE ledd ANNET punktum BOKSTAV a)–e)							Artikkel 38 nr. 1 ANNET punktum BOKSTAV a)–e)	Artikkel 43 nr. 2 BOKSTAV a)–e)		Artikkel 142 nr. 1
Artikkel 20a nr. 2							Artikkel 38 nr. 2			Artikkel 141
Artikkel 20a nr. 3							Artikkel 38 nr. 3	Artikkel 43 nr. 4		Artikkel 140 nr. 2
Artikkel 20a nr. 4							Artikkel 38 nr. 4	Artikkel 43 nr. 5		–
Artikkel 20a nr. 5							Artikkel 38 nr. 5	Artikkel 43 nr. 6		Artikkel 142 nr. 2
Artikkel 21			Artikkel 11 nr. 1							–
Artikkel 22 nr. 1 FØRSTE ledd bokstav a), b) og d)				Artikkel 14			Artikkel 39 nr. 1 FØRSTE ledd bokstav a), b) og d)	Artikkel 44 nr. 1 FØRSTE ledd bokstav a), b) og d)		Artikkel 144 nr. 1 bokstav a), b) og c)
Artikkel 22 nr. 1 ANNET ledd FØRSTE punktum							Artikkel 39 nr. 1 ANNET ledd FØRSTE punktum	Artikkel 44 nr. 1 ANNET ledd		Artikkel 144 nr. 2 FØRSTE ledd

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
Artikkel 22 nr. 1 ANNET ledd ANNET punktum							Artikkel 39 nr. 1 ANNET ledd ANNET punktum			Artikkel 144 nr. 2 ANNET ledd
Artikkel 22 nr. 2							Artikkel 39 nr. 2	Artikkel 44 nr. 2		Artikkel 144 nr. 3
Artikkel 23 nr. 1							Artikkel 51 nr. 1			Artikkel 162 nr. 1
Artikkel 23 nr. 2 bokstav a)–g)							Artikkel 51 nr. 2			Artikkel 162 nr. 2 bokstav a)–f) og h)
Artikkel 23 nr. 2 bokstav h)										Artikkel 162 nr. 2 bokstav g)
Artikkel 24 FØRSTE ledd FØRSTE punktum							Artikkel 54 FØRSTE ledd FØRSTE punktum			Artikkel 165 FØRSTE punktum
Artikkel 24 FØRSTE ledd ANNET punktum og TREDJE ledd							Artikkel 54 FØRSTE ledd ANNET punktum og TREDJE ledd			–
Artikkel 25							Artikkel 55			Artikkel 166
Artikkel 26							Artikkel 56			Artikkel 167
Artikkel 27 FØRSTE ledd							Artikkel 52 nr. 2 FØRSTE ledd			Artikkel 168 FØRSTE ledd
Artikkel 27 ANNET ledd							Artikkel 52 nr. 2 ANNET ledd			Artikkel 168 ANNET ledd
Artikkel 28							Artikkel 52 nr. 3			Artikkel 170
Artikkel 28a				Artikkel 53			Artikkel 53			Artikkel 164

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
Artikkel 29							Artikkel 57			Artikkel 171
Artikkel 29a							Artikkel 58			Artikkel 176 første til tredje ledd
Artikkel 29b nr. 1 og 2							Artikkel 59 nr. 1 og 2	Artikkel 52 nr. 1 og 2		Artikkel 177 nr. 1 og 2
Artikkel 29b nr. 3–6							Artikkel 59 nr. 3–6	Artikkel 52 nr. 3 og 4		–
Artikkel 30 nr. 1 og 2 bokstav a)										–
Artikkel 30 nr. 2 bokstav b)										Artikkel 305 nr. 1
Artikkel 30 nr. 4										Artikkel 305 nr. 2
Artikkel 30 nr. 5										Artikkel 305 nr. 4
Artikkel 31										–
Artikkel 32										–
Artikkel 33			Artikkel 28				Artikkel 62	Artikkel 54 nr. 2		Artikkel 298 nr. 2 og 3
Artikkel 34	Artikkel 9		Artikkel 29		Artikkel 11 nr. 5		Artikkel 6 nr. 5 FJERDE ledd		Artikkel 6	–
Artikkel 35	Artikkel 10	Artikkel 10	Artikkel 32	Artikkel 57 nr. 1	Artikkel 11 nr. 1–3	Artikkel 31 nr. 1 og 2	Artikkel 69 nr. 1–4	Artikkel 64 nr. 1	Artikkel 7 nr. 1	Artikkel 309 nr. 1
Artikkel 36	Artikkel 11	Artikkel 11	Artikkel 33	Artikkel 57 nr. 2	Artikkel 11 nr. 4	Artikkel 31 nr. 3	Artikkel 70	Artikkel 64 nr. 2	Artikkel 7 nr. 2	Artikkel 309 nr. 2
Artikkel 37			Artikkel 34							–
Artikkel 38	Artikkel 12	Artikkel 12	Artikkel 35	Artikkel 58	Artikkel 13	Artikkel 33	Artikkel 74	Artikkel 66	Artikkel 9	Artikkel 312

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
Vedlegg del A										Artikkel 15 nr. 2 ANNET ledd og vedlegg I del A
Vedlegg del A og B										Vedlegg I del A og B
Vedlegg del C										Artikkel 16
Vedlegg del D										–
	Artikkel 1 nr. 1 FØRSTE ledd									Artikkel 190 nr. 1
	Artikkel 1 nr. 1 ANNET ledd									Artikkel 190 nr. 2
	Artikkel 1 nr. 2									–
	Artikkel 2 nr. 1									Artikkel 190 nr. 1
	Artikkel 2 nr. 2									Artikkel 190 nr. 3
	Artikkel 3									Artikkel 191
	Artikkel 4 nr. 1									Artikkel 192 første og annet ledd
	Artikkel 4 nr. 2									–
	Artikkel 5									Artikkel 193
	Artikkel 6									Artikkel 195
	Artikkel 7									Artikkel 194
	Artikkel 8									Artikkel 196
		Artikkel 1								–

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
		Artikkel 2								Artikkel 198
		Artikkel 3 nr. 1								Artikkel 199
		Artikkel 3 nr. 2 FØRSTE ledd FØRSTE punktum								Artikkel 200 nr. 1 FØRSTE ledd
		Artikkel 3 nr. 2 bokstav a)–c)								Artikkel 200 nr. 2–4
		Artikkel 3 nr. 3								Artikkel 200 nr. 1 ANNET ledd
		Artikkel 4								Artikkel 201
		Artikkel 5								Artikkel 202
		Artikkel 6								Artikkel 203
		Artikkel 7								Artikkel 204
		Artikkel 8								Artikkel 205
		Artikkel 9								Artikkel 16 nr. 2
			Artikkel 1							–
			Artikkel 2 bokstav a), b) og e)							–
			Artikkel 2 bokstav c)				Artikkel 1 nr. 1 bokstav c)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav e)		–
			Artikkel 2 bokstav d)							Artikkel 13 nr. 13

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
			Artikkel 2 bokstav f)	Artikkel 1 bokstav e)			Artikkel 1 nr. 1 bokstav h)			–
			Artikkel 3				Artikkel 1 bokstav b) ANNET punktum			Artikkel 145 nr. 1 annet ledd
			Artikkel 4							Artikkel 187
			Artikkel 6							–
			Artikkel 7 nr. 1 bokstav a)–e)							–
			Artikkel 7 nr. 1 bokstav f)	Artikkel 27						–
			Artikkel 7 nr. 1 bokstav g) og nr. 3							–
			Artikkel 8 nr. 1 og 2							Artikkel 179 nr. 1 og 2
			Artikkel 8 nr. 3							–
			Artikkel 8 nr. 4 bokstav a) og c)	Artikkel 30 nr. 1						–
			Artikkel 8 nr. 4 bokstav d)							Artikkel 179 nr. 3
			Artikkel 8 nr. 5							Artikkel 179 nr. 4
			Artikkel 12							–
			Artikkel 12a nr. 1–3							Artikkel 150

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
			Artikkel 12a nr. 4 FØRSTE ledd							Artikkel 151
			Artikkel 12a nr. 4 annet til sjette ledd							Artikkel 152
			Artikkel 14	Artikkel 34			Artikkel 41			Artikkel 147
			Artikkel 16 nr. 1 første og annet punktum	Artikkel 35			Artikkel 42			Artikkel 148
			Artikkel 16 nr. 1 TREDJE ledd	Artikkel 35						Artikkel 148 nr. 2
			Artikkel 17	Artikkel 36			Artikkel 43			Artikkel 149
			Artikkel 26							–
			Artikkel 27							–
			Artikkel 31							Artikkel 299
			Artikkel 31				Artikkel 68 nr. 2			Artikkel 300
			Vedlegg I	Artikkel 23			Vedlegg II			–
			Vedlegg 2A							–
			Vedlegg 2B							–
			Artikkel 5, 9, 10 og 11							–
				Artikkel 1 bokstav a)	Artikkel 1 bokstav a)	Artikkel 2 bokstav a)	Artikkel 1 nr. 1 bokstav a)			Artikkel 13 nr. 1
				Artikkel 1 bokstav b)			Artikkel 1 nr. 1 bokstav b)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav d)		Artikkel 13 nr. 11

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
				Artikkel 1 bokstav c)		Artikkel 2 bokstav e)	Artikkel 1 nr. 1 bokstav e)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav f)		Artikkel 13 nr. 8 bokstav a)
				Artikkel 1 bokstav d)			Artikkel 1 nr. 1 bokstav f)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav g)		–
				Artikkel 1 bokstav f)			Artikkel 1 nr. 1 bokstav i)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav i)		Artikkel 13 nr. 18
				Artikkel 1 bokstav g)			Artikkel 1 nr. 1 bokstav j)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav j)		Artikkel 13 nr. 21 artikkel 24 nr. 2 og artikkel 63
				Artikkel 1 bokstav h)	Artikkel 1 bokstav d)		Artikkel 1 nr. 1 bokstav k)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav k)		Artikkel 13 nr. 15
				Artikkel 1 bokstav i)	Artikkel 1 bokstav e)		Artikkel 1 nr. 1 bokstav l)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav l)		Artikkel 13 nr. 16
				Artikkel 1 bokstav j)			Artikkel 1 nr. 1 bokstav m)			Artikkel 13 nr. 22
				Artikkel 1 bokstav k)	Artikkel 1 bokstav k)	Artikkel 2 bokstav h)	Artikkel 1 nr. 1 bokstav n)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav m)		Artikkel 13 nr. 10
				Artikkel 1 bokstav l)			Artikkel 1 nr. 1 bokstav r)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav n)		Artikkel 13 nr. 17
				Artikkel 1 bokstav l) a)	Artikkel 1 bokstav f)		Artikkel 1 nr. 1 bokstav r) i)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav n) i)		Artikkel 13 nr. 20
				Artikkel 1 bokstav l) b)			Artikkel 1 nr. 1 bokstav r) ii)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav n) ii)		Artikkel 13 nr. 18
				Artikkel 3						Artikkel 188
				Artikkel 8				ARTIKKEL 12		Artikkel 24 nr. 1

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
				Artikkel 12 nr. 2			Artikkel 14 nr. 1	Artikkel 18		Artikkel 39 nr. 1
				Artikkel 12 nr. 3–6			Artikkel 14 nr. 2–5			Artikkel 39 nr. 2–6
				Artikkel 15 nr. 1 og 2			Artikkel 15 nr. 1 og 2	Artikkel 19 nr. 1		Artikkel 57
				Artikkel 15 nr. 3			Artikkel 15 nr. 3	Artikkel 22		Artikkel 61
				Artikkel 15 nr. 4			Artikkel 15 nr. 4	Artikkel 23		Artikkel 62
				Artikkel 15a			Artikkel 15a	Artikkel 19 nr. 2–8		Artikkel 58 nr. 1–7
				Artikkel 15b			Artikkel 15b	Artikkel 19a		Artikkel 59
				Artikkel 15c			Artikkel 15c	Artikkel 20		Artikkel 60
				Artikkel 16 nr. 1			Artikkel 16 nr. 1	Artikkel 24		Artikkel 64
				Artikkel 16 nr. 2			Artikkel 16 nr. 2	Artikkel 25		Artikkel 65
				Artikkel 16 nr. 3			Artikkel 16 nr. 3	Artikkel 26		Artikkel 66
				Artikkel 16 nr. 4			Artikkel 16 nr. 4	Artikkel 27		Artikkel 67
				Artikkel 16 nr. 5			Artikkel 16 nr. 5	Artikkel 28 nr. 1		Artikkel 68 nr. 1
				Artikkel 16 nr. 5b første til fjerde ledd			Artikkel 16 nr. 7 første til fjerde ledd	Artikkel 28 nr. 3 første til fjerde ledd		Artikkel 68 nr. 3
				Artikkel 16 nr. 5b FEMTE ledd			Artikkel 16 nr. 7 FEMTE ledd	Artikkel 28 nr. 3 FEMTE ledd		Artikkel 68 nr. 4
				Artikkel 16 nr. 3						Artikkel 66
				Artikkel 16 nr. 5c			Artikkel 16 nr. 8	Artikkel 29		Artikkel 70
				Artikkel 16 nr. 5a			Artikkel 16 nr. 6	Artikkel 28 nr. 2		Artikkel 68 nr. 2

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
				Artikkel 16a nr. 1 bokstav a)			Artikkel 17 nr. 1 bokstav a)	Artikkel 31 nr. 1 første ledd		Artikkel 72 nr. 1 bokstav a)–c)
				Artikkel 16a nr. 1 bokstav b)			Artikkel 17 nr. 1 bokstav b)	Artikkel 31 nr. 1 annet ledd		Artikkel 72 nr. 1 ANNET ledd
				Artikkel 16a nr. 2			Artikkel 17 nr. 2	Artikkel 31 nr. 2		Artikkel 72 nr. 2
				Artikkel 20			Artikkel 22			–
				Artikkel 21			Artikkel 23	Artikkel 34 nr. 1–3		–
				Artikkel 22			Artikkel 24	Artikkel 34 nr. 4		–
				Artikkel 25						–
				Artikkel 28			Artikkel 33			Artikkel 180
				Artikkel 29						Artikkel 181 nr. 1 og 3
				Artikkel 30 nr. 2						Artikkel 181 nr. 2
				Artikkel 31						Artikkel 183
				Artikkel 38			Artikkel 44			Artikkel 153
				Artikkel 39 nr. 2 og 3			Artikkel 45			Artikkel 154
				Artikkel 40 nr. 2			Artikkel 46 nr. 1			Artikkel 155 nr. 8
				Artikkel 40 nr. 3			Artikkel 46 nr. 2			Artikkel 155 nr. 1
				Artikkel 40 nr. 4, 6, 8 og 10			Artikkel 46 nr. 3, 5, 7 og 9			Artikkel 155 nr. 2, 4–6 og 9
				Artikkel 40 nr. 5			Artikkel 46 nr. 4			Artikkel 155 nr. 3
				Artikkel 40 nr. 9			Artikkel 46 nr. 8			Artikkel 155 nr. 7
				Artikkel 41			Artikkel 47			Artikkel 156

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
				Artikkel 42 nr. 2			Artikkel 48			Artikkel 160
				Artikkel 43 nr. 2 og 3						Artikkel 184
				Artikkel 44 nr. 2			Artikkel 49			Artikkel 159 0g vedlegg V
				Artikkel 45 nr. 2						Artikkel 189
				Artikkel 46 nr. 2 første og tredje ledd			Artikkel 50 nr. 1 første og tredje ledd og nr. 2			Artikkel 157
				Artikkel 47-50						–
				Artikkel 51			Artikkel 64	Artikkel 56		–
				Artikkel 51 siste strek-punkt					Artikkel 1 nr. 4	Artikkel 58 nr. 8
				Artikkel 52						–
				Artikkel 54						Artikkel 206
				Artikkel 55						Artikkel 207
				Artikkel 24 og 26						–
				Artikkel 12 nr. 1 artikkel 19, 33, 37, 39 nr. 1 artikkel 40 nr. 1 artikkel 42 nr. 1 artikkel 43 nr. 1 artikkel 44 nr. 1 artikkel 45 nr. 1 artikkel 46 nr. 1						–

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
					Artikkel 1 bokstav b)					Artikkel 13 nr. 3
					Artikkel 1 bokstav c)		Artikkel 1 nr. 1 bokstav s)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav c)		Artikkel 13 nr. 4
					Artikkel 1 bokstav g)					Artikkel 212 nr. 1 bokstav a)
					Artikkel 1 bokstav h)					Artikkel 212 nr. 1 bokstav b)
					Artikkel 1 bokstav i)			Artikkel 59 nr. 2 bokstav a) i)		Artikkel 210 nr. 1 bokstav f)
					Artikkel 1 bokstav j)			Artikkel 59 nr. 2 bokstav a) j)		Artikkel 210 nr. 1 bokstav g)
					Artikkel 1 bokstav l)			Artikkel 59 nr. 2 bokstav b)		Artikkel 13 nr. 6
					Artikkel 2			Artikkel 59 nr. 3		Artikkel 214 nr. 1
					Artikkel 3			Artikkel 59 nr. 3		Artikkel 214 nr. 1 og 2 første og annet ledd
					Artikkel 4			Artikkel 59 nr. 3		Artikkel 247 nr. 1
					Artikkel 5 nr. 1			Artikkel 59 nr. 4		Artikkel 246
					Artikkel 5 nr. 2					Artikkel 254 nr. 1
					Artikkel 6			Artikkel 59 nr. 5		Artikkel 254 nr. 2 og artikkel 255 nr. 1 og 2

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
					Artikkel 7			Artikkel 59 nr. 5		Artikkel 249 nr. 1 artikkel 252 og 253
					Artikkel 8			Artikkel 59 nr. 5		Artikkel 245, 246 og 258 nr. 1
					Artikkel 9			Artikkel 59 nr. 6		Artikkel 218, 219 og 258 nr. 1
					Artikkel 10			Artikkel 59 nr. 7		Artikkel 218, 219, 258 nr. 1 artikkel 260–263
					Artikkel 10a			Artikkel 59 nr. 8		Artikkel 264
					Artikkel 10b					Artikkel 257
					Artikkel 12	Artikkel 32	Artikkel 73	Artikkel 65	Artikkel 8 nr. 1	Artikkel 311
					Vedlegg I			Artikkel 59 nr. 9 og vedlegg II		Artikkel 213-215 og artikkel 218-246
					Vedlegg II			Artikkel 59 nr. 9 og vedlegg II		Artikkel 215-217 og artikkel 220-243
						Artikkel 1 nr. 2				Artikkel 267
						Artikkel 2 bokstav b)				Artikkel 268 nr. 1 bokstav b)
						Artikkel 2 bokstav c)				Artikkel 268 nr. 1 bokstav c)
						Artikkel 2 bokstav d)				Artikkel 268 nr. 1 bokstav d)

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
						Artikkel 2 bokstav f)		Artikkel 2 nr. 1 bokstav h)		Artikkel 13 nr. 9
						Artikkel 2 bokstav g)				Artikkel 268 nr. 1 bokstav a)
						Artikkel 2 bokstav i)				Artikkel 268 nr. 1 bokstav e)
						Artikkel 2 bokstav j)				Artikkel 268 nr. 1 bokstav f)
						Artikkel 2 bokstav k)				Artikkel 268 nr. 1 bokstav g)
						Artikkel 3				–
						Artikkel 4				Artikkel 269
						Artikkel 5				Artikkel 270
						Artikkel 6				Artikkel 271
						Artikkel 7				Artikkel 272
						Artikkel 8				Artikkel 273
						Artikkel 9				Artikkel 274
						Artikkel 10				Artikkel 275
						Artikkel 11				Artikkel 277
						Artikkel 12				Artikkel 278
						Artikkel 13				Artikkel 279
						Artikkel 14				Artikkel 280
						Artikkel 15				Artikkel 281

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
						Artikkel 16				Artikkel 282
						Artikkel 17				Artikkel 283
						Artikkel 18				Artikkel 284
						Artikkel 19				Artikkel 285
						Artikkel 20				Artikkel 286
						Artikkel 21				Artikkel 287
						Artikkel 22				Artikkel 288
						Artikkel 23				Artikkel 289
						Artikkel 24				Artikkel 290
						Artikkel 25				Artikkel 291
						Artikkel 26				Artikkel 292
						Artikkel 27				Artikkel 293
						Artikkel 28				Artikkel 294
						Artikkel 29				Artikkel 295
						Artikkel 30 nr. 1				Artikkel 268 nr. 2
						Artikkel 30 nr. 2				Artikkel 296
						Vedlegg				Artikkel 276
							Artikkel 1 nr. 1 bokstav d)			–
							Artikkel 1 nr. 1 bokstav g)			Artikkel 13 nr. 14
							Artikkel 1 nr. 1 bokstav q)			–

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
							Artikkel 1 nr. 2	Artikkel 2 nr. 3		–
							Artikkel 2 nr. 1			Artikkel 2 nr. 3
							Artikkel 3 nr. 2, 3 og 8			Artikkel 9
							Artikkel 3 nr. 5 og 7			Artikkel 10
							Artikkel 3 nr. 6			–
							Artikkel 5 nr. 2 annet og tredje ledd			Artikkel 15 nr. 2 TREDJE ledd og nr. 3 ANNET ledd
							Artikkel 6 nr. 5 første og annet ledd			Artikkel 21 nr. 1
							Artikkel 7 bokstav e)			Artikkel 23 nr. 2 bokstav f)
							Artikkel 8	Artikkel 12		Artikkel 24 nr. 1
							Artikkel 12			Artikkel 208
							Artikkel 16 nr. 9	Artikkel 30		Artikkel 69
							Artikkel 18 nr. 1–6			Artikkel 73
							Artikkel 18 nr. 7			–
							Artikkel 19 nr. 1 første ledd første strekpunkt			Artikkel 74 nr. 1

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
							Artikkel 19 nr. 1 annet ledd annet strek-punkt			Artikkel 74 nr. 3 ANNET ledd
							Artikkel 19 nr. 1 ANNET ledd nr. 2 og nr. 3			Artikkel 74 nr. 4–7
							Artikkel 21			Artikkel 209
							Artikkel 25			–
							Artikkel 26			–
							Artikkel 32			–
							Artikkel 34			Artikkel 182
							Artikkel 35			Artikkel 186
							Artikkel 36 nr. 1			Artikkel 185 nr. 1
							Artikkel 36 nr. 2			Artikkel 185 nr. 4 FØRSTE punktum
							Vedlegg III del A			Artikkel 185 nr. 6
							Artikkel 36 nr. 3			Artikkel 185 nr. 7
							Artikkel 41			Artikkel 147
							Artikkel 42 nr. 1–3			Artikkel 148 nr. 1, 3 og 4
							Artikkel 43			Artikkel 149
							Artikkel 45			–
							Artikkel 48			Artikkel 160
							Artikkel 49			Artikkel 159

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
							Artikkel 51 nr. 2 bokstav a)–g)			Artikkel 162 nr. 2 bokstav a)–e), g) og h)
							Artikkel 51 nr. 3 og 4			Artikkel 163
							Artikkel 52 nr. 1			Artikkel 169
							Artikkel 55 nr. 1 og 2			Artikkel 166 nr. 1 og 2
							Artikkel 56			Artikkel 167
							Artikkel 59 nr. 1 og 2	Artikkel 52 nr. 1 og 2		Artikkel 177 nr. 1 og 2
							Artikkel 59 nr. 3 og 6	Artikkel 52 nr. 3 og 4		–
							Artikkel 60 nr. 1			Artikkel 305 nr. 2 annet og tredje ledd
							Artikkel 60 nr. 2			Artikkel 305 nr. 3
			Artikkel 31				Artikkel 61			Artikkel 43
							Artikkel 65	Artikkel 55		Artikkel 301 nr. 1 og 3
							Artikkel 66			Artikkel 308
							Artikkel 67	Artikkel 53		Artikkel 297
							Artikkel 68 nr. 1			–
							Artikkel 71			–
							Artikkel 72			Artikkel 310
							Vedlegg I			Vedlegg II

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
							Vedlegg III			Artikkel 185 nr. 2 bokstav a)–c) nr. 3 og nr. 5 første ledd
							Vedlegg IV			–
							Vedlegg V			Vedlegg VI
							Vedlegg VI			Vedlegg VII
								Artikkel 1 nr. 2 bokstav d)		Artikkel 11
								Artikkel 2 nr. 1 bokstav a)		Artikkel 13 nr. 7
								Artikkel 2 nr. 1 bokstav b)		–
								Artikkel 2 nr. 1 bokstav h)		Artikkel 13 nr. 9
								Artikkel 2 nr. 1 bokstav o)		Artikkel 13 nr. 25
								Artikkel 2 nr. 1 bokstav p)		Artikkel 13 nr. 26
								Artikkel 2 nr. 1 bokstav q)		Artikkel 210 nr. 3
								Artikkel 2 nr. 2		–
								Artikkel 4 nr. 2		Artikkel 15 nr. 5
								Artikkel 5 nr. 1 første ledd og nr. 2		Artikkel 17 nr. 1 og 2 vedlegg III del C

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
								Artikkel 9 nr. 1		Artikkel 21 nr. 4
								Artikkel 11 nr. 1 bokstav b)		Artikkel 23 nr. 1 bokstav b)
								Artikkel 15 nr. 3		Artikkel 32 nr. 2
								Artikkel 21		–
								Artikkel 45		–
								Artikkel 46		Artikkel 211 nr. 1 og 2
								Artikkel 47		Artikkel 158
								Artikkel 48		Artikkel 161
								Artikkel 50		Artikkel 175
								Artikkel 51		Artikkel 176
								Artikkel 54 nr. 1		Artikkel 298 nr. 1
								Artikkel 61		Artikkel 308

Direktiv 73/239/EØF	Direktiv 78/473/EØF	Direktiv 87/344/EØF	Direktiv 88/357/EØF	Direktiv 92/49/EØF	Direktiv 98/78/EF	Direktiv 2001/17/EF	Direktiv 2002/83/EF	Direktiv 2005/68/EF	Direktiv 2007/44/EF	Dette direktiv
								Artikkel 62		Artikkel 12
								Artikkel 63		Artikkel 307
								Artikkel 57, 58, 59 og 60 vedlegg II		—
									Artikkel 1 nr. 4 artikkel 2 nr. 4 og artikkel 4 nr. 6	Artikkel 58 nr. 8
									Artikkel 8 nr. 2	Artikkel 312

Offentlige institusjoner kan bestille flere eksemplarer fra:
Departementenes servicesenter
Internett: www.publikasjoner.dep.no
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefon: 22 24 20 00

Opplysninger om abonnement, løssalg og pris får man hos:
Fagbokforlaget
Postboks 6050, Postterminalen
5892 Bergen
E-post: offpub@fagbokforlaget.no
Telefon: 55 38 66 00
Faks: 55 38 66 01
www.fagbokforlaget.no/offpub

Publikasjonen er også tilgjengelig på
www.regjeringen.no

Trykk: OFA 01/2012

MILJØMERKET
241491